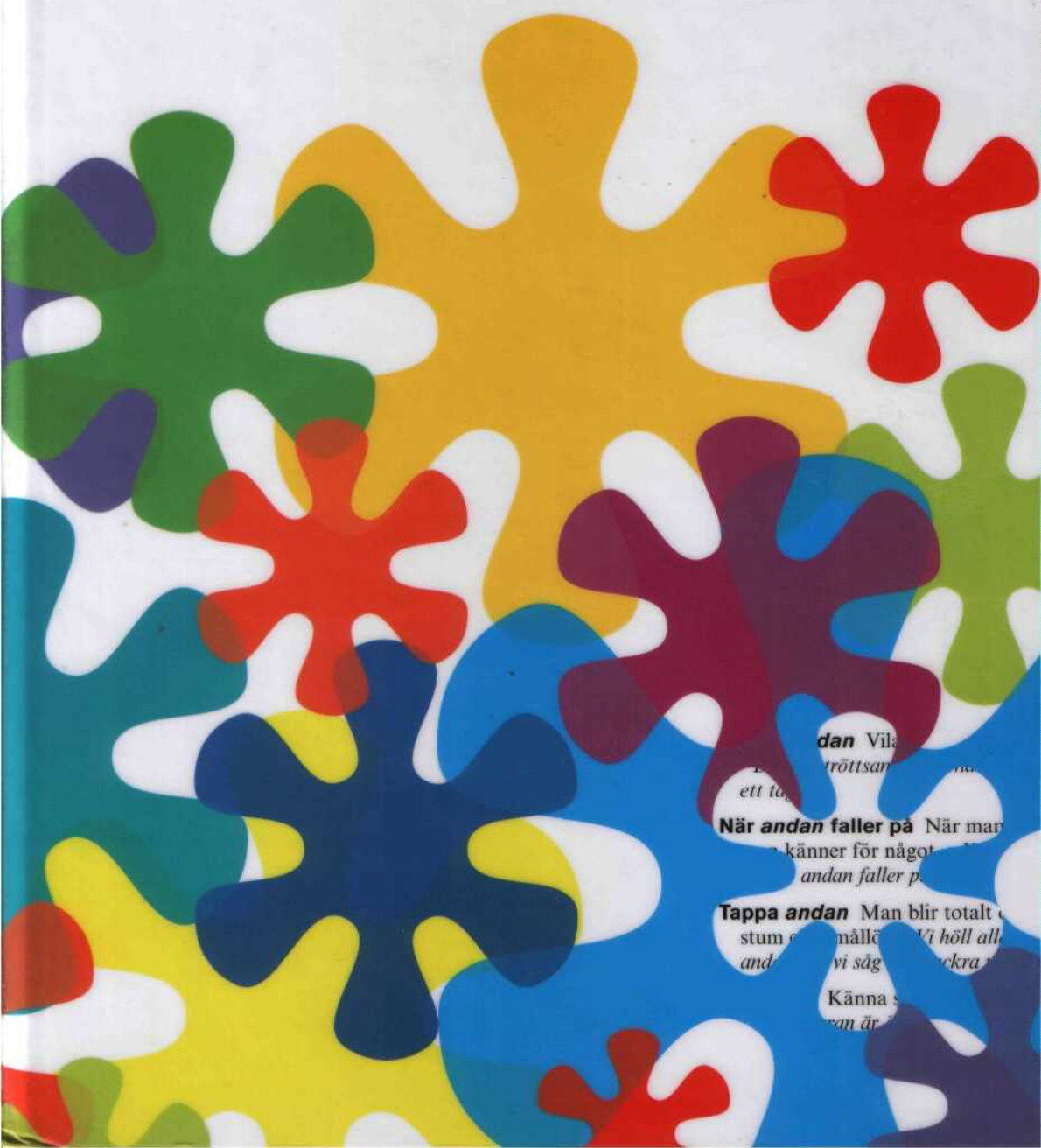

Svenska idiom

3.500 vardagsuttryck

HANS LUTHMAN

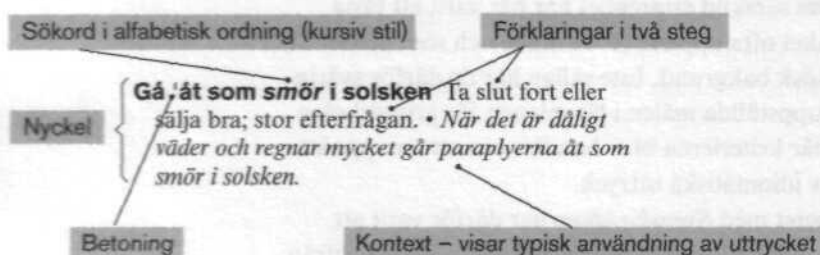
andan Vila
tröttsam
ett ta
När andan faller på När man
känner för något
andan faller p
Tappa andan Man blir totalt
stum om mällö
and
vi såg
Känna s
an är

Bruksanvisning

En strävan har varit att göra ordboken *Svenska idiom* så lätt som möjlig att använda. Varje idiom har ett kursiverat **sökord** som står i sträng alfabetisk ordning. För att underlätta själva sökandet har en del uttryck två olika sökord och förekommer därför på två skilda ställen i ordboken.

Idiomen definieras i två olika steg dels i form av förklaringar, dels i en vardagsnära kontext. Förklaringarna är av två slag – en lättare och en något mer avancerad. Varje idiom finns alltså presenterat i en förklaringsmodell – s.k. **nyckel** – som ger en optimal möjlighet att rätt tolka och förstå den djupare betydelsen av uttrycket.

Nyckel

Länkar – Cirkel

En hel del uttryck i ordboken har andra synonyma* idiom även som förklaringar. Här fungerar sökordet som **länk** med hänvisning till andra ställen i ordboken där idiomet i sin tur förklaras.

Denna process kan sedan gå vidare med nya synonyma idiom och länkar inom motsvarande semantiska fält. Det blir då här fråga om en sökning som går i en **cirkel**.

Exempel:

Vad i herrans namn? Man uttrycker förvåning över något; vad i hela *friden?* • *Vad i herrans namn säger du? Ska de verkligen skiljas?*

Vad i hela friden? Man är mycket förvånad; vad i all sin *dar?* • *Vad i hela friden är det som har hänt?*

Vad i all sin dar? Man blir mycket förvånad; vad i *herrans namn?* • *Vad i all sin dar är det du säger? Ska han verkligen sluta?*

Länkar

* Med synonyma idiom avses här likhet i betydelse utan någon exakt överensstämmelse eller ekvivalens. Ambitionen har dock varit att söka samla uttryck inom motsvarande semantiska fält.

Sökningen går alltså i en **cirkel** enligt följande:

- Vad i herrans namn?
- Vad i hela friden?
- Vad i all sin dar?

Cirklarna kan sedan variera i omfång i ordboken med endast ett par nycklar och länkar inblandade till ett tiotal som mest.

Exempel på cirkel med två nycklar:

- Stå vid sitt ord** Inte ändra det man sagt; hålla ord. • *Du kan lita på vad jag sagt. Jag står vid mitt ord.*
- Hålla ord** Hålla det som man har lovat; stå vid sitt ord. • *Har han lovat något så håller han alltid ord.*

Med verktygen **nyckel – länkar** och möjligheten att arbeta i **cirklar** med de fasta uttrycken erbjuds alltså en möjlighet till en ökad bredd och fördjupad förståelse av svenska idiom.

Partikelverben – en särskild grupp uttryck

En viktig grupp uttryck i ordboken utgör de otaliga partikelverben, dvs. kombinationen verb och verbpartikel, t.ex. **bjuda 'till, tänka 'om, ligga 'i**.

Dessa uttryck är mycket vanliga i svenskan och kan också ingå i andra uttryck, t.ex. **röra 'om i grytan, slå 'in på en ny bana, gå 'åt som smör**.

Förutom förståelsen av de här uttrycken är det naturligtvis viktigt att de också får en korrekt **betoning** enligt den särskilda markering (') som står intill verbpartikeln. För studerande med annat modersmål än svenska krävs det ofta en hel del extra träning för att lära sig uppfatta rätt nyans i betoningen.

Aa

Har man sagt A får man säga B Om man har börjat säga något måste man säga resten; allt måste berättas. • *Du får allt berätta resten också. Har man sagt A får man säga B.*

Det är A och O Det är viktigast; det måste man tänka på. • *Det är A och O att man har varma kläder på sig i kylan.*

Göra stor affär av Bråka mycket för en liten sak; göra stor *sak* av. • *Mannen gjorde en alltför stor affär av att han fick betala lite extra.*

Ha en affär Ha ett kärleksförhållande; en kort passion. • *Han hade en affär med en kvinna på jobbet.*

Hysa agg till någon Tycka mycket illa om någon; ha ett *horn* i sidan till någon. • *Av någon anledning hyser hon agg till mig.*

Skilja agnarna från vetet Skilja det dåliga från det som är bra; sortera 'ut det som är dåligt. • *Många hade sökt jobbet så det gällde först att skilja agnarna från vetet.*

Hålla sig ajour Hela tiden veta vad som händer; vara väl informerad. • *Det gäller att hålla sig ajour med vad som händer inom dataområdet.*

Nu är det ajöss med det Nu är det borta; nu är det förlorat. • *Där satte jag visst draget i sjön. Nu är det ajöss med det.*

Ta tillfället i akt Göra något när det är lämpligt; *passa* 'på. • *När arbetet nu är klart vill jag ta tillfället i akt att tacka alla som hjälpt till.*

Hennes aktier står högt i kurs Hon är mycket uppskattad; ha gott anseende. • *Hon är en av de bästa vi har på företaget. Hennes aktier står högt i kurs.*

Det är inte aktuellt Det finns inga planer på att göra det just nu. • *Det var inte aktuellt för styrelsen att välja ny ordförande.*

Inte ha aktuellt Inte minnas just nu; glömt för tillfället. • *Jag har det inte aktuellt, svarade politikern på frågan om antalet arbetslösa.*

Vara på alerten Vara uppmärksam; vara på botten. • – *Du ser trött ut. – Ja, jag är inte riktigt på alerten idag.*

Bättre sent än aldrig Det är bättre att något bra händer – fast lite sent – än att det aldrig händer. • *Jag skulle ha skrivit till dig för länge sedan, men bättre sent än aldrig.*

Man ska aldrig säga aldrig Man kan inte vara säker på att det aldrig kommer att hända; man kan aldrig veta bestämt hur något blir. • – *Jag kommer nog aldrig att bli gift. – Det vet du inte idag. Man ska aldrig säga aldrig.*

Spela allan Spela tuff; uppträda överlägset. • *Eleven störde och försökte spela allan under hela lektionen.*

Det är inte allom givet Alla har inte samma möjlighet; det gäller inte alla. • *Det är inte allom givet att få äta sig mätt varje dag.*

Allt som allt Om man lägger 'ihop allt; allt inräknat. • *Allt som allt kostar resan 5 000 kronor.*

Allt som oftast Väldigt ofta; *titt* som tätt. • *Hon kommer och hälsar på oss allt som oftast.*

Göra allvar av något Sätta igång med något som man har talat om att göra; göra *slag* i saken. • *Det är väl snart dags att göra allvar av planerna på att bygga om huset.*

På blodigt allvar På mycket stort allvar; på fullaste allvar. • *Nu är det inte på skoj utan på blodigt allvar.*

Ta någon/något på allvar Bry sig 'om vad någon gör eller säger; inse att något är viktigt. • *Det är dags att man tar miljöproblemen på allvar.*

Tala allvar med någon Få någon att ändra sig eller tänka 'om; förmana någon. • *Jag ska tala allvar med vår son så att han bättrar sig.*

Säga ja och amen till allt Aldrig säga nej till något; blint samtycka till allt. • *Du måste ju någon gång ha en egen åsikt och inte bara säga ja och amen till allt.*

Säkert som amen i kyrkan Helt säkert; ofrånkomligt. • *Vi kommer att få samma problem i år igen om inget görs åt det hela. Det är säkert som amen i kyrkan.*

Det går 'an Det duger; det går bra. • – *Får vi låna båten för att ro ut och fiska? – Det går väl an bara ni inte är ute för länge.*

an - arbeta

Se tiden an Vänta och se; avvakta vad som händer. • *Nu ska vi inte bekymra oss i förväg. Vi får se tiden an.*

Ta sig 'an Ta hand om; ta 'itu med något. • *Jag lovar att ta mig an problemet med de kalla golven i huset så snart som möjligt.*

Djävlar anamma 1. Styrka och mod. 2. Mycket arg; *förbannat* också! • *1. Det krävs lite djävlar anamma för det här tuffa jobbet. 2. Djävlar anamma! Någon har stulit min cykel.*

Intet ont anande Vet inte att något otrevligt håller på att hända; helt ovetande om något. • *Intet ont anande köpte vi bilen som senare visade sig vara stulen.*

Hämta andan Vila och ta 'igen sig; få *andrum*. • *Det var tröttsamt. Jag måste hämta andan ett tag.*

Med andan i halsen Man andas hårt; väldigt andfädd. • *Pojken rusade in med andan i halsen och berättade att det brann i huset intill.*

När andan faller på När man har lust; när man känner för något. • *Kom gärna och hälsa på när andan faller på.*

Tappa andan Man blir totalt överraskad; bli stum eller mällös. • *Vi höll alldeles på att tappa andan när vi såg den vackra utsikten.*

Andas 'ut Känna sig lättad; dra en lättnadens suck. • *Faran är över. Nu kan vi äntligen andas ut!*

Allt andas frid Allt är lugnt och fridfullt; rofyllt. • *Allt andades frid i kyrkan.*

Inte andas om något Inte säga något alls om något för att det är hemligt; hålla tyst. • *Du måste lova att inte andas om det du nu har fått veta.*

Som en osalig ande Nervös och orolig; rastlös. • *Han gick omkring som en osalig ande och väntade på sin tur.*

I samma andetag På samma gång; samtidigt. • *I samma andetag som jag vred på plattan gick strömmen.*

Komma in i andra andningen Ha vant sig; komma upp i *varv*. • *När man är ute och springer ibland kan det kännas tungt i början innan man kommer in i andra andningen.*

Få andrum Vila och ta igen sig; hämta *andan*. • *Nu behöver vi få lite andrum när vi arbetat så hårt.*

Inte ha den blekaste aning Inte känna till eller veta något; inte ha någon *aning* om något. • *Jag har inte den blekaste aning om var hon är.*

Inte ha någon aning om något Inte känna till eller veta något; inte ha den blekaste *aning*. • *Jag har ingen aning om vart hon tagit vägen.*

Onda aningar En känsla av att något otrevligt kan ha hänt; hysa farhågor. • *Jag har mina onda aningar att det är något som har hänt.*

Arbeta i sitt anletes svett Arbeta mycket hårt; arbeta för allt vad *tygeln* håller. • *Vi fick arbeta i vårt anletes svett när så många var sjuka.*

Gång efter annan Mycket ofta; *gång* på gång. • *Jag blev avbruten gång efter annan när jag försökte säga något.*

Bli lång i ansiktet Bli väldigt förvånad; besviken så att det syns. • *Han blev väldigt lång i ansiktet när han förstod att han tagit fel på dag hos tandläkaren.*

Bli vit i ansiktet Bli mycket rädd eller arg; blekna av rädsla. • *När hon såg ormen blev hon alldeles vit i ansiktet.*

Ett slag i ansiktet Något som gör någon ledsen eller arg; sära eller kränka någon djupt. • *Det hon sa var som ett slag i ansiktet.*

Förlora ansiktet Göra något som man får skämmas för; förlora sitt anseende. • *Eleven kände hur han förlorade ansiktet när läraren upptäckte hans fusk.*

Säga något rakt i ansiktet på någon Säga vad man tycker till någon; säga sitt *hjärtas* mening. • *Jag sa vad jag tyckte rakt i ansiktet på henne.*

Det ante mig Det blev som jag trodde; jag anade det. • *Det ante mig att de skulle skiljas.*

Det luktar apa Det luktar illa; det luktar *pyton*. • *När vi närmade oss soptippen luktade det apa.*

Spela apa Göra sig dum och löjlig; spela *pajas*. • *Eleven störde hela lektionen genom att sitta och spela apa.*

Ha aptit på något Mycket gärna vilja ha något; mycket intresserad av något. • *Jag har en väldig aptit på böcker. Jag läser jämt.*

Arbeta i sitt anletes svett Arbeta mycket hårt; arbeta för allt vad *tygeln* håller. • *Vi fick arbeta i vårt anletes svett när så många var sjuka.*

På rak arm Känna till utan att behöva kontrollera; utan vidare. • *Kan du på rak arm säga vem som var USA:s president 1965?*

Med öppna armar Ta emot någon med stor glädje; mycket hjärtligt. • *Alla tog emot mig med öppna armar när jag kom tillbaka till arbetet igen.*

Hålla någon under armarna Stödja och hjälpa någon. • *Den yngste sonen fick föräldrarna hålla under armarna en tid efter att han flyttat hemifrån.*

Sitta med armarna i kors Inte göra något; sitta och häcka. • *Du kan inte bara sitta med armarna i kors hela dagarna. Du borde göra någonting vettigt i stället.*

Armbåga sig fram Tränga sig fram utan hänsyn; ta för sig. • *En del människor armbågar sig fram i livet utan hänsyn till andra.*

Ha vassa armbågar Se till att man får det man vill ha utan att bry sig så mycket om andra; armbåga sig fram. • *Det gäller att ha vassa armbågar om man vill göra karriär.*

Nypa sig i armen Känna efter om man verkligen är vaken; det man ser verkar överkligt. • *Jag var tvungen att nypa mig i armen när jag såg älgen springa omkring på gatorna.*

Ta dig i arslet! Du är inte riktigt klok som kan säga/göra så; ta dig i brasan! • *Alla som tar guld i frödrott har dopat sig. – Ta dig i arslet! Nu överdriver du allt.*

Ta till det grova artilleriet Använda sina bästa argument i en diskussion. • *Advokaten tog till det grova artilleriet i slutet av rättegången och vann målet.*

Nu blommar asfalten Det var det värsta ...; aldrig sett på maken. • *Ser ni att det snöar mitt i sommaren. Nu blommar asfalten!*

Vara asfull Vara mycket berusad; vara full som ett ägg. • *Många var asfulla när de gick hem från festen.*

Komma ur askan i elden Få det ännu svårare; hamna i något ännu värre. • *Snart blev det krig också i vårt nya hemland. Det kändes som att komma ur askan i elden.*

Darra som ett asplöv Skaka för att man är rädd; känna sig kall och frusen. • *Kassörskan darrade som ett asplöv när rånarna kom in i banken.*

Gå upp i atomer Bli mycket arg eller ursinnig; gå upp i limningen. • *Jag höll på att gå upp i atomer när telefonen tutade upptaget hela tiden.*

Det var som attan! Det var inte dåligt!; det var som katten! • *Han slog nytt rekord i går! – Det var som attan!*

Av och an Fram och tillbaka. • *Han gick av och an i rummet och funderade över hur han skulle göra.*

Av och till Ibland; från och till. • *Han ringer av och till och berättar hur han har det.*

Ta avstånd från någon/något Visa att man tycker illa om någon/något; att inte acceptera någon/något. • *Det är viktigt att alla tar avstånd från all form av mobbning.*

Bli grön av avund Bli mycket avundsjuk; känna stor avund. • *Hon blev grön av avund när hon såg grannens kök.*

Se någon över axeln Tycka att någon är mindre värd; se ner på någon. • *Han tror visst han vet allt bäst och verkar ofta se människor han möter över axeln.*

Axla någons mantel Komma efter någon som varit mycket duktig; efterträda någon som varit framgångsrik. • *Det blir inte lätt att axla hans mantel. Han som varit så duktig!*

Rycka på axlarna Visa att man inte bryr sig om något; strunta i något. • *Grannen ryckte bara på axlarna när man sa till honom att ta bort allt skräp på tomten.*

Bb

Backa 'upp någon Stödja någon; stå 'bakom någon. • *Jag kommer att backa upp er om ni behöver min hjälp.*

Backa 'ur Ändra sig och säga nej; **hoppa 'av**. • *Först lovade han att komma, men sedan backade han ur.*

Sakta i backarna! Ta det lugnt!; ha inte så bråttom! • *Det kan vara halt. Sakta i backarna!*

På bar backe Förlora sina pengar eller ägodelar; bli alldeles utblottad. • *Vid konkursen blev han satt på bar backe.*

Slå sig i backen på något Vara säker på något; ge sig **sjutton** på något. • *Du kan slå dig i backen på att hon inte öppnar dörren.*

Far och bada! Man blir överraskad av någon-ting; dra på **trissor!** • *Den här vinsten hade jag inte väntat mig. Far och bada vilken tur jag har!*

Kasta ut barnet med badvattnet Man säger nej till allt, även det som är bra; man förkastar även det som är bra. • *Det finns en del som är bra med förslaget som vi inte ska förkasta. Det gäller att inte kasta ut barnet med badvattnet.*

Det är en baggis Det är lätt; det är en enkel **match**. • – *Klarar du av det? – Det är en baggis.*

Baka 'in Någoting som ingår; som också är medräknat. • *Frukost och lunch var också inbakat i priset.*

Ha eld i baken Ha mycket bråttom; vara mycket **jäktad**. • – *Du verkar ha eld i baken? – Ja, jag måste vara vid stationen klockan tio.*

Ha något i bakfickan Ha något hemligt; ha något på **lut**. • *Jag har också en del annat i bakfickan som jag tänker visa längre fram.*

Få något om bakfoten Inte förstå eller uppfatta rätt; missuppfatta något. • *Var det verkligen i dag som vi skulle ha möte? Det har jag helt fått om bakfoten.*

Sätta sig på bakhasorna Kämpa 'emot och inte göra som andra vill att man ska göra; **streta 'emot**. • *När det blev tal om att flytta satte hon sig direkt på bakhasorna.*

Ha något i bakhuvudet Ha ett svar eller en tanke som man inte riktigt kommer 'på eller kan säga; ha något på **tungan**. • *Jag har svaret i bakhuvudet men jag får inte riktigt fram det.*

Ligga bakom något Vara orsak till något; **hjärnan** bakom något. • *Polisen frågade sig vilka som låg bakom rånet.*

Lägga bakom sig Något som man slutat med; något som nu tillhör det förflutna. • *Min yrkeskarriär har jag nu lagt bakom mig. Nu väntar pensionen.*

Stå bakom någon Få hjälp eller stöd av någon; **backa 'upp någon**. • *Som din vän kan du alltid räkna med att jag står bakom dig.*

Vara lite bakom Vara lite dum; vara bakom **flödet**. • *Han fattar inte vad jag menar. Det verkar som om han är lite bakom.*

Slå bakut Vägra att gå med på något; protestera kraftigt. • *De anställda gick inte med på förslaget att arbeta också på lördagar. De slog bakut direkt.*

Hamna i bakvatten Komma efter; stanna i utvecklingen. • *Det är risk att företaget hamnar i bakvattnet om vi inte bygger ut och blir större.*

Gå bakvägen Ett annat sätt än det normala; använda andra listiga metoder. • *Jag var tvungen att gå bakvägen för att få en intervju med presidenten.*

Vara ur balans Inte längre vara lugn; dålig kontroll över sig själv. • *Hon verkar vara ur balans när hon blir arg för så lite.*

Bana väg för något Göra så att något blir möjligt; jämna **vägen** för något. • *Forskarna hade gjort en upptäckt som senare banade väg för nya mediciner.*

Sopa banan med någon Vinna klart över någon; sopa **golvet** med någon. • *Han sopade banan med sina konkurrenter.*

Halka 'in på ett bananskal Det bara blir så utan att man planerar det; **halka 'in** på något. • *Hon halkade in i politiken på ett bananskal.*

Lägga band på sig Hålla inne med sina känslor; behärska sig. • *Du måste försöka lägga band på dina känslor.*

Banne mig Verkligen: ta mig *sjutton*. • *Jag kan banne mig inte förstå hur hon kan vara intresserad av honom?*

I långa banor Mycket: i stor mängd. • *Under kvällen serverades det mat i långa banor.*

Tänka i nya banor Tänka på ett nytt sätt: hitta nya sätt att lösa problem på. • *Ibland måste man tänka i lite nya banor för att kunna lösa ett problem.*

Under bar himmel Ute: utan tak. • *Vi sov under bar himmel.*

Barka åt skogen Någoting blir fel: gå *käpprätt* åt skogen. • *Det ser ut att barka åt skogen med vår semester i år.*

Förstå vartåt det barkar Förstå hur det kommer att sluta: förstå vartåt det leder. • *Det är lätt att förstå vartåt det barkar om han fortsätter att dricka så mycket vin och sprit varje dag.*

Nära en orm vid sin barm Hjälpa någon som senare är otacksam: ha en *gökunge* i boet. • *Jag ställer alltid upp och hjälper honom men han visar ända ingen tacksamhet. Det känns som att nära en orm vid sin barm.*

Alla är barn i början Lika svårt för alla med något nytt; svårt att vara nybörjare. • *Jag tycker det är svårt att lära mig hur en dator fungerar. Men alla är barn i början.*

Bränt barn skyr elden Man aktar sig för det som visat sig farligt: man gör inte om samma misstag igen. • *Efter två skilsmässor vågar hon nog inte gifta sig igen. Bränt barn skyr elden.*

Känna sig som barn på nytt Känna sig ung igen: roa sig som en barn. • *Jag älskar att gå på cirkus. Då känner jag mig som barn på nytt.*

Kärt barn har många namn Man har många namn på någon/något man tycker om. • - *Jag tycker inte om att ni kallar mig Pelle när jag heter Per. - Men du vet väl att kärt barn har många namn?*

Lika barn leka bäst Människor med samma intresse vill vara ihop; *kaka* söker maka. • *Det är vanligt att människor med samma svårigheter söker sig till varandra. Lika barn leka bäst.*

Vara ett stort barn Vara barnslig fast man är vuxen: omogen. • *Han är som ett stort barn som blir tjurig när han inte får som han vill.*

Vara som barn i huset Ofta vara hemma hos en annan familj än sin egen. • *Deras dotter är som barn i huset hos oss.*

Kasta ut barnet med badvattnet Man säger nej till allt, även det som är bra; man förkastar även det som är bra. • *Det finns en del som är bra med förslaget som vi inte ska förkasta. Det gäller att inte kasta ut barnet med badvattnet.*

Klockan är bara barnet Inte alls mycket; alltför tidigt. • *Ni kan inte gå hem redan nu. Klockan är ju bara barnet.*

Ingen barnlek Inte lätt att göra eller utföra; svårt och krävande. • *Att segla över Atlanten är ingen barnlek.*

Inte ett barr Ingenting; helt slut. • *Kunderna hade rensat affären. Det fanns inte ett barr kvar.*

Kämpa på barrikaderna Kämpa hårt för något man tror på; slåss för sina idéer. • *Nu ska vi ut och kämpa på barrikaderna för ett rättvisare samhälle.*

Vara barskrapad Inte ha några pengar alls; inte ha ett nickel. • *Jag var helt barskrapad när jag kom hem efter semestern.*

... och därmed bastå Ingen idé att säga emot; ... och därmed *jämnt*. • *Nu gör du som jag säger och därmed bastå!*

Ladda om batterierna Hämta nya krafter; få ny inspiration. • *Nu gäller det att ladda om batterierna inför nästa match.*

Be på sina bara knän Man vill intensivt få något; man vädjar till någon. • *Jag ber dig nu på mina bara knän att du körförsiktigt på de smala och hala vägarna.*

Böna och be Man ber om något flera gånger; envisas med att få något. • *Han bonade och bad att få en ny cykel med tio växlar.*

Inte befatta sig med någon/något Inte vilja ha någoting att göra med någon/något; inte vilja ha med någon/något att *skaffa*. • *Jag befattar mig inte med några skumma affärer.*

Här ligger en hund begraven Det är någonting som inte stämmer; ana *ugglor* i mossen. • *Bilen är alldelesför billig. Här ligger en hund begraven.*

Ha roligt på någons bekostnad Skämta om någon på ett elakt sätt; driva *gäck* med någon. • *Jag tycker inte om människor som försöker ha roligt på andras bekostnad.*

Bekänna färg Visa vad man verkligen tycker; visa var man *står*. • *Jag tycker att du ska bekänna färg och säga vad du verkligen tycker.*

belägg - björntjänst

Stopp och belägg! Vänta lite!; sluta, jag håller inte med! • *Stopp och belägg! Så här kan man inte göra.*

Stå på egna ben Klara sig själv; försörja sig själv. • *Barnen hade blivit vuxna och kunde nu stå på egna ben.*

Lägga benen på ryggen Springa 'iväg så fort man kan; ta till flykten. • *Han la benen på ryggen när han såg björnen.*

Sticka svansen mellan benen Bli rädd och fly 'iväg; skämmas. • *Ledaren hade retat upp folkmassan. Därför stack han svansen mellan benen och smet iväg.*

Bereda plats Ge plats åt någon; *maka* på sig. • *Kan du vara snäll och bereda plats åt mig också?*

Ett berg av problem Många problem; en rad svårigheter. • *När de grävde tunneln stötte de på ett berg av problem.*

Sitta som berg Sitta fast mycket hårt; går inte att rubba. • *Stenen satt som berg.*

Åka berg och dalbana Upp och ner; det svänger kraftigt. • *Hennes humör åker ofta berg och dalbana.*

Lägga beslag på något Ta något; lägga *rabarber* på något. • *Någon har visst lagt beslag på mitt paraply.*

Gå bet på Misslyckas med något; inte klara något. • *Maria gick bet på sista talet i matematikprovet.*

Det ska du få betalt för Det ska du få ett straff för; det ska stå dig *dyrt*. • *Du ska minsann få betalt för allt ont du gjort mot mig.*

Få betalt för gammal ost Få ett straff för något dumt man gjort tidigare; *få* 'igen. • *Nu ska han minsann få betalt för gammal ost.*

Vara på bettet Vara full av liv och energi; vara på *alerten*. • *Den som svarar först vinner tävlingen. Det gäller alltså att vara på bettet.*

På eget bevåg Göra något utan att först fråga andra; ta saken i egna *händer*. • *Hon reste dit på eget bevåg utan att någon först hade bett henne resa.*

Arg som ett bi Man är väldigt arg; arg som en *furie*. • *Kunden var arg som ett bi därför att varorna tagit slut i affären.*

Klara biffen Klara 'av; *reda* 'ut något. • *– Lyckades du få en bättre bild på TV:n? – Ja, det har ordnat sig. Jag klarade biffen.*

Komma in i bilden Vilken uppgift någon ska ha; i vilket sammanhang någon blir viktig. • *Nu har nästan alla fått en uppgift. Men när kommer vi andra in i bilden?*

Komma billigt undan Få ett alltför lindrigt straff; alltför klen påföljd. • *Jag tycker han kom alldeles för billigt undan när han bara fick en varning. Han skulle blivit utvisad från planen.*

Binda ris åt sin egen rygg Skaffa sig onödiga svårigheter; skada sig själv. • *Du kan inte hjälpa alla som har det svårt. Då binder du bara ris åt din egen rygg.*

Bit i det sura äpplet Acceptera något som är obehagligt; *foga* sig. • *Du får också ta och bita i det sura äpplet och hjälpa till att bära.*

Bit i gräset Förlora; misslyckas. • *I finalen fick hon bita i gräset. Hon kom sist.*

Bit i'ifrån sig Försvara sig med ord; ge *svar* på tal. • *Om någon är elak är det bra ibland att bita i'ifrån sig.*

Bit ihop tänderna Fortsätta att kämpa fast det är svårt; använda sina sista krafter. • *Det är bara en rond kvar av matchen. Nu gäller det att du biter ihop tänderna.*

Något att bita i En svår uppgift; något att sätta *tänderna* i. • *– Var provet svårt? – Ja, det var verkligen något att bita i.*

Bli biten av något Bli mycket intresserad av något; djupt engagerad i något. • *Hon har blivit helt biten av att spela golf. Hon är på golfbanan varje dag.*

Bjuda laget runt Bjuda alla. • *Jag bjuder laget runt om ni önskar något att dricka.*

Bjuda på sig själv Öppet visa sig som den man är; våga tala om sina känslor. • *Den som bjuder på sig själv har lättare för att få riktiga vänner.*

Inte väcka den björn som sover Inte för tidigt väcka behov hos någon; inte väcka lust i onödan. • *Det är inte bra om du röker när han ser på. Det gäller att inte väcka den björn som sover.*

Sälja skinnet innan björnen är skjuten Sälja något innan man äger det; man lovar mer än man kan hålla. • *Vi måste först se till att vi får in pengar innan vi kan lova att dela ut några. Man kan inte sälja skinnet innan björnen är skjuten.*

Göra någon en björntjänst En hjälp som skadar mer än den hjälper; missriktad hjälp. • *Du gör honom bara en björntjänst genom att ge honom pengar varje månad. Det är bättre han lär sig ta ansvar för sitt eget liv.*

Vara en black om foten på någon Vara ett hinder för någon; en belastning. • *Hennes svårigheter med uttalet var en black om foten på henne när hon sökte arbete.*

Vara ett oskrivet blad Inte veta vad någon kan eller går för; ett osäkert kort. • *Även om Ola är ett oskrivet blad bör han ändå få en chans i laget.*

Ta bladet från munnen Säga något som man inte velat säga tidigare; tala 'ut. • *Maria tog bladet från munnen och berättade nu allt hon kände till.*

Blank som en spegel Mycket blank; en lugn vattenyta. • *Sjön låg blank som en spegel.*

Ge blanka tusan i Inte bry sig om; strunta i. • *Jag ger blanka tusan i vad du säger.*

Blankt omöjligt Det går absolut inte; helt omöjligt. • *Det var blankt omöjligt att lösa upp-giften.*

Inte ha den blekaste aning Inte alls känna till; inte ha någon aning om något. • *Jag har inte den blekaste aning om var hon är.*

Ha blick för något Vara bra på något; ha sinne för något. • *Hon har verkligen blick för vilka färger som passar henne.*

Stirra sig blind på Bara se en sida av saken; inte kunna se helheten. • *Försök att se det som är bra. Stirra dig inte bara blind på det som är dåligt.*

Utan att blinka Utan att tveka ett ögonblick; utan minsta tvekan. • *Han tackade ja utan att blinka.*

Som en blix från klar himmel Plötsligt; alldeles oväntat. • *Stormen och ovädret kom som en blix från klar himmel.*

Som en oljad blix Mycket snabbt; i hög hastighet. • *Bilen kom farande som en oljad blix.*

Som träffad av blixten Mycket överraskad; bli tagen på sängen. • *Vi kände oss alla som träffade av blixten när vi fick veta att de skulle skilja sig.*

Blod är tjockare än vatten Släktingar är viktigare än andra; anhöriga står en närmast. • *Även om jag har många vänner så har släkten betydligt särskilt mycket. Blod är tjockare än vatten.*

Få in lite nytt blod Försöka förnya något som är gammalt och vant; nytt vin i gamla läglar. • *Vi kommer att anställa några nya medarbetare till våren och hoppas därmed få in lite nytt blod i företaget.*

Gråta blod Bli ledsen och förtvivlad; känna stor förtvivlan. • *Jag höll på att gråta blod när jag hörde om den tragiska olyckan.*

Ha blått blod Vara av en finare släkt; vara adlig. • *De säger att han har blått blod i ådrorna. Hans far var visst släkt med kungen.*

Väcka ont blod Göra andra irriterade eller upp-rörda; väcka missnöje. • *Det väcker bara ont blod om jag får mer betalt än de andra.*

Få blodad tand Bli väldigt intresserad av något; bli förtjust i något. • *I början tyckte hon inte om att motionera men nu har hon fått blodad tand.*

Det ligger i blodet Det är medfött; ärftligt. • *Alla i familjen kan spela något instrument. Det verkar ligga i blodet.*

Inte så blodigt Inte så dyrt; en rimlig kostnad. • *Fadern tyckte inte att elräkningen var så blodig.*

På blodigt allvar På fullt allvar; på verkligt all-var. • *Patienten tog läkarens ord på blodigt allvar.*

Blomma 'upp 1. Känna sig glad, ung och vacker. 2. Komma tillbaka igen. • *1. Hon har verkligen blommat upp sedan hon gifte sig. 2. Striderna har blommat upp igen.*

Inte få en blund i ögonen Inte kunna sova; ligga sömlös. • *Det värkte hela natten så jag fick inte en blund i ögonen.*

Blunda för något Inte vilja se verkligheten som den är; gå med skyglappar. • *Det är viktigt att inte blunda för problem och svårigheter.*

Göra en blunder Göra ett misstag; klanta sig. • *Jag gjorde en verklig blunder när jag glömde hälsa alla välkomna.*

Tung som bly Mycket tung; jättetung. • *Stenen var tung som bly.*

Sväva i det blå Inte se verkligheten som den är; inte vara realistisk. • *Hon verkar helt sväva i det blå när det gäller pengar och förstår inte hur dyrt allting har blivit.*

Blåsa 'upp något Göra någonting märkvärdig-are eller svårare än det är; göra stort nummer av något. • *Det var hemskt vad du blåser upp det hela. Det finns ju faktiskt värre bekymmer.*

Det blåser kring någon Någon får mycket kritik; det stormar kring någon. • *Det har blåst rejält kring statsministern det senaste året.*

Åka på en blåsning Bli lurad; bli blåst. • *Jag åkte på en rejäl blåsning när grannen ringde och sa att det inte skulle sändas några TV-program på kvällen.*

blåst - botten

- Bli blåst** Bli lurad; åka på en *blåsning*. • *Han anade inte att det var ett skämt och blev blåst ordentligt.*
- Bli blåst på** Bli lurad på pengar; gå på en *nit*. • *Jag blev blåst på 200 kronor.*
- Vara blåst** Svårt att förstå; dum som ett *spån*. • *Jag känner mig alldeles blåst när det gäller datorer.*
- Råka i blåsväder** Bli kritiserad från flera håll; hamna i *snällblåsten*. • *Som politiker råkade han ofta i blåsväder.*
- Vara blåögd** Lätt att lura; naiv. • *Är du verkligen så blåögd så att du tror på vad han säger?*
- Lägga sin näsa i blöt** Blanda sig i vad andra gör; lägga sig i andras angelägenheter. • *Vi sköter det här! Lägg inte din näsa i blöt!*
- Sätta 'bo** Skaffa ett eget hem. • *När de unga sätter bo får de ofta nöja sig med enkla möbler i början.*
- Flyga ur 'boet** Flytta hemifrån; bli vuxen och leva självständigt. • *Snart kommer även vår yngste son att flyga ur boet.*
- På lösa boliner** Utan ordning eller planering; planlöst. • *Det hela verkade gå på lösa boliner utan någon riktig ordning.*
- Bolla 'över något** Lämna något till någon annan; skicka vidare. • *Hon bollade över ärendet till sin kollega.*
- Ha många bollar i luften** Arbeta med många olika saker samtidigt; ha många järn i *elden*. • *Jag förstår inte hur hon orkar med allt arbete och ha så många bollar i luften?*
- Bollen ligger hos någon** Ansvar ligger hos någon; det är någons tur att göra något. • *Jag har gjort mitt bästa för att vi ska bli vänner igen. Nu ligger bollen hos honom.*
- Känna sig tom i bollen** Inte kunna tänka klart; inte kunna samla tankarna. • *Jag känner mig alldeles tom i bollen i dag.*
- Slå ner som en bomb** Komma oväntat; en helt överraskande nyhet. • *Nyheten om olyckan slog ner som en bomb. Alla var djupt chockade.*
- Bomma 'igen något** Stänga något för en tid eller för alltid; slå 'igen. • *De hade bommat igen affären.*
- Det är inte mitt bord** Det är någon annan som ska göra det; det är inte mitt ansvar. • *Det ärendet är inte mitt bord. Det får någon annan ta hand om.*

- Gå till dukat bord** Allt är redan klart utan att man själv behövt göra något; få allting *serverat*. • *Tack för att du både har städat och varit och handlat. Det känns nu bara som att gå till dukat bord.*
- Dricka någon under bordet** Göra så att någon blir väldigt berusad; få någon att suppa sig full. • *På fester dricker jag inte mycket alkohol. Det finns de som försökt dricka mig under bordet men då har jag sagt nej till sprit.*
- Lägga korten på bordet** Erkänna och tala 'om hur det är; inte längre dölja något. • *Mannen lade alla korten på bordet och erkände att han tagit pengarna.*
- Pengar under bordet** Pengar som man får eller ger i smyg; jobba *svart*. • *För att slippa betala skatt fick han pengarna under bordet.*
- Slå näven i bordet** Visa att man nu menar allvar; säga ifrån på *skarpen*. • *Du måste slå näven i bordet och säga att du inte går med på det här längre.*
- Resa borst** Bli arg; resa *ragg*. • *Han reser borst varje gång någon går emot honom.*
- Som en borstbindare** Väldigt mycket. • *Hon svär som en borstbindare.*
- Göra 'bort sig** Göra alldeles fel och få skämmas; trampa i *klaveret*. • *Jag gick in på damernas toalett i stället för herrarnas. Jag gjorde verkligen bort mig.*
- Borta bra men hemma bäst** Man trivs bäst hemma. • *Det var skönt att komma hem efter semestern. Borta bra men hemma bäst.*
- Vara helt borta** Känna sig dum och förvirrad; vara *nollställd*. • *I början var jag helt borta när det gällde datorer.*
- Vara som bortblåst** Försvinna snabbt; vara helt borta. • *All värk var som bortblåst efter massagen.*
- Lova bot och bättring** Lova att ändra sig; lova att bättra sig. • *Han lovade bot och bättring och inte komma för sent fler gånger.*
- Råda 'bot på** Klara av ett problem; hitta en lösning på. • *Jag undrar om det går att råda bot på allt klotter?*
- Gå till botten med något** Noggrant undersöka; gå till *grunden* med något. • *Vi måste gå till botten med det hela och se vad som orsakade olyckan.*
- I grund och botten** Egentligen; i själva *verket*. • *Hon är i grund och botten en snäll människa.*

Det är botten Det är mycket dåligt; det är *höjden*. • *Det är ju ändå botten att alla affärer är stängda i dag.*

Vara botten Mycket dålig; vara helt *kass*.
• *Den här filmen var ju rena botten.*

Bottna i något Ha sin orsak i något; bero på något. • *Att unga människor börjar missbruka droger bottnar ofta i ren okunnighet.*

Boven i dramat Någon/något som ger problem; som ligger bakom svårigheter. • *Boven i dramat bakom många sjukdomar är att vi rör oss för lite och äter för mycket.*

Stå på ruinens brant Vara nära att förlora allt man äger; utfattig eller ruinerad. • *Han hade spelat bort alla sina pengar och stod nu på ruinens brant.*

Ta dig i brasan! Nu har du helt fel; ta dig i *hücken!* • – *När vi nu har möjlighet att skicka e-post behöver vi inte skicka vanliga brev. – Ta dig i brasan! Det blir väl ändå för tråkigt.*

De breda lagren De vanliga människorna; *gemene* män. • *De breda lagren är nog inte helt säkra på vilket parti de ska rösta på.*

Som ett brev på posten Komma säkert och helt väntat; naturlig konsekvens. • *Om du inte ger upp utan arbetar tålmodigt kommer till slut framgångarna som ett brev på posten.*

En bricka i spelet Någon som andra bestämmer över; någon man utnyttjar. • *Jag tror inte att han egentligen har med det hela att göra. De använder honom nog bara som en bricka i spelet.*

Brinna för något Arbeta hårt för något; *känna* starkt för något. • *Hon arbetar hårt för att hjälpa barnen i tredje världen. Hon brinner verkligen för dessa barn.*

För brinnande livet Så snabbt man kan; för glatta *livet*. • *Han sprang för brinnande livet för att hinna med bussen.*

Det brinner i knutarna Det är mycket bråttom; knappt om tid. • *Jag undrar om vi hinner? Nu brinner det verkligen i knutarna.*

I brist på något Eftersom man har för lite av något; som ersättning för något. • *I brist på smör får vi använda margarin i stället.*

Det må bära eller brista Måste våga försöka; ta chansen även om det är osäkert hur det går. • *Jag har beslutat mig för att hoppa. Det må bära eller brista.*

Bygga broar Föra människor samman; förena.
• *Det är viktigt att bygga broar mellan människor.*

Brottas med svårigheter Ha stora problem; ha det jobbigt. • *Han har många svårigheter att brottas med i sitt arbete.*

Brusa 'upp Bli lätt arg; ha kort *stubin*. • *Hon brusar upp för minsta lilla händelse.*

Bry sig Vara intresserad; känna ansvar. • *Vi har talat med politikerna men de verkar inte bry sig.*

Bry sin hjärna med något Fundera mycket på något; grubbla över något. • *Jag tycker inte du ska bry din hjärna med det här längre. Det kommer säkert att ordna sig.*

Bryta 'upp från något Lämna en fest; tänka på *refrängen*. • *Det är dags att bryta upp från festen.*

Brås på någon Vara lik någon som man är släkt med. • *Han brås på sin far och har samma häftiga humör.*

Betala allt på ett bräde Betala allt på en gång; betala allt kontant. • *Det är lika bra att betala allt på ett bräde.*

Bliva bränd Man blir rädd/skrämd för något som man sedan inte vill vara med om igen; undvika en obehaglig erfarenhet. • *Hon har blivit bränd i sina tidigare äktenskap så hon gifter sig nog inte igen.*

Bränna sina skepp Man har förstört sina möjligheter att börja om; omöjligt att ångra sig. • *Mannen hade fått flera varningar men ändå fortsatt att missköta sitt arbete och fick därför sluta. Han hade bränt sina skepp.*

Bränna 'till Det blir mer livligt och hetsigt (ex. diskussion); *hetta* 'till. • *De brände till i slutet av diskussionen.*

Komma i brännpunkten Diskuteras mycket; komma i *fokus*. • *Frågan om försvaret hade kommit i brännpunkten.*

Det bränns Man är nära det rätta svaret eller lösningen. • *Du kommer allt närmare den rätta lösningen. Det bränns!*

Bränt barn skyr elden Man aktar sig för det som visat sig farligt; undviker sådant som tidigare har visat sig skadligt. • *Efter två skilsmässor vågar hon nog inte gifta sig igen. Bränt barn skyr elden.*

Det osar bränt Det verkar misstänkt; det osar *katt*. • *De hade inte sett sin granne på flera veckor. Det osade verkligen bränt.*

bräschen - bär

Gå i bräschen för något Kämpa för något; dra en *lans* för något. • *Flera länder inom EU har gått i bräschen för en mänskligare behandling av djuren.*

Den enes död den andres bröd Någon tjänar på att det går illa för någon annan. • *Tack vare att den andra affären stänger igen får vi sälja mer. Den enes död den andres bröd.*

Leva på vatten och bröd Vara mycket fattig; suga på *ramarna*. • *Under kriget fick många leva på vatten och bröd.*

Slå sig för bröstet Tro för mycket om sig själv; alltför självsäker. • *Han tror visst han redan har vunnit matchen. Men han ska nog inte slå sig för bröstet redan nu.*

Det var hårda bud Det var tufft och krävande; det *satt* hårt åt. • *Även om han vann matchen redan i tredje rondan var det hårda bud.*

Det finns olika bud Man tycker olika från flera håll; det råder delade meningar. • *Det är svårt att veta vad vi ska besluta eftersom det finns olika bud.*

Det är många om budet Det är många som vill ha samma sak; flera är intresserade. • *Du måste bestämna dig nu om du vill ha bilen. Det är många om budet.*

Få bukt med Få kontroll över något; få *rätsida* på något. • *Vi måste få bukt med allt klotter på väggarna.*

Bulla 'upp Ställa fram mycket att äta; rikligt dukat bord. • *Hon hade bullat upp med kakor och tårta.*

Bli andra bullar av Det blir strängare; skärpt ordning. • *Nu måste det bli andra bullar av! Vi kan inte fortsätta att ha det så här rörigt.*

Huller om buller I en enda röra; om vartannat. • *Leksakerna låg huller om buller på golvet.*

Med buller och bång Så att det hörs och märks; med stort oväsen. • *De firade hennes födelsedag med buller och bång.*

Bunden vid sjuksängen Så sjuk att man måste ligga till sängs; vara sängliggandes. • *Patienten låg bunden vid sjuksängen i fyra veckor.*

Hela bunten Allihop; varenda en. • *Vi var trötta hela bunten.*

Tvätta sin smutsiga byk Låta alla få veta vilka problem man har; låta allmänheten få kännedom om misstag man gjort. • *Som politiker är det nog dags att han tvättar sin smutsiga byk.*

Göra i 'byxorna Kissa eller bajsa i kläderna man har på sig; *göra* 'på sig. • *Spädbarn gör ofta i byxorna.*

Spänna bågen för högt Ta för stora risker; ha för höga mål. • *Hans mål är att bli bäst i världen. Jag tror han spänner bågen för högt.*

Sitta i samma båt Ha samma svårigheter att brottas med; samma problem. • *Jaså, du klarade inte provet du heller. Då är vi i samma båt.*

Ge någon på båten Överge eller lämna någon; ge någon *korgen*. • *Flickan hade tröttnat på sin pojkvän och gav honom därför på båten.*

Ro båten i land Klara av något som är svårt; föra något i *hamn*. • – *Lyckas ni komma igenom berget så att tunneln blir klar i tid? – Ja, vi ska nog ro båten i land.*

Många bäckar små gör en stor å Om många ger lite så blir det ändå mycket; minsta bidrag är viktigt. • *Vi fick lite pengar från många olika håll och det blev en hel del till slut. Många bäckar små gör en stor å.*

Bättre att stämma i bäcken än i ån Göra något i tid innan det är för sent; mota Olle i *grind*. • *Det är nog bättre att stämma i bäcken än i ån och vaccinerar alla mot sjukdomen innan den kommit in i landet.*

Inte ropa hej förrän man är över bäcken Inte vara säker på att ha klarat av något innan det verkligen är klart; inte ta ut segern i *förskott*. • *Ån har vi inte vunnit matchen. Man får inte ropa hej förrän man är över bäcken.*

Bädda för något Göra så att något kan hända; det är *dukat* för något. • *Det är nog bäddat för stor succé med vår nya mobiltelefon.*

Som man bäddar får man ligga Man får stå för det man gjort; man får ta konsekvenserna av något. • *I år kan jag inte resa på semester därför att jag inte sparat några pengar. Som man bäddar får man ligga.*

Det var droppen som fick bägaren att rinna 'över Talamodet tog slut; måttet var *rågat*. • *Trots att de klagat på att grannen störde dem under nätterna slutade han inte. Det var droppen som fick bägaren att rinna över.*

Vara lika som bär Vara mycket lika; svåra att skilja på. • *Bröderna var lika som bär.*

Vart bär det hän? Hur kommer det att sluta?; vad kommer att hända? • *Det är osäkert vart det bär hän med fabriken i framtiden?*

Bära frukt Ge ett bra resultat; löna sig. • *Vi får hoppas att det hårda arbete ni lagt ned kommer att bära frukt längre fram.*

Bära sig Man tjänar pengar på något; det lönar sig. • *Affären bär sig bra.*

Bära sig 'åt 1. Göra något på ett dåligt sätt så att andra blir irriterade. 2. Göra något på ett visst sätt. • *1. Hur bär du dig åt egentligen? Du är då för slarvig. 2. Hur bär du dig åt för att få så snälla och lydiga barn?*

Det må bära eller brista Måste våga försöka; ta chansen även om det är osäkert hur det går. • *Jag har beslutat mig för att hoppa. Det må bära eller brista.*

Ha sett sina bästa dagar Inte lika bra som förut; gammal och sliten. • *Den här bilen har allt sett sina bästa dagar.*

Bättra 'på något Göra så att något blir bättre; förbättra något. • *Jag måste bättra på mina kunskaper i franska.*

Bättre upp! Mera! • – *Fick du 10 000 kronor? – Bättre upp! Jag fick faktiskt 20 000 kronor!*

Lova bot och bättring Lova att ändra sig; lova förändring till det bättre. • *Han lovade bot och bättring och inte komma för sent fler gånger.*

Vara på bättringsvägen Hålla 'på att bli frisk; må allt bättre. • *Patienten var nu på bättringsvägen.*

Böja sig för någon Låta någon annan få rätt och bestämma; ge 'med sig. • *Efter en hård diskussion fick hon till slut böja sig för vad de andra tyckte.*

Vara böjd att ... Man håller nästan med; det lutar åt att man säger ja. • *Jag är böjd att gå med på förslaget om ni betalar något mer.*

Böna och be Man ber om något flera gånger; envisas med att få något. • *Han bönade och bad att få en ny cykel med tio växlar.*

Lägga sten på börda Öka någons bekymmer; lägga *lök* på laxen. • *Vi fick allvarliga skador efter olyckan. Något som lade extra sten på börda var de böter vi fick betala.*

Cc

Inte en cent Inga pengar alls; inte ett *rött* öre.

• *Jag hade inte en cent kvar av lönen när månadens var slut.*

I händelsernas centrum Där det viktigaste händer; där det går livligast till. • *Han befann sig mitt i händelsernas centrum och rapporterade om våldet på gatorna.*

Stå i centrum för intresset Vara den/det som är mest intressant; stå i *fokus*. • *I centrum för intresset står just nu det kommande valet.*

Sätta något/någon i centrum Tycka att något/någon är mycket viktigt; sätta något/någon i *fokus*. • *Skolan ska sätta eleverna i centrum.*

Ond cirkel En tråkig händelse leder till flera andra tråkiga händelser; man sitter *'fast* i en rad svårigheter. • *Om vi höjer lönerna i landet måste också priserna höjas. Då måste vi höja lönerna igen. Vi får därför inte mer pengar över utan sitter fast i en ond cirkel.*

Cirkeln är slut Man är tillbaka där man började; tillbaka vid utgångspunkten. • *Vi började dagen med en promenad på morgonen och avslutade med en längre promenad på kvällen. Cirkeln var slutet skulle man kunna säga.*

Rubba någons cirklar Störa någons planer; försöka påverka någons arbete. • *Han har haft hand om det här arbetet i många år så det är nog inte lätt att rubba hans cirklar.*

Vara ute och cykla Tänka eller säga något som är helt fel; prata i *nattmössan*. • *Vi tror inte alls på vad du säger. Nu är du allt ute och cyklar.*

Dd

Dag ut och dag in Varenda dag; dagarna i *ända*. • *Jag är trött på detta ständiga tjt dag ut och dag in.*

Både dag och natt Nästan alltid; jämt och ständigt. • *Han har arbetat både dag och natt den senaste tiden.*

En vacker dag Någon gång i framtiden; längre fram. • *En vacker dag kommer hon säkert att ångra sig.*

Inte på år och dag Inte på mycket länge; inte sedan lång tid tillbaka. • *Jag har inte sett min kusin på år och dag. Det ska verkligen bli trevligt att träffa honom.*

Ha sett sina bästa dagar Inte lika bra som förut; gammal och sliten. • *Den här bilen har allt sett sina bästa dagar.*

Hans/hennes dagar är räknade Han/hon kommer snart att dö; det är snart *ute* med honom/henne. • *Den gamle mannens dagar var nu räknade.*

I våra dagar Tiden vi lever i nu; nu för tiden. • *I våra dagar är det svårt att klara sig utan telefon.*

Sluta sina dagar Dö; lämna det *jordiska*. • *Den gamle hade äntligen fått ro och slutat sina dagar.*

Dagen till ära En dag som är mycket viktig; en dag som man vill fira. • *Det är precis tio år sedan vi startade företaget och dagen till ära bjuder vi alla på tårta.*

För dagen Just nu; för närvarande. • *För dagen har jag inget förslag.*

Klart som dagen Självklart; alldeles givet. • *Det är klart som dagen att du också ska ha del av vinsten.*

Leva för dagen Man bryr sig inte om morgondagen; ta *dagen* som den kommer. • *Vi levde helt för dagen under vår semester i Italien.*

Ta dagen som den kommer Ta en dag i sänder; inte oroa sig för framtiden. • *Nu oroar vi oss inte för morgondagen utan tar dagen som den kommer.*

Vara dagen efter Inte må bra därför att man druckit alkohol dagen innan; ha baksmälla. • *Jag mår illa efter festen i går kväll. Det känns som om det är dagen efter.*

Vara någon upp i dagen Väldigt lik någon; påminna mycket om någon. • *Hon är sin mamma upp i dagen.*

Se dagens ljus Födas; komma till *världen*. • *Vår son såg dagens ljus en vacker sommardag.*

I en ny dager Det har hänt något som gör att man ser annorlunda på något; se något i ett nytt *ljus*. • *Hans väldiga oro och ojämna humör kom i en ny dager när jag fick veta allt han varit med om.*

Det är så dags Det är för sent; inte passa tiden. • *Jaså, det är så dags att komma nu!*

Nu är det dags Nu är det tid; tiden är *mogen*. • *Sätt er ner! Det är dags att börja nu.*

Damma 'av något Börja använda något på nytt; plocka 'fram något igen. • *Det är kanske dags att damma av våra gamla planer på att bygga om huset?*

Damma 'till någon Slå 'till någon; *stryka* 'till någon. • *Plötsligt dammade han bara till honom.*

Slå 'dank Lata sig; gå och *skrota*. • *Han gick bara och slog dank hela dagarna.*

Gå som en dans Gå lätt och snabbt; gå galant. • *Det gick som en dans att städa upp efter alla gästerna när alla hjälpte till.*

Ingen dans på rosor Inte så lätt; arbetsamt och krävande. • *Att vara en berömd artist är inte alltid en dans på rosor.*

Dansa efter någons pipa Göra som någon annan säger utan att säga emot; *rätta* sig efter någon. • *Han verkar helt dansa efter hustruns pipa.*

På gamla dar När man blir äldre; på *ålderns* höst. • *Han har börjat läsa spanska på gamla dar.*

Vad i all sin dar? Man blir mycket förvånad; vad i *herrans* namn? • *Vad i all sin dar är det du säger? Ska han verkligen sluta?*

Gå och dega Inte göra något vettigt; slå *dank*. • *Han går bara och degar hela dagarna.*

Inte vara den som är den Vi säger väl så då; låt gå för det då. • *Jag är inte den som är den. Du får det här då för halva priset.*

detalj - driva

- In i minsta detalj** Mycket noggrant; till punkt och pricka. • *De undersökte bilen in i minsta detalj.*
- Det gör detsamma** Det har ingen betydelse; det spelar ingen roll. • *Det gör detsamma om vi är borta en dag längre.*
- På direkten** Genast; på stubinen. • *Polisbilen körde i väg på direkten med sirenerna på.*
- Här råder djungelns lag** Det gäller att vara starkast; ingen hänsyn visas mot den svagare. • *Alla stora företag verkar ta över de små företagen. Det är verkligen djungelns lag som gäller.*
- Gå på djupet med något** Noggrant undersöka; gå till botten med något. • *Vi måste gå på djupet med problemet och se vad det hela beror på.*
- Vara ute på djupt vatten** Ta risker; leva osäkert eller farligt. • *Mannen höll på att spela bort alla sina pengar. Han var verkligen ute på djupt vatten.*
- Slita som ett djur** Jobba hårt; slita hund. • *Jag fick slita som ett djur hela dagen för att hinna bli färdig med bilen till kvällen.*
- Ta sig en djäväl** Ta sig ett litet glas brännvin; ta sig en jamare. • *Nu måste jag ta mig en djäväl så jag blir varm i kroppen.*
- Djävlar anamma** 1. Styrka och mod.
2. Mycket arg; förbannat också! • *1. Det krävs lite djävlar anamma för det här tuffa jobbet.*
2. Djävlar anamma! Någon har stulit min cykel.
- Don efter person** Man blir behandlad som man är; en del saker passar endast vissa personer. • *Presidenten hade bokat in på det bästa hotellet. Don efter person.*
- Doppa sig** Ta sig ett bad utomhus; hoppa i spat. • *Nu måste jag doppa mig för att få lite svalka.*
- Dra en historia** Berätta en historia. • *Han drar ofta en rolig historia när vi träffas.*
- Dra 'jämt** Komma överens; vara sams. • *Syskonen hade svårt för att dra jämt.*
- Dra 'med sig något** Få något som resultat; föra 'med sig något. • *Det här förslaget drar med sig en del problem.*
- Dra 'på sig något** Sätta 'på sig kläder eller skor; kasta 'på sig något. • *Han drog på sig sina jeans och for i väg.*
- Dra sig** Ligga kvar i sängen; morgontrött. • *Hon låg och drog sig långt fram på förmiddagen.*

- Dra sig 'fram** Man har dåligt med pengar; hanka sig 'fram. • *Hur klarar du dig ekonomiskt? – Så där ..., jag drar mig fram.*
- Dra sig för** Tveka; känna olust. • *Jag drar mig för att gå till tandläkaren.*
- Dra sig 'ur något** Inte vilja fortsätta med något; dra sig 'ur leken. • *Jag förstod att det skulle bli för dyrt så jag drog mig ur det hela.*
- Dra 'till med något** Ta en chans eller gissa; ta en rövare. • *Vi visste inte alls svaret men drog till med att det var England och Frankrike som möttes i finalen.*
- Dra tyngsta lasset** Få arbeta mest; ha största arbetsbördan. • *Det är alltid jag som får dra det tyngsta lasset. Ni måste också hjälpa till.*
- Dra åt skogen!** Försvinn!; dra dit pepparn växer! • *Jag är trött på dig. Du kan dra åt skogen!*
- Drabba 'samman** Börja bråka eller slåss; ryka 'ihop. • *Så fort de sågs drabbade de samman.*
- I stora drag** Berätta det viktiga utan att nämna några detaljer; i stort. • *Kan du i stora drag berätta vad som hände?*
- Känna sig dragen till någon** Vara mycket intresserad av någon; mycket attraherad av någon. • *Jag har länge känt mig dragen till henne.*
- Det drar 'ihop sig till något** Något kommer snart att hända. • *Det drar ihop sig till oväder.*
- Dras med något/någon** Inte bli fri från något/någon som man tycker illa om. • *Patienten får nog dras med sjukdomen resten av livet.*
- Dras till något/någon** Lockas av; mycket intresserad av. • *Han dras mest till långa och mörka kvinnor.*
- Drevet går** Man jagar ett djur eller en människa; klappjakt på någon. • *Nu gick drevet i massmedia efter den skyldige.*
- Dribbla 'bort någon** Lura eller förvirra någon; föra någon bakom ljuset. • *Han gav inget klart svar utan försökte dribbla bort mig.*
- Slå en drill** Kissa; pinka. • *Jag måste gå och slå en drill.*
- Driva 'igenom något** Få andra att acceptera något; trumfa 'igenom något. • *Partiet lyckades driva igenom förslaget om höjda skatter.*

Driva med någon Skämta med någon på ett lite elakt sätt; göra *narr* av någon. • *Jag tycker inte om att du driver med mig för att jag har så dålig sångröst.*

Driva vind för våg Irra omkring utan mål; utan skydd eller kontroll. • *Ingen verkar bry sig om barnen. De driver vind för våg om dagarna.*

Gå och driva på gatorna Vara ute på dagarna och inte göra någonting; drälla omkring. • *Du kan inte bara vara ute och driva på gatorna. Du måste försöka skaffa dig ett arbete.*

Droppta 'av Börja lämna en plats några åt gången; bege sig av hem. • *Ungdomarna hade börjat droppta av från festen.*

En droppe i havet Väldigt lite; obetydligt. • *De pengar man skänker till de fattiga u-länderna känns ibland som en droppe i havet. Det skulle behövas mycket mer.*

Det var droppen Det blev för mycket och tålamodet tog slut; måttet var *rågat!* • *Mannen spelade högt även den andra natten. Det var droppen som fick grannarna att protestera.*

Drunkena i något Få för mycket av något; överhopad av något. • *Jag drunknar snart i allt arbete.*

Hade inte kunnat drömma om ... Inte kunnat tänka sig; inte i sin vildaste *fantasi*. • *Jag hade inte kunnat drömma om att vi skulle träffas just här!*

Dränka sina sorger Försöka glömma något tråkigt genom att dricka alkohol. • *Mannen försökte dränka sina sorger efter hustruns död.*

Vika sig dubbel av skratt Skratta mycket; *kikna* av skratt. • *Jag vek mig dubbel av skratt när han berättade den roliga historien.*

Som heter duga Som är mycket bra; som inte går av för *hackor*. • *Det här var minsann ett hotell som heter duga.*

Försöka duger Det är värt att göra ett försök; inget att förlora. • *– Tror du det är någon idé att jag söker det nya chefsjobbet. – Ja, försöka duger.*

Inte ett dugg Ingenting eller inte alls; inte ett *skit*. • *Jag var inte ett dugg intresserad av hans förslag.*

Duka 'under Dö; gå till de *sälla* jaktmarkerna. • *Flera av djuren hade dukat under i den svåra kylan.*

Det är dukat för något Det är risk att något händer; *buddat* för något. • *Det är nog dukat för en hel del problem nu.*

Inte så dum Rätt bra; inte så *oäven*. • *Även om hon inte är riktigt van vid att spela i ett lag så är hon ändå inte så dum.*

Mer än lovligt dum Mycket dum och inte förstå; vara bakom *flötet*. • *Hon verkar vara mer än lovligt dum.*

Dumma sig Vara dum och löjlig; *larva* sig. • *Han satt bara och dummade sig under hela lektionen.*

Det skulle inte vara dumt med något Det skulle smaka bra med något; det vore inte ur *vägen*. • *Det skulle inte vara så dumt med ett glas öl nu.*

Det är inte så dumt Det är ganska bra; det är ingen dum idé. • *Det är inte så dumt att ha sparat lite pengar på banken.*

Med dunder och brak Så att det hörs ordentligt; så att det skakar till. • *Trädet föll med dunder och brak.*

Slå blå dunster i ögonen på någon Lura någon att tro något som inte är sant; föra någon bakom *ljuset*. • *Vid förhöret berättade mannen inte hela sanningen utan försökte slå blå dunster i ögonen på polisen.*

Det går tretton på dussin Mycket vanligt; alldeles för många. • *Jag tror att jag ska öppna en ny skoaffär även om det går tretton på dussin här i samhället.*

Dyka 'på någon Komma 'fram till någon helt plötsligt; hejda någon. • *Han dök på mig på gatan och frågade om han kunde få låna en hundralapp.*

Dyka 'upp Visa sig; *segla* 'upp. • *Det dyker upp nya svårigheter hela tiden.*

Dyka 'upp ur tomma intet Komma överraskande; dyka 'upp helt plötsligt. • *Älgen dök upp ur tomma intet så kollisionen gick inte att undvika.*

Nu är goda råd dyra Nu behövs snabb hjälp; nu gäller det att handla snabbt. • *Vatten tränger in i källaren. Nu är goda råd dyra.*

Det kommer att stå dig dyrt Det här kommer du att få ångra; det ska du få *betalt* för. • *Allt vad du har förstört för mig kommer att stå dig dyrt.*

Vara ute på dåligheter Göra någonting dumt; festa och dricka för mycket. • *Har du varit ute på dåligheter nu igen?*

däck - dövörat

Gå i 'däck Bli mycket trött och inte orka längre; *klappa* 'ihop. • *Han gick fullständigt i däck när han kom i mål.*

Dö som flugor Många dö; inte en chans att överleva. • *Vid den svåra jordbävningen dog människor som flugor.*

Den enes död den andres bröd Någon tjänar på att det går illa för någon annan. • *Tack vare att den andra affären stänger igen får vi sälja mer. Den enes död den andres bröd.*

Mer död än levande Våldigt trött; totalt utpumpad. • *När vi hade sprungit två varv kände jag mig mer död än levande.*

Döden i grytan Det värsta som kan hända; spiken i *kistan*. • *Lägger de ned fabriken så blir det nog döden i grytan för många.*

Det är rena döden Mycket farligt; mycket allvarligt. • *Rökning är rena döden för den som har dåliga lungor.*

Ligga för döden Hålla på att dö; ligga på sitt yttersta. • *Efter den svåra olyckan låg mannen för döden.*

En vanlig dödlig En vanlig människa; inte rik eller känd. • *Lyxresor är ingenting för oss vanliga dödliga.*

Dödligt kär Mycket kär; väldigt förälskad. • *Vi blev dödligt kära i varandra första gången vi såg varandra.*

Dömt att misslyckas Någoting var omöjligt från början; inga förutsättningar att lyckas. • *Tunnelbygget var omöjligt. Det var dömt att misslyckas från första början.*

Av allt att döma Det verkar som; det är troligt att ... • *Av allt att döma kommer vi att öka försäljningen det här året.*

Gå från dörr till dörr Man knackar 'på hos alla i ett hus; gå från *hus* till hus. • *Barnen gick från dörr till dörr för att samla in pengar.*

Sopa rent framför egen dörr Klara ut sina egna fel innan man klagar på andra; man ska inte kasta *sten* i glashus. • *Du kan ju inte klaga på att jag röker när du röker själv. Du borde först sopa rent framför egen dörr.*

Alla dörrar står öppna Alla möjligheter finns; man har alla chanser. • *Han var klar med sin utbildning och nu verkade alla dörrar stå öppna.*

Slå in öppna dörrar Kritisera sådant som inte är något problem längre. • *Han slår ofta in öppna dörrar med sina förslag.*

Lämna dörren öppen Inte säga nej till olika möjligheter; vänta med beslut tills man är säker. • *Vi gör nog bäst i att lämna dörren öppen för nya samtal i den här frågan.*

Stå för dörren Vara alldeles nära; någonting händer snart. • *Julen står för dörren.*

Visa någon på dörren Säg 'till någon att lämna rummet; be någon försvinna. • *Jag visade honom omedelbart på dörren när han blev otrevlig mot de andra kunderna.*

Tala för döva öron Ingen lyssnar när man talar; de slår *dövörat* till. • *Ingen lyssnade när jag talade. Det kändes som att tala för döva öron.*

Slå dövörat till Inte vilja höra på; inte intresserad av det som någon säger. • *När jag vill prata med dig om allvarliga saker slår du alltid dövörat till.*

Ee

Lätt att vara efterklok Det är lätt att förstå efteråt vad man borde ha gjort tidigare; med *fäcit* i hand. • – *Om du hade satsat på häst nummer sju så hade du vunnit. – Det är lätt att vara efterklok.*

Hamna på efterkälken Bli 'efter; *sacka* 'efter. • *En del av löparna orkade inte riktigt hålla farten och hade därför kommit på efterkälken.*

Vid närmare eftertanke När man tänker 'efter ordentligt; när allt *kommer* omkring. • *Vid närmare eftertanke kanske det är lika bra att inte flytta.*

Ekvationen går inte ihop Det är något som inte stämmer; det är något skumt. • *Jag tror inte han talar sanning. Ekvationen går inte riktigt ihop med det han säger.*

Bli eld och lågor Bli förtjust; full av hänförelse. • *Hon blev eld och lågor när hon såg deras nya hus.*

Gå genom eld och vatten för någon Göra allt för att hjälpa någon; offra sig för någon. • *När det verkligen gäller så går hon säkert genom eld och vatten för att hjälpa sina barn.*

Ha eld i baken Ha mycket bråttom; rusa fram och tillbaka. • – *Du verkar ha eld i baken? – Ja, jag måste vara vid stationen klockan tio.*

Ingen rök utan eld Allt är inte osanning om ett rykte; det är inte bara tomt prat. • *De säger att presidenten har problem med hälsan. Han ser ju frisk ut, men vem vet? Ingen rök utan eld ...*

Elda för kråkorna Slösa med något, t.ex. värmen i ett hus. • *Det var hemskt vad varmt det är här. Det känns som om ni eldar för kråkorna.*

Elda upp sig Bli väldigt arg eller irriterad; bli upprörd. • – *Dessa långa bilköer gör mig alltid så irriterad. – Det är ingen idé att du eldar upp dig för det.*

Ha många järn i elden Ha många saker att sköta; ha många *ballar* i luften. • *Ola hade många järn i elden och var därför sällan hemma.*

Leka med elden Leka med något som är farligt (ofta om känslor); ta stora risker. • *Hon lekte med elden när hon kysste sin väninnas man.*

Vara i elden Vara med och kämpa; slita hårt. • *De hade kämpat och varit i elden hela natten för att få bort alla träd som fallit över ledningarna.*

Vara i sitt rätta element Trivas bra med något; känna sig hemmastadd. • *När jag är i skogen känner jag att jag är i mitt rätta element.*

I elfte timmen Nästan för sent; i sista *minuten*. • *Vi hann med tåget i elfte timmen.*

Rörande eniga Helt överens. • *De var rörande eniga i sitt beslut.*

Känna sig enkel Känna sig liten, dum och bortkommen; känna sig generad. • *Jag kände mig väldigt enkel när jag gick fel och hamnade på damernas toalett.*

Helt enkelt Kort sagt; *rätt* och slätt. • *Vi har helt enkelt inte råd att betala. Pengarna är slut.*

Ha ett ess i rockärmen Ha en hemlig fördel som man kan använda för att vinna. • *Den ena kandidaten vann valet när han visade sig ha ett ess i rockärmen. Han hade nämligen gjort stora insatser under kriget.*

Vara i sitt esse Klara något mycket bra; vara i högform. • *Han var verkligen i sitt esse i dag och vann matchen utan svårigheter.*

Lära någon vett och etikett Lära någon hur man uppför sig; lära någon *skick* och fason. • *De lyckades lära honom lite vett och etikett till slut.*

En evig tur En stor tur; det var då för väl ... • *Det var då en evig tur att vi hann fram i tid.*

Det var evigheter sedan Väldigt länge sedan; det var inte *igår*. • *Det var evigheter sedan vi såg varandra.*

- Med facit i hand** När man vet resultatet är det lätt att säga hur någonting ska vara; lätt att vara *efterklok*. • *Nu med facit i hand ser vi att vi gjort fel tidigare. Men vem kunde veta det då?*
- Stoppa in någon i ett fack** Se bara en sida eller förmåga hos en person; ha en begränsad syn på någon. • *Alla människor är olika. Det går inte att stoppa in någon i ett fack.*
- Vara i faggorna** Hålla på att hända; vara i *görningen*. • *Jag undrar vad som är i faggorna eftersom de springer in och ut hela dagen.*
- Kalla fakta** Den skrämmande sanningen; den *krussa* verkligheten. • *Flera har skadats allvarligt. Det är tyvärr kalla fakta.*
- Den mänskliga faktorn** Felet beror på en människa; en människa bär skulden. • *Orsaken till tågolyckan var den mänskliga faktorn.*
- Faktum kvarstår att ...** Det är ändå på det sättet; det är trots allt så ... • *Faktum kvarstår att vi tyvärr måste minska vår personal.*
- Fullbordat faktum** Det går inte att ändra eller göra någonting åt; inse fakta. • *Vi ställdes inför fullbordat faktum när de sade att fabriken skulle läggas ner.*
- Från fall till fall** På olika sätt varje gång; inte behandla lika. • *Vi bedömer varje ärende från fall till fall.*
- Platt fall** Misslyckas helt; totalt fiasko. • *I finalen hade han inte en chans. Det blev platt fall.*
- Falla för någon** Bli förtjust i någon; smälta som *vax*. • *Jag föll för honom direkt när vi träffades.*
- Falla 'ifrån** Dö; avlida. • *Den gamle hade fallit ifrån efter en lång tids sjukdom.*
- Falla 'igenom** Inte bli godkänd; underkännas. • *Flera studenter föll igenom i det svåra provet.*
- Falla någon in** Göra något; komma på *tanken*. • *Det skulle aldrig falla mig in att slå ett djur.*
- Falla sig** Det bara blir så utan att man kan påverka det; *slumpa* sig. • *Det föll sig bara så att vi blev tillsammans mer och mer. Snart flyttade vi ihop.*
- Falla tillbaka på något** Ha en trygghet; använda något man har skaffat sig tidigare. • *När han slutade som artist kunde han falla tillbaka på sin utbildning som lärare.*
- Falla 'undan för** Säga ja till något trots att man inte vill; *ge* 'efter för. • *Man får inte falla undan för allt vad barnen kräver.*
- Vara fallen för något** Ha lätt för att lära sig något; speciellt duktig på något. • *Han är fallen för studier.*
- Göra det som faller en 'in** Göra det som man har lust att göra; *få* 'för sig något. • *Det föll oss bara in att måla om huset när vi ändå var lediga.*
- Vara på fallrepet** Det går dåligt för någon/ något; föra en tynande *tillvaro*. • *Föreningen hade länge varit på fallrepet men hade nu fått en del extra pengar från kommunen.*
- Ta emot någon med stora famnen** Vara mycket glad att någon kommer; välkomna någon av hela sitt hjärta. • *Alla tog emot honom med stora famnen när han kom hem med sin guldmedalj.*
- Måla fan på väggen** Göra något värre än det är; svartmåla. • *Jag tycker du målar fan på väggen. Det finns säkert en lösning på problemet.*
- Vara en fan på något** Vara mycket duktig på något; vara en *hejare* på något. • *Han är en fan på att lösa korsord.*
- Vara full i fan** Ha hemliga planer; ha en *räv* bakom örat. • *Han är allt lite full i fan. Man vet aldrig vad han hittar på.*
- Inte i sin vildaste fantasi** Inte alls; inte kunna *drömma* om. • *Han kunde inte i sin vildaste fantasi föreställa sig att det var så vackert.*
- Fara efter något** Vilja säga eller mena något; inte uttrycka sig klart. • *Jag förstår inte vad det är du far efter egentligen?*
- Fara 'fram** Vara hård och hänsynslös. • *Jag tycker chefen far fram lite väl hårt ibland.*
- Fara illa** Må dåligt; lida. • *Barnen for mycket illa av skilsmässan.*
- Fara med lögn** Ljuga; tala osanning. • *Den misstänkte for med lögn under polisförhöret.*

Fara 'ut mot någon Plötsligt börja skälla på någon; få ett **utbrott**. • *Han for plötsligt ut mot mig utan egentlig anledning.*

Det är fara värt Det är stor risk att ...; det finns en uppenbar risk. • *Det är fara värt att maten inte räcker till alla.*

Ingen fara på taket Det är inget att oroa sig för; ingen **fara** å färde • *Strömmen kommer snart tillbaka. Det är säkert ingen fara på taket.*

Ingen fara å färde Allt är under kontroll; ingen **fara** på taket. • – *Jag är orolig för att något har hänt honom. – Det är nog ingen fara å färde.*

Falla i farstun Genast tycka mycket om någon/något; falla som en **fura**. • *Jag föll i farstun så fort jag såg huset.*

Inte vara född i farstun Vara smart; inte vara tappad bakom en **vagn**. • *Han är verkligen inte född i farstun.*

Det är fart och fläkt Det händer mycket; spännande och högt tempo. • *Filmen var väldigt bra! Det var fart och fläkt hela tiden.*

Sätt fart! Skynda på; rör på **påkarna!** • *Sätt lite fart nu annars blir vi inte klara i tid!*

Av bara farten Man behöver inte tänka eller anstränga sig; det går rent automatiskt. • *Det var svårt i början men nu går det av bara farten.*

Vara i farten Hålla på med något dumt; vara **framme** igen. • *Är det han som varit i farten igen och krossat alla fönstren?*

Få fason på någon Lära någon hur man uppför sig; lära någon **skick** och fason. • *Läraren hade svårt att få fason på några elever i klassen.*

Skick och fason Ett trevligt uppförande; **vett** och etikett. • *Det är viktigt att barn får lära sig skick och fason.*

Hålla 'fast vid något Fortsätta att tycka något; **stå 'fast** vid något. • *Han höll fast vid sina krav om högre lön.*

Sitta 'fast i något Man blir inte fri från något; kommer inte loss. • *Mannen satt fast i en massa svårigheter som han inte kunde ta sig ur.*

Stå 'fast vid något Fortsätta att tycka något; **hålla 'fast** vid något. • *Jag står fast vid vad jag sagt tidigare.*

Ta fasta på något Särskilt minnas vad någon har sagt; lägga något på **minnet**. • *Vi kommer att ta fasta på vad du sagt och se om vi kan göra vissa ändringar.*

Fastna för något Bestämma sig för något; fästa sig vid något. • *Vi fastnade för det här huset första gången vi såg det.*

Ligga någon i fatet Skada för någon; vara till hinder. • *Han kunde bli en bra tennisspelare, men hans ojämna humör ligger honom i fatet.*

Hur är det fatt? Hur står det till?; har det hänt något särskilt? • *Hur är det fatt? Du är dig inte riktigt lik i dag.*

Fatta sig kort Bara använda några få ord; uttrycka sig kort. • *Chefen fattade sig kort och meddelade endast att fabriken måste läggas ned.*

Det skulle bara fattas annat! Det är självklart!; givetvis! • – *Är jag också bjuden på festen? – Det skulle bara fattas annat!*

Vara fattig som en kyrkrätta Dåligt med pengar; vara utfattig. • *Efter flera års studier var hon fattig som en kyrkrätta.*

Förlora fattningen Förlora kontrollen över sina känslor; förlora behärsknningen. • *Han förlorade fattningen och började slå vilt omkring sig.*

Vara fel ute Tro något som inte stämmer; på fel **spår**. • – *Jag tror de är halvsyskon. – Nej, nu är du fel ute.*

Det är mänskligt att fela Alla gör vi våra små misstag ibland; ingen är fullkomlig. • – *Jag sågade visst bräderna för korta. – Sådant händer ... Det är mänskligt att fela.*

En annan femma Någoting annat än det man tänkt sig; en annan sak. • *Jaså, ingår också frukost och lunch i resans pris! Det var en annan femma. Då köper jag den.*

Femte hjulet under vagnen En person som inte räknas; överflödigt person. • *Ni behandlar mig som om jag inte behövs. Jag känner mig som femte hjulet under vagnen.*

Säga något för femtielfte gången Behöva säga något flera gånger; upprepa något gång på gång. • *Nu säger jag till dig för femtielfte gången att du ska sänka ljudet på din cd-spelare.*

Inte röra en fena Inte röra sig; inte göra någonting. • *Jag bad att han skulle hjälpa mig, men han rörde inte en fena.*

Det blir man inte fet på Det ger inte mycket pengar; går inte att livnära sig på. • *Att samla tomflaskor blir man inte fet på.*

Inte ha det fett Ha ont om pengar; ha det **magert**. • *Vi hade det inte fett hemma när jag växte upp.*

ficka - fiskarna

Stoppa något i egen ficka Ta något för egen del som man inte borde ha; vara oärlig. • *Pengarna som hon samlade in stoppade hon i egen ficka.*

Göra en slät figur Göra ett dåligt intryck; inte väcka något intresse. • *Han gjorde en ganska slät figur vid intervjun.*

Fika efter något Försöka få något; **fiska** efter något. • *Nu fikar hon efter beröm igen.*

Lugn som en filbunke Mycket lugn; kolugn. • *Hon var lugn som en filbunke inför provet.*

Ha ett finger med i spelet Ligga bakom något; vara inblandad. • *Jag undrar hur tjuvarna kunde veta var pengarna låg? Kanske att någon av personalen har ett finger med i spelet?*

Inte röra ett finger Inte göra något för att hjälpa till; inte röra en **fena**. • *De stod bara och tittade på och rödde inte ett finger för att stoppa bråket.*

Ända ut i fingerspetsarna Helt och hållet; ända in i **märgen**. • *Han är affärsman ända ut i fingerspetsarna.*

Ha fingertoppskänsla En bra känsla för hur något ska vara; känna intuitivt hur man bör göra eller handla i en viss situation. • *Det här jobbet går inte bara att lära sig. Det kräver också en fingertoppskänsla.*

Ha gröna fingrar Få krukväxter att växa bra; ha god **hand** med växter. • *Dina växter verkar trivas bra. Du har verkligen gröna fingrar.*

Ha långa fingrar Ofta ta saker; lätt för att stjåla. • *I varuhuset måste man se upp med kunder som har långa fingrar.*

Kunna något på sina fem fingrar Kunna något väldigt bra; vara väl insatt i något. • *Jag är född i Stockholm så den staden kan jag på mina fem fingrar.*

Det kliar i fingrarna Ha stor lust att göra något; känna sig mycket frestad att göra något. • *Alltid när den gamle mästaren såg en boxningsmatch så kliade det i fingrarna på honom att få börja boxas igen.*

Hålla fingrarna borta 1. Inte lägga sig 'i. 2. Inte röra något. • 1. *Det här angår dig inte så håll fingrarna borta.* 2. *Håll nu fingrarna borta från mina verktyg!*

Inte lägga fingrarna emellan Inte dra sig för hårda metoder; inte visa något överseende. • *Om ni inte sköter er bättre i fortsättningen kommer jag inte att lägga fingrarna emellan längre.*

Se genom fingrarna Inte bli irriterad på en småsak; överse med något. • *Man kan inte kräva att små barn alltid ska lyda. Ibland får man se genom fingrarna när de gör något dumt.*

Slå någon på fingrarna Vara bättre än någon; överträffa någon. • *Han känner till de flesta kungar och ärtal i historien. Här är det inte många som slår honom på fingrarna.*

Sätta fingret på den ömma punkten

Komma 'på vad som är dåligt; visa på en svaghet. • *Jag tror han tycker gymnastik är tråkigt därför att han är tjock. – Ja, där sätter du nog fingret på den ömma punkten.*

Sätta fingret på något Veta exakt vad det handlar om; veta bestämt. • *Det är något som inte stämmer, men jag kan inte sätta fingret på vad det är.*

Finna sig i något Vara tvungen att acceptera något; **leva** med något. • *Köket är för litet men jag får nog finna mig i att det är lite trångt.*

Spela första fiolen Vara den som bestämmer; bestämma var **skåpet** ska stå. • *Det märks att det är hustrun som spelar första fiolen.*

Stå för fiolerna Den som måste betala; betala **kalaset**. • *Jag betalade maten förra gången. Den här gången får ni stå för fiolerna.*

En ful fisk Någon man inte kan lita på; en skurk eller bedragare. • *Han var allt en ful fisk som stal pengar från den gamle mannen.*

Fiska efter något Försöka få något; försöka vinna fördelar. • *Han är nog bara ute och fiskar efter hennes pengar.*

Fiska 'fram/'upp något Ta 'fram något; **hala** 'fram något. • *Han fiskade fram några hundralappar ur innerfickan.*

Fiska i grumligt vatten Försöka ta sig fram på ett fullt sätt; skaffa sig fördelar på ett skumt sätt. • *Han verkar ha så mycket pengar nu för tiden. Man kan undra om han fiskar i grumligt vatten?*

Få sina fiskar varma Få skällning; få en **uppsträckning**. • *Eleverna hade bråkat och fick därför sina fiskar varma av läraren.*

I de lugnaste vattnen går de största fiskarna Den man minst anar kan vara skyldig; det yttre skenet kan bedra. • *Han som verkar så trevlig kan nog inte vara skyldig. Men i de lugnaste vattnen går ju ibland de största fiskarna ...*

Det blir fina fisken! Det blir väldigt bra!; det blir utmärkt! • *Nu har jag lagt till lite extra kryddor så det här blir nog fina fisken!*

Känna sig som fisken i vattnet Trivas mycket bra; känna sig hemma. • *På dansgolvet känner jag mig som fisken i vattnet.*

Fix idé Man kan inte sluta tänka på eller göra något; få något på *hjärnan*. • *Jag har en fix idé att kontrollera plattorna flera gånger innan jag lämnar huset.*

Fixa sig Det kommer att ordna sig; det är inga problem. • – *Kan du ha bilen klar till fredag?*
– *Ja, det fixar sig.*

Fixa till något Göra så att något ser snyggare ut; *snitsa* till något. • *Jag måste fixa till håret.*

En fjäder i hatten Något som man kan berömma sig av; känna sig stolt över något. • *Monica hade vunnit första pris för sin skolmat. Det var naturligtvis en fjäder i hatten för henne.*

Göra en höna av en fjäder Göra något märkvärdigare än det är; *förstora* 'upp något'. • *Jag tycker du gör en höna av en fjäder. Problemen är inte så stora.*

Lätt som en fjäder Väger nästan ingenting. • *Jag kände mig lätt som en fjäder när jag slapp ryggsäcken.*

Lysa med lånta fjädrar Ta åt sig äran för det som andra egentligen har gjort; åka *snålskjuts* på någon. • *Genom att leva på andras framgångar lyser han ofta med lånta fjädrar.*

Ha fjärilar i magen Känna sig nervös; känna sig uppjagad. • *Alltid när jag ska uppträda har jag fjärilar i magen.*

Det vore mig fjärran Inte kunna tänka sig; vara *främmande* för något. • *Det vore mig fjärran att döda ett djur.*

Från när och fjärran Från olika platser som ligger både nära och långt borta; från skilda håll. • *De kom från när och fjärran för att se den ovanliga fågeln.*

Under falsk flagg Ljuga om vem man egentligen är; inte avslöja sin egentliga identitet. • *Vi misstänker att han är en spion som arbetar under falsk flagg.*

Inte säga flaska Inte säga ett ord; vara molttyst. • *Hon sade inte flaska under hela mötet. Alla andra pratade.*

Ta till flaskan Börja dricka för mycket; börja missbruka alkohol. • *Efter skilsmässan hade han alltmer börjat ta till flaskan.*

Flitig som en myra Arbeta hårt; mycket flitig. • *Tänk vad hon ligger i och arbetar hela dagarna. Hon är verkligen flitig som en myra.*

Gå i flock Göra som de flesta andra; inte våga gå sin egen *väg*. • *Han är inte den som går i flock.*

Inte göra en fluga förnär Inte skada någon levande varelse; aldrig använda våld. • *Även om han känner sig hotad skulle han aldrig göra en fluga förnär.*

Dö som flugor Många dör; inte en chans att överleva. • *Vid den svåra jordbävningen dog människor som flugor.*

Slå två flugor i en smäll Göra två saker på en gång; lyckas med två saker samtidigt. • *De slog två flugor i en smäll och handlade samtidigt som de passade på att hälsa på släkten.*

Hux flux Plötsligt; hastigt och *lustigt*. • *Hon bara försvann hux flux.*

Bättre fly än illa fåkta Bättre att lämna något som känns farligt; ge 'upp när svårigheterna är för stora. • *Det är för bråkigt här. Jag tror att vi sticker. Bättre fly än illa fåkta.*

Flyga i luften Explodera. • *När oljan började brinna flög hela fabriken i luften.*

Flyga 'på någon Plötsligt börja slåss eller bråka med någon; *ryka* 'på någon. • *Plötsligt flög han på mig utan att jag gjort honom något.*

Flyga 'ur någon Säga något utan att tänka sig för; *halka* 'ur någon. • *Jag menade inte så illa med vad jag sa. Det flög bara ur mig.*

I flygande fläng Mycket snabbt; i all *hast*. • *Vi packade väskorna i flygande fläng.*

Gripa tillfället i flykten Ta chansen när den kommer; ta tillfället i *akt*. • *Hon grep tillfället i flykten och rusade fram till sin idol.*

Ta till flykten Fly 'iväg; lägga benen på *ryggen*. • *När mannen hotade honom tog han till flykten direkt.*

Ha flyt Det går verkligen bra!; allt fungerar toppen! • *Nu har du klarat åtta frågor i följd. Du har verkligen flyt!*

Flyta ovanpå Tro att man är bättre än andra; överlägsen och stöddig. • *Han tror visst att han kan och vet allting bättre än oss andra. Han vill gärna flyta lite ovanpå.*

flyta - fot

Flyta 'på Det går som vanligt; inga problem.
• *Efter strömavbrottet flyter nu arbetet på som vanligt.*

Hålla sig flytande Klara sig någorlunda bra på sina pengar; *dra* sig 'fram. • *Jag har svårt att få det att gå ihop varje månad men jag håller mig ändå flytande.*

En vit fläck på kartan Ett område ingen känner till; sakna kunskap om något. • *Ingen förstår hur flyttfåglarna hittar tillbaka varje vår. Det är en vit fläck på kartan för forskarna.*

Inte komma ur fläcken Inte komma någonstans; sitta 'fast. • *Vi fick sitta och vänta i en lång bilkö och kom inte ur fläcken på flera timmar.*

På fläcken Genast; i samma sekund. • *Han dog på fläcken vid den svåra olyckan.*

Vara en frisk fläkt En person som har nya idéer; positiv och inspirerande. • *Jag måste säga att Muhammed är en frisk fläkt på vår arbetsplats. Han är alltid glad och positiv och har så många roliga förslag.*

I flygande fläng Mycket snabbt; i all hast. • *Vi packade väskorna i flygande fläng.*

Nu är det kokta fläsket stekt Det ser 'ut att gå illa; nu är det kris. • *Nu är det kokta fläsket stekt. All vår mat är förstörd.*

Det flög bara 'ur mig Jag sa det utan att tänka först; det *slapp* bara 'ur mig. • *Jag förstår inte hur jag kunde säga något så dumt? Det flög bara ur mig.*

Vad flög det i henne? Varför gjorde hon så?; vad *tog* de åt henne? • *Vad flög det i henne? Hon bara sprang ut och smällde igen dörren.*

Vara bakom flötet Inte förstå någonting; mer än *lovligt* dum. • *Jag har försökt förklara flera gånger men han verkar vara helt bakom flötet.*

En fnurra på tråden Man är osams; man *drar* inte jämt. • *Jag undrar varför de inte är tillsammans längre. Det är nog en fnurra på tråden mellan dem.*

Ha fog för Ha all rätt; vara berättigad. • *Hon var inte nöjd och hade all fog för sin kritik.*

Foga sig Rätta sig efter; ta *skeden* i vacker hand. • *Först ville hon inte hjälpa till men till slut fogade hon sig.*

Knaka i fogarna Börja gå sönder; börja gå 'isär. • *Äktenskapet började knaka i fogarna.*

Komma i fokus Bli något som många talar om; komma i *brännpunkten*. • *Frågan om skolmaten hade kommit i fokus.*

Stå i fokus Vara något som många talar om; stå i *centrum* för intresset. • *Pensionerna stod just nu i fokus.*

Sätta något i fokus Visa att något är extra viktigt; sätta något i *centrum*. • *Under mötet mellan ledarna satte man miljöfrågorna i fokus.*

Folk i gemen Vanliga människor; *mannen* på gatan. • *Folk i gemen känner nog inte till vilka frågor de arbetar med inom EU.*

Det är skillnad på folk och folk Människor är olika; en del är mer värda. • – *Menar du verkligen att en del människor är mer värda? – Ja, jag anser att det är skillnad på folk och folk.*

Göra folk av någon Få någon att bli en bättre människa; göra någon *gott*. • *Hans tid i det militära gjorde verkligen folk av honom.*

Göra skillnad på folk och folk Behandla olika människor på olika sätt; diskriminera människor. • *Vissa restauranger gör skillnad på folk och folk.*

Uppföra sig som folk Uppföra sig ordentligt; sköta sig som alla andra. • *Nu vill jag att du uppför dig som folk när vi kommer in i kyrkan.*

Hålla sig i god form Träna mycket; hålla sig i *trim*. • *Det är viktigt för alla människor att hålla sig i god form.*

Känna sig i form Känna sig pigg; orka mycket. • *Jag känner mig alltid i fin form efter ett bastubad.*

Vara stöpta i samma form Lika varandra; *lika* som bär. • *Alla modellerna verkade vara stöpta i samma form.*

För kung och fosterland Satsa så mycket man orkar; för fulla *muggar*. • *Alla tog i för kung och fosterland när de skulle lyfta den tunga stenen.*

Få in en fot Få en chans; få en möjlighet. • *Han fick in en fot i företaget och blev senare fast anställd.*

Inte sätta sin fot Aldrig mer gå eller besöka ett visst ställe; vägra att gå dit mer. • *Jag kommer aldrig mer att sätta min fot i den affären igen.*

Inte veta vilken fot man ska stå på Inte veta hur man ska göra; *veta* varken ut eller in. • *Jag känner mig inte säker på att det här är det rätta. Ibland vet man inte vilken fot man ska stå på.*

Leva på stor fot Ha dyra vanor; leva över sina tillgångar. • *Hans pengar räckte aldrig till eftersom han levde på alltför stor fot.*

På resande fot Ute på resa; färdas omkring. • *Vi har varit ute på resande fot det senaste halvåret och besökt många länder.*

På stående fot Genast; på *stunden*. • *Jag kan på stående fot inte säga om vi måste minska på personalen.*

Stå på god fot med någon Vara vän med någon; ha bra relation med någon. • *Jag har alltid stått på god fot med mina anställda.*

Lätt på foten En kvinna som bjuder 'ut sig till olika män; oanständig. • *Nu har hon träffat en ny karl igen. Hon verkar vara lite lätt på foten.*

Stryka på foten 1. Få ge sig. 2. Något får ge 'vika för något annat. • 1. *Löparen orkade inte hela distansen utan fick stryka på foten under det sista varvet.* • 2. *Kvaliteten fick stryka på foten när det skulle sparas.*

Sätta ner foten Säga 'ifrån; protestera mot något. • *Det gäller att våga sätta ner foten när man tycker att något är helt fel.*

Förlora fotfästet Förlora sin fasta punkt i tillvaron; förlora kontrollen. • *Flyktingar känner ofta att de förlorar fotfästet när de tvingas fly.*

Få sin vilja fram Få som man vill; vara bortskämd. • *Barnet brukade skrika om det inte fick sin vilja fram.*

Visa framfötterna Visa vad man kan eller duger 'till; visa vad man förmår. • *Ibland gäller det att våga visa framfötterna så att människor tar en på allvar.*

Hålla sig 'framme Skaffa sig egna fördelar; vara om sig och kring sig. • *Det gäller att hålla sig framme nu när det är halva priset.*

I en nära framtid Ganska snart; inom den närmaste tiden. • *Även om vi inte har råd så måste huset ändå målas om i en nära framtid.*

Det får framtiden utvisa Det får vi veta i framtiden; det vet ingen idag. • *Jag har ingen aning om vad jag ska bli. Det får framtiden utvisa.*

Ha framtiden för sig Goda chanser att lyckas; möjligheter att gå långt. • *Med den fina utbildningen har hon verkligen framtiden för sig.*

Skjuta något på framtiden Bestämma att göra något en annan gång; *skjuta* på något. • *Vi får nog skjuta resan till Stockholm på framtiden.*

Gå 'framåt Bli bättre; utvecklas positivt. • *Det har gått framåt för henne den senaste terminen.*

Vara framåt Inte blyg; ha framåtanda. • *Han går själv ut och frågar efter jobb på företagen. Han är verkligen framåt!*

Det frestar 'på Det är jobbigt; det är ansträngande. • *Det frestar på att gå upp och ner för stegen hela tiden.*

Falla för frestelsen Inte kunna låta bli att göra något; inte kunna avstå från något. • *Jag föll för frestelsen och köpte en chokladkaka.*

Hellre fria än fälla Hellre vara snäll än hård när man är osäker. • *Han kommer att få godkänt även om jag är tveksam. Men hellre fria än fälla.*

Allt är frid och fröjd Allt är lugnt och bra; man har det bra. • *Vi har det väldigt trevligt på vår semester och allt är frid och fröjd.*

Vad i hela friden Man är mycket förvånad; vad i all sin *dar*? • *Vad i hela friden är det som har hänt?*

Ta sig friheter Att göra som man vill; inte rätta sig efter gällande regler. • *Du kan inte ta dig sådana friheter utan att först fråga om lov.*

Friska 'upp något Göra så att man kommer ihåg något igen; öva upp det man en gång kunnat. • *Jag tror jag ska friska upp mina kunskaper i franska.*

Det står dig fritt Du får göra som du vill; det är *upp* till dig. • *Det står dig fritt om du vill betala nu eller senare.*

From som ett lamm Mycket snäll; ofarlig. • *Hunden är from som ett lamm.*

Göra gemensam front mot något Alla kämpar tillsammans mot något; alla står enade. • *Vi måste göra gemensam front mot förstörelsen av miljön.*

På bred front Arbeta på många olika sätt samtidigt; stor satsning på något. • *Vi måste gå ut på bred front om vi ska nå alla väljare med vårt budskap.*

Bära frukt Ge resultat; vara framgångsrik. • *Allt fler av våra elever har slutat röka. Vår satsning på information har tydligen burit frukt.*

Förbjuden frukt Något man tycker 'om men som man egentligen inte får göra; en njutning som inte riktigt är tillåten. • *Jag borde inte äta choklad när jag ska banta. Det är egentligen förbjuden frukt för min del.*

frysa - få

- Frysa 'inne** Man missar något; något går förlorat. • *Risken är stor att våra löner fryser inne den här månaden.*
- Frysa som en hund** Frysa väldigt mycket; vara genomfusen. • *Jag frös som en hund i det iskalla vattnet.*
- Frysa 'ut någon** Inte låta någon vara med i en gemenskap; *stöta* 'ut någon. • *Hon frös ut andra genom att inte tala med dem.*
- Det kommer aldrig på fråga!** Absolut inte!; det blir inte *tal* om. • – *Nu betalar jag för oss båda. – Nej, det kommer aldrig på fråga. Du betalade ju förra gången också.*
- Det är en fråga om tid** Det beror på om det finns tillräckligt med tid; det *handlar* om tid. • *Jag skulle nog klara av att göra det men det är en fråga om tid.*
- Sätta i fråga (ifrågasätta)** Att inte riktigt tro på något; betvivla. • *Jag måste nog allvarligt ifrågasätta om det här är sant.*
- Frågan är om ...** Det är osäkert; det är tveksamt. • *Frågan är om vi har råd att byta bil i år.*
- Det är frågan 'om** Jag är inte riktigt säker; jag tvivlar. • – *Tror du vi blir klara i tid? – Det är allt frågan om det.*
- Vad är det frågan om?** Vad är det som händer?; vad är det som står 'på? • *Alla skrek på gatorna men ingen visste vad det var frågan om.*
- Se ut som ett levande frågetecken** Se ut som om man inte förstår någonting; inte fatta ett dugg. • *Han såg ut som ett levande frågetecken när hon förklarade hur han skulle göra.*
- Från och till** Då och då; *av* och till. • *Han brukar hälsa på oss från och till när han är i stan.*
- Det gör varken från eller till** Det har ingen betydelse; det gör ingen *skillnad*. • *Skorna verkar vara lika bra. Det gör nog varken från eller till vilka jag väljer.*
- Lysa med sin frånvaro** Man visar sig inte; det märks att man är borta. • *Nu har han inte hört av sig på flera dar. Han lyser verkligen med sin frånvaro.*
- Vara främmande för något** Inte kunna tänka sig att göra något; det vore mig *fjärran*. • *Det är mig helt främmande att döda ett djur.*
- För full fräs** Högsta fart; för fulla *muggar*. • *Efter lunchen satte alla igång och arbetade för full fräs.*

- Allt är frid och fröjd** Allt är lugnt och bra; man har det bra. • *Vi har det väldigt trevligt på vår semester och allt är frid och fröjd.*
- Ful i munnen** Använda fräcka ord; *fula* ord. • *De slogs och bråkade och var samtidigt väldigt fula i munnen mot varandra.*
- Ful som stryk** Vara väldigt ful; anskrämlig. • *Häxan i sagan var ful som stryk.*
- Fula ord** Svordomar; ord som handlar om sex. • *Han använder ofta en hel del fula ord när han får sprit i kroppen.*
- Full i skratt** Vilja skratta men inte kunna visa det. • *Jag blir full i skratt så fort jag ser honom.*
- Fullt och fast** Helt; absolut. • *Jag tror fullt och fast på att han är oskyldig.*
- Ha fullt upp** Mycket att göra; mycket upptagen. • *Jag har fullt upp att göra i trädgården nu på våren.*
- Inte fullt** Nästan; i det *närmaste*. • *Resan dit tar inte fullt fyra timmar.*
- Ta sig en funderare** Tänka igenom något innan man kan svara; fundera ett tag. • *Jag måste nog ta mig en funderare innan jag kan bestämma mig.*
- Falla som en fura** Genast tycka 'om någon/ något; falla i *farstun*. • *Han föll som en fura för henne.*
- Arg som en furie** Mycket arg; arg som ett *bi*. • *Hon var arg som en furie när hon kom in i rummet.*
- Fy för den lede!** Det är mycket hemskt; *ve* och fasa! • *Fy för den lede vad kallt här är!*
- I fyllan och villan** När man är förvirrad; full och berusad. • *I fyllan och villan tog han fel nycklar.*
- Att tänka fyrkantigt** Tänka ytligt och utan nyanser; se allt i *svartvitt*. • *Ibland hittar man inte lösningen på ett problem därför att man tänker lite fyrkantigt.*
- Få 'fram något** Skaffa något; *skaka* 'fram något. • *Vi måste försöka få fram mer pengar om vi ska lyckas.*
- Få 'för sig ...** Plötsligt få en idé eller tanke; göra det som *faller* en 'in. • *Vi fick bara för oss att åka till Danmark över dagen.*
- Få 'igen något** Bli straffad för något som hämnd; *sota* för något. • *Det här kommer han att få igen.*

Få 'igenom något Göra så att något accepteras; få *gehör* för något. • *Det är tydligen svårt att få igenom förslaget om lägre skatter.*

Få 'ihop det med någon Börja vara tillsammans med någon; inleda ett förhållande. • *Han ha visst fått ihop det med en kvinna på jobbet.*

Få 'till något Lyckas med något; lyckas åstadkomma något. • *Den här gången har jag lyckats få till en god soppa.*

Bättre en fågel i handen än tio i skogen Bättre att nöja sig med något litet som man säkert vet att man har; ta det *säkra* före det osäkra. • *Jag går inte vidare utan nöjer mig med tiotusen kronor. Bättre en fågel i handen än tio i skogen.*

Det vete fåglarna! Inte vara säker på något; det vete *katten!* • *Det vete fåglarna om det här är rätt väg!*

Ta sitt förnuft till fånga Inse vad som är bäst och klokast; *tänka* 'om. • *Hon tog till slut sitt förnuft till fånga och lämnade mannen.*

Lätt fångat är lätt förgånget Det som man får lätt förlorar man också lätt. • *Han har inte mycket kvar av alla de miljoner han vann. Lätt fångat är lätt förgånget.*

Familjens svarta får Någon i familjen som alla skäms för. • *Jag har alltid känt mig som familjens svarta får.*

En ulv i fårakläder En person som ser snäll ut men som är elak; skenhelig. • *Mannen gav ett snällt intryck men visade sig vara en riktig ulv i fårakläder.*

Hellre fria än fälla Hellre vara snäll än hård när man är osäker. • *Han kommer att få godkänt även om jag är tveksam. Men hellre fria än fälla.*

Fly fältet Lämna ett område eller plats snabbt; fly från en fara. • *Branden närmade sig deras hus och de var tvungna att fly fältet.*

Lämna fältet fritt fram för något/någon Inte göra någonting för att stoppa något/någon; inte försöka hindra något/någon. • *Polisen var tvungna att lämna fältet fritt fram för demonstranterna.*

Vara i färd med Hålla 'på med; vara upptagen med. • *Vi är just nu i färd med att byta lägenhet.*

Det är fara å färde Någonting farligt håller på att hända; det finns risk att ... • *Det är fara å färde att hela huset brinner ner.*

Vad är på färde? Vad är det som händer?; vad pågår? • *Jag undrar vad som är på färde inne hos grannen? De springer ut och in hela tiden.*

Vara färdig med någon Inte vilja träffa någon längre; ha fått *nog* av någon. • *Nu är jag färdig med dig. Jag står inte ut längre med dina dumheter.*

Bekänna färg Visa vad man verkligen tycker; visa var man *står*. • *Jag tycker att du ska bekänna färg och säga vad du verkligen tycker.*

Hålla färgen Inte visa vad man tycker eller planerar göra; hålla *masken*. • *Hon höll färgen under samtalet och visade inte vad hon egentligen tyckte.*

Fästa sig vid 1. Bli förtjust i. 2. Bry sig om. • *1. Man fäster sig lätt vid ett husdjur. 2. Du får inte fästa dig så mycket vid det han sa.*

Inte vara född i går En person som varit med om mycket; vara erfaren och svår att lura. • *Den bluffen går jag inte på. Jag är inte född i går.*

Vara född till något Passa mycket bra för något; ha något i *blodet*. • *Han är född till skådespelare.*

Av födsel och ohejdad vana Man gör något som man alltid brukat göra; svårt att ändra på en vana. • *Av födsel och ohejdad vana tog han bilen till jobbet.*

Falla till föga Sluta att göra motstånd; ge 'med sig. • *Brottslingen föll till föga vid förhöret och sade precis som det var.*

Följa 'upp något Se hur det går med något efter ett tag; göra en senare kontroll. • *Vi måste nog följa upp vad som händer med dricksvattnet efter ett tag.*

Föra 'med sig något Få något som resultat; *dra* 'med sig något. • *Förslaget kommer att föra med sig en hel del problem.*

Föra sig Uppföra sig på ett visst sätt; ha känsla för stil och artighet. • *Han förde sig exemplariskt när han tog emot kungaparet.*

Fly förbannad Mycket arg; topp *tunnor* rasande. • *Han blev fly förbannad när han upptäckte att bilen var stulen.*

Förbannat också! Man blir mycket arg eller besviken; *djävlar* anamma! • *Förbannat också! Nu gjorde jag samma fel igen.*

Lik förbannat Ändå; likväl. • *Trots att jag sagt till henne att inte röka inomhus så gör hon det lik förbannat.*

förbanne – förväg

Förbanne mig Man är väldigt irriterad över något/någon; ta mig *tusan*. • *Hon kan förbanne mig inte ens bädda sin säng om morgnarna.*

Till förbannelse Mycket; till *tusen*. • *Hon är envis till förbannelse.*

Vara helt förbi Känna sig väldigt trött; totalt slutkörd. • *Jag är helt förbi av trötthet.*

Dra fördel av något Utnyttja något. • *Hon försökte dra fördel av att hon kände chefsfru.*

Fördriva tiden Göra något medan man väntar; slå *ihjäl* tiden. • *Medan vi väntar kan vi alltid fördriva tiden med att spela kort.*

Skratta sig fördärvad Skratta mycket; vika sig *dubbel* av skratt. • *Jag höll på att skratta mig fördärvad när han berättade den dräpliga historien.*

Stjäla föreställningen Vara den som alla är intresserade av; stå i centrum. • *De nyfödda hundvalparna stal föreställningen från alla som fanns i rummet.*

Vara ett helt företag Något är svårt och ansträngande; krävande. • *För många svårt handikappade kan det vara ett helt företag att bara klä på sig.*

Vara en dålig förlorare Någon som inte tål att förlora; som inte kan ta en förlust eller motgång. • *Han visade sig vara en dålig förlorare som bara lämnade banan i protest mot domaren.*

Lyfta på förlåten Visa det som finns bakom något (hemligt); ta fram det som är fördolt. • *Om vi tittar närmare på det här och lyfter på förlåten så finns det en hel del problem under ytan.*

Ta sitt förnuft till fånga Inse vad som är bäst och klokast; *tänka* 'om. • *Hon tog till slut sitt förnuft till fånga och lämnade mannen.*

Inte göra en fluga förnär Inte skada någon levande varelse; aldrig använda våld. • *Även om han känner sig hotad skulle han aldrig göra en fluga förnär.*

Förr eller senare Antingen nu eller lite senare; i en nära *framtid*. • *Även om vi inte har råd så måste vi förr eller senare laga bilen.*

Ju förr dess bättre Bättre nu än senare; så tidigt som möjligt. • *Det är väl lika bra att vi reparerar skadan innan det blir värre. Ju förr dess bättre.*

Ta ut segern i förskott Vara säker på att lyckas eller vinna; ropa *hej* innan man är över *bäcken*. • *Vi ska nog akta oss för att ta ut segern i förskott. Än har vi inte vunnit matchen.*

Först och främst Det viktigaste; framförallt. • *Vi måste först och främst ha pengar över till mat, kläder och hyra.*

Först som sist Anger att något är viktigt innan man gör något annat. • *Först som sist måste vi bestämma var vi ska träffas.*

I första hand Det som är viktigast; det som man värdesätter mest. • *Barnen kommer alltid i första hand.*

Förstora 'upp något Få något att verka viktigare än det är; göra en *höna* av en fjäder. • *Vi ska inte förstora upp problemen.*

Förstå sig 'på någon Förstå hur någon känner; förstå hur någon reagerar. • *Jag förstår mig inte på honom längre.*

Handla efter bästa förstånd Göra så gott man kan; handla efter bästa förmåga. • *Föräldrarna hade alltid försökt handla efter bästa förstånd när de uppfostrat barnen.*

Tala förstånd med någon Få någon att bättra sig; tala någon till *rätta*. • *Läraren försökte tala förstånd med eleven så att han slutade med sina dumheter.*

Försvinna i tomma intet Försvinna helt och hållet; gå upp i *rök*. • *Nycklarna måste ju finnas någonstans. De kan ju inte ha försvunnit i tomma intet.*

Försök inte! Mig lurar du inte!; jag tror inte på vad du säger! • – *Jag fångade en fisk i går som var två meter lång. – Försök inte! Det är ingen som tror dig.*

Försöka duger Det är värt att göra ett försök; inget att förlora. • – *Tror du det är någon idé att jag söker det nya chefsjobbet? – Ja, försöka duger.*

Få vad man förtjänar Få ett straff för att man gjort något fel/dumt; få *skylla* sig själv. • *Det var inte mer än rätt att han fick en utskällning. Man får vad man förtjänar.*

Förvrída huvudet på någon Göra någon mycket förälskad; förföra någon. • *Hon kan verkligen förvrída huvudet på karlar.*

Gå händelserna i förväg Berätta om det som egentligen ska komma senare; föregripa vad som ska ske. • *Nu ska vi inte gå händelserna i förväg utan ta en sak i sänder.*

Över förväntan Bättre än man kunde tro; positivt överraskad. • *Provet gick över förväntan.*

Upp över öronen förälskad Våldigt kär; vara alldeles *mere* i någon. • *Hon är upp över öronen förälskad i honom.*

Få kalla fötter Plötsligt bli rädd; inte våga vara med längre. • *När han insåg att riskerna var stora fick han kalla fötter.*

Komma på fötter Komma tillbaka igen efter svårigheter; *repa* sig. • *Efter svåra problem med alkoholen hade mannen börjat komma på fötter igen.*

Dra fötterna efter sig Inte göra mycket; lat. • *Han gick mest och drog fötterna efter sig hela dagarna.*

Ha ordentligt på fötterna Kunna mycket; vara väl förberedd. • *Det gäller att ha en hel del på fötterna när man diskuterar svåra frågor.*

Känna marken bränna under fötterna Farligt att stanna kvar; säkrast att ge sig i väg. • *Folkmassan var i uppror och ledarna kände hur marken brände under fötterna.*

Stå med båda fötterna på jorden Se klart på saker och ting; se verkligheten som den är. • *Han har alltid stått med båda fötterna på jorden och tagit itu med alla svårigheter som dykt upp.*

Vara rund under fötterna Vara berusad; vara på *örat*. • *Jag tror han var lite rund under fötterna när han kom hem i går kväll.*

Gg

Vara på G Vara i gång; nästan färdig. • *Mid-dagen är på G.*

Gadda 'ihop sig mot någon Vara mot någon; motarbeta eller mobba någon. • *Flera bland personalen hade gaddat ihop sig mot chefen.*

Spritt sprängande galen Vara tokig eller galen; *skvatt* galen. • *Han verkar vara spritt sprängande galen som badar i det iskalla vattnet.*

Vara galen i någon/något Tycka 'om någon/något väldigt mycket; vara *tokig* i någon/något. • *Jag tänker jämt på min fästmo. Jag är alldeles galen i henne.*

Bära sig galet åt Göra någonting helt fel; vara klumpig och tafatt. • *Mannen bar sig alldeles galet åt när han försökte öppna vinflaskan.*

Det går galet Någonting blir helt fel; det barkar åt *skogen*. • *Det gick alldeles galet för mig i senaste provet.*

Inte så galet Inte alls dåligt; inte så *illa*. • – *Jag hade åtta rätt av tio. – Det var inte så galet!*

Spy galla över någon/något Klaga mycket på någon/något; kritisera någon/något häftigt. • *Han spydde ofta galla över sina grannar som inte kunde ståda upp på tomten.*

Ett spel för galleriet Man gör något enbart för att bli omtyckt och populär; det viktiga är att det ser bra ut utåt. • *Det händer inte mycket på deras möten. Det är mest ett spel för galleriet.*

Reta gallfeber på någon Få någon att bli väldigt arg; göra någon topp *tunnor* rasande. • *Ibland håller min son på att reta gallfeber på mig när han inte lyder.*

Fatta galoppen Förstå något; vara med på *noterna*. • – *Förstår ni nu hur det hela går till? – Ja, vi har fattat galoppen.*

Av den gamla stammen Som tillhör de äldre arbetarna; gammaldags och traditionell. • *Han har varit länge på företaget och är en arbetare av den gamla stammen.*

Den gamla goda tiden Förr i tiden när allt var bättre; längre tillbaka när vi levde bättre. • *En del anser att vi hade mer tid för varandra på den gamla goda tiden.*

På gamla dar När man blir äldre; på äldre dar. • *Han har börjat läsa spanska på gamla dar.*

Gammal i gården Gammal och van; *gammal* i tjänsten. • *Han har varit tjugo fem år på företaget så han är verkligen gammal i gården.*

Gammal i tjänsten Gammal och van; *gammal* i gården. • *Han var en av de första på företaget så han är gammal i tjänsten.*

Gammal som gatan Väldigt gammal; omodern eller antik. • *Spisen var gammal som gatan och behövde därför bytas ut.*

Gammal är äldst Gamla människor vet ofta bäst; människor med erfarenhet vet mer. • *Jag hade ju rätt, sade den äldre mannen. Gammal är äldst.*

Gå av gammal vana Man gör som man brukar göra; det går på ren *rutin*. • *I början var det svårt men nu går det av gammal vana.*

Fånga någon i sitt garn Få någon att göra precis som man själv vill; sätta *klorna* i någon. • *Hon har tydligen fångat honom helt i sitt garn. Det är inte mycket han får bestämma.*

Trampa gasen i botten Köra mycket fort med bil; trampa *spiken* i botten. • *Polisen trampade gasen i botten när de följde efter rånarna.*

Vara i gasen Vara lite berusad; vara glad och upptänd. • *Han är visst lite i gasen i kväll.*

På sin mammas gata På en plats där man hittar och känner sig säker; känna sig *hemma*. • *Här lekte jag mycket som barn. Det känns som att vara tillbaka på sin mammas gata igen.*

Gammal som gatan Väldigt gammal; omodern eller antik. • *Spisen var gammal som gatan och behövde därför bytas ut.*

Mannen på gatan Vanliga människor; de breda *lagren*. • *Jag tror inte att mannen på gatan vet särskilt mycket om vad de olika partierna egentligen står för.*

Ge 'efter för något Låta någon annan bestämma; ge 'vika för något. • *Jag var tvungen att ge efter för hans krav.*

Ge 'igen Hämnas; straffa någon. • *Jag tänker ge igen för vad han gjort mot mig.*

Ge 'med sig Acceptera något till slut; *böja sig*.
• *Han fick ge med sig till slut och acceptera förslaget.*

Ge sig Sluta kämpa och erkänna att man förlorat; kasta 'in *handduken*. • *Boxaren var tvungen att ge sig i femte ronden.*

Ge sig sjutton på att ... 1. Bestämma sig för att klara av något. 2. Vara nästan helt säker på att ... • 1. *Jag har gett mig sjutton på att jag ska gå ner i vikt.* 2. *Jag ger mig sjutton på att han kommer att vinna.*

Ge sig ut för att vara någon/något Låtsas vara någon/något; visa en falsk identitet. • *Han gav sig ut för att vara en släkting till kungen.*

Ge 'upp Sluta kämpa; ge sig. • *Det här klarar jag inte. Jag ger upp.*

Ge 'upp något Sluta med något; lämna något ut *räkningen*. • *Han hade givit upp tanken på att kunna bli bäst i världen.*

Ge vika Sluta att kämpa mot någon/något; ge 'cetera för. • *Jag tänker absolut inte ge vika för honom.*

Inte ge sig Vara envis och fortsätta kämpa eller kräva något; *proppa* på något. • *Han gav sig inte utan fortsatte att kräva en högre lön.*

Kunna ge sig på att ... Vara säker på att ...; ge sig sjutton på att ... • *Jag kan ge mig på att han har försvit sig nu igen.*

Få gehör för något Få andra att tycka att ett förslag är bra; få 'igenom något. • *Det är svårt att få gehör för vårt förslag om kortare arbetstid.*

Folk i gemen Vanliga människor; mannen på *gatan*. • *Folk i gemen känner nog inte till vilka frågor de arbetar med inom EU.*

Gemene man Vanligt folk; *folk* i gemen. • *Jag tror inte att gemene man vet så mycket om EU.*

Gnugga geniknölarna Försöka tänka till lite extra; använda sin intelligens (för att lösa ett problem). • *Det här var inget lätt problem. Nu gäller det att gnugga geniknölarna om vi ska lyckas hitta en lösning.*

Det ger sig nog Man får snart veta hur det blir; det *visar* sig nog. • *Jag undrar om hon inte tröttnar på honom? – Det ger sig nog.*

Kasta ett getöga på någon/något Titta snabbt på något/någon; kolla snabbt. • *Han kastade ett getöga på vägskylten innan han svängde till höger.*

Ta gift på något Det kan man vara alldeles säker på; vara övertygad om. • *Jag kan ta gift på att det var just han jag såg stjäla bilen.*

Gå sin gilla gång Gå som vanligt; vara sig likt. • *– Hur lever livet med dig nu för tiden? – Jo tack, det går sin gilla gång.*

Tredje gången gillt Vid tredje försöket lyckas det. • *Mitt tredje hopp var klart godkänt. Tredje gången gillt alltså.*

En ny giv Satsning på något nytt; en ny inriktning. • *Företagets nya giv är att låta de anställda få bestämma mer över sin arbetstid.*

Inte helt givet Inte helt säkert; inte *sagt*. • *Det är inte helt givet att det här kommer att fungera.*

Ta något för givet Se något som självklart; förutsätta något. • *Vi tar för givet att ni också hjälper till på lördag.*

Gjort är gjort Det som är gjort går inte att ändra på; ingenting att göra 'åt. • *Jag ångrar att jag valde den här färgen på huset men gjort är gjort.*

Sitta som gjuten Passa perfekt; precis lagom. • *Klämningen satt som gjuten.*

Vara glad i något Tycka mycket 'om något; vara förtjust i något. • *Hon är mycket glad i mat.*

Klara något med glans Mycket bra; galant. • *Han klarade examen med glans.*

Sprida glans över något Göra något festligt; förhöja stämningen. • *Kungaparet spred extra glans över festligheterna.*

Sola sig i glansen Känna sig extra viktig i närheten av en annan person; få del av någon annans framgångar. • *Fästmön solade sig i glansen när hennes fästman intervjuades i TV.*

Ta sig ett glas Dricka alkohol; ta sig ett *järn*. • *På fredagskvällen tar jag mig gärna ett glas efter en hård arbetsvecka.*

Hamna på glasberget Inte bli gift (om kvinna); hamna på den överblivna *kartan*. • *Hon är rädd för att hon ska hamna på glasberget.*

Han spottar inte i glaset Förtjust i alkohol; smakar gärna starksprit. • *Han brukar inte spotta i glaset.*

Titta för djupt i glaset Dricka för mycket alkohol; begiven i sprit. • *– Har han problem med spriten? – Ja, han tittar lite för djupt i glaset.*

glashus - grad

Man ska inte kasta sten i glashus Man ska inte kritisera andra för samma fel man gör själv; först sopa rent framför egen dörr. • *Du kan inte kritisera mig för att ha dålig ordning när du själv har likadant. Man ska inte kasta sten i glashus.*

Springa för glatta livet Springa allt vad man orkar eller förmår; lägga *benen* på ryggen. • *Vi sprang för glatta livet när tjuren kom emot oss.*

Komma på glid Riskera att misslyckas i livet och bli offer för missbruk; gå *snett* för någon. • *Hon kom på glid redan i skolan.*

Glida 'ifrån varandra Ha mindre kontakt med varandra; träffas mer sällan. • *De började glida ifrån varandra eftersom de hade för lite gemensamt.*

Ha glimten i ögat Ha humor; kunna skämta. • *Han är en människa som har glimten i ögat.*

Få en gliring Få höra en elakhet; få sig en *känga*. • *De gav honom en gliring för att han missade straffen.*

Gråta av glädje Vara så glad att man gråter; fälla glädjetårar. • *Sångerskan grät av glädje när hon vann tävlingen.*

Glädjen står högt i tak Känna stor glädje; stämningen är på topp. • *När dansen började framåt kvällen stod glädjen redan högt i tak.*

Smolk i glädjebägaren Något som stör lyckan; förtar glädjen. • *Vår lycka var nästan fullkomlig. Den enda smolken i glädjebägaren var den avundsjuka en del visade.*

Den tändande gnistan Det som sätter igång något; den utlösande faktorn. • *Den tändande gnistan till första världskriget var skottet i Sarajevo.*

Tappa gnistan Inte tycka att något är roligt längre; inte orka kämpa längre. • *Det känns som om jag har tappat gnistan den senaste tiden.*

Det slår gnistor Det är fullt av kraft; väldigt intensivt. • *Varje gång de möts och diskuterar slår det gnistor omkring dem.*

Hålla sig för god för något Tycka att något är fel och därför inte göra det; under någons värdighet. • *Jag håller mig för god för att låna pengar av någon annan.*

Vara god för Ha gott om (pengar); ha mycket av. • *Han är säkert god för flera miljoner.*

För mycket av det goda Få för mycket av det som är bra; bli *mätt* på något. • *Vi hade sol varenda dag på semestern under tre veckor. Men det kan faktiskt bli för mycket av det goda.*

Välja ut godbitarna Välja ut det bästa av något; plocka *russinen* ur kakan. • *Jag var tidigt ute på bokrean och kunde verkligen välja ut godbitarna.*

Göra 'upp i godo Komma överens om att betala något till någon i stället för att bråka (t.ex. kalla på polis). • *De båda bilförarna kallade inte på polis efter att de krockat utan gjorde upp i godo.*

Hålla till godo med något Få vara nöjd med något fast man inte är det; acceptera något som man inte är riktigt nöjd med. • *Vi fick hålla till godo med att ligga tre i samma rum.*

Sopa golvet med någon Vinna klart över någon; vara överlägsen någon. • *I finalen sopade han golvet med sin motståndare.*

Gott och väl Lite mer än; drygt. • *Vi är borta gott och väl en månad.*

Det kan du gott ha Så går det om man gör något dumt; det är *lagom* åt dig. • *Jag har en hemsk huvudvärk efter festen i går. – Det kan du gott ha.*

Det är inte gott att veta Inte lätt att veta; ingen aning om. • *Det är inte gott att veta när han kommer hem.*

Finna för gott att ... Inse att det nog är bäst att ...; lika bra att ... • *Det regnade hela tiden under semestern så vi fann det för gott att resa hem.*

För gott För alltid. • *Han hade återvänt till sin barndoms trakter för gott.*

Göra någon gott Vara bra för någon; göra *folk* av någon. • *Året utomlands på egen hand har gjort honom gott.*

Kort och gott Helt enkelt; *kort* sagt. • *Det här är kort och gott det bästa vi kan erbjuda.*

Man kan gott Man kan gärna ...; det *skadar* aldrig att ... • *Du kan gott läsa läxan ännu en gång så att du säkert kan den.*

Så gott som Nästan; i det *närmaste*. • *Det var så gott som fullsatt i salongen.*

Vara på gott och ont Både bra och dåligt; både positivt och negativt. • *Det är både på gott och ont att vapen finns.*

I hög grad Mycket; väldigt. • *De nya uppgifterna var i hög grad intressanta för polisens utredning.*

Så till den milda grad Så mycket; så in i *norden*. • *Det blåste så till den milda grad att taken flög av.*

Stiga i graderna Få bättre arbete med högre lön; klättra på *karriärstegen*. • *Han har verkligen stigit snabbt i graderna här på företaget.*

Inte göra ett skapandes grand Inte göra någonting alls; slå *dank*. • *Hon verkar bara sitta och slöa och inte göra ett skapandes grand under dagarna.*

Gräva sin egen grav Göra sig själv illa; riskera att gå 'under'. • *Om du inte slutar att dricka varje dag kommer du att gräva din egen grav.*

Från vaggan till graven Från födelsen till döden; genom hela livet. • *Längtan efter kärlek följer människan från vaggan till graven.*

Stå med ena foten i graven Vara nära döden; stå på *gravens* rand. • *Det är inte alltid lätt att bli gammal och känna att man står med ena foten i graven.*

Tyst som i graven Total tystnad; inte ett ljud hörs. • *Det hördes inte ett ljud i skogen. Allt var tyst som i graven.*

Stå på gravens rand Vara nära att dö; stå med ena foten i *graven*. • – *Ibland när jag ser mig i spegeln känns det som om jag står på gravens rand. – Dunheter! Du är ju fortfarande ung.*

Det här är verkligen min grej! Det här är jag bra på!; det gillar jag! • *Datorer är verkligen min grej!*

Det grejar sig Det ordnar sig; det *fixar* sig. • *Vi har inga pengar, men det grejar sig nog.*

Rena rama grekiskan Svårt att förstå; obegripligt. • *Kemi och särskilt kemiska formler tycker jag är rena rama grekiskan.*

Såga av den gren man sitter på Förstöra något som man är beroende av; stjälpa sig själv. • *Du kan inte ge bort dina sista pengar. Då sågar du ju bara av den gren du sitter på.*

Falla på eget grepp Det sätt man använder för att vinna gör att man förlorar i stället; slå 'ut sig själv'. • *Han hade bestämt sig för att ta ledningen under loppet men han orkade inte så de andra sprang om honom mot slutet. Han föll på eget grepp.*

Få grepp om problemet Förstå hur problemet kan lösas; inse var svårigheten ligger. • *Hur mycket jag än försöker har jag svårt att få grepp om det här problemet.*

Ha grepp om något Ha kontroll över något; ha något i sin *hand*. • *Det ser ut som om vi har grepp om matchen nu.*

I grevens tid I sista minuten; i *elfte* timmen. • *Vi hann precis med tåget. Det var i grevens tid.*

Mota Olle i grind Hindra någon eller något tidigt innan det är för sent; bättre stämna i bäckan än i *ån*. • *Det gäller att mota Olle i grind och se till att det här problemet inte blir värre.*

Gripa 'in Försöka hjälpa någon; försöka stoppa något. • *Polisen grep in och lugnade ner det hela.*

Gripa något ur luften Hitta på; ej sant. • *Anklagelserna mot den åtalade var helt gripna ur luften.*

Gripa sig 'an något Sätta igång med; ta *it* med något. • *Han grep sig an det nya bygget så snart vintern var över.*

Gripas av något Känna en stark känsla. • *Jag greps av panik i hissen.*

Köpa grisen i säcken Köpa något utan att veta säkert vad det är; köpa på *vinst* och förlust. • *Jag skulle aldrig våga köpa en begagnad bil utan att först ha provkört den. Man ska inte köpa grisen i säcken.*

Göra en groda Misslyckas; göra 'bort sig'. • *Jag gjorde en riktig groda i kyrkan när jag började sjunga för tidigt.*

I grova drag I stort sett; på det hela taget. • *I grova drag så är inkomsterna lika stora som utgifterna det här året.*

Grovt räknat Ungefär; i *runda* tal. • *Grovt räknat blir det 50 000 kronor om året.*

Ha sin grund i Orsakas av; bero på. • *Flygolyckan hade sin grund i dålig sikt.*

I grund och botten Innerst inne; i själva *verket*. • *Han är i grund och botten en väldigt snäll människa.*

Ligga till grund för något Det som något bygger på; *grunda* sig på något. • *Vad är det som ligger till grund för ditt beslut?*

Sakna grund Vara fel; stämmer inte. • *Det du säger saknar grund och stämmer inte med vad som verkligen har hänt.*

Grunda något på någonting Ha någonting som förklaring; stödja sig på något. • *Vad grundar ni era påståenden på?*

grunda - gröta

Grunda sig på något Bero på något; ligga till grund för något. • *Vårt beslut grundar sig på de fakta som kommit fram.*

Gå till grunden med Noggrant undersöka; gå på djupet med något. • *Vi måste gå till grunden med det hela för att förstå var det verkliga problemet ligger.*

I grunden Egentligen; i grund och botten. • *I grunden är han en verkligt snäll människa.*

På goda grunder Det är troligen så ...; mycket talar för något. • *Han är på goda grunder missiänt för rånet.*

På lösa grunder Utan någon riktig anledning; ha dåligt underlag. • *Hur kan du anklaga mig på så här lösa grunder?*

Grunna på något Tänka på något; fundera. • *Jag har länge grunnat på det här problemet.*

Gå grus i maskineriet Det fungerar inte; något är fel. • *Laget har inte vunnit en match nu på länge. Det verkar ha gått grus i maskineriet.*

Döden i grytan Det värsta som kan hända; spiken i kistan. • *Lägger de ned fabriken så blir det nog döden i grytan för många.*

Röra 'om i grytan Ändra på mycket; göra stora förändringar. • *Han har rört om ordentligt i grytan sedan han blev chef för företaget.*

Det är så att man kan gråta Det är väldigt dåligt; helt kass. • *Det här var det sämsta jag sett. Det är så att man kan gråta.*

Inte gråta över spilld mjölk Det hjälper inte att vara ledsen för det man redan förlorat; gjort är gjort. • *Jag ångrar att jag inte valde de andra möblerna i stället. Men det är väl ingen idé att gråta över spilld mjölk.*

Med gråten i halsen Nära att börja gråta; gråtfärdig. • *Hon berättade med gråten i halsen att hon tappat sina pengar.*

Gräddan av något De bästa man känner till från en grupp människor; eliten. • *Själva gräddan av världens löpare fanns med i loppet.*

Grädde på moset Det som gör något extra bra; en trevlig överraskning. • *Som grädde på moset fick vi en extra semesterdag.*

Gränsa till något Nästan vara något; vara i närheten av ... • *Hans spelintresse gränsar till vansinne.*

På gränsen till Helt nära; inte långt ifrån. • *Mannen var mycket trött och på gränsen till ett sammanbrott.*

Vara på gränsen att göra något Nära att göra något; inte långt ifrån ... • *Jag var på gränsen att ringa polisen.*

Inom vissa gränser Inom vissa regler eller ramar. • *När barn leker är det viktigt att de lär sig hålla sig inom vissa gränser.*

Inte veta (känna) några gränser Det tycks aldrig ta slut; ingen måtta på något. • *Efter segern visste deras glädje inga gränser.*

Sätta gränser Bestämna vad någon får göra och inte göra; ställa tydliga krav. • *Det är viktigt att föräldrar sätter klara gränser för sina barn.*

Ha pengar som gräs Ha massor av pengar; vada i pengar. • *Han verkar ha pengar som gräs eftersom han alltid har råd med resor och dyra bilar.*

Bitar i gräset Förlora; misslyckas. • *I finalen fick hon bita i gräset. Hon kom sist.*

Gräva 'ner sig Ha svårt att sluta tänka på något (sorg, olycka); börja grubbla över något. • *Mannen hade grävt ner sig i sin sorg efter hustrun och ville helst inte träffa andra människor.*

Grön av avund Mycket avundsjuk. • *Hon blev grön av avund när systern visade sin nya klänning.*

Komma på grön kvist Få gott om pengar; få det ekonomiskt bra. • *Mannen hade kommit på grön kvist genom en hel del lyckosamma affärer.*

Vara för grön För omogen; oerfaren. • *Den unge mannen visade sig alldeles för grön för det nya chefsjobbet.*

Ha gröna fingrar Få krukväxter att växa bra; ha god hand med växter. • *Dina växter verkar trivas bra. Du har nog gröna fingrar.*

Gå som katten kring het gröt Gärna vilja men inte våga. • *Pojken gick som katten kring het gröt och vågade inte fråga om han fick bjuda flickan på bio.*

Ha gröt i munnen Tala otydligt; sluddra. • *Han pratade som om han hade gröt i munnen. Kanske han inte var riktigt nykter?*

Gröta 'ihop sig Bli rörigt; nästan kaos. • *Trafiken på gatorna i innerstaden hade grötat ihop sig.*

Gröta 'till något Göra så att det blir rörigt; göra det svårt i onödan. • *Den här texten har du allt grötat till. Försök och gör den enklare.*

Het på gröten Kan inte ta det lugnt; alltför ivrig. • *Ishockeyspelaren var alldeles för het på gröten och missade därför målet.*

Det var det grövsta! Det var det fräckaste!
• *Menar du att han sa det? Det var det grövsta!*

För sjutton gubbar! För tusan! • *Det är väl för sjutton gubbar inte så konstigt att han blir arg.*

Den gubben går inte – Mig lurar du inte;
– Så lättlurad är jag inte. • *Trollkarlen misslyckades med att lura kvinnan på sina pengar.*
– *Den gubben gick inte, sade hon.*

Dyka 'upp som gubben i lådan Komma helt oväntat; överraska. • *Han låg sist och ingen hade lagt märke till honom men så plötsligt dök han upp som gubben i lådan och vann tävlingen.*

Gud bevara oss för det Hoppas vi slipper det; hoppas det inte drabbar oss. • *Förra sommaren var det mycket mygg. Gud bevara oss för det i år.*

Gud give att ... Man hoppas verkligen att ...; det vore för väl om ... • *Gud give att operationen lyckas.*

Gud nåde den som ... Den som gör det kommer att straffas; ve den som gör det. • *Gud nåde den som talar om det här får någon annan.*

Gud ska veta att jag ... Jag har verkligen ...; ni kan inte tro vad jag ... • *Gud ska veta att jag fick arbeta hårt för att klara mig.*

Gud vet om ... Man tvivlar på; det är osäkert om ... • *Gud vet om han någonsin blir bra?*

Herre Gud Man är förvånad eller irriterad; milda makter. • *Herre gud vilken värme vi har i dag!*

Det var en syn för gudar Det var helt fantastiskt att se; rent otroligt att se. • *Det var en syn för gudar att se henne dansa.*

Det ska gudarna veta Det är verkligen så; det vill jag lova. • – *Det var en jobbig cykeltur vi gjorde i går i värmen. – Ja, det ska gudarna veta.*

Det vet gudarna Inte veta eller känna till något; inte ha någon aning om något. • *Det vet gudarna vilken väg jag ska välja?*

För Guds skull Absolut; för allt i världen.
• *Glöm nu för Guds skull inte att stänga av plattorna!*

Slå någon gul och blå Slå någon så att han/hon får blåmärken; misshandla någon. • *Han hade slagit henne både gul och blå.*

Ha ett hjärta av guld Vara mycket god och snäll; ha ett gott hjärta. • *Hon har verkligen ett hjärta av guld.*

Lova någon guld och gröna skogar Lova mer än man kan hålla; inte kunna infria sina löften.
• *Han lovade oss guld och gröna skogar men efteråt förstod vi att det bara var tomma löften.*

Morgonstund har guld i mund Man får mycket gjort på morgonen; det lönar sig att stiga upp tidigt. • *Innan ni har vaknat har jag gjort en hel del. Morgonstund har guld i mund.*

Skära guld med täljkniv Tjäna mycket pengar på något; tjäna storkovan. • *I början var han fattig men nu skär han guld med täljkniv.*

Sätta guldkant på tillvaron Göra livet festligare; höja stämningen. • *En blomma och levande ljus sätter alltid lite guldkant på tillvaron.*

Väga sina ord på guldvåg Tänka noga på vad man säger; uttala sig försiktigt. • *Politiker måste ofta väga sina ord på guldvåg så att de vet vad de har sagt eller lovat.*

Vara lite i gungan Vara något berusad; vara rund under fötterna. • *Jag undrar om inte granen var lite i gungan när vi pratade med honom?*

Sätta i gungning Göra något osäkert; få något att vackla. • *Kriget satte hela ekonomin i gungning.*

Stå högt i gunst hos någon Vara mycket populär hos någon; stå högt i kurs hos någon.
• *Han står nog ganska högt i gunst hos chefen.*

Gå 'bort Dö; gå ur tiden. • *Efter en tids sjukdom gick hon hastigt bort.*

Gå 'emot någon Inte acceptera vad någon säger; sätta sig 'upp mot någon. • *Hon var inte rädd för att gå emot chefen.*

Gå 'framåt Bli bättre; utvecklas positivt. • *Det går stadigt framåt för henne i skolan nu.*

Gå 'förbi någon Inte bry sig 'om någon; inte ta notis om någon. • *När vi diskuterar i gruppen går han förbi mig hela tiden.*

Gå hem Bli omtyckt eller populär; slå 'an.
• *Hans musik går bara hem hos den äldre publiken.*

Gå hårt 'åt någon Behandla någon illa; kritisera någon. • *Vakterna gick ganska hårt åt fången.*

Gå 'igen Spöka. • *Det sägs att grevinnan går igen på herrgården.*

gå - går

- Gå 'ihop** Få någonting att stämma (ekonomi); stämma överens med något. • *Det du säger nu går inte ihop med det du sa först.*
- Gå i 'land med** Klara av; orka med. • *Jag undrar om hon går i land med att arbeta så mycket övertid och samtidigt ta hand om sina barn?*
- Gå i 'lås** Det kommer att gå bra; det kommer att lyckas. • *Chefen trodde att företagets planer på att bygga ut hade stora möjligheter att gå i lås.*
- Gå 'in för något** Satsa hårt på något; engagera sig mycket. • *Den här terminen har jag verkligen gått in för mina studier.*
- Gå 'långt** Lyckas i framtiden; ha *framtiden* för sig. • *Hon som har så fina betyg och är så duktig kommer säkert att gå långt.*
- Gå 'med på något** Acceptera något; *köpa* något. • *Det här nya förslaget är bättre. Det går jag med på direkt.*
- Gå 'ner sig** Börja missköta sig; tappa livslusten. • *Efter skilsmässan gick mannen ner sig totalt.*
- Gå 'på något** Bli lurad av något; *nappa* på kroken. • *Han gick på det direkt.*
- Gå rakt på sak** Säga som det faktiskt är; inte dölja något. • *Läkaren gick rakt på sak när han talade om för patienten vilken sjukdom han drabbats av.*
- Gå 'under** Inte klara sig; gå förlorad. • *Får han inte hjälp i tid är det stor risk att han går under.*
- Gå 'upp i något** Vara väldigt intresserad av något; gå 'in hårt för något. • *Hon gick helt upp i sitt arbete.*
- Gå ur tiden** Dö; gå 'bort. • *Den gamle prästen hade gått ur tiden.*
- Gå 'ut med något** Låta alla få veta något; låta något bli offentligt. • *Regeringen gick ut med beskedet att den tänkte avgå.*
- Gå 'ut på** Vad något handlar om; meningen med det hela. • *Eleverna tyckte det var svårt att förstå vad det hela gick ut på.*
- Gå 'ut över någon** Drabba någon oskyldig; den som får lida för någon annan. • *Mannens dåliga humör gick alltid ut över barnen.*
- Gå utför med någon** Någon har allt svårare att klara sig; gå 'ner sig. • *När mannen både drabbades av sjukdom och samtidigt förlorade sitt arbete började det gå utför med honom.*
- Få 'gå** Tvingas lämna ett arbete; bli avskedad. • *Flera av de anställda fick gå till semestern.*
- Gång efter annan** Mycket ofta; *gång* på gång. • *Jag blev avbruten gång efter annan när jag försökte säga något.*
- Gång på gång** Många gånger efter varandra; *gång* efter annan. • *Flickan gjorde om samma misstag gång på gång.*
- Det går sin gilla gång** Det är som vanligt; det *knallar* och går. • *Hur är det nuförtiden? – Jo tack, det går sin gilla gång.*
- Ha något på gång** Hålla på med något lite i hemlighet; ha något i *kikaren*. • *Jag undrar vad han har på gång? Han verkar så hemlighetsfull.*
- Hålla i gång** Vara i farten. • *Ungdomarna höll igång hela kvällen på diskoteket.*
- Låta något ha sin gång** Avvakta och inte göra något; se *tiden* 'an. • *Vi måste nog låta utvecklingen ha sin gång.*
- Vara på gång** Håller på att hända; vara i *fuggorna*. • *Jag undrar vad som är på gång ute i köket eftersom jag inte får komma in.*
- Det går för någon** Få utlösning vid samlag; få orgasm. • *Det gick omedelbart för honom.*
- Det går på ett 'ut** Det spelar ingen roll; det gör varken *från* eller till. • *Rent ekonomiskt går det på ett ut om vi väljer hus i stället för lägenhet.*
- Det går 'runt** Pengarna räcker precis till; man klarar sig men inte mer. • *Den här månaden går det precis runt.*
- Det går 'upp för någon att ...** Någon förstår plötsligt; det går 'upp ett *ljus* för någon. • *Det gick plötsligt upp för mig att mannen och jag måste vara släktingar.*
- Det går 'utför med någon/något** Det blir allt sämre; det går dåligt. • *Sedan han blev arbetslös har det gått utför med honom.*
- Ingenting går 'upp mot ...** Det är det absolut bästa; någonting är *toppen!* • *Ingenting går upp mot en kall öl när man är riktigt törstig.*
- Om det går 'för sig?** Om det går bra?; Om det är okej? • *Jag skulle gärna vilja få frukosten serverad på rummet, om det går för sig?*
- Veta vad någon går för** Veta om någon är duktig; sätta någon på *prov*. • *Han får arbeta på prov en månad så vi vet vad han går för.*

Gå från gård och grund Tvingas lämna allt som man äger; vara utfattig. • *Vid konkursen tvingades han gå från gård och grund.*

Gammal i gården Gammal och van; gammal i tjänsten. • *Han har varit tjugofem år på företaget så han är verkligen gammal i gården.*

Det är som att hålla vatten på en gås Det verkar inte hjälpa att man säger till honom; han verkar inte bry sig. • *Vi har bett honom flera gånger att ta bort skräpet men det är som att hålla vatten på en gås.*

Ha en gås oplockad med någon Vara ovän med någon om något; inte vara överens om något. • *Han verkar ha en gås oplockad med sin granne.*

Tala i gåtor Svårt att förstå vad någon menar; tala oklart. • *Vad menar du egentligen? Jag tycker du talar i gåtor.*

Ha talets gåva Bra på att tala; lätt för att uttrycka sig. • *Politiker har ofta talets gåva.*

Driva gäck med någon Skämta med någon på ett ganska elakt sätt; *driva med* någon. • *Han driver ofta gäck med andra för att göra sig lustig.*

Han/hon gäller för att vara Han/hon anses vara ...; bedöms vara ... • *Han gäller för att vara en av världens bästa dirigenter.*

Det går i de gamla gängorna Det är som vanligt; det går sin gilla gång. • *Semestern var slut så nu gick allt i de gamla gängorna.*

Vara ur gängorna Inte vara på humör; känna sig nere. • – *Känner du dig inte riktigt bra? – Nej, jag är lite ur gängorna.*

Det hänger på gårdsgården Det är osäkert om det lyckas; ligga illa till. • *Det är osäkert om du kommer att bli godkänd. Det hänger på gårdsgården.*

Ta någon på bar gärning Gripa någon som just håller på att stjåla. • *Tjuvarna greps på bar gärning.*

Ha en gökunge i boet En person som man hjälper men som senare visar sig otacksam; nära en orm vid sin barm. • *Jag som alltid har ställt upp för honom och så gör han nu så här mot mig. Jag hade tydligen en gökunge i boet.*

Han kan gå och gömma sig Han är inte lika bra; han kan slänga sig i väggen. • – *Grannen plockade 10 liter lingen i går. – Han kan gå och gömma sig. Jag var ute och plockade 75 liter.*

Det gör varken från eller till Det har ingen betydelse; det gör ingen skillnad. • *Skorna verkar vara lika bra. Det gör varken från eller till vilka du väljer.*

Göra 'bort sig Göra alldeles fel och få skämmas; göra en tavla. • *Jag gick in på damernas toalett i stället för herrarnas. Jag gjorde verkligen bort mig.*

Göra bra 'ifrån sig Lyckas väl; vara mycket duktig. • *Hon gjorde mycket bra ifrån sig vid tävlingarna.*

Göra det lätt för sig Man undviker det som är svårt; försöka komma 'undan. • *Hon gör det ofta lätt för sig genom att låta andra ta itu med svårigheterna.*

Göra 'efter någon/något Försöka härma någon/något; försöka efterapa någon. • *Försök och gör efter det om du kan.*

Göra 'ner någon/något Kritisera någon/något väldigt hårt; *sabla* 'ner någon/något. • *Tidningarna gjorde ner filmen totalt.*

Göra 'på sig Kissa eller bajsas i kläderna man har på sig; göra i 'byxorna. • *Nu har vår lille son gjort på sig igen.*

Göra sig bra Passa bra; vara snygg. • *Klänningen gjorde sig bra på henne.*

Göra sig 'till 1. Låtsas. 2. Vara tillgjord och onaturlig. • 1. *Jag tror inte han är sjuk. Han gör sig bara till.* • 2. *När vi träffar andra försöker hon ofta göra sig till.*

Göra sitt till Också en bidragande orsak; en ytterligare förklaring. • *Hans förkyllning gjorde sitt till att han förlorade matchen.*

Göra 'upp 1. Komma överens. 2. Lösa något (slåss). • 1. *Kan vi göra upp senare? Jag har inga pengar just nu.* • 2. *De gick ut och gjorde upp (slogs).*

Göra 'upp med någon/något Göra sig fri från någon/något; bli fri att gå vidare. • *Du borde kanske göra upp med dina föräldrar.*

Få med någon att göra Riskera att bli utskälld eller straffad av någon. • *Om du är dum en gång till kommer du att få med min storebror att göra.*

Ha att göra med något Bero på något; ha ett samband med något. • *Olyckan hade inget att göra med halkan.*

Inte göra sig Inte passa in; inte komma till sin rätt. • *Hon gör sig inte i TV.*

göra - görningen

Lätt att ha att göra med Lätt att komma överens med; lätt att samarbeta med. • *Han är verkligen lätt att ha att göra med. Vi är sällan oense.*

I görligaste mån Så långt det är möjligt; så länge det går. • *Det är viktigt att vi i görligaste mån undviker bråk.*

Vara i görningen Håller på att hända; vara på gång. • *Jag känner att det är någonting i görningen eftersom de viskar till varandra hela tiden ute i köket.*

Hh

Hack i häl Alldeles nära; tätt efter. • *Hunden var hack i häl efter katten.*

Hacka på någon Alltid anmärka; klaga på någon. • *Du hackar alltid på mig när det är något. Det är väl inte bara jag som är skyldig.*

Tjäna en hacka Tjäna en summa pengar; tjäna en *slant*. • *Jag har tjänat en hacka på mina aktier.*

Varken hackat eller malet Varken det ena eller andra; det händer ingenting. • *Vi kommer ingenstans om vi arbetar på det här sättet. Det blir varken hackat eller malet.*

Inte gå av för hackor Något av det bästa; något i *hästvåg*. • *Den här nya motorn går inte av för hackor.*

Vara haj på något Vara duktig på något; vara *hemma* på något. • *Han är väldigt haj på matte.*

Haja 'till Bli rädd; rycka 'till av förskräckelse. • *Jag hajade till när jag såg ormen.*

Haka 'upp sig Sluta fungera; paja. • *Bandspelaren har hakat upp sig.*

Haka 'upp sig på något Bli irriterad på något; *hänga* 'upp sig på något. • *Hon hakar alltid upp sig på småsaker.*

Sticka ut hakan Våga säga sin uppriktiga mening även om det ogillas; ha civilkurage. • *Han är inte rädd för att sticka ut hakan även om han får en del obehag efteråt.*

Tappa hakan Bli förvånad; totalt överraskad. • *Jag tappade hakan när jag plötsligt fick se min vän i TV.*

Upp med hakan! Tappa inte modet!; ingen idé att deppa! • *Upp med hakan nu pojkar och kom igen i den andra halvleken!*

Hal som en ål En person som är opålitlig; som försöker *slingra* sig. • *Brottslingen var hal som en ål när polisen förhörde honom.*

Vara ute på hal is Hamna i svårigheter för att man inte klarar av något; inte behärska situationen längre. • *Så fort datorn krånglar känns det som om jag är ute på hal is.*

Hala 'fram något Ta 'fram något; *fiska* 'fram något. • *Han halade fram ett papper ur innerfickan.*

Sätta någon på det hala Fråga något som är svårt att svara på; göra någon svarslös. • *Nu har du verkligen satt mig på det hala. Jag kommer inte på svaret.*

Halka 'efter Komma 'efter; inte hålla samma takt. • *Lönerna har halkat efter inom vissa områden.*

Halka 'in på något Börja med något utan att ha tänkt sig det; halka 'in på ett *bananskal*. • *Jag halkade in på det här yrket av en ren tillfällighet.*

Det halkade bara 'ur mig Jag sade det utan att tänka mig för; det *flög* bara 'ur mig. • *Jag menade inte så mycket med det jag sa. Det halkade bara ur mig.*

Fly hals över huvud Ge sig 'av snabbt och utan att tänka sig för; ge sig 'av med förskräckelse. • *Rånarna flydde hals över huvud när polisen plötsligt dök upp.*

För full hals Med mycket hög röst; så högt man orkar. • *Nu vill jag att alla sjunger för full hals.*

Ge hals Skrika mycket högt; skrika i högan *sky*. • *Kvinnan gav hals när hon såg sitt barn ramla i trappan.*

Stå där med sin tvättade hals Ha ansträngt sig helt i onödan; ha gjort något helt förgäves. • *Där stod jag med min tvättade hals när jag insåg att jag åkt hela vägen helt i onödan.*

Falla någon om halsen Krama om någon; omfamna ivrigt. • *Vi föll varandra om halsen när vi äntligen träffades igen efter så många år.*

Få någon/något på halsen Behöva ta hand om någon/något; fler bekymmer. • *Nu har han fått ännu fler problem på halsen.*

Med andan i halsen Man andas hårt; väldigt andfädd. • *Pojken rusade in med andan i halsen och berättade att det brann i huset intill.*

Stå någon upp i halsen Väldigt trött på; man har fått nog. • *Alla de här läxorna varje vecka står mig snart upp i halsen.*

Hålla någon på halster Vänta med att berätta något till någon som gärna vill veta. • *Nu får du inte hålla mig på halster längre. Vann ni matchen?*

halva – handlingarna

Mötas på halva vägen Man kommer överens genom att avstå lika mycket; kompromissa.

• *Säljaren begärde 20 000 kronor för bilen. Kunden ville bara betala hälften. De möttes därför på halva vägen och bestämde priset till 15 000 kronor.*

Halvt om halvt Lite eller nästan; så *gott* som.

• *Han hade halvt om halvt lovat att hjälpa mig.*

Föra något i hamn Föra något till lyckligt slut; ro *båten* i land. • *Man lyckades föra broprojektet i hamn till slut.*

Hamna i något Komma i en speciell situation; *räka* 'in i något. • *Hon har visst hamnat i ekonomiska svårigheter.*

Hamra 'in något Säga något flera gånger så att man kommer ihåg; upprepa något flera gånger. • *För att komma ihåg multiplikationstabellen gäller det att hamra in den.*

De kan ta varandra i hand De är lika dåliga båda två; de är av samma *skrot* och korn. • *De kan ta varandra i hand. Den ene är inte bättre än den andre.*

Efter hand Så småningom; allt eftersom tiden *gick*. • *Efter hand började vi träffas mer och mer.*

Ge någon en hand Hjälpa någon; ge någon ett *handtag*. • *Kan du vara snäll och ge mig en hand med mina väskor?*

Ge något med varm hand Ge något mycket *gärna*. • *Den här tröjan som jag stickat ger jag dig nu med varm hand.*

Ha hand om något Sköta något; ansvara för något. • *Hon har hand om ekonomin på företaget.*

Ha god hand med någon/något Vara duktig på att sköta någon/något; kunna *handskas* med någon/något. • *Han har väldigt god hand med barn.*

Ha något i sin hand Ha kontroll över något; ha *grepp* om något. • *Jag är säker på att vi vinner matchen nu. Det känns som om vi har den i vår hand.*

I första hand Det som är viktigast; i första *rummet*. • *För mig kommer familjen i första hand.*

På egen hand Utan hjälp; oberoende av någon. • *Huset har jag byggt helt på egen hand.*

På tu man hand Ensamma tillsammans; få en stund för sig själva. • *Vi blev lämnade på tu man hand så att vi kunde få prata.*

Skaka hand på något Lova varandra något genom att skaka hand; vara överens.

• *– Då är vi överens om att du köper bilen för 20 000 kronor. – Ja, det skakar vi hand på.*

Vara någons högra hand Vara någons närmaste medarbetare; stå närmast chefen. • *Hon har alltid varit chefens högra hand.*

Vara som en omvänd hand Helt förändrad; visa en helt annan sida. • *Efter hustruns svåra sjukdom hade mannen blivit som en omvänd hand. Han hjälpte henne på alla sätt.*

Kasta 'in handduken Inse att man har förlorat; ge 'upp. • *Det här klarar jag inte. Jag får nog kasta in handduken.*

Handen på hjärtat Om du är uppriktigt; *ärligt* talat. • *Handen på hjärtat. Tycker du verkligen att den här klänningen passar mig?*

Ge någon kalla handen Säga nej till någon; *nobba* någon. • *Han fick kalla handen när han försökte bjuda ut henne.*

Ge vid handen Visa; ge klarhet i. • *Polisens utredning kommer säkert att ge vid handen vilka som är skyldiga.*

Ha tummen mitt i handen Ha svårt att arbeta med händerna; vara mycket opraktisk. • *Du har verkligen tummen mitt i handen som inte ens klarar av att slå i en spik.*

Lägga sista handen vid något Göra något färdigt; avsluta något. • *Jag håller på att lägga sista handen vid min bok nu.*

Stå helt handfallen Inte veta vad man ska göra; stå som fallen från *skyarna*. • *De stod helt handfallna när krisen drabbade dem.*

Handla om något Vad som är viktigt; det är en fråga om ... • *Nu handlar det om att vi kommer hem och får på oss torra kläder så fort som möjligt.*

Ha gott handlag med någon/något Bra på att sköta eller hantera någon/något; bra på att *tas* med någon/något. • *Han har väldigt gott handlag med djur.*

Gå från ord till handling Dags att göra något; dags att skrida till *verket*. • *Nu måste vi sluta diskutera och i stället gå från ord till handling.*

Lägga något till handlingarna Anse att något är klart; något är avslutat. • *Vi kan nog lägga det här ärendet till handlingarna nu.*

Ligga nära till hands Lätt att tro eller tycka (men som visar sig vara fel). • *Det ligger nära till hands att misstänka att han är den skyldige. Men jag är ändå inte så säker.*

Kunna handskas med någon/något Sköta någon/något på ett visst sätt; ha gott **handlag** med någon/något. • *Hon kan verkligen handskas med djur.*

Passa som hand i handske Passa mycket bra; det är helt perfekt. • *Det här arbetet passar mig som hand i handske.*

Ge någon ett handtag Hjälpa någon; ge någon en **hand**. • *Jag behöver flytta pianot. Kan ni möjligen ge mig ett handtag?*

Inte göra ett handtag Inte vilja arbeta eller hjälpa 'till. • *Han gör inte ett handtag hemma.*

I en handvändning På ett ögonblick; på ett litet **kick**. • – *Tar det lång tid att byta däcken? – Nej, det är gjort i en handvändning.*

Vila på hanen Vänta; avvakta rätt tillfälle. • *Jag tror vi ska vila på hanen ett tag till innan vi köper hus. Priserna kommer säkert att sjunka.*

Hanka sig 'fram Klara sig någorlunda bra men inte helt bra; **dra** sig 'fram. • *Den senaste tiden har jag fått hanka mig fram på tillfälliga jobb.*

Nära skjuter ingen hare Det räcker inte med att vara nära för att lyckas. • *Jag hade nästan alla rätt på tipset men nära skjuter ingen hare.*

Ha någon i hasorna Ha någon alldeles bakom sig; ha någon **hack** i häl. • *Jag hade honom i hasorna under hela loppet.*

Så går det när inte haspen är på (skämtsamt) Det var inte bra; det var en miss. • *Jag glömde visst att sätta på plattan. Det är därför maten är kall. Så går det när inte haspen är på.*

I all hast Mycket snabbt; i **flygande** fläng. • *Hon packade sina väskor i all hast och slängde sig i en taxi.*

Som hastigast En liten stund. • *Han var här och hälsade på som hastigast i går kväll.*

I hastigheten Eftersom det var bråttom; i brådskan. • *I hastigheten tog jag fel väska.*

Hastigt och lustigt Plötsligt; **hux flux**. • *Vi stod och pratade. Men så hastigt och lustigt försvann han bara.*

Vara karl för sin hatt Stå för sin mening; visa vad man duger till. • *Nu får du allt vara karl för din hatt och säga vad du verkligen tycker till chefen.*

En fjäder i hatten Något som man kan berömma sig av; vara stolt över. • *Kocken fick priset för bästa maten. Det var naturligtvis en fjäder i hatten.*

Ett hav av något Våldigt mycket; en stor mängd. • *På de stora fälten såg man ett hav av blommor.*

En droppe i havet Våldigt lite; obetydligt. • *De pengar man skänker till fattiga u-länder känns ibland som en droppe i havet.*

På heder och samvete Man försäkrar att något är sant; intygar att något är sant. • *När man deklarerar sin inkomst får man skriva under på heder och samvete att uppgifterna är riktiga.*

Ta heder och ära av någon Tala mycket illa om någon; förtala någon. • *Ni har ingen som helst rätt att ta heder och ära av honom bara för att han inte är som ni.*

Komma till heders igen Något gammalt blir använt igen; komma till nytta igen. • *Det var ju bra att min gamla päls fick komma till heders igen.*

Vara en hejare på något Vara mycket duktig på något; vara en **fan** på något. • *Han är en hejare på att berätta historier.*

Det är ingen hejd på något Det tycks aldrig ta slut; det är ingen **mätta** på något. • *Jag blir så trött på honom. Det är ingen hejd på allt hans prat.*

I det stora hela Om man tänker på allt; sett till helheten. • *I det stora hela var konserten bra om man bortser från en del mindre lyckade inslag mot slutet.*

Ju förr dess hellre Så snart som möjligt; bättre nu än senare. • *Patienten måste opereras snarast. Ju förr dess hellre, ansåg läkarna.*

Gå åt helsike Bli förstörd eller misslyckas; gå åt **pipan**. • *Jag tror provet gick åt helsike.*

Ha ett litet helsike med någon/något Ha det jobbigt med någon/något; ha ett **helvete** med någon. • *Vi hade ett litet helsike med honom då han skolkade från skolan.*

I helsike heller! Nej, absolut inte!; det kommer aldrig på **fråga!** • – *Vi får nog måla om hela huset. – I helsike heller!*

Helt och hållet Fullständigt; alldeles klart. • *Jag håller helt och hållet med dig.*

helvete - himmel

Det tar hus i helvete Någon blir väldigt arg eller upprörd. • *Det tar hus i helvete om han får reda på det här.*

Dra åt helvete! Försvinn!; dra åt skogen! • *Jag vill inte se dig mer. Du kan dra åt helvete!*

Ha ett helvete med något/någon Ha det mycket jobbigt med något/någon; ha ett litet *helsike* med något/någon. • *Jag hade ett rent helvete med att bli fri från spriten.*

Vara ett rent helvete Vara mycket jobbigt; mycket svårt. • *Det var ett rent helvete med alla myggen.*

Lida alla helvetes kval Lida väldigt mycket; ha mycket ont. • *Jag led alla helvetes kval när jag var sjuk.*

Det gick hem Det lyckades; det blev en fullträff. • *Det var tydligt att föreställningen hade gått hem hos publiken. Alla skrattade och applåderade under hela kvällen.*

Inte göra någon hemlighet av något Berätta sanningen om något; säga som det är. • *Vi ska inte göra någon hemlighet av att företaget har problem.*

Höra hemma Ha sin rätta plats någonstans; vara på rätt ställe. • *Frågan hör inte riktigt hemma här. Vi arbetar enbart med frågor som handlar om hus och tomter.*

Känna sig hemma Trivas och må bra på en plats. • *Jag har aldrig känt mig riktigt hemma i storstaden.*

Vara hemma på något Vara duktig på något; vara *huj* på något. • *Han är hemma på datorer.*

En katt bland hermelinerna En person som inte är lika fin som de andra; en spurv i *trandedansen*. • *Jag trivs inte bland så mycket fint folk. Det känns som om jag är en katt bland hermelinerna.*

Ett herrans liv Mycket oroligt och bråkigt; ett *himla* liv. • *Det var ett herrans liv på gatan i natt.*

Vad i herrans namn? Man uttrycker förvåning över något; vad i hela *friden*? • *Vad i herrans namn säger du? Ska de verkligen skiljas?*

Förlora herraväldet över något Tappa kontrollen över något; inte behärska situationen. • *När jag kom in i kurvan förlorade jag herraväldet över bilen.*

Herre Gud Man är förvånad eller irriterad; milda *makter*. • *Herre Gud vilken värme vi har i dag!*

Vara herre i sitt eget hus Bestämma i sitt eget hem; *råda* över sig själv. • *Hon var van vid att vara herre i sitt eget hus.*

Vara herre över något Ha kontroll över något; styra över något. • *Han är inte herre över sina egna känslor.*

Het på gröten Mycket ivrig; kan inte ta det lugnt. • *Ishockeyspelaren hade möjlighet att göra mål men var alldeles för het på gröten och missade.*

En het potatis En känslig fråga; en fråga man gärna undviker. • *Frågan om varför chefen måste sluta verka vara en het potatis. Något har tydligen hänt.*

... så jag vet inte vad jag heter Väldigt mycket; omtöcknad av smärta. • *Jag har så ont så jag vet inte vad jag heter.*

Hamna i hetluften Bli kritiserad i t.ex. tidningar och TV; få det hett om *öronen*. • *Flera politiker hade hamnat i hetluften genom sina nöjesresor utomlands.*

Ett hett namn Vara väldigt aktuell; högaktuell. • *En yngre medlem i partiet var ett hett namn som ny partiledare.*

Ett hett tips Viktig uppgift; nya och brännande uppgifter om något. • *Polisen hade fått in ett hett tips om vem som hade gjort inbrottet.*

Gå hett till Det blir bråkigt; folk råkar i slagsmål. • *Det gick väldigt hett till under matchen. Flera av spelarna blev utvisade för bråk.*

Hetta 'till Det blir mera livligt och intensivt; *bränna* 'till. • *Debatten i riksdagen hettade till mot slutet.*

Himla liv Mycket oväsen och bråkigt; ett *herrans* liv. • *Det var ett himla liv inne hos grannen i natt.*

Himla med ögonen Titta 'upp med ögonen, t.ex. för att man är irriterad på någon. • *Måste du alltid vara så envis, sa hon och himlade med ögonen.*

Himmel! Oj då!; det var det värsta!. • *Himmel, vilket oväder!*

Allt mellan himmel och jord Allt möjligt; många olika saker. • *Det fanns allt mellan himmel och jord att köpa på marknaden.*

Röra 'upp himmel och jord Bli arg/upprörd för småsaker; ställa till bråk i onödan. • *Mannen rörde upp himmel och jord för att grannens hund råkade komma in i hans trädgård.*

Som en blixt från klar himmel Plötsligt; alldeles oväntat. • *Stormen och ovädret kom som en blixt från klar himmel.*

Rena himmelriket Fantastiskt bra; som en dröm. • *Det kändes som rena himmelriket att sova i den nya sängen.*

Vara i sjunde himlen Vara mycket lycklig; sväva som på moln. • *När han kysste mig kändes det som att vara i sjunde himlen.*

Ett hår av hin Våldigt elak; ondskefull. • *Den kvinnan verkar vara en riktig ragata. Hon grälar hela tiden och verkar vara ett riktigt hår av hin.*

Det möter inga hinder Det går bra; det är okej. • *– Kan jag flytta in redan nästa vecka? – Ja, det möter inga hinder.*

Lägga hinder i vägen för någon/något Stoppa eller hindra någon/något; sätta en käpp i hjulet för någon/något. • *Han försöker nog lägga hinder i vägen för hennes utlandsresa.*

Det är hipp som happ Det spelar ingen roll vilket man väljer; det är sak samma. • *Det är hipp som happ om vi tar tåg eller buss.*

Det var som hittat Våldigt billigt; ett riktigt fynd. • *Jag handlade allt till halva priset på rean. Det var som hittat!*

Hjulen snurrar Det går bra för ekonomin; det är full fart på verksamheten. • *Vi har nu liten arbetslöshet och hjulen snurrar på bra i landet.*

Sätta en käpp i hjulet för någon Försöka stoppa eller hindra någon; lägga hinder i vägen för någon. • *Jag förstår att du försöker sätta en käpp i hjulet för mig så att jag inte kommer iväg på någon resa.*

Gå 'på i de gamla hjulspåren Fortsätta precis som vanligt; inte förändras. • *Han går på i de gamla hjulspåren och använder fortfarande sin gamla skrivmaskin.*

Det kan inte hjälpas Det är ingenting att göra åt; det måste bli så. • *Det kan inte hjälpas. Vi måste nog ändå ta två bilar till Stockholm.*

Bry sin hjärna med något Fundera mycket på något; grubbla över något. • *Jag tycker inte du ska bry din hjärna med det här längre. Det kommer säkert att ordna sig.*

Få något på hjärnan Kan inte sluta tänka på något; fix idé. • *Det känns som om jag fått den här låten på hjärnan.*

Vara hjärnan bakom något Den som har tänkt ut något; ligger bakom något. • *Jag undrar vem som är hjärnan bakom kuppen mot banken?*

Av hela mitt hjärta Önska något mycket starkt; av hela sin själ. • *Jag önskar av hela mitt hjärta att hon ska bli lycklig.*

Ha brustet hjärta Vara mycket olycklig; ha ett krossat hjärta. • *Sedan skilsmässan hade hon ett brustet hjärta.*

Ha ett hjärta av guld Vara mycket god och snäll; ha ett gott hjärta. • *Hon har verkligen ett hjärta av guld.*

Ha ett hjärta av sten Inte kunna känna kärlek; hård och känslökall. • *Hon verkar ha ett hjärta av sten.*

Ha ett gott hjärta Snäll och hjälpsam; ha ett hjärta av guld. • *Han har verkligen ett gott hjärta som skänker så mycket pengar till de fattiga.*

I själ och hjärta Innerst inne; i grunden. • *Även om han har svårt att visa det så tycker han nog om mig i själ och hjärta.*

Inte ha hjärta att göra något Inte vilja göra något som skadar eller gör någon annan ledsen. • *Jag har inte hjärta att ta död på den skadade fågeln.*

Krossa någons hjärta Göra någon djupt olycklig (av kärlek); såra någon djupt. • *När mannen berättade att han träffat en annan kvinna krossade han hustruens hjärta.*

Lätta sitt hjärta Tala 'ut om något som känns svårt; anförtro sig till någon. • *Ibland behöver man lätta sitt hjärta genom att tala med en god vän om något som känns svårt.*

Med tungt hjärta Mycket ledsen och sorgsen. • *Det var med tungt hjärta jag gick fram till graven.*

Skänka någon sitt hjärta Vilja leva sitt liv tillsammans med någon. • *Hon skänkte honom sitt hjärta när han friade.*

Vinna någons hjärta Bli mycket omtyckt av någon. • *Han vann publikens hjärta med sin sång.*

Öppna sitt hjärta Berätta om sina innersta tankar och känslor för någon; lätta sitt hjärta. • *Det kändes skönt att få öppna sitt hjärta och anförtro sig till någon.*

Hjärtans gärna Mycket gärna; med nöje. • *Jag kommer hjärtans gärna till festen.*

hjärtas - huj

- Säga sitt hjärtas mening** Våga säga vad man tycker; vara uppriktig. • *Hon sade sitt hjärtas mening till chefen.*
- Bli varm om hjärtat** Bli glad eller rörd; känna starkt för någon/något. • *Hon blev varm om hjärtat när hon tog det lilla barnet i sin famn.*
- Det kom från hjärtat** Jag menade det verkligen. • *Han sa hur mycket han tyckte om henne och det kom från hjärtat.*
- Det skär i hjärtat på någon** Tycka att något är hemskt; orättvist och grymt. • *Det skär i hjärtat på mig när jag ser hur djuren hanteras.*
- Ha hjärtat i halsgropen** Vara väldigt rädd; dödsförskräckt. • *Vi satt alla med hjärtat i halsgropen under bussturen på de smala vägarna i bergen.*
- Ha hjärtat på rätta stället** Vara mycket snäll och omtänksam; vara godhjärtad. • *Hon har verkligen hjärtat på rätta stället som alltid tänker på andra.*
- Ha något på hjärtat** Man vill be om något; säga något. • *Vad har du på hjärtat min vän? undrade modern när sonen kom in i köket.*
- Handen på hjärtat** Om du är uppriktig; ärligt talat. • *Handen på hjärtat. Tycker du verkligen att den här klänningen passar mig?*
- I hjärtat av något** I centrum; i den viktigaste delen. • *Nu är vi precis i hjärtat av Paris.*
- Ligga någon varmt om hjärtat** Vara viktig för någon; starkt intresse. • *Böcker har alltid legat mig varmt om hjärtat.*
- Hoppa 'av** Plötsligt lämna sitt land eller arbete; sluta oväntat. • *Det kom som en överraskning för många när mannen plötsligt hoppade av arbetet som chef för företaget.*
- Hoppa högt av glädje** Man blir väldigt glad; överlycklig. • *När mannen vann högsta vinsten hoppade han högt av glädje.*
- Hoppa 'in** Snabbt kunna rycka in och arbeta; ersätta någon. • *Läraren blev sjuk så en vikarie fick hoppa in och vikariera.*
- Hoppa 'på någon** Plötsligt börja slåss eller bråka med någon; flyga 'på någon. • *Han hoppade på mig helt utan anledning.*
- Hoppa 'till** Man gör en snabb rörelse för att man blir rädd; rycker 'till. • *Hon hoppade till när hon såg ormen.*
- Hoppa 'över något** Strunta i; avstå från. • *Vi hoppas över lunchen idag och äter senare i stället.*
- Hoppas på det bästa** Tro att allt blir bra; hoppas att det lyckas. • *Läkarna har gjort allt så nu får vi bara hoppas på det bästa.*
- Leva på hoppet** Hoppas att något ska bli bra; inte ge upp utan hoppas på det bästa. • *Vi får ta en dag i sänder och leva på hoppet.*
- Det går över min horisont** Jag förstår inte; det fattar jag inte. • *Det går över min horisont hur man har kunnat bygga pyramiderna.*
- Ha ett horn i sidan till någon** Tycka illa om någon; hysa *agg* till någon. • *Allisedan vi grälade har hon haft ett horn i sidan till mig.*
- Ta tjuren vid hornen** Gå rakt på sak; ta itu med problem (innan det är för sent). • *Det är bättre att ta tjuren vid hornen och prata med grannen redan nu om att han stör er om nätterna.*
- Hosta 'upp något** Betala; få 'fram något. • *Nu får du allt hosta upp hundralappen som du lånat.*
- Hålla hov** Vara en viktig person som samlar människor omkring sig; vara i centrum för andras uppmärksamhet. • *Under kafferasten höll chefen hov med några av sina närmaste medarbetare.*
- Ha hård hud** Vara okänslig; tåla hård kritik. • *Som politiker måste man ha ganska hård hud.*
- Få på huden** Bli utskälld; få kritik. • *Företagets högste chef fick ordentligt på huden av styrelsen för det dåliga resultatet.*
- Hugga 'för sig** Ta det som man vill ha; ta 'för sig. • *Här gäller det nog att hugga för sig innan maten tar slut.*
- Hugga 'i** Ta 'i av alla krafter; ta ett kraftigt tag. • *Nu hugger vi i allt vad vi förmår så att vi får upp bilen ur diket.*
- Hugga 'till med något** Gissa eller chansa; *höfta* 'till med något. • *Kan du inte svara på frågan så försök och hugg till med något.*
- Det är hugget som stucket** Det kvittar vilket; det är *hipp* som *happ*. • *Det är hugget som stucket om vi reser på måndag eller tisdag.*
- Vara på hugget** Orka mycket; mycket aktiv och energisk. • *Jag förstår inte hur hon hinner med allt. Hon verkar vara riktigt på hugget nu för tiden.*
- I ett huj** Mycket snabbt; på *nolltid*. • *Vi blev färdiga i ett huj och gav oss sedan i väg.*

Sluka något/någon med hull och hår Man tar 'till sig något/någon fullständigt; bli helt betagen av något/någon. • *Hon slukade den stiltige mannen med hull och hår.*

Huller om buller I en enda röra; om vartannat. • *Leksakerna låg huller om buller på golvet.*

Lägga på hullet Bli tjock; bli lite **rund**. • *Jag tror bestämt hon har lagt på hullet den senaste tiden.*

Ha humör Lätt bli arg; ha **temperament**. • *Hon hade ett väldigt humör.*

Vara på dåligt humör Irriterad; nedstämd. • *Mannen var på dåligt humör eftersom det varit problem på arbetet.*

Humöret var på nollpunkten Humöret var i botten. • *Humöret var på nollpunkten hos många anställda som riskerade att förlora sina jobb.*

Hålla humöret uppe Stå 'ut med svårigheter; vara vid gott **mod**. • *Trots sin svåra sjukdom höll patienten humöret uppe.*

Frysa som en hund Frysa väldigt mycket; vara genomfrusen. • *Jag frös som en hund i det iskalla vattnet.*

Här ligger en hund begraven Det är något konstigt eller misstänkt; ana **ugglor** i mossen. • *Grannen har inte varit utanför sin dörr på tre veckor. Här ligger en hund begraven.*

Slita hund Arbeta mycket hårt; slita som ett **djur**. • *Förr i världen fick människor ofta slita hund på sina gårdar.*

Vara som hund och katt Ofta vara osams för att man tycker olika; ofta råka i **luven** på varandra. • *De är ofta som hund och katt.*

Man ska inte döma hunden efter håren Inte bedöma någon efter utseendet; inte bara se till det yttre. • *Även om du inte tycker om den här mannens utseende så kan han ju ändå vara en trevlig och fin människa. Man ska inte döma hunden efter håren.*

Få bära hundhuvudet Få skulden; klandras eller kritiseras för något. • *Målvakten hade gjort en dålig match och fick ensam bära hundhuvudet för att laget förlorat.*

Hungra efter något Längta mycket efter något; vara **sugen** på något. • *Hon hungrade efter kärlek.*

Hungrig som en varg Väldigt hungrig; utsuluten. • *Pojkarna hade varit ute i skogen hela dagen och var hungriga som en varg när de kom hem.*

Ingenting att hurra för Inte speciellt bra; ingen **höjdare**. • *Den här matchen var ingenting att hurra för.*

Det tar hus i helvete Någon blir väldigt arg; blir upprörd. • *Det tar hus i helvete om han får reda på det här.*

Dra fulla hus Alla biljetterna är slutsålda; fullsatt i lokalerna. • *Massor av människor kom för att se teaterpjäsen som drog fulla hus varje kväll.*

Gå från hus till hus Man ringer 'på i varje hus; gå från **dörr** till dörr. • *De gick från hus till hus när de sålde jultidningar.*

Göra rent hus Rensa ut; sortera bort allt. • *Affären gjorde rent hus och sålde ut alla varor till halva priset.*

Ha öppet hus Gäster som kommer och går när de vill; fest utan bestämda tider. • *Anders fyller 50 år på lördag. Då ska han ha öppet hus hemma hos sig.*

Hålla hus Vara någonstans; ta 'rügen. • *Jag undrar var hon håller hus? Hon har varit borta länge nu.*

Se om sitt hus Tänka på sig själv och planera så bra som möjligt. • *Det gäller nog att se om sitt hus och köpa biljetter i tid innan de är slutsålda.*

Gå man ur huse Allesammans; mangrant. • *Alla gick man ur huse för att leta efter den försvunna flickan.*

För husfridens skull För att det inte ska bli bråk. • *För husfridens skull lät hon barnen se sitt favoritprogram.*

Hut går hem Är man otrevlig mot någon är han/hon ofta otrevlig tillbaka; det är **rätt** åt honom/henne. • *Nu har han snart inga vänner kvar så illa som han behandlat dem. Hut går hem.*

Inte ha någon hut i kroppen Vara fräck; ouppfostrad. • *Han verkar ju inte ha någon hut i kroppen som bara lånar din cykel utan att fråga om lov först.*

Lära någon veta hut Skälla på någon och tala 'om hur man uppför sig; skarpt tillrättavisa någon. • *Jag ska allt lära honom veta hut. Han ska inte tro att han kan bete sig hur som helst.*

Ha ett gott huvud Bra förstånd; begåvad. • *Den som vill bli professor måste ha ett gott huvud.*

huvud - hålla

Hals över huvud Plötsligt; huvudstupa. • *När det började brinna fick alla fly hals över huvud ut ur huset.*

Håret reste sig på hans huvud Han blev livrädd; skräckslagen. • *Håret reste sig på hans huvud då han såg den mystiska varelsen i mörkret.*

Låta huvuden få rulla Straffa ytterligare personer; utse skyldiga. • *Inom företaget hade ytterligare huvuden fått rulla. Många chefer hade fått sluta.*

Slå sina kloka huvuden ihop Arbeta tillsammans; anstränga sig tillsammans. • *Om vi slår våra kloka huvuden ihop så ska vi nog kunna lösa det här problemet ganska lätt.*

Förvrída huvudet på någon Göra någon mycket förälskad; förföra någon. • *Hon kan verkligen förvrída huvudet på karlar.*

Ha huvudet på skaft Vara intelligent; vara klyftig. • *Han har verkligen huvudet på skaft.*

Ha tak över huvudet Ha någonstans att bo. • *Även om det är trångt här så har vi i alla fall tak över huvudet.*

Hålla huvudet kallt Bevara lugnet i ett svårt läge; inte bli upprörd. • *Piloten höll huvudet kallt när planet flög in i det häftiga åskvädret.*

Hänga med huvudet Vara ledsn/nedstämd; "deppa". • *Flickan gick och hängde med huvudet sedan hon förlorat sitt älsklingsdjur.*

Köra huvudet i väggen Misslyckas med något man håller på med; *köra* 'fast'. • *Jag kan inte lösa det här problemet. Det känns som om jag har kört huvudet i väggen.*

Sticka huvudet i busken Låtsas att det inte finns några svårigheter; sticka *huvudet* i sanden. • *Nu måste vi försöka börja prata med varandra om våra problem och inte hålla på och sticka huvudet i busken.*

Sticka huvudet i sanden Låtsas som om det inte finns några problem; sticka *huvudet* i busken. • *Politikern ville inte se problemen som de var utan stack hela tiden huvudet i sanden.*

Stiga någon åt huvudet En person klarar inte en framgång; få alltför stora tankar om sig själv. • *Framgången som artist hade stigit honom åt huvudet.*

Sätta griller i huvudet på någon Ge någon underliga tankar eller idéer. • *Jag tror att alla våldsfilmerna har satt griller i huvudet på honom.*

Sätta myror i huvudet på någon Göra någon förvirrad. • *Jag undrar egentligen vad han menade. Det satte verkligen myror i huvudet på mig.*

Tappa huvudet Förlora förståndet; mista be-sinningen. • *När mannen upptäckte att hustrun hade en älskare tappade han fullständigt huvudet och började kasta saker omkring sig.*

Ta sig vatten över huvudet Ta 'på sig för mycket arbete; lova mer än man kan hålla. • *Han tackade ja till flera jobb samtidigt men det visade sig senare att han tagit sig vatten över huvudet.*

Träffa huvudet på spiken Säga eller tro det som verkar alldeles rätt. • *Jag tror att hon mår illa därför att hon väntar barn. – Ja, där träffar du nog huvudet på spiken.*

Växa någon över huvudet Bli för svårt för någon; bli övermäktigt. • *Problemen har växt oss över huvudet.*

Det är inte min huvudvärk Det struntar jag i; det är inte mitt bekymmer. • *Det problemet får han allt reda ut själv. Det är inte min huvudvärk.*

Hux flux Plötsligt; *hastigt* och lustigt. • *Hon bara försvann hux flux.*

Lägga något på hyllan Sluta med något; *lägga* 'av med något. • *Jag har lagt boxningen på hyllan.*

Känna sig hågad Vara intresserad av; *känna* för något. • *– Ska du följa med på träningen ikväll? – Nej, jag känner mig inte riktigt hågad.*

Slå något ur hågen Ge 'upp planer på något; släppa tanken på något. • *– Hade du inte tänkt arbeta utomlands några år? – Nej, jag har slagit det ur hågen.*

Från alla håll och kanter Från olika ställen; från flera håll. • *Vi fick gratulationer från alla håll och kanter.*

Hålla 'av någon Tycka om någon; vara förtjust i någon. • *Jag håller mycket av min kära faster.*

Hålla 'efter någon/något Ha kontroll över någon/något. • *Det gäller att hålla efter ogräset i ribatterna.*

Hålla 'fast vid något Fortsätta att tycka något; *stå* 'fast vid något. • *Han höll fast vid sina krav om högre lön.*

Hålla 'igen på något Minska på något; inte använda så mycket av något. • *Nu måste jag försöka hålla igen på sötsaker.*

- Hålla i något** Ha ansvar för något; vara ansvarig. • *Jag skulle vilja tala med någon som håller i ekonomiska frågor. – Vänta ett ögonblick!*
- Hålla 'inne med något** Inte säga eller avslöja något; *sitta* 'inne med något. • *Hon berättade säkert inte allt utan verkade hålla inne med delar av sanningen.*
- Hålla någon med pengar** Se 'till att någon har pengar; stödja någon ekonomiskt. • *Hon höll honom fortfarande med pengar trots att han nu var vuxen.*
- Hålla någon 'uppe** Göra så att någon orkar fortsätta; ge stöd och uppmuntran. • *Nu efter min svåra sjukdom förstår jag att det var barnen som höll mig uppe.*
- Hålla sig 'framme** Skaffa sig egna fördelar; vara *om* sig och kring sig. • *Nu gäller det att hålla sig framme när det är halva priset.*
- Hålla sig för god för något** Tycka att något är fel och därför inte göra det; under någons värdighet. • *Jag håller mig för god för att låna pengar av någon annan.*
- Hålla sig för skratt** Låta bli att skratta; undvika att skratta. • *Det var svårt att hålla sig för skratt i kyrkan när barnet sprang fram till prästen.*
- Hålla sig hemma** Vara hemma. • *Jag tycker du ska hålla dig hemma mer om kvällarna.*
- Hålla sig till något/någon** Inte växla eller byta; vara trogen. • *Det är viktigt att du håller dig till ämnet och inte pratar om allt möjligt annat.*
- Hålla sig väl med** Ha bra relation med någon; inte *stöta* sig. • *Det är viktigt att försöka hålla sig väl med sina grannar.*
- Låta någon hållas** Låta någon få fortsätta även om det inte går bra. • *Låt honom hållas så får vi se hur det går för honom.*
- Vara hårt hållen** Ha stränga föräldrar; sträng uppfostran. • *Vi var alla hårt hållna hemma.*
- Ha en hållhake på någon** Man vet en hemlighet om en person som man kan hota att avslöja. • *Jag tror att hon har en hållhake på honom. Han kanske har varit otrogen?*
- Det hänger på ett hår** Det är stor risk att det inte går bra; kritiskt läge. • *Hans liv hängde på ett hår.*
- Ge någon gråa hår** Ge någon bekymmer. • *Barn som aldrig lyder ger många föräldrar gråa hår.*
- På ett hår när** Ytterst nära; nätt och jämnt. • *Det var på ett hår när som bussarna kunde mötas på den smala vägen.*
- Slita sitt hår** Vara mycket förtvivlad; vara *utom* sig. • *Hon slet sitt hår i förtvivlan över att hon föll strax före mål.*
- Sluka något/någon med hull och hår** Man tar 'till sig något/någon fullständigt; bli helt betagen av något/någon. • *Hon slukade den stilige mannen med hull och hår.*
- Vara hård mot någon** Kräva mycket; sträng. • *Läraren var mycket hård mot sina elever.*
- Hårda ord** Säger något elakt; sår någon. • *Han ångrade de hårda orden han sade till hustrun.*
- Ta 'i med hårdhandskarna** Gå hårt fram; ta 'i på *skarpen*. • *Trots att vi pratat med grannen fortsätter han spela hög musik om nätterna. Nu måste vi ta i med hårdhandskarna.*
- Håret reste sig på hans huvud** Han blev livrädd; dödsförskräckt. • *Håret reste sig på hans huvud då han såg den mystiska varelsen i mörkret.*
- Det var på håret** Mycket nära att något inte gick bra; *snubblande* nära. • *Det var på håret att det andra laget hade vunnit matchen.*
- Lyfta sig själv i håret** Skärpa sig och anstränga sig mer; *rycka* 'upp sig. • *Nu måste du lyfta dig själv i håret och lägga ner mer tid på dina läxor.*
- Vara en hårsman från något** Vara mycket nära något; vara på *håret*. • *Vi var en hårsman från att kollidera med bussen.*
- Ett hårt slag** En stor förlust eller besvikelse; en chock. • *Moderns plötsliga död var ett hårt slag för familjen.*
- Kännas hårt** Något känns grymt; omänskligt. • *Det kändes hårt att behöva avliva djuret.*
- Sitta hårt åt** Något är jobbigt och slitsamt. • *Det satt hårt åt innan vi till slut lyckades vinna matchen med 2-1.*
- Sätta hårt mot hårt** Inte ge 'efter; inte *vika* sig för någon. • *Eftersom sonen inte lydde satte fadern hårt mot hårt och drog in hans veckopeng.*
- Ta något hårt** Känna en stor förlust; uppleva en stark besvikelse. • *Mannen hade tagit skilsmässan hårt.*

håva - händer

Håva in något Få in en stor mängd av något.

• *Landet håvar in massor med pengar på sin olja.*

Gå med häven Försöka få beröm; söka uppskattning. • *Hon går med häven varje gång hon gjort något bra.*

Sitta och häcka Sitta och inte göra något; rulla tummarna. • *Hon satt och häckade hela dagarna.*

Ha häcken full Ha fullt upp att göra; ha händerna fulla. • *Jag har tyvärr häcken full den här veckan och kan därför inte laga bilen förrän nästa onsdag.*

Ta dig i häcken! Du är inte klok som kan säga/göra så!; ta dig i arslet! • -- *Livet går ut på att vara bättre än andra. -- Ta dig i häcken! Det var det dumaste jag hört.*

Hack i häl Alldeles nära; ha någon i hämlarna. • *Hunden var hack i häl efter katten.*

Följa någon tätt i hämlarna Följa 'efter någon hela tiden; följa någon som en skugga. • *Barnet följde modern tätt i hämlarna hela dagarna.*

Ha någon i hämlarna Ha någon nära bakom sig; hack i häl. • *Hunden följde henne i hämlarna hela dagarna.*

Äkta hälft Make; hustru. • *Till firmafesten var även äkta hälften inbjuden.*

Det håller ner Det regnar väldigt mycket; det hållregnar. • *Det hållde ner hela veckan under semestern.*

Nu kan vi hälsa hem Allt hopp är ute; loppet är kört. • *Nu kan vi hälsa hem. Med två spelare utvisade kan vi inte vinna matchen.*

Hälsan tiger still Den som är frisk klagar inte; hör man inget så är det bra. • *Jag vet inte hur han har det för han har inte hört av sig. Men hälsan tiger kanske still.*

Leva och ha hälsan Må bra; känna sig i fin form. • -- *Hur står det till med din far? -- Jo tack, han lever och har hälsan.*

Slit den med hälsan Hoppas du får glädje av den; hoppas att du får användning av den (gåvan). • *Slit den med hälsan, stod det på presenten som hustrun gav sin man på födelsedagen.*

Hämta andan Ta 'igen sig; pusta 'ut. • *De var tvungna att hämta andan ett tag innan de fortsatte sin vandring upp i bergen.*

Hämta sig Må allt bättre; repa sig. • *Efter operationen hämtade sig patienten så bra att han snart kunde lämna sjukhuset.*

Där har du ingenting att hämta Ingen idé att försöka; ingen chans att få något. • *Hon är redan upptagen. Där har du ingenting att hämta.*

Ge sig hän Fyllas av en stark känsla; gå helt 'upp i något/någon. • *Sångerskan gav sig fullständigt hän när hon sjöng inför den stora publiken.*

Vart ska det bära hän? Hur ska det sluta?; hur ska det gå? • *Jag undrar vart det ska bära hän med vår son. Han vill ju ingenting.*

Av en händelse Av en slump; ren tillfällighet. • *Av en ren händelse möttes vi på en restaurang i London.*

En händelse som ser ut som en tanke Det verkar vara planerat; det verkar inte bero på slumpen. • *Att vi skulle mötas just där verkar nästan vara en händelse som ser ut som en tanke.*

I alla händelser I vilket fall som helst; vad som än händer. • *Jag kommer i alla händelser att bo kvar i huset.*

Gå händelserna i förväg Göra eller berätta något för tidigt; föregripa vad som ska ske. • *Nu ska vi inte gå händelserna i förväg utan ta en sak i sänder.*

I händelsernas centrum Där det händer mest; där det går livligast till. • *Reportern befann sig mitt i händelsernas centrum.*

Börja med två tomma händer Inte ha några pengar när man börjar. • *Jag startade företaget med två tomma händer och nu säljer vi för flera miljoner.*

Ge någon fria händer Låta någon få göra som han/hon vill; låta någon få ta ansvar för något. • *Läraren gav eleverna fria händer att själva bestämma hur de skulle arbeta med uppgiften.*

Gå någon väl i händer Det går mycket bra för någon; lyckas väl. • *Det mesta har gått oss väl i händer så här långt.*

Ha något för händer Vara upptagen med något; sysselsatt med något. • *Kan jag ringa dig senare? Jag har en del för händer just nu.*

Komma i goda händer Bli väl omskött; bli väl omhändertagen. • *Vår hund kom i verkligt goda händer under semestern.*

Ta saken i egna händer Göra något utan att fråga någon annan först; göra något på eget bevåg. • *De kunde inte vänta på polisen längre utan tog saken i egna händer och körde bort bråkstackarna.*

Två sina händer Känner ingen skuld för något; fränsäga sig allt ansvar. • *Att allt blev så misslyckat är inte mitt fel. Här kan jag verkligen två mina händer.*

Vrida sina händer Känna sig mycket förtvivlad; vara *utom* sig. • *Hon vred sina händer i förtvivlan över att hon inte lyckades kvalificera sig till VM.*

Få något ur händerna Lyckas bli klar med något; få någonting gjort. • *Idag känns det som om jag inte får något ur händerna.*

Gnugga händerna Vara glad och nöjd; känna sig mycket belåten. • *Nu när vi har en så varm sommar så gnuggar säkert glassförsäljarna händerna.*

Ha händerna fulla Ha mycket att göra; ha mycket att *stå* i. • *Just nu har jag händerna fulla så jag hinner inte prata med dig.*

Låta tillfället gå sig ur händerna Missa en bra chans; inte ta tillfället i *akt*. • *Jag är rädd för att vi låtit tillfället gå oss ur händerna för huset verkar redan vara sålt.*

Råka i händerna på någon Bli fångad eller beroende av någon; råka i *klorna* på någon. • *Han har råkat i händerna på en kvinna som verkar bestämma allt.*

Spela någon i händerna Hjälpa någon utan att det var meningen; andra tjänar i stället på något. • *Om vi höjer priset så spelar vi bara våra konkurrenter i händerna.*

Hänga 'efter någon Följa 'efter någon på ett irriterande sätt. • *Han hänger efter mig hela dagarna.*

Hänga 'i Fortsätta att anstränga sig. • *Nu gäller det att hänga i om vi ska vinna det här.*

Hänga i luften Vara hotande nära; ligga i *luften*. • *Slagsmålet mellan pojkar hade hängt i luften en längre tid.*

Hänga 'med 1. Följa 'med. 2. Förstå; fatta. • 1. *Hänger du med på bio i kväll?* 2. *Jag har svårt att hänga med på matten.*

Hänga med i svängarna Förstå något snabbt. • *Hon talar så snabbt så det är inte lätt att hänga med i svängarna.*

Hänga någon i kjolarna Vara mycket beroende av någon; *klänga* sig 'fast vid någon. • *Pojken hängt modern i kjolarna hela dagarna.*

Hänga på någon/något Bero på någon/något. • *Allt hänger nu på dig om vi ska lyckas.*

Hänga 'på någon Följa 'med någon som ska någonstans; *hänga* 'med någon. • *Har du ingen att åka med så häng på oss. Vi ska också dit.*

Hänga sig 'på någon Följa 'efter någon på ett irriterande sätt; *hänga* 'efter någon. • *Han hänger sig på mig vart jag än går hela dagarna. Han trötter ut mig fullständigt.*

Hänga 'upp sig på något Irritera sig på något; *haka* 'upp sig på något. • *Den som hänger upp sig på småsaker kan aldrig vara riktigt glad.*

Hänga 'ut någon Få någon att skämmas inför allmänheten för något han/hon har sagt; kritisera någon offentligt. • *En politiker som sagt något dumt hängs ofta ut i tidningarna.*

Hänga 'över någon Bekymra någon; *ligga* 'över någon. • *Jag har ett viktigt prov som hänger över mig.*

Det hänger på ett hår Det är stor risk att det inte går bra; nära att misslyckas. • *Det var nära att vi förlorade matchen. Det hängt på ett hår.*

Härda 'ut Orka med något svårt; *stå* 'ut. • *Det känns som om jag inte härdar ut längre på jobbet.*

... så det står härliga till Så mycket man kan; allt vad man förmår. • *De sjöng och spelade så det stod härliga till.*

Härs och tvärs Åt alla håll; utan ordning. • *Människor sprang härs och tvärs på gatorna.*

Arbeta som en häst Arbeta hårt; slita som ett *djur*. • *Han arbetade som en häst hela dagarna.*

Ljuga som en häst Ljuger väldigt mycket; lögnaktig. • *Ingen trodde på vad mannen berättade. Han ljög som en häst.*

Satsa på rätt häst Satsa på det som är bra; satsa på en vinnare. • *Vi vet inte riktigt vem vi ska anställa till det här viktiga jobbet. Det gäller att satsa på rätt häst.*

Äta som en häst Äta väldigt mycket; *sätta* 'i sig mycket. • *Han åt som en häst och var tydligen alldeles uthungrad.*

Sätta sig på sina höga hästar Vara nonchalant; uppträda överlägset. • *Den nye arbetskamraten blev inte särskilt omtyckt därför att han försökte sätta sig på sina höga hästar.*

Ligga hästlängder före någon Vara långt före någon; överlägsen någon. • *Han låg hästlängder före de andra inför sista varvet.*

Något i hästvåg Mycket stort eller bra; helt imponerande. • *Festen var något i hästvåg!*

häva - hösäck

Häva 'ur sig något Säga något elakt; *slänga* 'ur sig något. • *Hon hävde ur sig en hel del elakheter mot sin man.*

På en höft Ungefär. • *Kunden önskade köpa ca fem kilo potatis. – Det är inte så noga, sade han. Ta till på en höft.*

Höfta 'till med något Gissa ungefär hur mycket; *hugga* 'till med något. • *Vi vet inte exakt men höftar till med fem tusen.*

Lägga på hög Samla (om pengar); spara. • *Det är inte mycket mening med att ständigt lägga pengar på hög.*

Sätta något i högsätet Tycka att något är viktigast; prioritera något. • *Företaget hade alltid satt personalens trivsel och hälsa i högsätet.*

Leva högt på något Ha stor nytta av något; utnyttja något. • *Hon lever högt på sin utstrålning och charm.*

Spela ett högt spel Ta stora risker; vara våghalsig. • *Mannen satsade alla sina pengar på häst nummer fem. Han spelade verkligen ett högt spel.*

Arbeta för högtryck Arbeta mycket hårt; ligga i selen. • *De fick arbeta för högtryck för att klara av allt arbete.*

Gå på högvarv Gå för fullt; vara mycket intensiv. • *Maskinerna gick nu på högvarv i fabriken igen efter de dåliga tiderna.*

På sin höjd Absolut inte mer än; högst ... • *Hon är på sin höjd trettio år.*

Ingen höjdare Inte särskilt bra; ingenting att *hurra* för. • *Den här filmen var ingen höjdare precis.*

Det är höjden Det är då det värsta; det är ju *botten*. • *Det är då ändå höjden att behöva vänta i fem timmar på färjan.*

Det är höjden av otur Man kan inte ha mer otur; maximal otur. • *Det måste vara höjden av otur att behöva byta motorn även på min nya bil.*

Gå omkring som en liggsjuk höna Inte kunna bestämma sig; vara velig. • *Nu är det dags att du bestämmer dig och inte går omkring som en liggsjuk höna.*

Göra en höna av en fjäder Göra något märkvärdigare än det är; *förstora* 'upp något. • *Jag tycker du gör en höna av en fjäder. Problemen är inte så stora.*

Springa som yra höns Springa fram och tillbaka på ett virrigt sätt; springa *hårs* och tvärs. • *Folk sprang omkring som yra höns på gatorna.*

Högsta hönset Den som bestämmer och har makt; chef. • *Han har fått ett toppjobb och är nu högsta hönset på företaget.*

Det hör 'till 1. Det är lämpligt. 2. Det är naturligt. • 1. *Det hör till att man hälsar när man träffas.* 2. *Det hör till med lite bråk i familjen ibland.*

Höra hemma någonstans Ha sin rätta plats någonstans. • *Han hör verkligen hemma inom politiken.*

Höra 'hit Vara en viktig del i det man pratar om. • *Det du säger hör inte riktigt hit.*

Göra sin röst hörd Få andra att lyssna på det man säger; ha talets gåva. • *Han har verkligen en förmåga att göra sin röst hörd.*

Måla in sig i ett hörn Göra det svårt för sig; inte se några utvägar. • *Nu vet jag inte vad jag ska göra längre. Det känns som om jag har målat in mig ett hörn.*

Vara med på ett hörn Vara med lite vid sidan av; vara med på en *kant*. • *Även om jag inte är så bra på att spela teater kanske jag ändå kunde vara med på ett hörn.*

Livets höst När man är gammal; på ålderdomen. • *På livets höst borde alla få ta igen sig och njuta av livet.*

Hösta 'in något Få beröm eller pengar; *häva* 'in något. • *Han höstade in mycket beröm för sin fina insats under matchen.*

Som att leta efter en nål i en höstack Omöjligt att hitta det som knappast syns; små föremål som är svåra att upptäcka. • *Jag tappade ringen här i gräset någonstans. Det känns som att leta efter en nål i en höstack.*

Vara en hösäck Lat; slapp och slö. • *Han gör inte ett dugg under lektionen. Han är en riktig hösäck.*

Gå i ide Gömma sig; dra sig 'undan en tid.

• *Jag har inte sett grannen på en tid. Det verkar som om han gått i ide.*

Vara idel öra Vara beredd att lyssna noga; nyfiken på vad någon har att säga. • *Jag är idel öra på vad du har att berätta.*

Vara ifrån sig Vara ledsn och förtvivlad; vara utom sig. • *Efter att ha förlorat matchen var han alldeles ifrån sig.*

Det var inte igår Våldigt länge sedan; det var evigheter sedan. • *Vad trevligt att träffa dig igen efter alla år! Det var inte igår.*

Slå ihjäl tiden Göra något bara för att få tiden att gå; *fördriva* tiden. • *Medan ni väntar kan ni alltid slå ihjäl tiden med att spela kort.*

Komma ihop sig Bli ovänner; råka i *luven* på varandra. • *Ibland kommer vi ihop oss när det gäller barnen.*

Illå kvickt Genast; bums. • *Nu får du allt gå och lägga dig och det illå kvickt!*

Det var inte illå! Inte alls dåligt; inte så *galet*. • – *Jag kom på femte plats. – Det var inte illå!*

Ligga illå till Ha problem och riskera att misslyckas; ligga *risigt* till. • *Laget låg illå till i slutet av första halvlek.*

Om det vill sig illå Om vi (jag) har otur; i värsta fall. • *Om det vill sig illå måste vi avbryta semestern och åka hem.*

Råka illå ut Hamna i svårigheter; vara 'med om något otrevligt. • *Om du håller på så här kommer du att råka illå ut.*

Ta illå upp Man reagerar för att någon säger något otrevligt; bli *sur*. • *Jag hoppas du inte tog illå upp för det jag sa om din fästman.*

Tala illå om någon Säga elaka saker om någon; baktala någon. • *Du har ingen rätt att tala illå om honom när han inte är här.*

Vara så illå tvungen Vara absolut tvingad att göra något; ser ingen annan utväg. • *Vi är nog så illå tvungna att operera honom.*

Veta varken ut eller in Vet inte hur man ska göra; vara villrådig. • *Det var så mycket att välja på så jag visste varken ut eller in.*

Tiden är inne Det är dags; tiden är *mogen*.

• *Tiden är nog inne nu för en del förändringar.*

Vara 'inne Vara modernt; vara på modet. • *Det tycks vara inne med höga klackar och vida byxor i år.*

Vara 'inne i något Vara mycket koncentrerad på något; vara som uppslukad av något. • *Han var så helt inne i boken att han inte hörde telefonen ringa.*

Vara 'inne på något Fundera på att göra något; ha planer på ... • *Ett tag var vi inne på att resa utomlands men vi ändrade våra planer.*

Det är inte för inte Det är inte så konstigt att ...; det finns en bra anledning. • *Det är inte för inte som han utses till den bästa läraren varje år.*

Dyka 'upp ur tomma intet Komma överraskande; *dyka* 'upp helt plötsligt. • *Älgen dök upp ur tomma intet så kollisionen gick inte att undvika.*

Försvinna i tomma intet Försvinna helt och hållet; gå upp i *rök*. • *Nycklarna måste ju finnas någonstans. De kan ju inte ha försvunnit i tomma intet.*

Gå om intet Inte bli av; inte bli verklighet. • *Våra planer på en resa till Grekland gick om intet.*

Ha is i magen Ta det lugnt; hålla huvudet *kallt*. • *Det gäller att ha is i magen om man är pilot.*

Lägga på is Vänta med; uppskjuta. • *Planerna på att bygga om huset får vi nog lägga på is tills vidare.*

Vara ute på hal is Hamna i svårigheter för att man inte klarar av något; inte behärska situationen längre. • *Så fort datorn krånglar känns det som om jag är ute på hal is.*

Toppen av ett isberg Bara en del syns; det finns mer under ytan. • *Antalet bilister som åker fast för fortkörning är bara toppen av ett isberg. Många upptäckts aldrig av polisen.*

Vara under isen Känna sig ur form; vara deppad eller sjuk. • *Mannen kände sig alldeles under isen sedan han förlorat sitt arbete.*

itu - itutat

Ta itu med något/någon 1. Börja med något som känns tråkigt. 2. Reda 'upp något med någon. • 1. Nu måste jag ta itu med trädgården. 2. Du måste ta itu med honom om hans dåliga ordning.

Få sig något itutat Få höra något många gånger, något upprepas flera gånger. • Jag fick mig itutat som barn att alltid vara ärlig.

Jj

Någons rätta jag Hur någon egentligen är; någons sanna sida. • *Att du hade sådant humör visste jag inte. Nu visar du ditt rätta jag.*

Jaga efter något Arbeta hårt för att nå ett mål; *sträva* efter något. • *Löparen tränade flera timmar om dagen. Han jagade efter att bli bäst i världen.*

Jaga livet ur någon Kräva för mycket av någon; stressa någon. • *Barnen lämnade inte mamman ifred en sekund. De jagade nästan livet ur henne.*

Jaga 'upp sig Bli nervös; bli upphetsad över. • *Ta det nu lugnt! Det är inget att jaga upp sig för.*

Ta sig en jamare Ta sig en liten sup; ta sig en *djäväl*. • *Nu tar vi oss en jamare.*

Fara 'fram som ett jehu Ha mycket bråttom och springa omkring; springa omkring som ett torrt *skinn*. • *Han for fram som ett jehu hela dagarna och tog sällan någon rast.*

Falla i god jord Få andra att bli intresserade; bli väl mottaget. • *Förslaget föll i god jord.*

Gå under jorden Gömma sig; hålla sig undan. • *Ingen visste var den berömda filmstjärnan var. Hon verkade helt ha gått under jorden.*

Hålla sig på jorden Leva i verkligheten; inte ha för stora drömmar. • *Även om man blir rik och berömd gäller det att hålla sig på jorden.*

Som uppslukad av jorden Borta; spårlöst försvunnen. • *Ingen hade sett till mannen. Han var som uppslukad av jorden.*

Stå med båda fötterna på jorden Se klart på saker och ting; se verkligheten som den är. • *Det är viktigt att vara klok och förståndig och stå med båda fötterna på jorden.*

Ta 'ner någon på jorden Få någon att sluta drömma och fantisera; få någon att bli lite ödmjukare. • *Någon behöver nog ta ner henne på jorden. Hon tror visst att hon kan och förstår allt.*

Vilja sjunka genom jorden Skämmas; känna skamkänsla. • *När min far skulle sjunga på festen ville jag helst sjunka genom jorden.*

Lämna det jordiska Dö; gå ur tiden. • *Kvinnan hade efter en lång tids sjukdom fått lämna det jordiska.*

Inte ett jota Inte någonting alls; inte ett *smack*. • *Jag fattar inte ett jota av det här.*

Inget att hänga i julgranen Inte värt mycket; värdelöst. • *Den där bilen vill jag inte köpa. Den verkar inte vara mycket att hänga i julgranen.*

Vara jäktad Ha mycket bråttom; ha *eld* i baken. • *Du verkar vara jäktad.*

Jämna något med marken Förstöra något helt; utplåna. • *Under kriget jämnades staden med marken.*

Jämna vägen för någon Göra det lättare för någon; underlätta. • *Modern hade gjort allt för barnen och alltid försökt jämna vägen för dem.*

Dra jämnt med någon Vara sams; komma överens. • *Jag har lite svårt att dra jämnt med honom.*

... och därmed jämnt Nu pratar vi inte mer om det; *punkt* slut! • *Nu gör ni som jag säger och därmed jämnt!*

Jämt och ständigt Nästan alltid; ideligen. • *Hon tjarar jämt och ständigt om att få en egen häst.*

Ha många järn i elden Ha många saker att sköta; ha många bollar i *luften*. • *Han hade många järn i elden och var därför sällan hemma.*

Ta sig ett järn Ta sig en sup; ta sig ett *glas*. • *En del människor tar sig gärna ett järn när arbetsveckan är slut.*

Ge järnet Arbeta så mycket man orkar; kämpa för fulla *muggar*. • *Spelarna lovade varandra att ge järnet inför de sista minuterna av matchen.*

Smida medan järnet är varmt Inte vänta; ta *tillfället* i akt. • *Nu är tiden mogen för att göra det. Det gäller att smida medan järnet är varmt.*

Hålla någon/något i ett järngrepp Helt ha kontroll över någon/något; styra något med *järnhand*. • *Hon höll personalen i ett järngrepp och ville ensam bestämma allt.*

Styra något med järnhand Styra hårt och hänsynslöst; hålla något i ett *järngrepp*. • *Diktatorn styrde sitt land med järnhand.*

Det jäser Folk är arga; missnöjda. • *Det jäser bland medlemmarna som inte är nöjda med sitt avtal.*

Kk

Kacka i eget bo Tala illa om dem som man själv känner; värdera ner vad man själv håller på med. • *Han kackar ofta i eget bo.*

Göra någonting på en kafferast Man klarar det enkelt; gjort i en *handvändning*. • *Byta alla fönster i huset är minsann inte gjort på en kafferast.*

Vara full som en kaja Vara mycket berusad; vara *asfull*. • *Han var full som en kaja när jag mötte honom på gatan.*

Kaka söker maka Lika personer dras till varann; lika barn *leka* bäst. • – *De har samma bakgrund och trivs nog därför bra ihop. – Ja, kaka söker ofta maka.*

Få sin del av kakan Få sin del av vinsten; dela rättvist. • *Företaget hade gått med stor vinst. De anställda skulle också få sin del av kakan.*

Betala kalaset Betala allt; stå för *fiolerna*. • *Jag fick själv betala hela kalaset, både resa, mat och rum.*

Hela kalaset Alltsammans; det hela. • *Hela kalaset med resa och rum kostar omkring två tusen kronor. Då ingår också teater på kvällen.*

Bli kall Bli mycket rädd; förskräckt. • *Hon blev alldeles kall när hon såg ormen framför sig.*

Hålla huvudet kallt Vara lugn i svåra lägen; ha is i magen. • *En pilot måste alltid hålla huvudet kallt.*

Skära alla över en kam Tycka att alla är likadana; bedöma alla lika. • *Man kan inte skära alla människor över en kam.*

Kamma hem (om vinst) Lyckas vinna; *kassera* 'in något. • *Kvinnan kammade hem en riktig storvinst på tipset.*

Kamma noll Inte få någonting alls; missa helt. • *Trots alla pengar vi satsade så kammade vi noll på tipset.*

Hålla sig på sin kant Lite svår att få kontakt med; reserverad. • *Det var inte lätt att få kontakt med grannen. Han höll sig för det mesta på sin kant.*

Komma på kant med någon Bli osams; det har *skurit* sig mellan oss. • *De gamla vännerna hade kommit på kant med varandra. De träffades inte längre.*

Vara 'med på en kant Vara 'med lite grann; vara 'med på ett *hörn*. • *Jag vet inte riktigt hur det går till, men jag kan försöka vara med på en kant.*

Nagga något i kanten Skada något; göra något lite sämre. • *Som han lever så är det risk att hans rykte naggas i kanten.*

Plus i kanten Extra bra; få beröm. • *Att han har arbetat utomlands är ett plus i kanten.*

Vara fin i kanten Tycka att man är finare än andra; lite märkvärdig. • *Hon verkar vara lite fin i kanten när man pratar med henne.*

Göra ett kap Handla något mycket billigt; göra ett *klipp*. • *Vi gjorde ett verkligt kap när vi köpte det här huset.*

Kapa 'åt sig något Ta något före alla andra; *roffa* 'åt sig. • *Hon har som vanligt kapat åt sig den bästa platsen.*

Det får bli ett senare kapitel Det gör vi senare; en annan gång. • *Jag tror inte att vi hinner titta på slottet denna gång så det får bli ett senare kapitel.*

Det är ett kapitel för sig Det är något särskilt; en helt annan historia. • – *Hur kom det sig sedan att du valde att bo i djungeln ett par år? – Det är ett kapitel för sig.*

Vara ett avslutat kapitel Något som man inte längre är intresserad av; det tillhör nu det förflutna. • *Mitt förhållande med honom är nu ett avslutat kapitel.*

Vända kappan efter vinden Ändra åsikt ofta och tycka det som passar bäst; vara en *vindflöjel*. • *En politiker måste ha en egen åsikt och inte ständigt vända kappan efter vinden.*

Bo i kappsäck Flytta ofta till olika ställen; inte ha någon fast punkt. • *Jag bodde i kappsäck en längre tid innan jag fick en egen lägenhet.*

Suga på karamellen Njuta av något så länge det går; fira en framgång. • *Nu kan vi inte suga på karamellen längre utan måste börja tänka på nästa match!*

Bra karl reder sig själv Den som är duktig klarar sig utan hjälp; viktigt att inte vara för beroende av någon. • *Hur går det när du blir ensam nästa vecka?* – Inga problem. Bra karl reder sig själv.

Vara karl för sin hatt Stå för sin mening; visa vad man duger till. • *Nu får du allt vara karl för din hatt och säga vad du verkligen tycker till chefen.*

Klättra på karriärstegen Få ett bättre arbete med bättre lön; stiga i *graderna*. • *Han har verkligen klättrat snabbt på karriärstegen.*

En vit fläck på kartan Ett område ingen känner till; sakna kunskap om något. • *Ingen förstår hur flyttfågeln hittar tillbaka varje vår. Det är en vit fläck på kartan för forskarna.*

Hamna på den överblivna kartan Inte bli gift (om kvinna); hamna på *glasberget*. • *Många äldre kvinnor är rädda för att hamna på den överblivna kartan.*

Placera något på kartan Göra något känt. • *Hans OS-medalj placerade den lilla byn han kom ifrån på kartan.*

Vara helt kass Mycket dålig; vara *botten*. • *Den här filmen var helt kass.*

Betala ur egen kassa Betala med egna pengar. • *Alla taxiresor står företaget för så dessa ska du inte betala ur egen kassa.*

Vara stadd vid kassa Ha pengar; ha det gott *ställt*. • *Han verkar vara stadd vid kassa som kan kosta på sig så dyra bilar.*

Klirr i kassan Pengar man får; ett välkommet tillskott till kassan. • *Det blev lite extra klirr i kassan när jag vann på tipset.*

Kassera 'in något Få 'in pengar; *kamma* hem (en vinst). • *Han lyckades kassera in en stor vinst förra veckan.*

Ge sig i kast med något Börja göra något som är svårt; ta 'itu med något. • *Nu måste jag ge mig i kast med att putsa alla fönstren.*

Stå sitt kast Få ta ansvar för det man gjort; *skylla* sig själv. • *Eftersom du inte lyssnar och följer med under lektionen får du stå ditt kast om du inte blir godkänd.*

Kasta bort något Inte ta vara på sina möjligheter; inte utnyttja sina förutsättningar. • *Jag tycker du kastar bort din begåvning.*

Kasta 'i sig något Äta något snabbt; *slänga* 'i sig något. • *Han kastade i sig maten och for sedan raskt vidare.*

Kasta 'på sig något Sätta 'på sig kläder snabbt; *slänga* 'på sig något. • *Hon kastade på sig jackan och sprang till bussen.*

Kasta 'upp Kråkas; få uppkastningar. • *Han kastade upp flera gånger under den oroliga sjöresan.*

Det osar katt Det verkår skumt eller misstänkt; det osar *brünt*. • *Båda ytterdörrarna stod öppna när jag kom hem. Det här osar katt.*

En katt bland hermelinerna En person som inte är lika fin som de andra; en spurv i *tronedansen*. • *Jag trivs inte bland så mycket fint folk. Det känns som om jag är en katt bland hermelinerna.*

Vara som hund och katt Ofta vara osams för att man tycker olika; ofta råka i *luren* på varandra. • *De är ofta som hund och katt.*

Katten också! Jädrar också!; jäklar! • *Katten också, nu börjar det regna och vi har inget paraply.*

Det var som katten Det kunde jag aldrig tro; det var som *sjutton*. • *Det var som katten, inte visste jag att du hade så fin sångröst.*

Det vete katten Det vet jag inte alls; det vete *sjutton*. • *Det vete katten om Sverige verkligen vinner finalen över Tyskland.*

Ge katten i Inte bry sig 'om; strunta i. • *Jag ger katten i hur vädret blir i morgon. Jag ska ändå åka och bada.*

Ge sig katten på Vara säker på; vara övertygad om. • *Jag ger mig katten på att det blir regn lagom till semestern.*

Gå som katten kring het gröt Gärna vilja men inte våga; inte våga närma sig någon/ något. • *Pojken gick som katten kring het gröt och vågade inte fråga flickan om han fick bjuda henne på bio.*

Kemiskt fri från något Vara helt utan något; saknar något helt. • *Han är en riktig träkmdns som är kemiskt fri från humor.*

Få en kick Något som gör att man blir glad; få ny inspiration. • *Den här kursen har givit mig en väldig kick.*

På ett litet kick På mycket kort tid; i en *handvändning*. • *Han blev klar på ett litet kick.*

kicken – kliniskt

- Få kicken** Bli tvungen att sluta på ett arbete; få *sparken*. • *Han fick kicken eftersom han inte skötte sitt jobb.*
- Ha något i kikaren** Planera göra något i hemlighet; ha något på *gång*. • *Andersson har bytt sin personbil mot en lastbil. Jag undrar vad han har i kikaren nu?*
- Kikna av skratt** Skratta mycket; skratta sig *fördärvad*. • *Publiken kiknade av skratt flera gånger under teatern.*
- Slå 'in en kil** Försöka skapa konflikt; så *split*. • *Hon försöker alltid slå in en kil mellan oss så att vi blir ovänner.*
- Vända andra kinden till** Inte slå tillbaka; inte hämnas på någon som sagt eller gjort något elakt. • *Hon vänder hellre andra kinden till än att slå tillbaka.*
- Inte så kinkigt** Inte så noga; det kvittar. • – *Vill du ha gräddke eller mjölk i kaffet? – Det är inte så kinkigt.*
- Kippa efter luft** Andas snabbt för att man sprungit; flåsa. • *Löparen kippade efter luft när han kom i mål.*
- Spiken i kistan** Det värsta som kan hända; *döden* i grytan. • *De tänker visst lägga ned både järnvägen och skolan. Det blir nog spiken i kistan för kommunen.*
- På pin kiv** Man gör något bara för att retas; *jäklas* med någon. • *Eleven hade jackan på sig under lektionen på pin kiv.*
- Hänga någon i kjolarna** Vara mycket beroende av någon; *klänga* sig 'fast vid någon. • *Pojken hängde modern i kjolarna hela dagarna.*
- Hela klabbet** Alltihop; *rubb* och stubb. • *Vi sålde hela klabbet på auktion.*
- Slå klackarna i taket** Det går livligt till på en fest; en uppsluppen fest. • *Ungdomarna sjöng och dansade och slog verkligen klackarna i taket på festen.*
- Vända på klacken och gå** Vända och gå tillbaka igen; inte verka intresserad. • *Restaurangen var inte vad de väntat sig så de vände på klacken och gick.*
- Ta något med en klackspark** Inte bry sig så mycket; ta *lätt* på någonting. • *Ta inte så allvarligt på det hela. Försök i stället att ta det lite med en klackspark.*
- Få något att klaffa** Få något att fungera; passa ihop. • – *Får du någon ordning på TV:n. – Nej, jag har svårt att få ljudet att klaffa.*
- Klanta sig** Göra ett dumt misstag; göra en *tabbe*. • *Jag klantade mig ordentligt när jag skulle servera vinet.*
- Klappa 'ihop** Inte orka längre; få en kollaps. • *Hon klappade fullständigt ihop när hon kom i mål.*
- Klappat och klart** Alldeles färdigt. • *Nu är allt klappat och klart så att vi kan resa på semester.*
- Klara 'ut något** Lösa ett problem; *reda* 'ut något. • *Polisen lyckades klara ut brottet.*
- Komma på det klara med något** Förstå något; få *klarhet* i något. • *När jag kom på det klara med hur det hela fungerade var det genast mycket lättare.*
- Få klarhet i något** Förstå och få insikt i något; komma på det *klara* med något. • *När vi fick klarhet i vad felet berodde på var det lätt att rätta till det.*
- Gå från klarhet till klarhet** Man blir bättre och bättre; det ser *lovande* ut. • *Efter den senaste segern går hon från klarhet till klarhet.*
- Det står klart för någon** Man förstår något helt och hållet; inser något. • *Det stod plötsligt klart för mig att jag måste sluta dricka om jag ville leva vidare.*
- Av hög klass** Vara mycket bra; hög kvalitet. • *Rummen på hotellet var av mycket hög klass.*
- Vara i en klass för sig** Vara mycket bättre än andra; överlägsen. • *Som simmare är hon i en klass för sig.*
- Trampa i klaveret** Säga eller göra något riktigt dumt; göra *bort* sig. • *Jag skulle kanske inte ha frågat hur det står till med hans hustru när de just har skilt sig. Där trampade jag nog i klaveret.*
- Det kliar i fingrarna** Ha stor lust att göra något; känna sig mycket frestad att göra något. • *Alltid när den gamle mästaren såg en boxningsmatch så kliade det i fingrarna på honom att få börja boxas igen.*
- Det sa klick** Plötsligt blev vi kära; det *tände* plötsligt 'till. • – *Det sa bara klick när vi träffades, sade kungen om sin drottning Silvia.*
- Kliniskt rent** Fullständigt rent; inte ett dammkorn. • *Kök och badrum var kliniskt rena efter städningen.*

Göra ett klipp Lyckas köpa något billigt; göra ett *kap*. • *Jag gjorde fina klipp på rean.*

Klippa 'till Bestämma sig snabbt; *slå* 'till. • *Vill ni ha bilen så är det nog säkrast att ni klipper till på en gång.*

Klippa 'till någon Slå 'till någon; *lappa* 'till någon. • *Han blev så uppretad så han klippte till honom.*

Han/hon är en klippa En person man kan lita på; som aldrig sviker. • *Hon är en riktig klippa som alltid ställer upp när någon behöver hjälp.*

Nu är det klippt Nu går det inte längre; *spelit* är förlorat. • *Nu är det klippt, sa rånarna när de såg polisen.*

Vara som klippt och skuren Mycket lämplig för något; mycket passande. • *Hon är som klippt och skuren för det här jobbet.*

Klirr i kassan Pengar man får; ett välkommet tillskott till kassan. • *Det blev lite extra klirr i kassan när jag vann på tipset.*

Sitta som klistrad Svårt att lämna något; vara fast i något. • *Han sitter som klistrad framför datorn varenda kväll.*

Råka i klistret Få det svårt och besvärligt; hamna i *knipa*. • *Mannen hade råkat ordentligt i klistret när han förlorade alla sina pengar på spel.*

Det ringer en klocka Man känner att något är fel; det ligger en *hund* begravnen. • *När jag såg bilen ringde det en klocka. Jag misstänkte att den var stulen.*

Gå som en klocka Gå bra; fungera perfekt. • *Bilen har gått som en klocka under alla år.*

Klockan är bara barnet Inte alls mycket; alltför tidigt. • *Ni kan inte gå hem redan nu. Klockan är ju bara barnet.*

Klockan är fem i tolv Något måste göras innan det är för sent; kritiskt läge. • *Många anser att vi måste göra någonting åt miljön på jorden innan det är för sent. Klockan är fem i tolv.*

Veta vad klockan är slagen Förstå att något otrevligt kan komma att hända; inse att läget är kritiskt. • *Håller du på att dricka varenda kväll så vet du vad klockan är slagen.*

Inte bli klok på Inte riktigt förstå; inte komma underfund med. • *Jag blir inte riktigt klok på henne. Hon verkar inte veta vad hon vill.*

Med näbbar och klor Av all kraft; med alla medel. • *Hon kämpade med näbbar och klor för att hinna bli färdig i tid.*

Råka i klorna på någon Bli utnyttjad av någon; råka i *händerna* på någon. • *Han hade råkat i klorna på en kvinna som endast var intresserad av hans pengar.*

Sätta klorna i någon Få makt över någon; fånga någon i sitt *garn*. • *Sedan hon satte klorna i honom gör han nästan allt vad hon vill.*

Visa klorna Visa vad man kan; visa vad man verkligen *går* för. • *Ska du vinna den här matchen gäller det att du visar klorna.*

Klura 'ut något Tänka och sedan förstå hur man löser ett problem; få *kläm* på något. • *Lyckas du klura ut hur låset fungerar?*

Sätta 'till alla klutar Anstränga sig så mycket man kan; ge *järnet*. • *Nu måste vi sätta till alla klutar om vi ska bli klara till kvällen.*

Kläcka 'ur sig något Plötsligt säga något; *häva* 'ur sig något. • *Hur kunde hon kläcka ur sig något så dunt?*

Inte vilja vara i någons kläder Inte vilja vara i någons situation; inte vilja vara i någons *ställe*. • *Så som han har ställt till det för sig skulle jag inte vilja vara i hans kläder.*

Om jag var i dina kläder Om jag var som du; om jag var i ditt *ställe*. • *Om jag var i dina kläder skulle jag nog läsa vidare på universitetet.*

Bli varm i kläderna Börja kunna något; bli van vid något. • *Efter ett halvår på det nya arbetet började mannen bli varm i kläderna.*

Få kläm på Börja förstå; få *grepp* om något. • *Förstår du? – Ja, nu börjar jag få kläm på det hela.*

Komma i kläm Få det svårt för att andra bråk- ar; få *sitta* emellan. • *Vid en skilsmässa kommer ofta barnen i kläm.*

Klämma 'fram med något Äntligen säga något; inte vänta längre. • *Försök och kläm fram med svaret nu.*

Klämma 'i sig något Äta mer än man egentligen vill; äta fast man är proppmätt. • *Vi har mer korv. Försök och kläm i dig en till så att alla går åt.*

Klämma 'till Bestämma sig; *slå* 'till. • *Vi klämmer till och köper bilen nu. I morgon kan den vara såld.*

klämma – ko

- Klämma 'ur sig** Äntligen säga som det är; öppna sig till slut. • *Det här kunde du väl ha klämt ur dig tidigare när vi pratade om det.*
- Klämma 'åt någon** Få fast någon; **komma 'åt någon**. • *Vi ska nog snart kunna klämma åt den skyldige.*
- Det är där skon klämmer** Där ligger problemet; där har vi orsaken. • *Jag tror han tycker han är för tjock. Det är nog där skon klämmer.*
- Klänga sig 'fast vid någon** Inte vilja lämna någon; hänga någon i **kjolarna**. • *Hon klängde sig fast vid sin mamma hela dagarna.*
- Klättra på karriärstegen** Få ett bättre arbete med bättre lön; stiga i **graderna**. • *Han har verkligen klättrat snabbt på karriärstegen.*
- Det går knackigt** Det går långsamt och inte så bra; inte utan problem. • *Det gick knackigt med boken han höll på att skriva.*
- Ha det knackigt** Ha ganska lite pengar; ha det **knapert**. • *Han har det ganska knackigt som ensamstående mamma.*
- Knall och fall** Plötsligt och oväntat; omedelbart (om död). • *Mannen föll ned och dog knall och fall.*
- Det knallar och går** Det är som det brukar vara; det går sin gilla **gång**. • – *Hur står det till? – Jo tack, det knallar och går.*
- Ha det knappert** Ha ont om pengar; suga på **rumarna**. • *De hade haft det knappert ganska länge och fått leva mycket enkelt.*
- Höra en knappnål falla** Mycket tyst; inte höra ett ljud. • *Alla var så tysta så man kunde nästan höra en knappnål falla.*
- Hamna i knipa** Få svårigheter; **ligga** risigt till. • *Han verkar ha hamnat i ekonomisk knipa.*
- Om det kniper** Om det verkligen behövs; i nödfall. • *Om det kniper så kan du få låna pengar av mig.*
- Kniven på strupen** Känna sig hårt pressad; ha **piskan** över sig. • *Ola kände kniven på strupen inför sista provet. Han måste klara godkänt.*
- En strid på kniven** En mycket hård kamp. • *På upploppet blev det en strid på kniven om vem som skulle vinna.*
- Vara klar i knoppen** Kunna tänka klart; ordning på sina tankar. • *Jag är visst inte riktigt klar i knoppen i dag.*

- Slå knut på sig själv** Försöka att klara av det som är omöjligt; en övermäktig uppgift. • *Det här klarar jag inte. Det går inte att slå knut på sig själv.*
- Det brinner i knutarna** Det är mycket bråttom; måste skynda sig. • *Det brinner i knutarna nu om vi ska himna till stationen. Tåget går om en halvtimme.*
- Inte ett knyst** Inte ett ljud; inte ett **knäpp**. • *Det hördes inte ett knyst.*
- Knyta sig för någon** Bli nervös och inte klara något; **låsa** sig för någon. • *Det knöt sig fullständigt för honom när han skulle hålla tal.*
- Knyta 'till sig någon** Få någon att börja arbeta på t.ex. ett företag; lyckas anställa någon. • *Vi är glada att vi har lyckats knyta till oss en så duktig forskare.*
- Tvinga någon på knä** Tvinga någon att lyda; få någon att falla till **föga**. • *Soldaterna ville inte lyda order men tvingades till slut på knä.*
- Få sig en knäck** Man känner sig mycket sårad och kränkt av något; förlora livsgnistan. • *Han fick sig en knäck när han förlorade jobbet.*
- En hård nöt att knäcka** En svår uppgift att lösa; ett svårlöst problem. • *Det här korsordet var alldeles för svårt. Det var en hård nöt att knäcka.*
- Ta knäcken på någon** Ta kraften ur någon; suga **musten** ur någon. • *Jag orkar inte med att jobba så mycket övertid. Det håller på att ta knäcken på mig.*
- Be på sina bara knän** Man vill intensivt få något; man vädjar till någon. • *Jag ber dig nu på mina bara knän att du kör försiktigt på de smala och hala vägarna.*
- Gå på knäna** Vara mycket trött; utmattad av hårt arbete. • *Efter flera veckors hårt arbete gick många på knäna.*
- Inte ett knäpp** Inte ett ljud; inte ett **knyst**. • *De sade inte ett knäpp vid matbordet.*
- Bli knäsvag** Darra i hela kroppen av upphetsning; svimfärdig. • *Jag blir alldeles knäsvag varje gång jag får se min idol på TV.*
- En helig ko** Något som man inte får kritisera. • *Det verkar som om bilismen är en helig ko.*
- Ingen ko på isen** Det är gott om tid; det är ingen brådska. • *Vi hinner fram i tid. Det är ingen ko på isen.*

Ju fler kockar desto sämre soppa Ju fler personer som gör något desto sämre blir det.
• *Alla kan inte bestämma. Ju fler kockar desto sämre soppa.*

Koka 'ihop något Hitta 'på något hemligt tillsammans; *kuckla* 'ihop något. • *Chefen undrade vad personalen höll på att koka ihop.*

Lägga på ett kol Jobba hårdare; lägga *manen* till. • *Nu måste vi lägga på ett kol om vi ska bli klara i tid.*

Kola 'av Dö; *kola* 'vippen. • *Det var så varmt så jag höll på att kola av.*

Kola 'vippen Dö; *kola* 'av. • *Jag trodde nästan att jag skulle kola vippen i värmen.*

Dålig koll på något Dålig kontroll på något/någon; ha dålig *pejl* på något. • *Jag har lite dålig koll på om alla har kommit än.*

Kolla 'in Titta på något. • *Vi håller på att kolla in alla nya mobiltelefoner.*

Hamna på kollisionskurs Inte vara överens; risk för konflikt. • *Chefen hade hamnat på kollisionskurs med sina anställda. De kunde inte komma överens om de nya lönerna.*

Kollra 'bort någon Få någon att bli förvirrad; charma någon. • *Hon kollrade bort honom helt med sin charm och sitt vackra leende.*

Komma 'an på något/någon Bero på något/någon. • *Det kommer an på vädret om vi åker dit eller inte.*

Komma 'för någon Någon får en tanke; det *slog* någon. • *Det kom alldeles för mig att jag sett henne tidigare.*

Komma 'igen Börja kämpa igen; ta nya *tag*. • *Nu kommer vi igen i den andra halvleken!*

Komma 'ihop sig Bli ovänner; råka i *luven* på varandra. • *Vi kommer ofta ihop oss särskilt när det gäller barnen.*

Komma 'in på något Börja prata om något; beröra något. • *Efter en stund kom vi också in på vad vi ska göra under lovet.*

Komma 'loss Ha roligt och inte vara så tråkig; *släppa* 'loss. • *Upp och dansa nu och kom loss!*

Komma 'på någon Avslöja någon. • *Jag kom på henne precis när hon försökte fuska.*

Komma 'på något 1. Komma ihåg. 2. Komma underfund med något; *lista* 'ut något.
• *1. Jag kommer inte på vad hon heter. 2. Jag kommer inte på hur det här fungerar.*

Komma 'runt något Försöka undvika ett problem. • *Det här problemet kommer vi inte runt. Det måste vi försöka lösa.*

Komma till korta Inte lyckas; inte vara tillräckligt duktig. • *I semifinalen kom han till korta mot en betydligt bättre motståndare.*

Komma till världen Födas; se dagens *ljus*.
• *Barnet kom till världen en vacker sommar dag.*

Komma 'undan Inte bli fångad eller slippa något otrevligt; *slinka* 'undan. • *Nu behöver du inte hjälpa till med städningen men nästa gång kommer du inte undan.*

Komma 'upp med något Föreslå något. • *Det var eleverna själva som kom upp med det här förslaget.*

Komma 'ur något Bli fri från något; *ta* sig 'ur något. • *Hon har kommit ur sitt drogmissbruk.*

Komma 'åt någon/något Kunna stoppa något/någon; *klämma* 'åt någon. • *Polisen hade svårt att komma åt de verkliga skurkarna.*

Ha något att komma med Ha något intressant att säga; kunna bidra med något värdefullt.
• *Han satt alldeles tyst under mötet och hade inget att komma med.*

Vart vill du komma? Vad menar du egentligen?; vad är det du vill säga? • *Jag förstår inte riktigt vart du vill komma.*

När allt kommer 'omkring När man tänker efter; vid närmare *eftertanke*. • *När allt kommer omkring så blir det egentligen inte dyrare att bo i hus i stället för i lägenhet.*

Blandad kompott Lite av varje; olika inslag.
• *Det var en blandad kompott av olika växter i trädgården.*

Man saknar inte kon förrän båset är tomt
Man saknar någon först när han/hon är borta; efteråt inser man vad någon betydde. • *Nu först förstår vi hur duktig hon var. Man saknar inte kon förrän båset är tomt.*

Tappa koncepterna Bli nervös och osäker; tappa kontrollen. • *Sångerskan tappade koncepterna totalt när någon i publiken plötsligt skrek till.*

Bli lurad på konfekten Bli lurad eller besviken; bli dragen vid *näsan*. • *Jag kände mig verkligen lurad på konfekten när jag inte fick någon del av vinsten.*

konstens - kragen

Enligt alla konstens regler På ett riktigt sätt; som man brukar göra. • *Den här ostkakan är tillagad enligt alla konstens regler.*

En blek kopia av sig själv Inte alls så bra som förr; en *skugga* av sitt forna jag. • *Han hade inte tåvlat på flera år och var nu bara en blek kopia av sig själv.*

Koppla 'av Ta sig ledigt; slappna av. • *Nu ska vi koppla av och ha det skönt under semestern.*

Koppla 'in någon Någon får ta hand om något. • *Vi måste nog koppla in polisen på det här.*

Ge någon korgen Vill inte gifta sig med någon; ge någon på *båten*. • *Kvinnan gav mannen korgen när han frågade om hon ville gifta sig med henne.*

Styv i korken Alldeles för självsäker; stöddig. • *Du tror du vet och kan allt. Är du alltid så styv i korken?*

Få korn på Få syn på något/någon som man gärna vill ha; upptäcka något/någon. • *Jag ringde omedelbart om lägenheten när jag fick korn på den i tidningen.*

På kornet Precis likt; på *pricken*. • *Hans beskrivning av mannen var på kornet.*

Stjåla som en korp Stjåla saker hela tiden; kleptomani. • *Han stjål som en korp så fort han kommer åt.*

Kors i taket! Vilken överraskning!; far och *bada!* • *Kors i taket! Vilken tur jag har som vinner så mycket pengar!*

Kors och tvärs Hit och dit; i olika riktningar. • *Vi körde kors och tvärs i staden utan att hitta en parkering.*

Sitta med armarna i kors Sitta utan att göra något; sitta och *häcka*. • *Jag kan inte förstå hur hon står ut med att bara sitta med armarna i kors hela dagarna.*

Krypa till korset Visa att man ångrar sig; lova att bättra sig. • *Mannen fick krypa till korset och be om ursäkt för att han varit dum.*

Kort och gott Sagt med några få ord; *kort* sagt. • *Det här är kort och gott det bästa vi har att erbjuda.*

Kort sagt Helt enkelt; *kort* och gott. • *Det här är kort sagt väldigt komplicerat.*

Ett säkert/osäkert kort Något man vågar/inte vågar satsa på; en vinnare eller förlorare. • *Häst nummer 7 har stora chanser att vinna. Det är ett ganska säkert kort.*

Hålla någon kort Behandla någon lite ovänligt; vara lite hård mot någon. • *Håll honom kort och visa från början vem det är som bestämmer.*

Sköta sina kort väl Använda sina möjligheter så att man får det man vill; vara smart. • *Nu gäller det att sköta sina kort väl om jag ska få någon löneförhöjning.*

Sätta allt på ett kort Satsa allt i ett enda försök; ta en chans. • *Han satte allt på ett kort och satsade alla sina pengar på häst nummer 7.*

Komma till korta Inte lyckas; inte vara tillräckligt duktig. • *I finalen kom han till korta mot en betydligt bättre motståndare.*

Blanda bort korten för någon Göra någon förvirrad; försöka *slingra* sig. • *Han försökte blanda bort korten och gav inget riktigt svar på frågorna.*

Lägga korten på bordet Öppet och ärligt säga som det är; säga sanningen. • *Mannen lade alla korten på bordet och erkände att han tagit pengarna.*

Falla 'ihop som ett korthus Någoting misslyckas; falla *platt* till marken. • *Hans framtidsplaner föll ihop som ett korthus när han drabbades av olyckan.*

Kosta någon livet Göra så att någon dör; någon förolyckas. • *Olyckan kostade många människors livet.*

Kosta 'på sig Unna sig; tillåta sig. • *Vi tycker du ska kosta på dig några dagars ledighet när du nu haft det så jobbigt.*

Kosta vad det kosta vill Det spelar ingen roll vad det kostar; till varje *pris*. • *Nu måste vi absolut få ordning på det här. Kosta vad det kosta vill.*

Det kostar mer än det smakar Det är inte värt det; det lönar sig inte. • *Vi skulle kunna ha öppet i affären på söndagar också. Men det skulle nog kosta mer än det smakar.*

Det kostar 'på Det är ansträngande; det tar på krafterna. • *Det kostar verkligen på att cykla uppför den här backen.*

Inte en kotte Inte en enda person; inte en levande *själ*. • *Det syntes inte en kotte på gatorna.*

Träda i kraft Börja gälla. • *Lagen träder i kraft den 1 juli.*

Ta någon i kragen Ta ett allvarligt samtal med någon; *läxa* 'upp någon. • *Läraren tog eleven i kragen och pratade allvarligt med honom därför att han aldrig gjorde sina läxor.*

Ta sig i kragen Anstränga sig för att bli bättre; lyfta sig själv i *håret*. • *Nu måste vi ta oss i kragen och se till att vi får något gjort.*

Den krassa verkligheten Den bistra sanningen; kalla *fakta*. • *Den krassa verkligheten är nog att vi måste lägga ned företaget.*

Kretsas kring något/någon Bara handla om någon/något; någon/något står i *centrum*. • *Allt kretsade kring det lilla nyfödda barnet.*

I vida kretsar Bland många människor; i flera sammanhang. • *Han är känd i vida kretsar för sina intressanta föreläsningar.*

Vara på krigsstigen Man är arg och upprörd över något; på krigiskt humör. • *Chefen verkar vara på krigsstigen idag. Flera har blivit utskälda.*

Vara om sig och kring sig Alltid försöka skaffa sig fördelar; bara *mån* om sig själv. • *Hon har alltid varit om sig och kring sig och försökt få det bästa.*

Krisa 'till sig Det blir svårigheter; bli till en kris. • *Det har krisat till sig på jobbet därför att många är sjuka.*

Köpa på krita Inte betala kontant; handla på kredit. • *Jag undrar om jag kunde få köpa på krita den här gången?*

När det kommer till kritan När det verkligen gäller; i ett avgörande läge. • *När det verkligen kommer till kritan så brukar han hjälpa oss.*

Under all kritik Mycket dåligt; vara *botten*. • *Den filmen var under all kritik.*

Lägga ut sina krokor Försöka fånga någon; få någon intresserad. • *Hon hade länge försökt lägga ut sina krokor för att få honom intresserad av henne.*

Sätta krokben för något Stoppa något; lägga *hinder* i vägen för något. • *Bristen på pengar satte krokben för deras planer.*

Fastna på kroken Bli lurad; fastna i *nätet*. • *– Lyckades du lura honom? – Ja, han fastnade på kroken.*

Kasta krona och klave Man kastar upp ett mynt i luften och låter det sedan bestämma något. • *Vi kastar krona och klave om vem som ska börja.*

Kronan på verket Det som gör något fulländat eller perfekt; *pricken* över i. • *Kronan på verket var den underbara desserten.*

En konstig kropp En konstig människa; en underlig figur. • *Han verkar vara en konstig kropp som aldrig går ut.*

Med kropp och själ Med all kraft och vilja; satsa helhjärtat på något. • *Hon gick in för musiken med kropp och själ. Ingenting var viktigare.*

... över min döda kropp! Det ska jag sätta stopp för; det kommer aldrig på *fråga*. • *Om han försöker ta sig in i det här huset igen får det i så fall ske över min döda kropp.*

Inte en tråd på kroppen Helt naken; utan en trasa på *kroppen*. • *De hade inte en tråd på kroppen när de hoppade i vattnet.*

Utan en trasa på kroppen Helt naken; i bara *nässingen*. • *Han gick på stranden utan en trasa på kroppen.*

Utan krusiduller Utan onödig diskussion; gå rakt på *sak*. • *Låt oss tala öppet och utan några krusiduller.*

Inte ödsla krut på någon Sluta hjälpa någon; inte satsa mer på någon. • *Du har gjort allt för att hjälpa mannen. Jag tycker därför inte du ska ödsla krut på honom längre.*

Ont krut förgås inte så lätt Det är svårt att bli av med något som är dåligt. • *Det är underligt att diktatorn lyckas hålla sig kvar vid makten. Ont krut förgås tydligen inte så lätt.*

Inte spara på krutet Säga precis som det är när man kritiserar någon; vara alldeles uppriktig i sin kritik. • *Chefen sparade inte på krutet när han läxade upp några av sina anställda.*

Ge krydda åt livet Göra det bättre och roligare; mer spännande och innehållsrikt. • *En trevlig hobby ger extra krydda åt livet.*

Det kryllar av något Det finns mycket av något; massor av något. • *Det kryllade av affärer i staden.*

Krypa för någon Fjäskas för någon; vara inställsam. • *En del människor kryper för sina chefer och vågar inte säga vad de tycker.*

Krypa till korset Erkänna att man gjort fel; be om förlåtelse. • *Jag har inte gjort något fel och tänker minsann inte krypa till korset.*

Elda för kråkorna Slösa med något, t.ex. värmen i ett hus. • *Det var hemskt vad varmt det är här. Det känns som om ni eldar för kråkorna.*

kråksången - kålsupare

- Det fina i kråksången** Det som är bra med något; som uppskattas extra mycket. • *Huset ligger alldeles vid sjön och det fina i kråksången är att vi får fiska hur mycket vi vill.*
- Smörja kråset** Äta mycket och gott; frossa. • *Nu ska vi minsann smörja kråset när företaget bjuder.*
- Gå kräftgång** Bli sämre; gå tillbaka i utvecklingen. • *Företaget hade gått kräftgång en längre tid.*
- Då kröp sanningen fram** Då fick man äntligen veta sanningen; någon väljer till sist att säga som det är. • *Äntligen kröp sanningen fram. Det här kunde han sagt långt tidigare.*
- Kuckla ihop något** Hitta 'på något i hemlighet; koka ihop något. • *Jag är säker på att de sitter och kucklar ihop något för att lura mig.*
- En kugge i maskineriet** En person som inte har något att bestämma; vara utan makt och inflytande. • *Bland alla anställda på företaget var han bara en kugge i maskineriet.*
- Börja på ny kula** Börja på nytt; pröva någonting annat. • *Den gamla affären gick inte bra. Men jag tänker börja på ny kula och köpa en ny affär.*
- Bakom kulisserna** Där ingen annan ser eller hör; utan insyn för allmänheten. • *Det ser bra ut på ytan mellan dem men bakom kulisserna vet man aldrig vad som händer.*
- För kung och fosterland** Satsa så mycket man orkar; för fulla muggar. • *Alla tog i för kung och fosterland när de skulle lyfta den tunga stenen.*
- Roa sig kungligt** Ha mycket roligt; njuta av festen. • *Vi roade oss kungligt under hela kvällen, dansade och pratade med folk.*
- Kunna 'med någon** Tåla någon; stå 'ut med någon. • *Jag kan inte med henne. Hon är så märkvärdig.*
- Kunna 'med något** Klara av att göra något som man vet är fel; göra någon besviken. • *Jag förstår inte hur du kunde med att ljuga för mig.*
- På kuppen** Dessutom eller därför. • *När du har så tunna kläder är det väl risk att du får en förkylning på kuppen.*
- Stå högt i kurs** Ha högt värde; ha högt anseende. • *Monica hade vunnit flera tävlingar i matlagning. Som kock stod hon nu därför högt i kurs.*

- Kuska runt** Resa omkring till olika platser; besöka lite olika ställen. • *Vi kuskade runt lite överallt under semestern.*
- Kusten är klar** Det finns inga risker längre; faran är över. • *Vattnet är nu rent och går att dricka igen. Kusten är klar.*
- I valet och kvalet** Inte veta vad man ska välja; man är tveksam. • *Jag står i valet och kvalet om jag ska resa till Italien eller Spanien på semester.*
- Först till kvarn får först mala** Den som kommer först får det bästa; den som är först får välja. • *Nästa vecka säljer vi ut allt till halva priset – först till kvarn får först mala.*
- Stup i kvarten** Hela tiden; *stup* i ett. • *Måste du störa mig stup i kvarten?*
- Kvick som en vessla** Mycket snabb. • *Trots hans höga ålder rör han sig kvickt som en vessla.*
- Komma på grön kvist** Få gott om pengar; få det ekonomiskt bra. • *Mannen hade kommit på grön kvist genom en hel del lyckosamma affärer.*
- Det kan kvitta** Det har ingen betydelse; det gör *detsamma*. • – *Jag blir visst skyldig en krona. – Det kan kvitta.*
- På kvällskvisten** På kvällen; i kvällningen. • *Vi brukar ta en promenad på kvällskvisten.*
- Kväva något i sin linda** Stoppa något tidigt innan det hinner utvecklas. • *Landets planer på att skaffa kärnvapen kvävdes redan i sin linda.*
- Kyla 'ner någon/något** Göra någon/något lugnare. • *Nu måste ni allt försöka kyla ner era känslor.*
- Vara ute i kylan** Vara ensam och inte få något stöd; vara i onåd. • *Han hade länge varit ute i kylan på sin arbetsplats.*
- Vara fattig som en kyrkrätta** Dåligt med pengar; utfattig. • *Efter alla sina lån var han nu fattig som en kyrkrätta.*
- Få sig en kyss** Få en smäll eller stöt; få sig en *törn*. • *Jag fick mig en kyss av dörren.*
- Ta kål på någon** Trötta ut någon; suga *musten* ur någon. • *Ungarna är för jobbiga ibland. De tar nästan kål på mig.*
- De är lika goda kålsupare** De är lika dåliga båda två; de kan ta varandra i *hand*. • *Båda två har tydligen varit otrogna så de är lika goda kålsupare.*

Inte en käft Inte en enda människa; inte en levande *själ*. • *Inte en käft syntes till ute på gatorna. Allt var öde och tomt.*

Vara slängd i käften Ha lätt för att prata; kunna svara snabbt. • *Den försäljaren var verkligen slängd i käften.*

Vara stor i käften Skryta mycket; stöddig. • *Han är allt lite väl stor i käften.*

Få sig en känga Få höra en elakhet; få en *gliring*. • *Han fick en ordentlig känga i debatten.*

Ge någon en känga Skälla 'ut någon; läsa *lusen* av någon. • *Läraren gav eleven en ordentlig känga när han kom för sent tredje dagen i rad.*

Ha något på känn Man anar något; man känner intuitivt. • *Jag har på känn att de har hamnat i svårigheter.*

Känna 'av något 1. Känna smärta. 2. Känna hur något är. • *1. Jag känner av värken i lederna vid dåligt väder. 2. Vi gick bara in och kände av stämningen och lämnade sedan festen.*

Känna för att göra något Ha lust att göra något; känna sig *hågad*. • *Jag känner för att gå ut och äta en bit mat i kväll.*

Känna för någon/något Bry sig 'om någon/något; känna sig engagerad i någon/något. • *Jag känner starkt för gatubarnen i storstäderna.*

Känna 'på något Uppleva något; prova 'på något. • *Jag tycker du ska känna på hur det är att bo i husvagn.*

Ge sig till känna Avslöja vem man är; avslöja sin identitet. • *Mannen gav sig till känna för polisen och erkände brottet.*

Kännas hårt Något känns grymt; omänskligt. • *Det kändes hårt att behöva avliva djuret.*

Inte vilja kännas 'vid något/någon Låtsas att man inte har med något/någon att göra; ta avstånd från något/någon. • *Han skämdes för sin vän och låtsades inte kännas vid honom.*

Ha känsla för något Ha lätt för något; ha *sinne* för något. • *Han har en väldigt känsla för musik.*

Det är allmänt känt Många människor vet det; många har kännedom om något. • *Det är allmänt känt att de ska skiljas.*

Sätta en käpp i hjulet för någon Försöka stoppa eller hindra någon; lägga *hinder* i vägen för någon. • *Han försöker sätta en käpp i hjulet för mig så att jag inte kommer iväg på någon resa.*

Gå käpprätt åt skogen Det misslyckas helt; gå åt *skogen*. • – *Hur går det med dina studier? – Det verkar gå käpprätt åt skogen.*

Gammal kärlek rostar aldrig En person man en gång för länge sedan har älskat slutar man aldrig att älska. • *När vi träffades igen efter många år blev vi på nytt förälskade. Gammal kärlek rostar aldrig.*

Pudelns kärna Det viktigaste innehållet i något; den verkliga innebörden. • *Jag har svårt att förstå vad som är pudelns kärna i det han skriver.*

Kärva 'till sig Bli besvärligt; *strula* 'till sig. • *Det har kärvat till sig på jobbet.*

Komma på rätt köl Få bättre kontroll över sitt liv; *reda* 'upp något. • *Nu börjar vi äntligen komma på rätt köl med vår ekonomi.*

Segla i någons kölvatten Hänga med och utnyttja någon som är framgångsrik; sola sig i *glansen*. • *Han seglade i kölvattnet på hustruns framgångar och fick också sitt namn nämnt i tidningen.*

Det starka/svaga könet Männen/kvinnorna. • *Kvinnorna kallas ibland för det svaga könet.*

Köpa grisen i säcken Köpa något utan att säkert veta vad det är; köpa på *vinst* och förlust. • *Jag skulle aldrig våga köpa en begagnad bil utan att först ha provkört den. Man ska inte köpa grisen i säcken.*

Köpa något Instämna i något; gå 'med på något. • – *Tycker du mitt förslag är bra? – Ja, verkligen! Det köper jag direkt.*

Till på köpet Dessutom; inte *nog* med det. • *Han har ett hus i Sverige och ett hus i Danmark och så har han till på köpet två hus i Spanien.*

Kör för det! – Ja, gärna det!; *kör* till! • – *Ska vi säga att vi gör halva jobbet var? – Ja, kör för det.*

Kör till! – Ja, vi säger det då!; *kör* för det! • *Kör till! Jag köper bilen av dig.*

I ett kör Hela tiden; jämt och ständigt. • *De bråk-ar i ett kör.*

Vi kör på det Vi gör så; det bestämmer vi. • – *Bestämmer ni er då för att vi också byter ut fönstren i sovrummet? – Ja, vi kör på det.*

Köra 'fast Man hittar ingen lösning; köra *huvudet* i väggen. • – *Hur går det? – Inte alls bra. Vi har kört fast.*

köra - kött

Köra 'ihop sig Bli besvärligt och svårt att hinna med; *strula* 'till sig. • *Många är sjuka på jobbet så det har kört ihop sig.*

Köra med någon Helt bestämma vad någon annan ska göra. • *Han försöker köra med sin fru men hon lyssnar inte på vad han säger.*

Köra med något Använda ett och samma sätt för att slippa något. • *Han kör alltid med att han inte har tid när han i själva verket inte har lust att komma.*

Köra 'på Fortsätta som vanligt; göra som man gjort tidigare. • *Vi ändrar ingenting utan kör på som vanligt.*

Köra slut på någon Trötta 'ut någon; ta 'kål på någon. • *Jag tror bestämt att barnen kör slut på mig i dag.*

Köra 'över någon Inte bry sig om vad någon tycker; helt nonchalera någon. • *Ni bryr er aldrig om vad jag tycker utan kör över mig hela tiden.*

Hela köret Allt; hela *rasket*. • *Vi köpte hela köret till halva priset.*

Det är kört Det finns ingen chans att lyckas längre; nu kan vi *hälsa* hem. • *Det är kört. Med tre spelare utvisade kan vi inte vinna matchen.*

Loppet är kört Det finns ingen chans att lyckas längre; det är *kört*. • *Du skulle ha bestämt dig tidigare. Nu är nog tyvärr loppet kört.*

Få kött på benen Få veta mer om något; få ytterligare kännedom. • *Jag behöver få mer kött på benen innan jag kan bestämma mig.*

L

Det lackar mot jul Det närmar sig jul. • *Det märktes i affärerna att det lackade mot jul.*

Svetten lackar Svetten rinner; svettas våldsam. • *Jag kände hur svetten lackade i värmen.*

Ladda 'om batterierna Hämta nya krafter; få ny inspiration. • *Nu gäller det att ladda om batterierna och vinna nästa match.*

Ladda 'upp Förbereda sig så att man orkar mer; samla krafter. • *Landslaget är på träningsläger för att ladda upp inför matchen.*

Känna sig laddad Känna sig väl förberedd; väldigt motiverad för något. • *Jag känner mig laddad för matchen på lördag.*

En oskriven lag En regel som följs utan att vara skriven någonstans; en självklar regel. • *Det är faktiskt en oskriven lag att man inte går före i kön.*

Ge sig i lag med någon Börja vara ihop med någon fast man inte borde; välja ett dåligt umgänge. • *Jag förstår inte att han har gett sig i lag med honom som varit ute på så mycket elände.*

I glada vänners lag Tillsammans med trevliga vänner; i en trevlig gemenskap. • *Det är väl underbart att få träffas så här i glada vänners lag!*

Vara ur lag Inte fungera; inte må bra. • *Min mage har varit ur lag den senaste tiden.*

Över lag I stort sett alla; gäller nästan samtliga. • *Ni har över lag skött er bra under vår skolresa.*

Läsa lagen för någon Tala om för någon vilka regler som gäller; tillrättavisa någon som brutit mot en bestämmelse. • *Så där kan hon ju inte göra! Jag ska minsann läsa lagen för henne.*

Ta lagen i egna händer Inte bry sig om lagen utan bestraffa någon på egen hand. • *Gör inte polisen något snart så måste vi ta lagen i egna händer.*

Ha något på lager Ha något roligt att berätta; kunna dra en historia. • *Tillsammans med goda vänner är det ibland bra att ha lite roliga historier på lager.*

Bjuda laget runt Bjuda alla. • *Jag bjuder laget runt om ni önskar något att dricka.*

Ha ett ord med i laget Få vara med och bestämma; få möjlighet att säga sin mening. • *Det är inte bara du som ska bestämma vilka tapeter vi ska ha. Jag vill nog också ha ett ord med i laget.*

I minsta laget För liten; kunde vara större. • *Tröjan är i minsta laget. Du behöver nog en storlek större.*

I senaste laget Nästan för sent. • *Du är i senaste laget. Vi har redan börjat äta.*

Vid det laget Just då; vid den tiden. • *Vid det laget var vi alla ordentligt trötta.*

Lagom är bäst Varken för mycket eller för lite är det bästa. • *Jag tror inte jag skulle vilja ha alltför mycket pengar. Lagom är nog bäst.*

Det är lagom åt dig Så går det om man gör något dumt; det är rätt åt dig. • *Jag känner mig alldeles slut i dag efter allt festande i går. – Det är lagom åt dig.*

Skörda lagrar Få beröm; vinna segrar. • *Landslaget hade skördat väldiga lagrar under tävlingarna.*

Vila på sina lagrar Njuta av sina framgångar man haft; man behöver inte anstränga sig mer. • *Trots alla framgångar han haft genom åren så tänkte han ändå inte vila på sina lagrar.*

De breda lagren De vanliga människorna; gemene man. • *De breda lagren är nog inte helt säkra på vilket parti de ska rösta på.*

Vara någon till lags Göra så att någon blir nöjd; tillfredsställa någon. • *Det är helt omöjligt att söka vara alla till lags.*

Vit som ett lakan Mycket blek; blek som ett lik. • *Han var alldeles genomfrusen och vit som ett lakan.*

From som ett lamm Mycket snäll; ofarlig. • *Hunden är from som ett lamm.*

Land och rike runt Runt hela landet; se många olika platser. • *Vi har åkt land och rike runt och sett en hel del.*

Gå i land med något Klara 'av något; lyckas med något. • *Jag undrar om hon verkligen går i land med att ta två guldmedaljer i OS?*

landet - leva

Veta hur landet ligger Förstå hur läget är; förstå vilka förutsättningar som gäller. • *Det är för tidigt att säga hur bra klassen är. Men om några månader vet jag nog mer hur landet ligger.*

Dra en lans för något Kämpa för något; gå i *bräschen* för något. • *Flera länder inom EU ansåg det vara viktigt att dra en lans för arbetet med miljön.*

Lappa ihop något (äktenskap) Få det att fungera igen; reparera något. • *Trots många svårigheter försökte de ändå lappa ihop sitt äktenskap igen.*

Lappa 'till någon Slå 'till någon; *klippa* 'till någon. • *Hon blev så arg att hon lappade till honom.*

Larva sig Göra sig löjlig och irriterar andra; *dumma* sig. • *Skärp till dig nu och sitt inte bara och larva dig!*

Dra tyngsta lasset Få arbeta mest; ha största arbetsbördan. • *Det är alltid jag som får dra det tyngsta lasset. Ni måste också hjälpa till.*

Ligga någon till last Vara en börda för någon; utnyttja någon. • *Vi kan inte bo och äta hos er utan att betala. Vi vill inte ligga någon till last.*

Lasta någon för något Ge någon skulden för något; skylla på någon. • *Ni kan väl inte lasta mig för att vi förlorade?*

Det är inget latmangöra Det är arbetsamt; slitsamt. • *Att flytta är minsann inget latmangöra.*

Ligga på latsidan Vara lat och inte göra något; ligga på *sofflocket*. • *Det var väldigt vad han arbetar under semestern. Han ligger verkligen inte på latsidan.*

En glad lax En levnadsglad människa; en person som ser ljust på livet. • – *Han verkar alltid vara glad och uppåt. – Ja, han är en glad lax.*

Lägga lök på laxen Göra så att något blir ännu värre; lägga *sten* på börda. • *Det är illa nog som det är. Lägg inte lök på laxen.*

Ur led är tiden Ingenting är som det var förr; ingenting är sig likt längre. • *Bara dessa krig och eländan på nyheterna! Ur led är tiden!*

... till leda Så mycket av något att man är trött på det; fått nog. • *Den här låten har jag nu hört till leda varenda dag på radion.*

Gå i någons ledband Göra precis som någon annan vill; vara som *vax* i någons händer. • *Han verkar helt gå i sin hustrus ledband.*

Oro i leden Oro bland människor. • *Den höga arbetslösheten hade skapat oro i leden. Många sökte sig utomlands.*

Ryta som ett lejon Skrika kraftigt och ovänligt. • *Läraren röt som ett lejon inne i klassrummet.*

Leka med döden Ta stora risker; utmana ödet. • *Den som klättrar i berg leker ofta med döden.*

Leka med tanken på något Fundera lite på något; *prata* löst om något. • *Vi har ibland lekt med tanken på att flytta ut till landet.*

Inte att leka med Kan vara farligt; man får akta sig noga. • *Jag skulle aldrig våga gå in till lejonen. De är verkligen inte att leka med.*

Lika barn leka bäst Lika personer vill gärna vara tillsammans; *kaka* söker maka. • *Människor med samma problem i samhället finner ofta varandra. Lika barn leka bäst.*

Lekande lätt Inga som helst problem; det är en smal sak. • *Det gick lekande lätt att hitta rätt adress i staden.*

Blanda sig i leken Lägga sig i; lägga sin *näsa* i blöt. • *Vi ska nog klara upp det här utan att du blandar dig i leken.*

Dra sig 'ur leken Inte vilja fortsätta längre därför att något är osäkert; *dra* sig 'ur något. • *Jag ville inte vara med och satsa så stora pengar på spel så jag drog mig ur leken.*

Vara ur leken Inte ha någon chans längre; inte att *räkna* med längre. • *På tävlingens sista varv fick de fel på bilen. Sedan var de ur leken.*

Livet leker Allt är roligt; det finns inga problem. • *De hade det underbart skönt under semestern och livet lekte för dem.*

Riskera liv och lem Riskera att bli skadad eller att dö; ta stora risker. • *Han riskerade liv och lem när han räddade hunden från att drunkna.*

Leta med ljus och lykta Leta länge efter något; leta intensivt. • *Jag har letat med ljus och lykta efter glasögonen utan att kunna finna dem.*

Det får man leta efter Det är nästa omöjligt att finna; går inte att hitta. • *Ett bättre hotell får man leta efter.*

Leva högt på något Ha stor nytta av något; utnyttja något. • *Hon lever högt på sin utstrålning och charm.*

Leva loppan Festa 'om; slå *runt*. • *Under helgen hade flera av ungdomarna varit inne i centrum och levt loppan.*

Leva med något Få acceptera något som inte är riktigt bra; *finna* sig i något. • *Han har ett väldigt häftigt humör men jag har lärt mig leva med det.*

Leva 'om Festa och roa sig; *leva* loppan. • *Ungdomarna levde om ordentligt under kvällen.*

Leva på stor fot Ha dyra vanor; leva över sina tillgångar. • *Hans pengar räckte aldrig till eftersom han levde på alltför stor fot.*

Leva på vatten och bröd Vara mycket fattig; suga på *ramarna*. • *Under kriget fick många leva på vatten och bröd.*

Leva rövare Bråka och skrika; föra ett *herrans* liv. • *Barnen för omkring och levde rövare i huset när föräldrarna var borta.*

Leva 'upp Börja leva ett intressant liv; *blomma* 'upp. • *Hon har verkligen börjat leva upp sedan hon träffade honom.*

Leva 'upp till något Någon är så bra som man väntar sig; motsvara förväntningarna. • *Det är inte alltid lätt att leva upp till alla krav och förväntningar. Man är ju bara människa.*

Mer död än levande Väldigt trött; totalt utpumpad. • *När vi hade sprungit två varv kände jag mig mer död än levande.*

Den som lever får se Man får se hur det går; det får framtiden utvisa. • – *Tror du de måste stänga fabriken? – Den som lever får se.*

Få veta att man lever Bli mycket kritiserad; bli hårt pressad. • *När man har gjort ett allvarligt fel eller misstag får man ofta veta att man lever.*

Hur lever livet med dig? Hur mår du nu för tiden?; hur står det till? • – *Hur lever livet med dig? – Jo tack, ganska bra.*

Lida alla helvetes kval Lida väldigt mycket; ha mycket ont. • *Jag led alla helvetes kval när jag var sjuk.*

Lida brist på något Ha för lite av något; ha ont om något. • – *Har ni allt ni behöver? – Ja, vi lider ingen brist på något.*

Vill man vara fin får man lida pin Man får ofta lida om man vill vara fin. • *De här skorna är snygga men de ger mig skoskav. Vill man vara fin får man lida pin.*

Det lider mot kvällen Det närmar sig kvällen; det är snart kväll. • *Det lider mot kvällen. Det är dags att vi slutar.*

Vad det lider Förr eller senare; så småningom. • *Ni ska inte oroa er. Det ordnar sig nog vad det lider.*

Ligga 'av sig Man är sämre på grund av bristande träning; känna sig otränad. • *Jag känner att jag har legat av mig och är inte i samma form som tidigare.*

Ligga 'bakom något Vara orsak till något; stå 'bakom något. • *Polisen undrade vem som låg bakom stölderna.*

Ligga 'efter med något Vara försenad med något; *släpa* 'efter med något. • *Hon ligger efter med hyran.*

Ligga 'i Arbeta mycket hårt; arbeta för *högtryck*. • *Nu måste vi ligga i om vi ska bli klara till nästa vecka med jobbet.*

Ligga i blodet Vara medfött eller naturligt; ärftlig egenskap. • – *Är alla era barn lika musikaliska? – Ja, det verkar ligga i blodet.*

Ligga i lä Någon annan är bättre; vara i underläge. • *Har du bara plockat 2 liter lingon? Då ligger du allt i lä. Jag har plockat 20 liter.*

Ligga i tiden Det är modernt; vara *inne*. • *Allt fler människor vill bo på landet. Det verkar ligga i tiden.*

Ligga illa till Vara i en svår situation; vara i *knipa*. • *Kan du låna mig lite pengar? Jag ligger lite illa till just nu.*

Ligga lågt Vänta med att göra något; avvakta vad som händer. • *Vi gör inget åt problemet just nu utan ligger lågt ett tag.*

Ligga med någon Ha samlag med någon; ha sexuellt umgänge med någon. • *Han erkände att han legat med en annan kvinna.*

Ligga någon till last Vara en börda för någon; utnyttja någon. • *Vi kan inte bo och äta hos er utan att betala. Vi vill inte ligga någon till last.*

Ligga och lura i vassen Vänta på rätt tillfälle; avvakta rätt ögonblick. • *Häst nummer fem vann loppet trots att den legat sist hela tiden. Den hade bara legat och lurat i vassen.*

Ligga 'på Påminna någon många gånger; försöka övertala någon. • *Om du vill att han ska gå med på ditt förslag måste du nog ligga på hela tiden.*

ligga - liv

Ligga på latsidan Inte göra något; sitta med *armarna* i kors. • *Nu kan vi inte ligga på latsidan längre. Det är hög tid att börja arbeta nu.*

Ligga 'ute med pengar Ha lånat 'ut pengar; man har pengar att fordra. • *Jag ligger ute med 10 000 kronor.*

Ligga över någon Oroa och bekymra någon; *hänga* över någon. • *Examensprovet låg över honom.*

Hur ligger det till? Hur är det?; hur är det *ställt* med det? • *Jag undrar hur det ligger till med hans hälsa?*

Lik i garderoben Man försöker gömma sådant som man skäms för; gamla synder. • *Det visade sig att politikern hade gjort en hel del dumma saker tidigare i sitt liv. Han hade en hel del lik i garderoben.*

Blek som ett lik Mycket blek i ansiktet; vit som ett *lakan*. • *Han hade väldigt ont och var blek som ett lik.*

Han är sig lik Han har inte ändrat sig; vara oförändrad. • *– Har han lika svårt att passa tiden? – Ja, han är sig lik.*

Vara lika som bär Vara mycket lika. • *Bröderna var lika som bär.*

Sätta likhetstecken mellan två saker

Tycka att två saker är samma sak; inte göra åtskillnad mellan två saker. • *Man kan inte alltid sätta likhetstecken mellan sex och kärlek.*

Det här liknar ingenting Det är helt tokigt; det går inte alls. • *Ni kan inte bara sitta framför TV:n hela dagarna. Det liknar ju ingenting.*

Linda någon runt sitt lillfinger Få någon att göra allt vad man vill; utnyttja någon. • *Fadern gav alltid dottern allt vad hon önskade. Hon kunde verkligen linda honom runt sitt lillfinger.*

Sköta något med lillfingeret En enkel uppgift; inte alls komplicerat. • *Det här arbetet är ganska svårt och krävande. Det är inget som du sköter med lillfingeret.*

Gå 'upp i limningen Bli så arg att man har svårt att behärska sig. • *Det tuitade upptaget hela kvällen i telefonen. Jag höll på att gå upp i limningen.*

Löpa linan 'ut Fortsätta ända till slutet; slutföra något. • *Även om det känns jobbigt just nu så måste vi ändå löpa linan ut.*

Visa sig på styva linan Visa hur bra man är; visa sig duktig. • *Hon visade sig verkligen på styva linan när det gällde huvudräkning.*

Kväva något i sin linda Stoppa något tidigt innan det hinner utvecklas. • *Landets planer på att skaffa kärnvapen kvävdes redan i sin linda.*

Ligga i sin linda Vara alldeles i början; inte kommit långt i sin utveckling. • *Forskningen kring många sjukdomar ligger ännu i sin linda.*

Lindrigt sagt Utan att överdriva alls; *minst* sagt. • *Jag är lindrigt sagt trött på alla dina lögner.*

Driva en hård linje Vara hård; kräva mycket. • *Den nye presidenten drev en hård linje.*

Ligga i linje med något Vara så som man tänkt eller planerat; överensstämma med något. • *Det här förslaget ligger helt i linje med vad alla varit överens om tidigare.*

Vara inne på samma linje Börja tänka på samma sak; samma tanke. • *Jag är faktiskt inne på samma linje som du.*

Över hela linjen Överallt; allt och alla. • *Flera cyklar från fabriken har visat sig dåliga. Det kanske är så över hela linjen?*

Lista 'ut något Fundera länge och sedan förstå; *komma* 'på något. • *Nu tror jag att jag har listat ut hur det hela fungerar.*

Liv i luckan Väldigt mycket oväsen; stökigt. • *Innan alla barnen somnade var det ett väldigt liv i luckan.*

Liv och rörelse Mycket som händer; mycket fart och aktivitet. • *Det var mycket liv och rörelse inne i staden.*

Föra liv Bråka så att det stör andra; föra *oväsen*. • *De förde ett himla liv på gatorna.*

Inte för sitt liv Inte alls; ha svårt att ... • *Jag kan inte för mitt liv förstå varför de jämt ska krångla till det.*

Med liv och lust Med stor glädje och energi; med hela sin själ. • *Hon gick in för idrotten med liv och lust.*

Riskera liv och lem Riskera att bli skadad eller att dö. • *Han riskerade liv och lem när han räddade hunden från att drunkna.*

Väcka något till liv Något börjar hända; något vaknar. • *När jag kom tillbaka till mina gamla hemtrakter väckte det en del minnen till liv.*

Liva 'upp någon Göra så att någon blir piggare; få någon på gott humör. • *Han är lite nere så du får försöka liva upp honom.*

Livet leker Allt är roligt; det finns inga problem. • *De hade det underbart skönt under semestern och livet lekte för dem.*

Få sätta livet till Dö; stryka med. • *Flera personer fick sätta livet till när bussen körde av vägen.*

För brinnande livet Så snabbt man kan; för glatta livet. • *Han sprang för brinnande livet för att hinna med bussen.*

För glatta livet Så snabbt man kan; för brinnande livet. • *De jobbade för glatta livet för att bli klara i tid.*

Göra livet surt för någon Ge någon många problem; *ställa* 'till det för någon. • *En del människor gör alltid livet surt för andra.*

Jaga livet ur någon Kräva för mycket av någon; stressa någon. • *Barnen lämnade inte mamman ifred en sekund. De jagade nästan livet ur henne.*

Komma någon in på livet Få kontakt med någon; komma nära någon. • *Jag känner henne inte trots att vi träffas varje dag. Det är svårt att komma henne in på livet.*

Kosta någon livet Göra så att någon dör; någon förolyckas. • *Olyckan kostade många människor livet.*

Leva livet Njuta av livet. • *Jag tänker sälja mitt företag nu och leva livet.*

Livets goda Sådant som man njuter av; god mat och dryck. • *Under semestern njöt vi i fulla drag av livets goda.*

Få sig något till livs Få något att äta; få sig en *matbit*. • *Nu måste vi snart få oss något till livs.*

Då blev det annat ljud i skällan Då lät det annorlunda; då var man med på *noterna*. • *När han fick reda på att han slapp betala blev det annat ljud i skällan. Då var han intresserad att följa med.*

Inte höra ett ljud från någon Inte ett ord; ingen kontakt. • *Modern hade inte hört ett ljud från sonen på flera månader.*

Ljuga någon rakt upp i ansiktet Ljuga på ett fräckt sätt; ljuga utan att skämmas. • *Han ljög mig rakt upp i ansiktet om att han varit hemma hela kvällen.*

Ljuga som en häst travar Ljuga mycket; vara en stor lögnare. • *Du kan inte lita på vad han säger. Han ljuger som en häst travar.*

Bränna sitt ljus i båda ändarna Arbeta för hårt; slita 'ut sig. • *Du bränner ditt ljus i båda ändarna om du arbetar så mycket som du gör.*

Det går upp ett ljus för någon Plötsligt förstår man; det står helt *klart*. • *Plötsligt gick det upp ett ljus för mig varför ingen hade ringt. Telefonen var ju avstängd.*

Få grönt ljus Få ett ja till att börja; få klartecken. • *Vi har äntligen fått grönt ljus av kommunen att få börja bygga.*

Se dagens ljus Födas; *komma* till världen. • *Det lilla barnet såg dagens ljus tidigt en söndagsmorgon.*

Se något i ett nytt ljus Se något på ett nytt sätt; komma på andra *tankar*. • *Efter olyckan såg hon allt i ett nytt ljus.*

Sitta som tända ljus Sitta stilla; vara lugna och uppmärksamma. • *Eleverna satt som tända ljus under hela lektionen.*

Sätta sitt ljus under skäppan Inte visa hur klok eller duktig man är; inte kunna hävda sig. • *Varför visar du inte allt som du kan och vet. Du sätter ditt ljus under skäppan alltför ofta.*

Söka med ljus och lykta Leta överallt efter något; leta ivrigt. • *Äntligen har jag hittat mina glasögon. Jag har sökt med ljus och lykta efter dem.*

Föra någon bakom ljuset Lura eller bedra någon; *dribbla* bort någon. • *Han förde oss alla bakom ljuset när han sa att pengarna skulle gå till de fattiga.*

En ljusning i mörkret Det verkar bli bättre; det finns ljusglimtar. • *Även om det verkar svårt just nu så ser vi ändå en ljusning i mörkret längre fram.*

Det ser ljusst ut Det ser ganska bra ut; det ser *lovande* ut. • *När det gäller vädret ser det ljusst ut för de närmaste dagarna.*

Med lock och pock Försöka övertala någon på olika sätt; både locka och hota. • *Han har tydligen inte bättrat sig trots att jag försökt med både lock och pock.*

Lägga locket 'på Inte vilja ge information; *tysta* 'ner något. • *Ledningen för företaget ville inte säga något mer utan valde att lägga locket på.*

loftet - luften

Tomtar på loftet Vara förvirrad; splittrad och tankspridd. • *I dag har jag visst tomtar på loftet. Jag kommer inte ihåg någonting.*

Dött lopp En tävling där två kommer i mål samtidigt; alldeles jämnt. • *Det blev dött lopp mellan de båda löparna.*

Under dagens lopp Samma dag; någon gång under dagen. • *Vi kommer under dagens lopp och lagar kylskåpet.*

Leva loppan Festa 'om; slå 'runt. • *Under helgen hade flera av ungdomarna varit inne i centrum och levt loppan.*

Loppet är kört Det är för sent; det hela är avgjort. • *Du skulle ha bestämt dig tidigare. Nu är nog tyvärr loppet kört.*

I långa loppet I längden; på längre sikt. • *I långa loppet mär du bättre av att cykla och promenera i stället för att jämt ta bilen.*

Komma loss Komma i tagen; bli fri från hämningar. • *Upp och dansa allesammans nu och kom loss ordentligt nu till den härliga låten.*

Det faller på någons lott Någon måste göra det; ansvaret vilar på någon. • *Det har fallit på min lott att meddela vilka som måste lämna företaget.*

Vara nöjd med sin lott Vara nöjd med det som man har fått i livet; vara tillfreds med sitt liv. • *Det är viktigt att vara nöjd med sin lott och inte jämföra sig med andra.*

De lyckligt lottade De som har mycket pengar; de privilegierade. • *De redan lyckligt lottade i samhället verkar bara få det bättre och bättre.*

De sämst lottade De som har minst pengar; de sämst ställda. • *Det är alltid de sämst lottade i samhället som drabbas mest av besparingarna.*

Det är rena lotteriet Man vet inte hur det går; beror helt på tillfälligheter. • *Det är helt omöjligt att veta vem som kommer att vinna. Det är rena lotteriet.*

Tack och lov! Man känner sig glad och lättad att något gick bra; gudskelov! • *Tack och lov att du är hemma igen!*

Lova bort sig Tacka ja till något (ex. fest); lova att komma. • *Jag kan tyvärr inte komma för jag har redan lovat bort mig.*

Lova guld och gröna skogar Lova någon mycket som man sedan inte kan ge; **lova** runt och hålla tunt. • *Innan vi gifte oss lovade han mig guld och gröna skogar.*

Lova runt och hålla tunt Lova mycket som man inte håller; **lova** guld och gröna skogar. • *Politiker lovar ibland runt och håller tunt.*

Det vill jag lova Det kan man verkligen säga; det kan man **lugnt** påstå. • *– Det var väldigt vad dyrt det blev. – Ja, det vill jag lova.*

Det ser lovande ut Det ser ganska bra ut; det **lovar** gott. • *Han har spelat bra de senaste matcherna så det ser lovande ut inför finalen.*

Det lovar gott Det ser ut att bli bra; det ser **ljust** ut. • *Företaget hade börjat gå med vinst. Det lovar gott för framtiden!*

Slå sina lovar kring någon Röra sig runt någon för att man är intresserad; uppvakta någon. • *Hon har länge slagit sina lovar kring honom.*

Hålla vad man lovat Göra det som man har sagt att man ska göra; stå vid sitt **ord**. • *Det är väldigt viktigt att man håller vad man lovat.*

Ta loven av något Göra så att något inte verkar så farligt; ta **udden** av något. • *Hennes leende och trevliga sätt tog loven av kritiken.*

Mer än lovligt dum Mycket dum och inte förstå; vara bakom **flödet**. • *Han verkar vara mer än lovligt dum.*

Behandla någon som luft Låtsas som om någon inte finns; behandla någon illa. • *Jag trivs inte alls på mitt nya arbete. De behandlar mig som luft.*

Få luft under vingarna Få nya krafter; plötsligt går allt lättare. • *Framgången gjorde att jag fick ny luft under vingarna.*

Ge luft åt något Visa något; ge **utlopp** åt något. • *Hon gav luft åt sin ilska som hon gått och burit på länge.*

Kippa efter luft Andas snabbt för att man sprungit; flåsa. • *Löparen kippade efter luft när han kom i mål.*

Lufta sig Få frisk luft; få en **nypa** frisk luft. • *Det är så varmt härinne så jag måste ut och lufta mig.*

Luften gick 'ur honom Tappa all lust och ork; känna sig kraftlös. • *Luften gick ur honom när han inte heller denna gång fick något arbete.*

Ett slag i luften Ger inget resultat; utan effekt. • *Allt arbete med att få folk att sluta röka blev ett slag i luften.*

Flyga i luften Explodera. • *När oljan började brinna flög hela fabriken i luften.*

Gripa något ur luften Hitta 'på något som inte är sant; rena fantasier. • *Det du anklagar mig för har du helt gripit ur luften.*

Ha många bollar i luften Arbeta med många olika saker samtidigt; ha många **järn** i elden. • *Jag förstår inte hur hon orkar med allt arbete och ha så många bollar i luften.*

Hänga i luften Vara hotande nära; ligga i **luften**. • *Slagsmålet mellan pojkarna hade hängt i luften en längre tid.*

Ligga i luften Man känner eller anar att någonting kommer att hända; hänga i **luften**. • *Vi kände att slagsmålet mellan pojkarna låg i luften.*

Rensa luften Tala öppet för att reda ut problem; **tala** 'ut. • *Ibland är det viktigt att rensa luften för att alla ska må bättre.*

Bygga luftslott Drömma vackert om framtiden; vara oralistisk. • *Du måste ju någon gång se verkligheten som den är och inte bara bygga luftslott.*

Lugnet före stormen Strax innan oro eller kaos bryter ut; snart brakar det loss. • *Allt såg lugnt och stilla ut på gatorna. Men polisen varnade för att det bara var lugnet före stormen.*

Det kan man lugnt påstå Ja, det kan man verkligen säga; det ska **gudarna** veta. • *– Det var verkligen jobbigt att springa i värmen. – Ja, det kan man lugnt påstå.*

Det är lugnt Det är inga problem; det är okej. • *– Går det bra? – Ja, det är lugnt.*

Sätta något under lupp Undersöka noggrant; nagelfära något. • *Det här förslaget behöver nog sättas under lupp innan vi kan godkänna det hela.*

Ligga på lur Ligga gömd och vänta på att anfälla; lurpassa. • *Katten låg på lur under trappan.*

Lura 'ut något Tänka och sedan förstå hur något fungerar; **klura** 'ut något. • *Lyckas du lura ut vilket ord som ska in i den tomma rutan?*

Bli lurad på konfekten Bli lurad eller besviken; bli dragen vid **näsan**. • *Jag kände mig verkligen lurad på konfekten när jag inte fick någon del av vinsten.*

Det är något lurt med det Det är något som inte stämmer; det ringer en **klocka**. • *Priset på bilen är alldeles för lågt. Det är något lurt med det hela.*

Läsa lusen av någon Skälla 'ut någon; ge någon en **känga**. • *Jag ska minsann ta och läsa lusen av honom.*

Luska 'ut något Få reda på något; **snoka** reda på. • *Han luskade snart ut hennes hemliga telefonnummer.*

I nöd och lust Både i med- och motgång; i livets alla skiften. • *Människor som gifter sig får lova att hålla ihop i nöd och lust.*

Med liv och lust Med stor glädje och energi; med hela sin själ. • *Hon gick in för idrotten med liv och lust.*

Göra sig lustig över någon Skämta om någon på ett elakt sätt; ha roligt på någons **bekostnad**. • *Han är ofta lite elak och gör sig lustig över andra.*

Hastigt och lustigt Plötsligt; hux **flux**. • *Vi stod och pratade. Men så hastigt och lustigt försvann han bara.*

Ha något på lut 1. Stor chans att få något. 2. Ha något i hemlighet som man tänker visa längre fram; ha något i **bakfickan**. • *1. Jag har faktiskt ett jobb på lut. 2. Jag har en hel del idéer på lut som jag tänker presentera senare.*

Det lutar åt att ... Det verkar troligt att ...; mycket **talar** för något. • *Det lutar åt att vi kommer att behöva anställa fler personer till hösten.*

Märka vartåt det lutar Förstå hur det kommer att fortsätta; hur det utvecklar sig. • *Vi har länge märkt vartåt det lutar med företaget. Tydligt går det inte att undvika en konkurs.*

Råka i luven på varandra Börja bråka eller gräla; **komma** 'ihop sig. • *Vi råkar ofta i luven på varandra när det gäller barnen.*

En lyckans ost En person som har mycket tur; ha **lyckan** med sig. • *Du är en lyckans ost som vunnit en resa till Florida.*

Ha lyckan med sig Ha tur; ha **turen** på sin sida. • *Han verkar ofta ha lyckan med sig när han spelar på lotteri.*

Lyfta 'fram något Framhålla något som särskilt viktigt; särskilt understryka något. • *Jag skulle särskilt vilja lyfta fram motionens betydelse för bättre hälsa.*

Söka med ljus och lykta Leta överallt efter något; leta ivrigt. • *Äntligen har jag hittat mina glasögon. Jag har sökt med ljus och lykta efter dem.*

Lysa 'upp Bli glad så det skiner om någon; **skäma** 'upp. • *Hon lyste upp när hon fick se dem.*

lystmäte – läker

- Få sitt lystmäte** Få så mycket att man blir nöjd; inte vilja ha mer. • *Under vår semester i Grekland fick jag mitt lystmäte av sol.*
- Hålla låda** Prata mycket; berätta vilt. • *På festen var det bara en person som höll låda hela kvällen. De andra fick inga möjligheter att säga något.*
- Dyka 'upp som gubben i lådan** Komma helt oväntat; överraska. • *Han låg sist och ingen hade lagt märke till honom men så plötsligt dök han upp som gubben i lådan och vann tävlingen.*
- Vara eld och lågor** Mycket intresserad; entusiastisk. • *Hustrun var eld och lågor när hon fick se det nya huset.*
- Ligga lågt** Vänta med att göra något; avvakta vad som händer. • *Vi gör inget åt problemet just nu utan ligger lågt ett tag.*
- Sjunka lågt** Visa en dålig sida av sig själv; *sänka* sig till något. • *Hur kan hon sjunka så lågt att hon inte bryr sig om sitt barn?*
- Bli lång i ansiktet** Bli mycket förvånad; snopen. • *Anna blev väldigt lång i ansiktet när hon såg att fyra kvinnor hade samma röda klänning som hon på festen.*
- Långt ifrån** Inte alls; inte på något vis. • *Det är långt ifrån säkert att jag kan tävla på lördag eftersom jag är förkyld.*
- Långt om länge** Till sist; slutligen. • *Långt om länge kom strömmen tillbaka.*
- Gå långt** Lyckas i framtiden; ha *framtiden* för sig. • *Hon som har så fina betyg och är så duktig kommer säkert att gå långt.*
- Gå för långt** Det är ju inte klokt!; det är väl ändå *höjden!* • *Nu går det verkligen för långt! Ska vi verkligen arbeta på helgerna också?*
- Inte på långt när** Långt ifrån; inte alls. • *Filmen var inte på långt när lika bra som själva boken.*
- Bakom lås och bom** I fångelse; *sitta* 'inne. • *Efter allt vad han gjort hamnar han säkert bakom lås och bom en dag.*
- Gå i lås** Gå bra eller lyckas; fungera. • *Jag tror att vår plan kommer att gå i lås.*
- Låsa sig för någon** Man spänner sig så att något inte fungerar; det *knyter* sig. • *Varje gång jag träffar en kvinna låser det sig fullständigt för mig.*
- Låtsas som om det regnar** Strunta i; inte reagera. • *Bry dig inte om hennes dåliga humör. Låtsas som om det regnar.*
- På låtsas** Bara på lek; inte i verkligheten. • *Barn leker ofta på låtsas att de är olika personer.*
- Ligga i lä** Någon annan är bättre; vara i underläge. • *Har du bara plockat 2 liter lingen? Då ligger du allt i lä. Jag har plockat 20 liter.*
- Hur är läget?** Hur mår du?; hur står det till? • *Hur är läget? – Jo tack, det är bra.*
- Kolla läget** Ta reda på hur det är; se om något har hänt. • *Här verkar ju lugnt. Jag ville bara kolla läget.*
- Lägga 'an på någon** Försöka väcka någons intresse; *stöta* på någon. • *Hon har försökt lägga an på honom under en längre tid.*
- Lägga 'av med något** Sluta med något; lägga något på *hyllan*. • *Jag har lagt av med fotbollen.*
- Lägga bakom sig** Något som man slutat med; något som nu tillhör det förflutna. • *Min yrkeskarriär har jag lagt bakom mig. Nu väntar pensionen.*
- Lägga band på sig** Hålla inne med sina känslor; behärska sig. • *Du måste försöka lägga band på dina känslor.*
- Lägga något på hyllan** Sluta med något; *lägga* 'av med något. • *Jag har lagt studierna på hyllan.*
- Lägga något på minnet** Absolut inte glömma något. • *Jag lovar att lägga det på minnet.*
- Lägga på hullet** Bli tjock; bli lite *rund*. • *Jag tror bestämt hon har lagt på hullet den senaste tiden.*
- Lägga på is** Vänta med; uppskjuta. • *Planerna på att bygga om huset får vi nog lägga på is tills vidare.*
- Lägga 'på sig** Bli tjockare; *lägga* ut. • *Jag tror bestämt hon har lagt på sig några kilo.*
- Lägga sig 'i något** Försöka bestämma sådant som man egentligen inte har med att göra; lägga sin *näsa* i blöt. • *Du ska inte lägga dig i vad jag gör under min fritid.*
- Lägga 'ut** Gå upp i vikt; *lägga* på hullet. • *Han har nog lagt ut lite, tror jag.*
- Lägga ut sina krokare** Försöka fånga någon/något; *lägga* 'an på någon. • *Hon hade länge försökt lägga ut sina krokare för att få honom intresserad av henne.*
- Tiden läker alla sår** Med tiden känns det svåra lite lättare; man glömmer alla problem till slut. • *Det kändes svårt i början men tiden läker alla sår.*

Lämna 'in 1. Sluta med något. 2. Dö; lämna det *jordiska*. • 1. *Jobbet var för tungt så jag lämnade in.* 2. *Jag hörde att vår gamle vän har lämnat in.*

Hänga läpp Vara ledsn; se sur ut. • *Du ska inte hänga läpp för att du inte lyckades så bra.*

Det är på allas läppar Något alla pratar om; ett hett samtalsämne. • *Hans stora framgångar i tävlingarna var på allas läppar.*

Falla någon på läppen Passa någon; falla någon i *smaken*. • *Konserten föll inte riktigt publiken på läppen.*

Vara glad som en lärka Vara mycket glad; på ett strålande humör. • *Hon var glad som en lärka när hon vaknade på morgonen.*

Läsa lagen för någon Tala om för någon vilka regler som gäller; tillrättvisa någon som brutit mot en bestämmelse. • *Så där kan hon ju inte göra! Jag ska minsann läsa lagen för henne.*

Lätt som en plätt Ingen svårighet alls; gå *lekande* lätt. • – *Klarar du av att byta däcken på bilen?* – *Ja, det är lätt som en plätt.*

Det är lätt för dig att säga Du förstår inte hur svårt det är; *lättare* sagt än gjort. • – *Jag tycker det vore bättre att ni skilde er.* – *Det är lätt för dig att säga.*

Ta lätt på något Inte se så allvarligt på saker och ting; ta något med en *klackspark*. • *Förr kunde jag bli upprörd för småsaker men numera tar jag ganska lätt på det som händer runt omkring.*

Lätta 'upp något Göra något gladare; höja stämningen. • *Lite musik lättar alltid upp stämningen.*

Lättare sagt än gjort Lätt att säga men svårt att göra; inte inse hur svårt något är. • – *Varför byter du inte arbete när du inte trivs?* – *Det är lättare sagt än gjort.*

Dra en lättnadens suck Känna sig lättad; *andas* 'ut. • *Jag drog en lättnadens suck när de äntligen var hemma igen.*

Läxa 'upp någon Bli arg på någon och tala 'om att han/hon har gjort fel; ta någon i *upptuktelse*. • *Du får allt ta och läxa upp honom så att han slutar med de här dumheterna.*

Få sig en läxa Få en varning; bli tillrättvisad. • *Eftersom han alltid kommer för sent till lektion behöver han få sig en läxa. Han får sitta kvar en timme på fredag.*

Ge ett halvt löfte Inte lova säkert; lova *halvt* om halvt. • *Han gav ett halvt löfte att han skulle hjälpa till.*

En vit lögn En lögn som inte skadar någon. • *Ibland måste man använda sig av vita lögner för att inte sära en annan människa.*

Fara med lögn Ljuga; tala osanning. • *Den misstänkte far med lögn under polisförhöret.*

Lägga lök på laxen Göra så att något blir ännu värre; lägga sten på *börda*. • *Det är illa nog som det är. Du lägger bara lök på laxen med dina anklagelser.*

Lön för mödan Få något när man har ansträngt sig; vara värt besväret. • *Det var jobbigt att ta sig upp för berget, men den vackra utsikten gav oss lön för mödan.*

O tack är världens lön Det lönar sig inte att vara hjälpsam; inte värt att offra sig. • *Så mycket som jag gjort för honom och inte få ett tack? O tack är ibland världens lön.*

Löpa linan 'ut Fortsätta ända till slutet; slutföra något. • *Även om det känns jobbigt just nu så måste vi ändå löpa linan ut.*

Låta någon löpa Låta någon komma 'undan; sluta jaga någon. • *Jägaren bestämde sig för att inte skjuta utan lät djuret löpa.*

Sprida sig som en löpeld Sprida sig mycket snabbt; sprida sig som ringar på *vattnet*. • *Nyheten om olyckan spred sig som en löpeld.*

Gå lös på Hantera illa; förstöra. • *Tjuvarna gick lös på alla möbler och slog också sönder fönster-rutorna.*

Slå sig lös Koppla av; festa 'om. • *När jag kommer till Stockholm ska jag försöka slå mig lös en kväll och bara roa mig.*

Det löser sig Det kommer att bli bra; det *ordnar* upp sig. • *Jag hoppas att det löser sig med din ekonomi.*

Gå löst på Kosta. • *Notan på restaurangen gick löst på 2 000 kronor.*

Ha pengar löst Ha pengar som man kan betala med genast. • *Har du möjligen en tia löst?*

Prata löst om något Prata om något utan att bestämma något särskilt; *leka* med tanken på något. • *Vi har pratat lite löst om att flytta utomlands men inget är bestämt.*

Sitta löst Riskera att förlora jobbet; inte sitta säkert i *sadeln*. • *Han sitter nog ganska löst efter de allvarliga misstag han gjort.*

Mm

- Ha mage att göra något** Väga göra något; ha fräckheten att ... • *Hur har du mage att ljuga mig rakt i ansiktet?*
- Få någonting i magen** Äta något; få sig något till livs. • *Vi tar en kort rast så att vi också får oss någonting i magen.*
- Ha is i magen** Ta det lugnt; hålla huvudet kallt • *Det gäller att ha is i magen om man är pilot.*
- Ha det magert** Inte ha mycket pengar; ha det dåligt ställt. • *Vi hade det ganska magert hemma när jag växte upp.*
- I ensamt majestät** Helt ensam; helt överlägsen. • *Löparen vann överlägset och gick i mål i ensamt majestät.*
- I sakta mak** Långsamt. • *Bilarna körde i sakta mak längs stadens gator.*
- Maka på sig** Flytta på sig så att andra får plats; bereda plats. • *Jag kan maka på mig så att du också får plats.*
- Jag har aldrig hört på maken!** Det var det värsta jag hört!; otroligt! • *– De säger att granen har vunnit en miljon på lotto igen! – Jag har då aldrig hört på maken!*
- Allt som står i någons makt** Göra allt vad man kan; allt som tänkas kan. • *Läkaren gjorde allt vad som stod i hans makt för att rädda patienten.*
- Det står inte i min makt** Vilja men inte kunna göra något; kan inte påverka något. • *Det stod inte i läkarnas makt att rädda patienten.*
- Vanans makt är stor** Det är svårt att sluta med något man brukar göra; man blir lätt beroende av något. • *Jag har försökt sluta röka flera gånger men vanans makt är stor.*
- Milda makter!** Man är förvånad; Herre Gud! • *Milda makter vilket åskväder!*
- Mala 'om samma sak** Tala 'om samma sak gång på gång; tjata. • *Modern malde om samma sak varje kväll om att barnen måste borsta sina tänder.*
- Varken hackat eller malet** Varken det ena eller andra; det ger inget resultat. • *Vi kommer ingenstans om vi arbetar på det här sättet. Det blir varken hackat eller malet.*
- Lägga något i malpåse** Inte fortsätta göra något just nu men kanske längre fram; lägga något på is. • *Regeringen fick lägga förslaget om att sänka skatterna i malpåse.*
- På sin mammas gata** På en plats där man hittar och känner sig säker; känna sig hemma. • *Här lekte jag mycket som barn. Det känns som att vara tillbaka på sin mammas gata igen.*
- Bli man för** Lova att något blir gjort; ansvara för att något händer. • *Arbetet med huset ska bli färdigt i tid. Det ska jag bli man för.*
- Gemene man** Vanligt folk; folk i gemen. • *Jag tror inte att gemene man vet så mycket om EU.*
- På tu man hand** Ensam med någon; mellan fyra ögon. • *Jag ska ta upp den här känsliga frågan med honom på tu man hand.*
- Ta det som en man** Klara av att förlora; mogen nog att kunna ta en förlust. • *Han tog nederlaget som en man och gratulerade sin motståndare till segern.*
- Tredje man** Om två grupper inte kommer överens så drabbas ibland en tredje grupp; oskyldiga får ibland lida vid konflikt. • *Busstrejken drabbade tredje man eftersom många hade svårt att ta sig till jobbet.*
- Mana till eftertanke** En händelse som får en att börja fundera. • *Bilderna på de svältande människorna manade till eftertanke.*
- Lägga manken till** Anstränga sig mycket; göra ett ryck. • *Om vi ska bli klara i tid måste vi allt lägga manken till.*
- I mannaminne** Så långt tillbaka som man kan minnas. • *Det var den kallaste vintern i mannaminne.*
- Mannen på gatan** Vanliga människor; de breda lagren. • *Jag tror inte att mannen på gatan vet särskilt mycket om vad de olika partierna egentligen står för.*
- Lite till mans** De flesta; flertalet. • *Vi har väl lite till mans gjort något som vi ångrar i livet.*
- Darra på manschetten** Vara rädd eller nervös; osäker. • *En kirurg får inte darra på manschetten när han opererar.*

Mullig mansgris En man som tycker att kvinnor är mindre värda; nedvärderar kvinnan.

• *Han är då verkligen en mullig mansgris som inte tror att en kvinna kan bli en bra chef för ett storföretag.*

Axla någons mantel Komma 'efter någon som varit mycket duktig; efterträda någon som varit framgångsrik. • *Det blir inte lätt att axla hans mantel. Han som varit så duktig!*

Leva på marginalen Kan inte kosta 'på sig något extra; ha små *marginaler*. • *Som student tvingades han leva på marginalen.*

Ha små marginaler Inte ha råd med mer än det allra nödvändigaste; leva på *marginalen*. • *Med min låga lön har jag väldigt små marginaler varje månad.*

Tappa mark Minska eller få mindre betydelse; förlora *terräng*. • *Partiet har tappat mark hos framförallt ungdomen.*

Falla platt till marken Rasa; misslyckas helt. • *Allt vad vi hade planerat göra på semestern föll platt till marken när båda barnen blev sjuka.*

Jämna något med marken Förstöra något helt; rasera. • *Husen jämnades med marken vid jordbävningen.*

Känna marken bränna under fötterna Farligt att stanna kvar; säkrast att ge sig i väg. • *Folkmassan var i uppror och ledarna kände hur marken brände under fötterna.*

Inte rosa marknaden Inte lyckas bra; inte bli särskilt populär. • *Som partiledare har han inte lyckats rosa marknaden.*

Hålla masken Inte visa vad man vet eller känner; hålla *färgen*. • *När man spelar kort gäller det ibland att kunna hålla masken.*

Tappa masken Avslöja sig. • *Hon tappade masken när hon försökte lura honom.*

För egen maskin På egen hand; av egen kraft. • *Efter att de hade fått motorstopp fick de ta sig hem för egen maskin.*

Arbeta för full maskin Arbeta av alla krafter; arbeta för *högtryck*. • *Alla arbetade för full maskin för att hinna bli klara i tid.*

En kugge i maskineriet En person som inte har något att bestämma; vara utan makt och inflytande. • *Bland alla anställda på företaget var han bara en kugge i maskineriet.*

Gå grus i maskineriet Det fungerar inte; det är något som inte stämmer. • *Laget har inte vunnit en match nu på länge. Det verkar ha gått grus i maskineriet.*

Den stora massan De flesta människor; de breda *lagren*. • *Den stora massan vill säkert inte ha några krig.*

Matas med något Få mycket av något. • *Vi matas dagligen med nyheter om krig och våld.*

Få en matbit Få något att äta; få någonting i *magen*. • *Vi har inte fått en matbit på hela dagen.*

En enkel match En lätt uppgift; en *smal sak*. • *Det är en enkel match att byta däcken på bilen.*

Vara stor i maten Äta mycket; matglad. • *Hon är väldigt stor i maten.*

Ha matjord i fickorna Lyckas bra i livet; ha framgång och göra karriär. • *Det ser ut som om han lyckas lika bra med sitt andra företag. Han har verkligen matjord i fickorna.*

Ta sin mats ur skolan Lämna något i tid innan det är för sent; dra sig ur *spelet* (innan det är för sent). • *Företaget gick dåligt så jag tog min mats ur skolan och slutade i tid innan de fick stänga fabriken.*

Rätta mun efter matsäcken Inte skaffa sig mer än man har råd med; inte leva över sina tillgångar. • *Du måste rätta mun efter matsäcken och inte handla sådant som du inte har råd med.*

Hålla sig på mattan Inte busa eller bråka; hålla sig i *skinnnet*. • *Nu håller du dig på mattan och sitter still!*

Sopa under mattan Försöka dölja något; inte låtsas 'om något. • *Vi måste våga prata om problemen och inte bara sopa allt under mattan.*

Till max Väldigt mycket. • *Han arbetar och ligger i till max.*

Medaljens baksida Det dåliga med något som annars är bra; nackdelen med något. • *Han var glad över framgången men ledsen över all avundsjuka han mötte. Det var något av medaljens baksida.*

Med alla medel På alla sätt som man kan; på alla möjliga vis. • *Vi försökte med alla medel få honom att ändra sitt beslut.*

Vara medelpunkten Vara i centrum; *kretsas* kring någon/något. • *Hon blev snart medelpunkten på festen.*

medelvägen - mod

- Den gyllene medelvägen** Hitta en lösning som alla är nöjda med; söka en kompromiss.
• *Vi var inte överens men lyckades ändå till slut hitta den gyllene medelvägen.*
- Stryka någon medhårs** Vara mycket snäll mot någon; fjäska.
• *Han stryker ofta chefen medhårs för att själv få nytta av det.*
- Med jämna mellanrum** Inte så lång tid emellan; regelbundet.
• *Jag brukar hälsa på dem med jämna mellanrum.*
- Det är min melodi** Det tycker jag 'om; det är jag bra på.
• *Att vandra i fjällen, det är min melodi.*
- Så till den milda grad** Så väldigt mycket; så in i *norden*.
• *Det regnade så till den milda grad att jag var tvungen att stanna bilen.*
- Du milde!** Det var det värsta!; du min *skapare!*
• *Du milde! Är det verkligen sant?*
- Inte en millimeter till** Inte den minsta lilla bit till.
• *Vi är dödströta och tänker inte gå en millimeter till.*
- Milt uttryckt** Utan att överdriva alls; *lindrigt* sagt.
• *Jag är milt uttryckt trött på att du alltid kommer för sent.*
- Hålla god min** Inte visa att man ogillar något; inte visa sitt missnöje.
• *Maten smakade inte särskilt bra, men gästerna höll ändå god min.*
- Gå på en mina** Göra ett stort misstag; gå på en *nit*.
• *Jag trodde att bilen var i bästa skick när jag köpte den, men jag gick på en riktig mina.*
- Minnas något som igår** Komma ihåg något som om det hänt alldeles nyss; ha något i *färskt minne*.
• *Jag minns alltsammans precis som i går.*
- Det är snart ett minne blott** Snart har det försvunnit; tillhör snart historien.
• *Gamla skrivmaskiner är snart ett minne blott.*
- Göra något med någons goda minne** Man är överens med någon; någon har samtyckt.
• *Kommer du inte ihåg att vi bestämde att göra så här? Jag trodde verkligen att jag gjorde det med ditt goda minne.*
- Ha något i färskt minne** Minnas något som hänt alldeles nyligen; *minnas* något som igår.
• *Jag har fortfarande olyckan i färskt minne.*
- Dra sig till minnes** Försöka minnas något; komma ihåg något.
• *Hon försökte dra sig till minnes vad hon gjort just den dagen.*

- Lägga något på minnet** Absolut inte glömma något; notera något.
• *Vi måste också lägga på minnet att det kan vara väldigt kyliga nätter i fjällen så här års.*
- Minst sagt** Verkligen; *milt* uttryckt.
• *Det här var minst sagt en oväntad utgång av matchen.*
- Inte det minsta** Inte alls; inte ett *skvatt*.
• *Jag är inte det minsta orolig för vår framtid.*
- Hamna på minus** Inte ha några pengar kvar; inte få det att *gå* ihop.
• *Jag hamnar tyvärr på minus den här månaden.*
- Plus minus noll** Inte ge något resultat alls; inte alls löna sig.
• *Värdet av allt vårt arbete var plus minus noll.*
- I sista minuten** Precis innan det är för sent; i *grevens* tid.
• *Vi hann med planet i sista minuten.*
- Missförstå mig rätt** Försök att förstå vad jag menar; misstolka mig inte.
• *Det var inte alls så jag menade. Missförstå mig rätt.*
- Vara höjd över alla misstankar** Inte misstänkt på något sätt; helt oskyldig.
• *Han är höjd över alla misstankar.*
- Det kan man både ha och mista** Det behöver man inte alls; inget värde alls.
• *I resans pris ingår också ett besök på museum. Det kan vi nog förstås både ha och mista eftersom vi varit där tidigare.*
- Ta miste** Ha fel; få något om *bakfoten*.
• *Om jag inte tar miste så var det väl först nästa vecka som vi skulle träffas.*
- Jag har gjort mitt** Jag har gjort vad jag skulle göra; jag har gjort vad som ankommer på mig.
• *Nu har jag gjort mitt. Du får nu ta ditt ansvar och göra ditt så att vi blir färdiga.*
- Mjuka 'upp** Träna lite före exempelvis en tävling; *värma* 'upp.
• *Spelarna höll just på att mjuka upp före matchen.*
- Ha rent mjöl i påsen** Inte ha något att *dölja*; inga skumma avsikter.
• *Jag undrar om han har rent mjöl i påsen? Kanske är det han som har stulit radion?*
- Inte gråta över spilld mjölk** Det hjälper inte att vara ledsen för det man redan förlorat; man får försöka acceptera något.
• *Jag ångrar att jag inte tog chansen. – Det är ingen idé att du gråter över spilld mjölk.*
- Ta mod till sig** Anstränga sig för att våga göra något; visa kurage.
• *Nu får du allt ta mod till dig och gå och prata med chefen.*

Vara vid gott mod Vara på bra humör; hålla *humöret* uppe. • *Trots sin svåra sjukdom så är hon alltid vid gott mod.*

Det går mode i det Någoting växlar efter vad som är populärt; följer trender. • *Det går ofta mode i olika färger.*

Nöden är uppfinningarnas moder Ur det svåra föds ofta något gott; en kris kan vara något positivt. • *Människorna hade det svårt förr men skapade själva olika redskap för att kunna överleva. Nöden är som sagt uppfinningarnas moder.*

En sanning med modifikation Inte riktigt sant; få ta något med en *nypa* salt. • *Han påstår att han är världens bästa boxare men det är nog en sanning med modifikation.*

Känna sig illa till mods Känna sig lite orolig; nedslagen. • *Jag kände mig illa till mods efter samtalet med chefen.*

Tiden är mogen Nu är det rätt tid eller tillfälle; nu är det *dags*. • *Jag tror att tiden är mogen nu att byta arbete.*

Sväva som på moln Vara mycket lycklig; vara i sjunde *himlen*. • *Jag svävade som på moln när han tog min hand i sin.*

På momangen Genast; på *stört*. • *Ambulansen kom på momangen.*

Få på moppe Få stryk eller utskällning; få sig en *omgång*. • *Sonen fick ordentligt på moppe när det visade sig att han ofta hade skolkat från skolan.*

På morgonkvisten På morgonen. • *De festade hela natten fram till morgonkvisten.*

Vädra morgonluft Ana nya möjligheter; se fram mot bättre tider. • *Företagets vinst ökade igen och de anställda började vädra morgonluft.*

Göra mos av någon 1. Vinna överlägset över någon. 2. Slå någon fördärvad. • 1. *Han gjorde mos av alla sina konkurrenter och vann klart.* 2. *Boxaren hotade med att göra mos av sin motståndare.*

Grädde på moset Det som gör något extra bra; en trevlig överraskning. • *Som grädde på moset fick vi en extra semesterdag.*

Ana ugglor i mossen Det är något som inte stämmer; det är något *lurt* med det. • *Vi anade ugglor i mossen när hon aldrig svarade.*

Följa minsta motståndets lag Göra det så lätt för sig som möjligt; vara bekväm. • *Hon vill inte gärna arbeta hårt utan följer ofta minsta motståndets lag.*

Segla i motvind Ha problem; brottas med svårigheter. • *Laget hade länge seglat i motvind med flera spelare skadade.*

Mucka gräl Försöka få i gång ett bråk; ställa till bråk. • *När han fick sprit i kroppen försökte han ofta mucka gräl med andra.*

För fulla muggar Av alla krafter; man ger *järnet*. • *Nu gäller det att alla tar i och kämpar för fulla muggar.*

Mullig mansgris En man som tycker att kvinnor är mindre värda; nedvärderar kvinnan. • *Han är då en riktig mullig mansgris som inte tror att en kvinna kan bli en bra chef för ett storföretag.*

Hålla mun Vara tyst; tiga. • *Nu får ni allt hålla mun några sekunder så att alla hör vad jag vill säga.*

Leva ur hand i mun Leva av vad man kan få för dagen; få suga på *ramarna*. • *Under många år fick vi leva ur hand i mun.*

Prata bredvid mun Säga mer än man har rätt till; försäga sig. • *Jag litar inte på henne. Jag tror hon pratar bredvid mun.*

Rätta mun efter matsäcken Inte skaffa sig mer än man har råd med; inte leva över sina tillgångar. • *Du måste rätta mun efter matsäcken och inte handla sådant som du inte har råd med.*

Vara ful i mun Svära; använda *fula* ord. • *När hon får sprit i sig kan hon vara ganska ful i mun.*

Ha ett välsmort munläder Man kan prata mycket och länge; vara en *pratkvarn*. • *Han har verkligen ett välsmort munläder.*

Ha många munnar att mätta Ha en stor familj att försörja; stor försörjningsbörd. • *Vi måste handla ordentligt varje gång eftersom vi har många munnar att mätta.*

Det vattnas i munnen Man känner sig sugen; känner stor aptit. • *Det vattnas i munnen varje gång jag ser en skål med glass och jordgubbar.*

Dra på munnen Se glad ut; le. • *Hon drog på munnen när de möttes igen.*

Ful i munnen Använda fräcka ord; *fula ord*. • *De slogs och bråkade och var samtidigt väldigt fula i munnen mot varandra.*

munnen - mått

Ta bladet från munnen Säga något som man inte velat säga tidigare; tala ut. • *Maria tog bladet från munnen och berättade allt hon hade hållit hemligt.*

Ta ordet ur munnen på någon Säga just det som någon tänkt säga. • *Du tog precis ordet ur munnen på mig. Jag hade tänkt säga samma sak.*

Tala i munnen på varandra Tala samtidigt som andra; alla pratar och ingen lyssnar. • *Det är omöjligt att uppfatta vad ni säger så länge som ni talar i munnen på varandra.*

Täppa till munnen på någon Få någon att vara tyst; få tyst på någon. • *Han pratar och stör de andra, så ibland måste jag täppa till munnen på honom.*

Tiga som muren Vara alldeles tyst; inte avslöja något. • *Mannen teg som muren när polisen försökte förhöra honom.*

Tyst som en mus Alldeles tyst. • *Hon rörde sig tyst som en mus för att inte väcka barnen.*

Det är som ljuv musik i mina öron Det tycker jag verkligen om att höra. • *Det är som ljuv musik i mina öron när du säger att du älskar mig.*

Vara sluten som en mussla Inte berätta hemligheter; vara förtegen. • *När det gällde hennes privatliv var hon sluten som en mussla.*

Suga musten ur någon Göra någon mycket trött; köra slut på någon. • *Ibland orkar jag inte med barnen. Det känns som om de suger musten ur mig.*

Sila mygg och svälja kameler Hänga upp sig på småsaker; inte kunna se det verkliga problemet. • *Hur kan du bli irriterad över att golven är smutsiga när huset har brunnit? Du silar verkligen mygg och sväljer kameler.*

Betala med samma mynt Vara lika elak tillbaka; ge igen på samma sätt. • *Eftersom grannen har kastat sina sopor på min tomt ska jag göra likadant. Han ska få betalt med samma mynt.*

Slå mynt av något 1. Tjäna pengar på något. 2. Dra fördel av något. • 1. *Den här idén kan man nog slå mynt av.* 2. *Han försöker slå mynt av att han bor granne med chefen.*

Två sidor av samma mynt Verkar olika men är ändå samma sak; spelar ingen roll vilket ... • *Jag tycker inte det är någon större skillnad på det ni säger. Det är två sidor av samma mynt.*

Flitig som en myra Arbeta hårt; mycket flitig. • *Tänk vad hon ligger i och arbetar hela dagarna. Hon är verkligen flitig som en myra.*

Ha myror i baken Inte kunna vara stilla; ha spring i benen. • *Pojken sprang fram och tillbaka i rummet och kunde inte vara stilla. Han verkade ha myror i baken.*

Sätta myror i huvudet på någon Man förstår plötsligt ingenting; göra någon förvirrad. • *Alla dessa ständiga förändringar sätter myror i huvudet på mig.*

Ha mål i mun Kunna prata. • *Säg något då! Du har väl mål i mun?*

Måla fan på väggen Göra någonting svårare än det är; överdriva svårigheter. • *Så dålig ekonomi har vi väl inte som du säger. Jag tycker du målar fan på väggen.*

Måla in sig i ett hörn Göra det svårt för sig; inte se några utvägar. • *Nu vet jag inte vad jag ska göra längre. Det känns som om jag har målat in mig i ett hörn.*

Måla upp något Beskriva något (ofta negativt). • *Ekonomerna målade upp en dyster bild av framtiden.*

Skjuta över målet Vara orättvis; gå till överdrift. • *Jag tycker ni skjuter över målet med era anklagelser mot mig.*

Sväva på målet Inte vara säker; tveka. • *När han fick frågorna verkade han tveksam och svävade på målet när han skulle svara.*

I möjligaste mån Så mycket som möjligt; så gott man kan. • *Även om jag har mycket att göra nu så lovar jag att komma och hjälpa till i möjligaste mån.*

I viss mån Bara lite; till viss del. • *Jag trodde i viss mån på det han sa.*

Vara mån om någon Göra allt för att någon ska ha det bra; måna om någon. • *Man måste vara mån om sina barn så att de har det bra.*

Måna om någon Anstränga sig för att någon ska trivas; vara mån om någon. • *Det är viktigt att vi nu månar om våra gäster så att de trivs.*

Av stora mått Stor; imponerande. • *Han är en konstnär av stora mått.*

Ett stort mått av något Mycket av något; en hel del. • *Det krävs ett stort mått av tålmod när man arbetar med barn.*

Vidta mått och steg Göra något för att stoppa något negativt; vidta åtgärder. • *Polisen tänker vidta en del mått och steg för att förhindra bråk under matcherna.*

Det får vara mätta på något Det får inte bli för mycket; det måste finnas gränser. • *Det får ju vara någon mätta på ditt drickande.*

Det är ingen mätta på något Det är alldeles för mycket; det är ingen *hejd* på något. • *Det verkar inte vara någon mätta på alla svårigheter som de drabbas av.*

Måttet är rågat Tålmodet är slut; inte *stå* 'ut längre. • *Nu är måttet rågat! Vi måste säga till grannen att han inte kan hålla på och störa oss varje natt med sin stereo.*

Hålla måttet Vara tillräckligt bra; hålla *streck*. • *Det verkar inte som om den nya bilmodellen riktigt håller måttet. Den säljer inte så bra.*

Inte vara mäktig något Inte klara något; inte vara kompetent. • *Han är nog inte mäktig uppgiften som ledare för landslaget.*

Skilja sig från mängden Vara annorlunda; *sticka* 'ut. • *Hon skiljer sig verkligen från mängden med sina vackra kläder.*

Bli människa igen Känna sig som vanligt igen; bli sig själv igen. • *Det tar nog tid att bli människa igen efter allt hemskt vi varit med om.*

Känna sig som en ny människa Må mycket bättre än tidigare; få nya krafter. • *Efter den härliga simturen känner jag mig som en ny människa.*

Man är väl inte mer än människa Alla kan väl göra fel; ingen är felfri. • – *Hur kunde du bära dig så dumt åt? – Man är väl inte mer än människa.*

Ända in i mårgen Fullständigt; i varje *tum*. • *Han är konstnär ända in i mårgen.*

I bara mässingen Naken; utan en *tråd* på kroppen. • *Han öppnade dörren i bara mässingen.*

Kunna mäta sig med någon/något Vara lika bra som någon/något; ligga i *nivå* med någon/något. • *Han är bra men han kan inte mäta sig med de allra bästa.*

Bli mätt på något Ha fått nog av något; för mycket av det *goda*. • *Nu har jag blivit mätt på allt solande.*

Möblera 'om Ändra 'om i något; förändra och byta 'ut. • *Den nye chefen möblerade om bland personalen. Många fick helt nya arbetsuppgifter.*

All möda i världen Så mycket man orkar; stora ansträngningar. • *Det går inte med all möda i världen att flytta stenen.*

Lön för mödan Få något när man har ansträngt sig; vara värt *mödan*. • *Det var jobbigt att ta sig upp för berget, men den vackra utsikten gav oss lön för mödan.*

Vara värt mödan Löna sig; få lön för *mödan*. • *Det var jobbigt att göra om köket men det var väl värt mödan.*

Sitta och mögla Ha tråkigt; inte kunna ta sig 'för något. • *Ni kan väl inte bara sitta inne och mögla en lördagskväll!*

Det mörknar Det blir allt svårare; allt hopplösare. • *Det mörknade allimer i försöken att skapa fred.*

En ljusning i mörkret Det verkar bli bättre; det finns ljusglimtar. • *Även om det verkar svårt just nu så ser vi ändå en ljusning i mörkret längre fram.*

Det ser mörkt ut Se illa ut; verka hopplöst. • – *Det ser mörkt ut för företaget, sade chefen. Vi har tyvärr inte tillräckligt med arbete åt alla.*

Pigg som en mört Känna sig frisk och kry; känna sig i prima form. • – *Hur känner du dig efter operationen? – Tack, jag känner mig pigg som en mört.*

Yr i mössan Yr i huvudet; förvirrad. • *Jag blev alldeles yr i mössan när jag kom in i det stora varuhuset.*

Mötas på halva vägen Man kommer överens genom att avstå lika mycket; kompromissa. • *Han begärde 20 000 kronor för bilen men jag ville bara ge 10 000 kronor. Vi möttes till slut på halva vägen och bestämde priset till 15 000 kronor.*

Gå någon till mötes Göra som någon vill; säga ja till någons krav. • *Chefen fick till slut gå de anställda till mötes och gick med på att höja deras löner.*

Nn

- Ha några år på nacken** Vara gammal; inte modern. • *Den här bilen går fortfarande bra trots att den har några år på nacken.*
- I ett nafs** Mycket snabbt; i ett *huj*. • *De packade i ett nafs och gav sig iväg.*
- Vara en nagel i ögat på någon** Göra någon irriterad; förarga någon. • *Hans höga inkomst hade varit en nagel i ögat på hans arbetskamrater.*
- Liten men naggande god** Liten men mycket bra. • *Boxaren var liten men naggande god.*
- Göra sig ett namn** Bli känd; bli berömd. • *Han har gjort sig ett stort namn som konstnär.*
- Nappa på kroken** Låta sig luras; gå 'på något. • – *Gick han på det?* – *Ja, han nappade på kroken. Han förstod inte att det hela var ett skämt.*
- Nappa på något (idé)** Vara intresserad av något; positiv till något. • *De nappade direkt på min idé.*
- Nappa 'åt sig** Ta något snabbt; *sno* 'åt sig. • *Tjuven nappade åt sig väskan och sprang i väg.*
- Göra narr av någon** Få någon att verka löjlig; göra sig *lustig* över någon. • *Även om jag inte talar som dem har de ingen rätt att göra narr av min dialekt.*
- Olika som natt och dag** Helt olika; varandras motsatser. • *Syskonen var olika som natt och dag.*
- Över en natt** På kort tid; på direkten. • *Att bli präst är inget man bestämmer sig för över en natt.*
- Prata i nattmössan** Prata dumheter; prata *strunt*. • *Nu vet du inte alls vad du säger. Du har helt fel och pratar i nattmössan.*
- Det ligger i sakens natur** Något som är naturligt; det går inte att ändra på. • *Det ligger i sakens natur att en bil som är gammal behöver repareras.*
- Känna sig nere** Känna sig ledsen; känna sig deprimerad. • *Mannen kände sig nere efter skilsmässan.*
- Vara nere i någon** Vara kär i någon; upp över öronen *förälskad*. • *Hon är alldeles nere i honom.*
- Ha kalla nerver** Vara lugn och inte bli nervös; hålla *huvudet* kallt. • *Som polis gäller det att ha kalla nerver.*
- Gå någon på nerverna** Göra någon mycket irriterad eller nervös. • *Han går mig på nerverna med sitt ständiga tjat.*
- Ha nerverna utanpå** Vara mycket nervös; känna stor nervositet. • *Jag hade nerverna utanpå när jag skulle tala inför alla människorna.*
- Nicka 'till** Somna en kort stund; *slumra* 'till. • *Jag nickade till några minuter framför TV:n.*
- Inte ett nickel** Inga pengar alls; inte en *cent*. • *När månaden var slut hade jag inte ett nickel.*
- Gå 'på en nit** Bli lurad; gå på *pumpen*. • *Bilen jag hade köpt visade sig ha många fel. Jag hade gått på en verklig nit.*
- Nita 'till någon** Slå någon hårt; ge någon stryk. • *Fortsätter du att vara dum kommer jag att nita till dig en dag.*
- Ligga i nivå med något** Vara lika bra som något; kunna *måta* sig med något. • *Den här konserten låg väl i nivå med den jag hörde förra året.*
- Nobba någon** Säga nej till någon; avvisa någon. • *Hon nobbade honom när han försökte bjuda upp henne.*
- Få nog av någon/något** Tröttna på någon/något; inte *stå* 'ut längre. • *Nu har jag fått nog av dina dumheter.*
- Inte nog med det** Dessutom; till på *köpet*. • *Han vann en miljon och inte nog med det. En resa ingick också i vinsten.*
- Börja från noll** Börja från början; börja från *scratch*. • *Han förlorade allt han ägde i konkursen och fick börja från noll igen.*
- Kamma noll** Inte få något alls; missa något helt. • *Vi kammade noll på tipset.*
- Vara lika med noll** Något finns inte; saknas helt. • *Hans kunskaper i tyska är lika med noll.*

Vara en nolla En oduglig person. • *Han tror att han kan så mycket men han är egentligen en riktig nolla.*

Humöret var på nollpunkten Humöret var i botten. • *Humöret var på nollpunkten hos många anställda som riskerade att förlora sina jobb.*

Vara nollställd Dum och inte förstå något; vara helt *borta*. • *Jag är helt nollställd när det gäller motorer.*

På nolltid Mycket snabbt; i ett *nafs*. • *Maten var färdig på nolltid.*

Så in i nord Mycket; så in i *vassen*. • *Han skrek så in i nord.*

Nosa rätt på något Leta länge och hitta något. • *Till slut lyckades de nosa rätt på hennes adress.*

Blek om nosen Blek i ansiktet; inte verka må riktigt bra. • *Du är lite blek om nosen. Känner du dig inte riktigt bra?*

Efter noter Så det känns; grundligt. • *Han förlorade matchen klart och fick stryk efter noter.*

Vara med på noterna 1. Förstå vad det handlar om; fatta *galoppen*. 2. Tycka samma sak som någon; vara överens. • 1. – *Förstår ni nu hur tävlingen går till? – Ja, vi är med på noterna.* 2. *När de fick reda på att de slapp betala var de genast med på noterna.*

Inte ta notis om någon Inte bry sig om någon; gå *'förbi* någon. • *Han tog ingen notis om vad hon sa under mötet.*

Nu och då Ibland. • *Jag träffar honom lite nu och då.*

I detta nu Just nu; just i det här ögonblicket. • *I detta nu dör många av svält i världen.*

Behandla någon som ett nummer Få någon att känna sig mindre värd; behandla någon utan respekt. • *Det känns som om jag inte längre behövs på arbetet. Jag behandlas ofta som ett nummer.*

Göra ett stort nummer av något Överdriva och göra för mycket väsen av något; mycket *väsen* för ingenting. • *Hyresgästen hade betalat hyran två dagar för sent. Hyresvärden gjorde ett väldigt stort nummer av det hela och hotade med uppsägning.*

Nyckeln till något Det som ger möjlighet till något; *vägen* till något. • *Nyckeln till framgång är många gånger hårt arbete.*

Se nyktert på något Se klart på något; inte låta sig påverkas av känslor. • *Nu måste vi se nyktert på vad som hänt och se vad vi kan göra åt det hela.*

En nypa frisk luft Få frisk luft utomhus; *lufta* sig. • *Jag måste ut och få en nypa frisk luft.*

Ta något med en nypa salt Inte ta allt vad någon säger på allvar därför att det kanske inte är sant; en sanning med *modifikation*. • *Du kan inte tro på allt vad han säger. En del får du ta med en nypa salt.*

Använda hårda nypor Vara hård; kunna ta 'i med *hårdhandskarna*. • *Som chef måste man ibland använda hårda nypor.*

Det är bara nys Inte alls sant; bara tomt prat. • *Tro inte på det han säger. Det är bara nys.*

Få nys om något Få reda på något; få kännedom om något. • *Hur fick du nys om att huset var till salu?*

Nysta 'upp något Försöka få klarhet i något; *rulla* 'upp något. • *Polisen lyckades nysta upp den svåra stöldhärvan.*

Förenas nytta med nöje Göra något som är både nyttigt och roligt. • *När vi ändå var i Göteborg och arbetade några dagar förenade vi nytta med nöje och gick på Liseberg.*

Ge sig på nåd och onåd Ge sig utan att kräva något; kapitulera. • *Fienden fick ge sig på nåd och onåd.*

Låta nåd gå före rätt Förlåta någon som egentligen borde dömas eller få ett straff; ha överseende med någon/något. • *Den här gången låter jag nåd gå före rätt men då får du lova att inte göra om de här dumheterna.*

Gud nåde dig om ... Du får absolut inte ...; du måste absolut lova att inte ... • *Gud nåde dig om du talar om det här för någon!*

Han blir inte nådig om ... Han blir arg om ... • *Han blir inte nådig om han får veta att du skolkat från skolan.*

Det är inte nådigt att ... Det är inte lätt att ...; det är jobbigt att ... • *Det är inte nådigt att lära sig allt det här utantill.*

... som att leta efter en nål i en höstack Omöjligt att hitta det som knappast syns; inte lönt att leta. • *Det var här någonstans i skogen jag tappade ringen. Det känns som att leta efter en nål i en höstack.*

nålar - nätet

Sitta som på nålar Sitta och vara orolig; otålig.

• *Hon pratade alldeles för länge under mötet. Vi satt alla som på nålar till slut.*

Vara ett nålsöga Ett svårt hinder. • *För många var examensprovet ett nålsöga.*

Med näbbar och klor Av all kraft; med alla medel. • *Hon kämpade med näbbar och klor för att hinna bli färdig i tid.*

Sjunga som en näktergal Sjunga mycket vackert. • *Hon sjöng som en näktergal.*

De kan inte nämnas på samma dag De är helt olika; olika som *natt* och dag. • *Tänk, hans syster som var så duktig! – Ja, de kan inte nämnas på samma dag.*

Ingen nämnd och ingen glömd Man nämner inga särskilda namn utan riktar sig till alla. • *Jag vill tacka er alla, ingen nämnd och ingen glömd.*

Ingen nämnvärd Ingen särskilt stor; ungefär detsamma. • *Det är ingen nämnvärd skillnad mellan de här två sorterna.*

Inte på långt när Inte alls; *långt* ifrån. • *Den här datorn är inte på långt när lika bra som den andra.*

Något så när Ganska. • *Jag känner mig något så när bra nu efter operationen.*

Så när Nästan. • *Jag hade så när glömt av hennes födelsedag.*

Så när som på två Utom två. • *Jag har fått svar från alla så när som på två.*

Nära och kära Familjen; anhöriga och nära släktingar. • *Han hade sina nära och kära omkring sig på sin födelsedag.*

Nära skjuter ingen hare Det räcker inte med att lyckas ganska bra. • *Jag var bara ett nummer ifrån att vinna högsta vinsten. Men nära skjuter ju ingen hare.*

Ligga nära till hands Lätt att tro eller tycka (men som visar sig vara fel). • *Det ligger nära till hands att misstänka att han är den skyldige. Men jag är ändå inte så säker.*

Stå nära varandra Betyda mycket för varandra; djup vänskap. • *De båda systrarna hade alltid stått väldigt nära varandra.*

I det närmaste Nästan; *praktiskt* taget. • *Jag är i det närmaste klar med arbetet.*

Det gick min näsa förbi Det såg jag inte; det missade jag (snoptet nog). • *– Såg du inte att den andra affären sålde samma skor till lägre pris? – Nej, det gick min näsa förbi.*

Få lång näsa Bli lurad eller snopten; helt överraskad. • *Mannen fick lång näsa när han förstod att han tagit fel på dag hos läkaren.*

Ha näsa för något Förstå sig på något; ha bra känsla för något. • *Han har verkligen näsa för affärer.*

Lägga sin näsa i blöt Blanda sig 'i något som man inte har med att göra; *lägga* sig 'i något. • *Du har ingenting med det här att göra. Lägg inte din näsa i blöt!*

Bli dragen vid näsan Bli lurad; gå på en *nir*. • *Man bör vara försiktig när man köper en gammal bil så att man inte blir dragen vid näsan.*

Ha skinn på näsan Kunna säga ifrån på skarp- en; reagera öppet och skarpt. • *Hon är minsann inte rädd för att säga vad hon tycker. Hon har verkligen skinn på näsan.*

Inte se längre än näsan räcker Inte se särskilt långt; inte tänka sig för. • *Nu glömde jag visst packa med passet. Ibland ser jag inte längre än näsan räcker.*

Knäppa någon på näsan Vara arg och fräckt säga 'till någon att han/hon har gjort fel; *läxa* 'upp någon. • *Hon kan inte hålla på så här längre och inte visa någon hänsyn till oss andra. Det är dags att någon knäpper henne på näsan.*

Mitt framför näsan på någon Alldeles framför någon. • *Han hittade inte nycklarna trots att de låg mitt framför näsan på honom.*

Rynka på näsan Visa att man inte gillar något; visa förakt. • *Han rynkade på näsan åt det dåliga förslaget.*

Stå på näsan Ramla; trilla omkull. • *Jag stod på näsan när jag skulle gå över gatan.*

Sätta näsan i vädret Vara stolt; inte låta sig tryckas 'ner. • *Hon brydde sig inte om allt elakt de sade om henne utan satte näsan i vädret och gick därifrån.*

Få sig en näsbränna Bli utskäld; få en *skopa* overt. • *Han fick sig en näsbränna av chefen.*

Fastna i nätet Bli lurad; *fastna* på kroken. • *Jag förstod inte att de försökte lura mig utan fastnade direkt i nätet.*

Fastna på näthinnan Inte kunna glömma något man sett. • *Det hemska våldet vi såg på TV fastnade på näthinnan.*

Spotta i nävarna Ta nya tag; ge **järnet**. • – *Nu gäller det att spotta i nävarna om vi ska vinna matchen, sa tränaren.*

Slå näven i bordet Säga 'ifrån mycket bestämt; visa att man menar allvar. • *Du måste slå näven i bordet och säga att du inte går med på det här längre.*

Det går ingen nöd på mig Jag har det ganska bra; klagar inte. • *Ni behöver inte vara oroliga. Det går absolut ingen nöd på mig.*

I nöd och lust Både i med- och motgång; i livets alla skiften. • *Människor som gifter sig får lova att hålla ihop i nöd och lust.*

Med nöd och näppe På gränsen; med ett **nöd**. • *Höjdhopparen klarade med nöd och näppe den nya höjden. Ribban låg och darrade.*

Nöden har ingen lag När det är svårt gäller inga vanliga regler; i en nödsituation får man handla annorlunda. • *Nöden har ingen lag. Vi måste tyvärr stänga fabriken på grund av brandfara.*

Nöden är uppfinningarnas moder Ur det svåra föds ofta något gott. • *Fattigdom och svårigheter får ofta människan att skapa nya saker. Nöden är som sagt uppfinningarnas moder.*

I nöden prövas vännen En riktig vän sviker inte i svårigheter. • *Nu när jag har det svårt har jag bara en vän kvar. I nöden prövas vännen.*

Klara sig med ett nödrop Vara nära att inte klara sig; med **nöd** och näppe. • *Han klarade sig med ett nödrop och blev godkänd på provet.*

Finna nöje i något Tycka 'om att göra andra besvikna. • *Jag förstår inte vad du finner för nöje i att jämt hålla på och retas med lillasyster.*

Företräffa med nöje Göra något som är både nyttigt och roligt. • *När vi ändå var i Göteborg och arbetade några dagar förenade vi nytta med nöje och gick på Liseberg.*

Med nöje Mycket gärna; **hjärtans** gärna. • *Vi kommer med nöje till festen.*

För nöjes skull Göra något endast för att det är roligt; för **ros** skull. • *Vi åker till Göteborg på fredag. Det är bara för nöjes skull.*

En hård nöt att knäcka En svår uppgift att lösa; ett svårlöst problem. • *Det här korsordet var alldeles för svårt. Det var en hård nöt att knäcka.*

Få på nöten Få stryk; åka på en **propp**. • *Du får allt passa dig så du inte får på nöten.*

Oo

Ha alla odds emot sig Ha små chanser att lyckas; ha små utsikter till framgång. • *Jag tror inte han vinner. Med ett skadat knä har han alla odds emot sig.*

Mot alla odds Även om det verkar omöjligt; trots alla svårigheter. • *Han vann matchen mot alla odds.*

Skörda offer Döda människor; kräva människoliv. • *Trafiken skördar många offer varje år.*

Allt som oftast Väldigt ofta; **titt** som tätt. • *Hon kommer och hälsar på oss allt som oftast.*

Vilja ha något ogjort Ångra att man har gjort något; inse ett misstag. • *Vi skulle aldrig ha gift oss. Det skulle jag gärna vilja ha ogjort.*

Det är okej Det är/går bra; det möter inga hinder. • – *Går det bra om jag kommer i morgon istället? – Ja, det är okej.*

Sväva i okunnighet Inte veta något; inte ha den blekaste **aning** om något. • *En del föräldrar verkar sväva i total okunnighet om vad deras barn gör ute om kvällarna.*

Vara i olag Inte fungera; krångla. • *Min mage är i olag.*

Det är olikt honom Så brukar han inte göra; det är inte hans **stil**. • *Det är olikt honom att inte passa tiden.*

Gjuta olja på vågorna Försöka lugna 'ner; dämpa oroliga känslor. • *Folkmassan var mycket upprörd. Presidenten försökte gjuta olja på vågorna genom att tala lugnande till människorna.*

Mota Olle i grind Hindra någon eller något tidigt innan det är för sent; bättre stämna i bäcken än i ån. • *Det gäller att mota Olle i grind och se till att det här problemet inte blir värre.*

När olyckan är framme När det händer en olycka; när man drabbas av olycka. • *När olyckan är framme gäller det att man tar det lugnt.*

Efter mycket om och men Efter en hel del krångel; efter mycket besvär. • *Efter mycket om och men kom vi äntligen iväg på vår resa.*

Vara om sig och kring sig Alltid försöka skaffa sig egna fördelar; hålla sig **framme**.

• *Hon är alltid om sig och kring sig och ser till att själv få det bästa.*

Få sig en omgång Få utskällning eller stryk; få på **skallen**. • *Sonen fick sig en rejäl omgång därför att han varit stygg mot lillasyster.*

När allt kommer omkring När man tänker 'efter; vid närmare **eftertanke**. • *När allt kommer omkring kanske det är bättre att vi reser redan på söndag.*

Gå omkull När ett företag inte kan betala sina räkningar längre; göra konkurs. • *Ännu ett företag på orten hade gått omkull och flera människor blev arbetslösa.*

Under alla omständigheter Det viktigaste av allt; först och främst. • *Under alla omständigheter måste vi ha pengar över till mat och hyra.*

Höra något på omvägar Få höra något från andra som hört det från någon annan tidigare; få höra något i andra hand. • *Jag har hört på omvägar att chefen tänker sluta.*

Drabbas av ond bråd död Dö omedelbart; omkomma (vid olycka). • *Samtliga personer drabbades av ond bråd död vid kollisionen.*

Onda aningar En känsla av att något otureligt kan ha hänt; hysa farhågor. • *Jag har mina onda aningar att det är något som har hänt.*

Ta det onda med det goda Acceptera något dåligt för att det också finns något som är bra; det onda **vägs** 'upp av det goda. • *Jag trivs bra med mitt nya arbete även om jag får stiga upp tidigt på morgnarna. Men man får ta det onda med det goda.*

Vara av ondo Vara skadlig eller dålig. • *Motgångar är inte bara av ondo.*

Inget ont utan att det har något gott med sig Man lär av sina misstag; av **skadan** blir man vis. • *Efter olyckan förstår han kanske att han alltid måste använda hjälm. Inget ont utan att det har något gott med sig.*

Intet ont anande Vet inte att något otureligt håller på att hända; helt ovetande om en fara. • *Intet ont anande köpte vi bilen som senare visade sig vara stulen.*

Vara på gott och ont Både bra och dåligt; både positivt och negativt. • *Det är både på gott och ont att det finns vapen.*

Väcka ont blod Göra så att andra reagerar negativt; väcka missnöje. • *Det väcker bara ont blod om jag får mer betalt än de andra.*

Ord och inga visor Hårda ord; tala allvar. • *Chefen var missnöjd med resultatet och det han sa till de anställda var ord och inga visor.*

Fula ord Svordomar; ord som handlar om sex. • *Han använder ofta en hel del fula ord när han får sprit i kroppen.*

Få ett ord med i laget Få vara med och bestämma; få möjlighet att säga sin mening. • *Det är inte bara ni som ska bestämma. Jag vill nog också få ett ord med i laget.*

Ge sitt ord på något Lova något; bedyra. • *Jag ger mitt ord på att det här är sant.*

Ha ord om sig att vara ... Vad andra säger om någon; ha rykte om sig att vara ... • *Hon har ord om sig att vara väldigt duktig och ambitiös.*

Hålla ord Hålla det som man har lovat; stå vid sitt ord. • *Har han lovat något så håller han alltid ord.*

Lägga ett ord för någon Prata väl om någon; framhålla någon. • *Jag lovar att lägga ett gott ord för dig när jag träffar min chef.*

Märka ord Anmärka på hur någon talar eller använder ord. • *Du bara märker ord så fort jag försöker säga något.*

Sakna ord Orden räcker inte till för att uttrycka en besvikelse eller upplevelse; bli alldeles stum. • *Utsikten mot havet var så vacker att jag saknar ord.*

Sanna mina ord Jag vet att jag har rätt; vänta så får ni se. • *Jag tror inte deras äktenskap kommer att hålla, sanna mina ord.*

Stå vid sitt ord Inte ändra det man sagt; hålla ord. • *Du kan lita på vad jag sagt. Jag står vid mitt ord.*

Säga några väl valda ord Kritisera någon hårt; säga någon ett sanningens ord. • *Efter allt dumt han gjort ska jag säga honom några väl valda ord.*

Väga sina ord på guldväg Tänka noga på vad man säger; välja sina ord. • *Politiker måste ofta väga sina ord på guldväg så att de inte säger för mycket.*

Välja sina ord Vara försiktig med vad man säger; väga sina ord på guldväg. • *Ibland måste man noga välja sina ord så att man inte säger sådant som man får ångra.*

Växla några ord med någon Prata lite med någon; utbyta några tankar. • *Kan du vänta lite. Jag ska bara växla några ord med min man innan han ger sig iväg.*

Lägga orden i munnen på någon Hjälpa någon att få fram det han/hon försöker säga. • *Jag kan tala för mig själv. Du behöver inte lägga orden i munnen på mig hela tiden.*

Ta någon på orden Verkligen tro allt som någon säger; ta någon på allvar. • *Jag har nog lite svårt att kunna ta honom på orden. Han överdriver nog en del.*

Vara stor i orden Skryta mycket; stöddig. • *Han är lite väl stor i orden med allt sitt prat om sina pengar.*

Ordet är fritt Vem som helst får tala; alla får yttra sig. • *Nu har jag talat färdigt och vill höra vad ni andra tycker. Ordet är då fritt.*

Få sista ordet Den som får säga någonting viktigt till sist; chans att vinna en diskussion. • *De diskuterade men kom inte överens. Hanna fick då sista ordet och fick alla att gå med på hennes förslag.*

Ha ordet i sin makt Vara bra på att använda språket; kunna uttrycka sig. • *Den som är politiker måste ha ordet i sin makt.*

Innan man visste ordet av Plötsligt; helt oväntat. • *Innan man visste ordet av hade det lilla barnet försvunnit i det stora varuhuset.*

Ta ordet ur munnen på någon Säga just det som någon tänkt säga. • *Du tog precis ordet ur munnen på mig. Jag hade tänkt säga samma sak.*

Ordna upp något Få ordning på problem; komma till rätta med något. • *Han måste försöka ordna upp sin trassliga ekonomi.*

Det ordnar upp sig Det kommer att gå bra; det löser sig. • *Vi får hoppas att det ordnar upp sig på arbetet.*

Från högre ort Från ett ställe med makt; från högre instans (myndighet). • *Jag har fått höra det här från högre ort.*

Låta något vara osagt Inte vara säker på något och därför inte kunna säga något; inte kunna uttala sig om något. • – *Tror du att det blir bättre nästa år? – Det vill jag nog låta vara osagt.*

osalig - oäven

Som en osalig ande Nervös och orolig; rastlös. • *Han gick omkring som en osalig ande och väntade på sin tur.*

Det osar katt Det verkar skumt; det verkar misstänkt. • *Fotspåren visar att någon varit framme vid huset. Jag tycker det osar katt.*

Få betalt för gammal ost Få ett straff för något dumt man har gjort för länge sedan; få 'igen något. • *Efter allt dumt han gjort mot mig ska han nu minsann få betalt för gammal ost.*

Lyckans ost! Ha tur; vara lyckosam. • *Vann du verkligen högsta vinsten? Lyckans ost!*

O tack är världens lön Det lönar sig inte att vara hjälpsam; inte värt att offra sig. • *Så mycket som jag gjort för honom och inte få ett tack? O tack är ibland världens lön.*

I tid och otid Alldeles för ofta; jämt och ständigt; • *Du kan ju inte hålla på och springa på toaletten i tid och otid.*

Flyta ovanpå Tro att man är bättre än andra; överlägsen. • *Han tror visst att han kan och vet allting bättre än oss andra. Han vill gärna flyta lite ovanpå.*

Sväva i ovisshet Inte veta hur det blir; inte få några besked. • *De anställda svävade fortfarande i ovisshet om hur det skulle bli med deras jobb.*

Föra oväsen Låta högt och störande; föra liv. • *Ungdomarna förde ett väldigt oväsen ute på gatorna.*

Inte så oäven Ganska bra; inte så dum. • *Även om han är lite väl ung för att spela i laget så är han inte så oäven.*

Pp

Sätta P för Förhindra; sätta *stopp* för. • *Eleverna har rökt på toaletterna. Det måste vi omgående sätta P för.*

Spela pajas Vara fånig eller löjlig; spela *apa*. • *Han spelade pajas under hela lektionen.*

Stå pall för något Klara något svårt; *stoppa* för något. • *Jag står inte pall för den här hettan längre.*

Stänga sin panna blodig Anstränga sig mycket utan att det hjälper. • *Jag fick stänga min panna blodig.*

Lägga pannan i djupa veck Fundera noga och länge; grubbla över något. • *Laget hade förlorat den femte matchen i rad. Tränaren lade pannan i djupa veck och funderade över vad han skulle göra.*

Ta sig för pannan Visa att man är arg eller förvånad över vad någon har gjort. • *Hon tog sig för pannan när alla barnen kom hem alldeles genomvåta.*

Bli pannkaka av alltsammans Helt misslyckat; något går galet. • *Man lyckades inte avsluta något alls under mötet eftersom alla tyckte olika. Det blev pannkaka av alltsammans.*

Gå 'upp som en sol och 'ner som en pannkaka Något börjar bra men slutar dåligt; lyckan vänder mot olycka. • *Deras förhållande gick upp som en sol och ner som en pannkaka.*

Lägga papperen på bordet Öppet och ärligt säga som det är; avslöja sina hemligheter. • *– Är det inte lika bra att du lägger papperen på bordet och berättar sanningen, sade polisen.*

Inom parentes sagt Något man säger men som inte är så viktigt; oviktig upplysning sagt lite vid sidan 'om. • *Inom parentes sagt och lite utanför ämnet kan jag säga att min fru också lider av den sjukdom jag just talar om och försöker beskriva.*

Sitta på första parkett På nära håll se något som händer (utan att själv vara inblandad); bevittna något. • *Från vår balkong såg vi den vackra solnedgången på första parkett.*

Ta parti för någon/något Visa att man håller 'med någon/något; ge sitt stöd till någon/något. • *Pappan tog alltid parti för sonen.*

Komma väl till pass Bra att kunna använda vid ett speciellt tillfälle; lämpligt att ha med sig något. • *Det är nog bäst att också ta med sig paraply. Det kan komma väl till pass.*

Hur pass? Hur? • *Hur pass många blir ni som kommer?*

Så pass Så. • *De var så pass många att några inte fick plats.*

Passa 'in Fungera bra tillsammans med någon/något; *smälta* 'in. • *Han passar bra in i laget.*

Passa 'på Göra något när det är lämpligt; ta tillfället i *akt*. • *Jag vill gärna passa på tillfället att tacka er alla.*

Passa sig Se upp så inget otrevligt händer; *tänka* sig 'för. • *Passa dig nu så att du inte gör om samma misstag.*

Stöta på patrull Möta oväntade svårigheter; möta motstånd. • *Under vår resa genom Afrika stötte vi plötsligt på patrull. En flock lejon låg framför oss mitt på vägen.*

Ha dålig pejl Inte veta vad som händer; ingen *koll* på något. • *Jag har lite dålig pejl på hur programmet ser ut i morgon.*

Allt pekar på att ... Det verkar klart att; allt tyder på. • *Allt pekar på att han är den skyldige.*

Få allt man pekar på Få allt som man vill ha; bortskämd. • *Hon har alltid fått allt hon pekat på av sina föräldrar.*

Pendeln har svängt Det är tvärtom nu; utvecklingen har vänt. • *Nu är det modernt igen med långa kjolar. Pendeln har tydligen svängt.*

Pengar under bordet Pengar som man får i hemlighet; svarta *pengar*. • *Han ville ge mig pengar under bordet.*

Ha pengar löst Ha pengar som man kan betala med genast; kontanter. • *Har du möjligen en tia löst?*

Ha pengar som gräs Ha massor av pengar; vada i *pengar*. • *Han verkar ha pengar som gräs eftersom han alltid har råd med resor och dyra bilar.*

pengar – pladask

Pressa någon på pengar Hota att göra något om man inte får pengar; utöva utpressning mot någon. • *Hon pressade honom på pengar genom att hota med att avslöja allt för hustrun.*

Rulla sig i pengar Ha massor av pengar; vältra sig i pengar. • *Han har tjänat så mycket att han nästan rullar sig i pengar.*

Svarta pengar Pengar som man får olagligt; pengar under bordet. • *Hon fick svarta pengar för det extra arbete hon gjort.*

Vada i pengar Ha mycket pengar; rulla sig i pengar. • *Han verkar vada i pengar när han kan köpa så dyra bilar jämt.*

Vältra sig i pengar Ha väldigt mycket pengar; rik som ett troll. • *En del människor vältrar sig i pengar och verkar aldrig få tillräckligt mycket.*

Låta pengarna rulla Köpa mycket; inte vända på slantarna. • *Vi lät pengarna rulla under semestern.*

Peppar, peppar! Jag hoppas att det går bra. • – *Du klarar säkert provet i morgon. – Ja, kanske. Peppar, peppar!*

Det går åt pepparn Det går inte alls; det går helt åt skogen. • – *Klarade du provet? – Nej, det gick åt pepparn.*

Dra dit pepparn växer Jag vill inte se dig mer; dra åt helvete! • *Jag är både arg och besviken på dig. Du kan dra dit pepparn växer.*

Don efter person En del saker passar endast vissa personer. • *Presidenten hade bokad in på det bästa hotellet. Don efter person.*

I ett längre perspektiv Om man ser hur det blir längre fram; hur det blir i framtiden. • *I ett längre perspektiv kommer vår miljö att vara allvarligt hotad om vi inte ändrar vår livsstil.*

Se något i nytt perspektiv Se något på ett nytt sätt; tänka annorlunda. • *När hon hade kopplat av en tid såg hon det hela i ett nytt perspektiv.*

Öppna nya perspektiv Ge nya möjligheter; bana väg för. • *Den senaste forskningen hade öppnat nya perspektiv på hur man skulle behandla sjukdomen.*

Välja mellan pest och kolera Välja mellan två lika dåliga alternativ. • – *Du måste bestämma om du vill jobba julafton eller nyårsafton. – Det känns som att välja mellan pest och kolera.*

Sky något/någon som pesten Avsky och undvika något/någon. • *Många skyr råttor som pesten.*

Peta 'i sig Äta lite och långsamt; dålig aptit. • *Jag kunde bara peta i mig några små korvar.*

Ta det piano! Ta det lugnt!; skynda långsamt! • *Nu gäller det att ta det piano så att vi inte gör några onödiga misstag.*

Sätta någon på piedestal Berömma eller beundra någon överdrivet mycket; höja någon till skyarna. • *Jag tycker hon sätter honom på piedestal. Så duktig är han ju inte.*

Pigg som en mört Känna sig frisk och kry; känna sig i prima form. • – *Hur känner du dig efter operationen? – Tack, jag känner mig pigg som en mört.*

Bli pikad för något Få höra elaka saker; bli retad. • *Han blev ofta pikad för att han var så klumpig.*

Göra något på pin kiv Göra något bara för att retas; jäklas med någon. • *Eleven vägrade ta av sig jackan på pin kiv.*

Vill man vara fin får man lida pin Man får ofta lida om man vill vara fin. • *De här skorna är snygga men de ger mig skoskav. Vill man vara fin får man lida pin.*

Pinna 'på Skynda sig; lägga på en rem. • *Nu gäller det att pinna på om vi ska hinna med tåget.*

Bli stel som en pinne Bli spänd i hela kroppen av rädsla; bli alldeles förstened. • *Jag blev stel som en pinne när jag såg ormen i gräset.*

Livet på en pinne Ett skönt och bekvämt liv; sorglös tillvaro. • *Semestern här nere vid Medelhavet är verkligen livet på en pinne.*

Dansa efter någons pipa Göra som någon annan säger utan att säga emot; rätta sig efter någon. • *Han verkar helt dansa efter hustruns pipa.*

Det går åt pipan Det lyckas inte; det går på tok. • *Hur gick det med matteprovet? Det gick åt pipan.*

Ha pippi på något Vara mycket intresserad av något; vara fixerad vid något. • *Han har pippi på allt som har med tåg och järnvägar att göra.*

Ha piskan över sig Känna sig pressad att klara något; ha kniven på strupen. • *Som student har man ofta piskan över sig att klara sina prov.*

Falla pladask för någon Genast tycka 'om eller bli kär i någon; falla för någon. • *Jag föll pladask för honom första gången vi sågs.*

Det finns inga planer i världen Det är helt omöjligt; det finns inte en chans. • *Det finns inga planer i världen att klara av det här arbetet till nästa vecka.*

Bereda plats Ge plats åt någon; **maka** på sig. • *Kan du vara snäll och bereda plats åt mig också?*

Sätta någon på plats På ett strängt sätt säga att någon har gjort fel; lära någon veta **hut**. • *Om eleverna är oroliga måste du sätta dem på plats och tala om vad som gäller.*

Vara på sin plats Vara riktigt och lämpligt; befogat. • *– Det kan nog vara på sin plats att prata med föräldrarna så att eleverna slutar bråka, tyckte rektorn.*

Veta sin plats Förstå att man inte är så viktig. • *I det militära får man ofta veta sin plats och helt enkelt bara lyda order.*

Falla platt till marken Misslyckas helt; falla 'ihop som ett **korthus**. • *Våra planer på att bygga om föll platt till marken när vi förlorade våra arbeten.*

Lägga sig platt för någon Låta någon annan helt bestämma; underordna sig helt. • *En del människor lägger sig ofta platt för vad andra vill eller tycker.*

Platta 'till någon Säga något elakt till någon; få någon att känna sig värdelös. • *Han försöker jämt att platta till andra.*

En plump i protokollet Ett mindre fel eller misstag någon har gjort; en **blunder**. • *Jag glömde att tacka de andra också. Det var en plump i protokollet.*

Plus minus noll Noll. • *Vinsten blev plus minus noll.*

Ett plus i kanten Något som är extra bra; en extra merit. • *Hennes utlandspraktik är naturligtvis ett plus i kanten.*

Som plåster på såren Som en ersättning för något man drabbats av; som en kompensation. • *Tyvärr är planet försenat sex timmar. Som plåster på såren bjuder vi alla passagerare på middag.*

Fastna på plåten Synas på ett fotografi. • *Fastnade jag på plåten?*

Lätt som en plätt Ingen svårighet alls; gå **lekande** lätt. • *– Klarar du av att byta däck på bilen? – Ja, det är lätt som en plätt.*

Plöja 'igenom något Läsa 'igenom en tjockare bok eller text; **tröska** igenom. • *Jag har flera sidor som jag måste plöja igenom över helgen.*

Med lock och pock Försöka övertala någon på olika sätt; både locka och hota. • *Han ändrar sig inte trots att jag försökt med både lock och pock.*

Hålla positionerna Bli varken bättre eller sämre; hålla **ställningarna**. • *Vi ökar inte vinsten men lyckas ändå hålla positionerna jämfört med föregående år.*

Som ett brev på posten Komma säkert och helt väntat; naturlig konsekvens. • *Om du inte ger upp utan arbetar tålmodigt kommer till slut framgångarna som ett brev på posten.*

En het potatis En känslig fråga som man gärna inte pratar om. • *De verkar inte vilja prata om varför chefen fick sluta. Det är nog en alltför het potatis.*

Ha satt sin sista potatis Ha gjort något för sista gången; ha gjort ett allvarligt misstag. • *Det är tredje veckan i rad som han är onykter på arbetet. Han har nog snart satt sin sista potatis.*

Sätta någon på pottkanten Göra så att någon annan får problem; **ställa** 'till det för någon. • *Genom att hon har problem att klara sin uppgift sätter hon också mig på pottkanten.*

Poängen med något Vad som är särskilt bra med något; **vitsen** med något. • *Poängen med den nya telefonen är att den är mindre och enklare att använda.*

Praktiskt taget Nästan; **snart** sagt. • *Praktiskt taget alla hade kommit till mötet.*

Prata bort något Man försöker undvika att prata om något; försöka **slingra** sig. • *Jag fick inget svar på frågan utan hon försökte hela tiden prata bort det hela.*

Prata löst om något Prata om något utan att bestämma något särskilt; **leka** med tanken på något. • *Vi har pratat lite löst om att flytta utomlands men inget är bestämt.*

Pratas 'vid Prata med någon. • *Vi pratades vid i telefon förra veckan.*

Vara en pratkvarn Kunna prata mycket och länge; ha välsmort **munläder**. • *Hon är då en riktig pratkvarn som aldrig kan sluta tala i telefonen!*

Inte precis Inte särskilt; inte speciellt. • *Jag blev inte precis glad när hon ringde och väckte mig.*

pressa - punkt

Pressa någon på pengar Hota att göra något om man inte får pengar; utöva utpressning mot någon. • *Hon pressade honom på pengar genom att hota med att avslöja allt för hustrun.*

Till punkt och pricka Mycket noggrant; in i minsta detalj. • *Polisen undersökte lägenheten till punkt och pricka men hittade ingen narkotika.*

Pricken över i Den lilla sista detaljen gjorde allt perfekt; *kronan* på verket. • *Skorna passade mycket bra till klänningen. De var verkligen pricken över i!*

På pricken Precis; på *kornet*. • *Beskrivningen av mannen stämmer på pricken.*

Må som en prins Må mycket bra; känna sig i fin form. • *Efter den här härliga maten och vinet mår jag som en prins.*

Till varje pris Det spelar ingen roll vad det kostar; *kosta* vad det kosta vill. • *Vi måste till varje pris förhindra liknande olyckor i framtiden.*

Prisa sig lycklig Vara mycket glad för något; *skatta* sig lycklig. • *Du kan verkligen prisa dig lycklig över att ha ett så intressant jobb!*

Det tar då priset! Det var det värsta!; verkligen *botten!* • *Nu är det den andra dagen i rad som jag får sur mjölk i affären. Det tar då priset!*

Vara proffs på något Vara mycket duktig på något; vara *stjärna* på något. • *Monica är verkligen proffs på att laga mat.*

Hålla en låg profil Inte vilja märkas så mycket; sätta sitt ljus under *skäppan*. • *Jag tycker du håller en alldeles för låg profil. Det är dags du visar andra allt vad du kan.*

Åka på en prop Få ett slag eller stryk av någon; få på *nöten*. • *Du ska passa dig så du inte åker på en prop!*

Propsa på något Vara envis och kräva något; inte *ge* sig. • *Hon propsade på att få gå på bio.*

En plump i protokollet Ett mindre fel eller misstag någon har gjort; en *blunder*. • *Jag glömde visst att tacka de andra också. Det var verkligen en plump i protokollet.*

Sätta någon på prov Testa någon för att se hur duktig han/hon är; känna någon på *pulsen*. • *Nu ska jag allt sätta dig på prov och se om du klarar av det här.*

Visa prov på något Visa att man kan något. • *Han har visat prov på en förmåga att snabbt sätta sig in i saker och ting.*

Sätta sin prägel på något Påverka något så att det märks tydligt. • *Kriget hade satt sin prägel på människorna.*

Sätta något på pränt Skriva 'ner något. • *Det är nog bäst att vi sätter på pränt vad vi har beslutat.*

Det är lugna puckar Det är lugnt och inga problem; läget är under kontroll. • – *Klarar ni av att bli färdiga i tid? – Det är lugna puckar.*

Pudelns kärna Det viktigaste innehållet i något; den verkliga innebörden. • *Jag har svårt att förstå vad som är pudelns kärna i det han skriver.*

Puffa på någon Försöka få någon att göra något. • *Han har inte kommit och lagt toaletten än. Jag får nog puffa på honom.*

Känna någon på pulsen Undersöka vad någon kan; veta vad någon *går* för. • *Innan vi anställer honom bör vi nog känna honom på pulsen några dagar.*

Gå på pumpen 1. Misslyckas. 2. Bli lurad; bli *blåst* på. • 1. *De gick på pumpen när de försökte borra sig igenom berget. 2. Jag får nog inte tillbaka mina pengar. Det ser ut som om jag gått på pumpen.*

Förvalta sitt pund Använda det som man kan eller har på bästa sätt; utnyttja sin förmåga. • *Ta vara på din begåvning! Det gäller att förvalta sitt pund.*

Hålla hårt om pungen Vara snål eller sparsam; gniden. • *Han håller väldigt hårt om pungen och kostar inte på sig mycket.*

Punkt slut! Säg inte 'emot mig!; ... och därmed *basta!* • *Du måste vara hemma senast klockan elva! Punkt slut!*

En öm punkt Något som är svårt och känsligt att tala om; ett känsligt samtalsämne. • *Hennes skilsmässa var tydligen en öm punkt.*

Sätta punkt för något Stoppa eller vara slutet på något. • *Olyckan satte punkt för hans möjligheter att tävla vidare.*

Tala till punkt Få tala färdigt; inte bli avbruten. • *Nu vill jag få tala till punkt utan att jämt bli avbruten.*

Till punkt och pricka Mycket noggrant; in i minsta detalj. • *Polisen undersökte lägenheten till punkt och pricka men hittade ingen narkotika.*

Den springande punkten Det viktigaste; det som avgör något. • *Den springande punkten är ju att vi får fram tillräckligt med pengar för att kunna sätta i gång med projektet.*

Träffa den ömma punkten Där man känner sig svag och sårbar. • *När du sade att hon gått upp i vikt blev hon alldeles röd i ansiktet. Där träffade du nog en öm punkt.*

På alla punkter Till alla delar; alltigenom. • *Den anklagade var på alla punkter skyldig till brottet.*

Pusta 'ut Vila och ta 'igen sig; hämta *andan*. • *Det är skönt att få pusta ut efter den här jobbiga dagen.*

Puts väck Plötsligt totalt borta; helt försvunnen. • *Nycklarna låg här alldeles nyss och nu är de puts väck!*

Lukta pyton Lukta mycket illa; det luktar *apa*. • *Här luktar ju pyton!*

Jo pytt! Inte alls! • – *De sa ju att vår pension skulle höjas. – Jo pytt!* (Det blev ingen höjning.)

Rör på påkarna! Skynda på!; sätt lite *fart* nu! • *Vi måste röra på påkarna nu så att vi hinner fram i tid.*

Slå sina påsar ihop Gifta sig; börja sam-arbeta. • *Är det inte dags att ni äntligen slår era påsar ihop och gifter er?*

Ha rent mjöl i påsen Inte ha något att dölja; inga skumma avsikter. • *Jag undrar om han har rent mjöl i påsen? Kanske är det han som har stulit radion?*

Få på pälsen Få stryk eller bli utskälld; få på *moppe*. • *Har han varit elak och dum mot dig ska han minsann få på pälsen.*

Kasta pärlor för svin Visa något värdefullt för någon som inte förstår hur bra det är. • *Han talade om viktiga frågor men ingen lyssnade. Det var som att kasta pärlor för svin.*

Läsa en bok från pärm till pärm Läsa hela boken noggrant; från början till slut. • *Jag har läst boken från pärm till pärm.*

Pö om pö Lite i taget; *steg* för *steg*. • *Det här arbetet kan vi inte göra på en gång. Det får vi nog ta lite pö om pö.*

Rr

- Lägga rabarber på något** Ta något som man egentligen inte får; lägga *beslag* på något. • *Det verkar som om grannen har lagt rabarber på min skottkärra. Han kunde ju faktiskt fråga först.*
- Köra sitt eget race** Göra som man själv vill; gå sin egen *väg*. • *Han gör inte som vi andra utan kör ofta sitt eget race.*
- Racka 'ner på någon/något** Hålla 'på och klaga på eller kritisera någon/något. • *Det är en del som alltid rackar ner på skolmaten.*
- Läsa mellan raderna** Förstå mer än det som bara står skrivet; förstå något som bara antyds. • *För att ni ska förstå den här texten måste ni tänka lite extra och försöka läsa mellan raderna.*
- Resa ragg** Bli arg; visa *tänderna*. • *Hon reser ragg så snart jag talar om min tidigare flickvän.*
- Ragga 'upp någon** Få kontakt med någon tillfälligt för att t.ex. ha sex med. • *Jag raggade upp henne på en fest.*
- På rak arm** Känna till utan att behöva kontrollera; utan vidare. • *Kan du på rak arm säga vem som var USA:s president 1965?*
- Raka motsatsen** Precis tvärtom. • *Den äldre brodern var raka motsatsen till sin yngre bror.*
- Raka vägen** Direkt och meddetsamma. • *Han blev så arg att han gick raka vägen upp till chefen.*
- Det enda raka** Det enda riktiga; vad som måste göras. • *Bilen är så gammal och rostig att det enda raka är att köra den till skroten.*
- På raken** Direkt efter varandra; i följd. • *Nu har vi förlorat tre matcher på raken.*
- Gå rakt på sak** Börja tala direkt om det man tänkt tala om. • *Läkaren gick rakt på sak och talade om för patienten vilken sjukdom han drabbats av.*
- Vara rakt på sak** Vara ärlig och säga precis vad man tycker; vara uppriktig. • *Ibland gäller det att vara rakt på sak och våga säga sin mening.*
- Suga på ramarna** Ha mycket lite pengar att klara sig på; ha det *knackigt*. • *Nu gäller det att suga på ramarna när vi har så lite pengar att leva på.*
- Falla utanför ramen** Inte passa in; tappa stilen. • *Flera blev onyktra på festen och föll helt utanför ramen.*
- Stå i rampljuset** Kändis som ofta är med i tidningar och TV; vara i centrum för människors intresse • *Berömda personer står ofta i rampljuset.*
- Det har sina randiga skäl** Det finns många anledningar till det; ha sina goda skäl. • *Jag förstår inte att du slutar ditt arbete? – Det har sina randiga skäl som jag inte gärna vill gå in på.*
- Av hög rang** Mycket bra och skicklig; av hög *klass*. • *Hon är en sångerska av hög rang.*
- Rappa 'på** Skynda sig; *pinna* 'på. • *Nu får vi allt rappa på så att vi hinner fram i tid.*
- I rödaste rippet** Genast; på *momangen*. • *Brandkåren kom i rödaste rippet.*
- Rasa 'ut** Leka och rusa omkring tills man är trött. • *Barnen hade rasat ut ordentligt och somnade genast.*
- Bli topp tunnor rasande** Bli mycket arg; bli fly *förbannad*. • *Mannen blev topp tunnor rasande när han såg att han fått avdrag på lönen.*
- Hela rasket** Alltihop; hela *klabbet*. • *Vi säljer nu hela rasket till halva priset.*
- Reda sig** Klara sig bra. • *Vår son har flyttat hemifrån och reder sig själv nu.*
- Reda 'upp något** Få ordning på något; *ordna* 'upp något. • *Vi måste först försöka reda upp vår ekonomi.*
- Reda 'ut något** Få ordning och klarhet i något; *klara* 'ut något. • *Nu måste vi försöka reda ut de här problemen.*
- Långt bortom all ära och redlighet** Långt borta där nästan ingen bor. • *Han bor ensam långt bortom all ära och redlighet.*
- Tänka på refrängen** Gå hem; *bryta* 'upp från en fest. • *Nej, nu är det dags att vi tackar för oss och tänker på refrängen.*
- Ha ett brett register** Vara duktig inom många områden; ha många *strängar* på sin lyra. • *Hon är både bra i idrott och väldigt musikalisk. En del har verkligen ett brett register.*

Efter alla konstens regler Precis som man ska göra; formellt riktigt. • *Jag har försökt laga maten efter alla konstens regler och ändå smakar den inte bra.*

Låtsas som om det regnar Strunta i; inte reagera. • *Bry dig inte om hennes dåliga humör. Låtsas som om det regnar.*

Regnet står som spön i backen Det regnar väldigt mycket; det ösregnar. • *Vid det häftiga åskvädret stod regnet som spön i backen.*

Lägga på en rem Skynda sig; *sno* 'på'. • *Nu får vi allt lägga på en rem om vi ska hinna med bussen.*

Rena vansinnet Alldeles tokigt; helt galet. • *Hon röker säkert två askar cigaretter om dagen. Det är ju rena vansinnet.*

Rensa luften Tala öppet för att reda ut problem; *tala* 'ut'. • *Ibland är det viktigt att rensa luften för att alla ska må bättre.*

Rent spel Utan fusk; det ska gå rätt till. • *Det är inte rent spel när en idrottsman dopar sig.*

Rent ut Tala ärligt utan att dölja något; vara *rakt* på sak. • *Jag frågade honom rent ut om han tagit pengarna.*

Ett rent samvete Göra vad som är rätt; har ingen skuld. • *Jag tror inte han har tagit pengarna. Han verkar ha rent samvete.*

Göra rent hus Rensa ut; sortera bort allt. • *Affären gjorde rent hus och sålde ut alla varor till halva priset.*

Repa sig Få tillbaka sina krafter; *hämta* sig. • *Hon repade sig snabbt efter sjukdomen.*

Vara ute och resa Ha helt fel; vara inne på fel *spår*. • *– Var det på 1500-talet? – Nej, nu är du allt ute och reser.*

Ta reson Förstå vad som är klokast; inse vad som är bäst. • *Han tog äntligen reson och ändrade sig.*

Utan rim och reson Det verkar helt tokigt; oförnuftigt. • *Det är ju utan rim och reson att minska pengarna till sjukvården.*

Sju resor värre Mycket värre. • *Det är ingen idé att skälla på honom. Det blir bara sju resor värre.*

Höja ribban Anstränga sig mer för att nå ett mål; öka kraven. • *Vi måste höja ribban om vi ska hamna bland de fem bästa.*

Rida ut stormen Klara en stor svårighet; klara pressen. • *Motståndarlaget pressade på hela tiden och var nära att göra mål. Hemmalaget hade svårt att rida ut stormen.*

Inför öppen ridå Så att alla kan se; inför allas *ögon*. • *De unga kysstes inför öppen ridå.*

Rik som ett troll Mycket rik; ha *pengar* som gräs. • *Han är rik som ett troll.*

Land och rike runt Runt hela landet; se många olika platser. • *Vi har åkt land och rike runt och sett en hel del.*

Polsk riksdag Bråkigt möte där man inte kan besluta något; alla talar i *munnen* på varandra. • *Mötet blev som en polsk riksdag, där alla talade samtidigt och ingen hörde vad någon sa.*

Rikta 'in sig på något Koncentrera sig på något; *skjuta* 'in sig på något'. • *TV-kanalen hade riktat in sig på en yngre publik.*

Han/hon kan inte vara riktig Han/hon kan inte vara riktigt klok; ha en *skruv* lös. • *Han kan inte vara riktig som behandlar djur så illa.*

Utan rim och reson Det verkar helt tokigt; oförnuftigt. • *Det är ju utan rim och reson att minska pengarna till sjukvården.*

Det rimmar illa med något Det stämmer inte överens med något; det *går* inte 'ihop'. • *Det regeringen gör nu rimmar illa med vad de lovade i valet.*

Sprida sig som ringar på vattnet Sprida sig snabbt; sprida sig som en *löpeld*. • *Alla hade nu hört om olyckan. Nyheten hade spritt sig som ringar på vattnet.*

Det ringer en klocka Man känner att något är fel; ana *ugglor* i mossen. • *När jag såg bilen ringde det en klocka. Jag misstänkte att den var stulen.*

Rinna ut i sanden Ingenting blir färdigt; utan resultat. • *Det blir ingenting av med planerna på att bygga om huset. Det hela verkar rinna ut i sanden.*

Kunna något som ett rinnande vatten Kunna något perfekt; utan att staka sig. • *Hon kunde räkna upp Europas huvudstäder som ett rinnande vatten.*

Tiden rinner iväg Tiden går för fort; svårt att hinna med. • *Snart är det jul igen. Tiden rinner bara iväg.*

ris - roten

Binda ris åt sin egen rygg Skaffa sig onödiga svårigheter; skada sig själv. • *Du kan inte hjälpa alla som har det svårt. Då binder du bara ris åt din egen rygg.*

Ge både ris och ros Ge både kritik och beröm; både negativa och positiva omdömen. • *Tidningen gav både ris och ros åt den nya filmen.*

Ligga risigt till Ha problem och riskera att misslyckas; sitta *trångt*. • *Har du möjlighet att låna mig lite pengar för jag ligger lite risigt till just nu.*

Om allt går efter ritningarna Om allt går som planerat; enligt beräkningarna. • *Om allt går efter ritningarna så är vi framme i morgon förmiddag.*

Riva 'upp himmel och jord Ställa till med ett förfärligt liv; starta ett väldigt bråk. • *Mannen blev väldigt arg och rev upp himmel och jord för att några i kön trängde sig före.*

Ro hit med den! Ge mig den!; hit med den! • *Ro hit med pennan som du lånade! Du får skaffa dig en egen.*

Ro något i land Klara av något som är svårt; föra något i *hamn*. • *Även om det är ett svårt uppdrag ska vi nog ro det hela i land.*

I godan ro I lugn och ro; utan stress. • *Vi satt och åt i godan ro när det plötsligt hördes en kraftig explosion.*

Slå sig till ro Dra sig tillbaka; börja leva ett lugnt liv. • *På ålderns dagar hade mannen och hustrun slagit sig till ro och levde ett lugnt liv på landet.*

Ta någonting med ro Ta det lugnt; inte bli uppörd. • *– Har du hört att fabriken inte går så bra? – Ja, men jag tar det med ro.*

För kort i rocken 1. Vara liten och kort. 2. Inte tillräckligt duktig; inte hålla *måttet*. • *1. Han är nog lite för kort i rocken för att bli målvakt. 2. Han visade sig lite för kort i rocken för att leda ett så stort företag.*

Ha ett ess i rockärmen Ha en hemlig fördel som man kan använda för att vinna. • *Den ene av kandidaterna visade sig ha ett ess i rockärmen som ingen kände till. Han vann därför valet.*

Håller i rodret Den som bestämmer; håller i *trådarna*. • *Här har vi den som är ansvarig och håller i rodret för den här avdelningen.*

Roffa 'åt sig något Ta något som man vill ha utan hänsyn till andra; *kapa* 'åt sig något. • *En del människor med mycket pengar vill bara roffa åt sig mera.*

Det spelar ingen roll Det har ingen betydelse; det gör *detsamma*. • *Det spelar ingen roll om vi börjar en dag senare.*

Spela 'ut sin roll Inte vara viktig längre; inte vara aktuell längre. • *När bron var färdig trodde man att färjan hade spelat ut sin roll.*

Leka rommen av sig Ha många sexuella förbindelser innan man bestämmer sig för en partner. • *Det verkar inte som om han lekt rommen av sig än.*

Gå en rond mot någon Bråka med någon; ta en konflikt med någon. • *Jag blir nog tvungen att gå en rond mot honom eftersom vi inte är överens.*

Som man ropar får man svar En dum fråga får ett dumt svar. • *Frågar du så dumt så får du också ett dumt svar. Som man ropar får man svar.*

Komma i ropet Bli omtyckt; bli populär. • *Det nya modet hade kommit ordentligt i ropet.*

För ros skull Bara för att det är roligt; för *nöjes* skull. • *Det är inte bara för ros skull som vi åker till Stockholm. Vi har också ett arbete som måste göras.*

Inte rosa marknaden Inte lyckas bra; inte bli särskilt populär. • *Som partiledare har han inte lyckats rosa marknaden.*

Se allt i rosenrött Bara se det som är bra; ha överkliga drömmar. • *När unga människor drömmer om framtiden så ser de ofta allt i rosenrött.*

Ingen dans på rosor Inte så lätt; tungt och krävande. • *Att vara en berömd artist är inte alltid en dans på rosor.*

Gammal kärlek rostar aldrig En person man har tyckt om länge fortsätter man att tycka om. • *När vi träffades igen efter många år blev vi på nytt förälskade. Gammal kärlek rostar aldrig.*

Slå rot Börja trivas och känna sig hemma på en plats; finna sig till *rätta*. • *Flyktingarna hade svårt att slå rot i det nya landet.*

Roten till allt ont Det som orsakar svårigheter; vad som i grunden är fel. • *Jag tror att din olyckliga barndom är roten till allt ont du drabbats av genom åren.*

Bli lågornas rov Brinna 'upp. • *Flera värdefulla saker blev lågornas rov i den våldsamma branden.*

Sätta en rova Ramla och hamna på baken.
• *Jag satte en riktig rova när jag gick på den glashala vägen.*

Rubb och stubb Alltihop; hela *rasket*. • *Tjuvarna hade inte lämnat något kvar. De hade tagit rubb och stubb.*

Ruffel och båg När man på ett ohederligt sätt försöker tjäna pengar; *skumma* affärer.
• *Jag tror han håller på med en hel del ruffel och båg.*

Stå på ruinens brant Vara nära att förlora allt man äger; utfattig eller ruinerad. • *Han hade spelat bort alla sina pengar och stod nu på ruinens brant.*

Rulla sig i pengar Ha massor av pengar; *vältra* sig i pengar. • *Han har tjänat så mycket att han nästan rullar sig i pengar.*

Det rullar 'på Det går utan problem; går framåt som vanligt. • *Går det bra med affärerna?*
– *Ja, det rullar på.*

Någonting rullas 'upp Någonting avslöjas; någonting *nystas* 'upp. • *Hela historien rullades upp när polisen förhörde de misstänkta. Några visade sig då vara oskyldiga.*

Full rulle Full fart; hög stämning (om fest).
• *Det var dans och full rulle hela kvällen på discot.*

Äga rum Ske; inträffa. • *Begravningen kommer att äga rum lördagen den femte augusti.*

I första rummet Det viktigaste; i första *hand*.
• *Hälsan kommer alltid i första rummet.*

Bli rund Bli tjock; *lägga* 'på sig. • *Jag tror bestämt hon har blivit lite rund.*

En rund summa En jämn summa. • *Du får ge mig en rund summa av 500 kronor för alltihop.*

Runda 'av med Säga något till sist; avsluta med något viktigt eller intressant. • *Då skulle jag vilja runda av det hela med ett råd till er alla. Börja aldrig att röka!*

I runda tal Ungefär; i *grova* tal. • *Kostnaden blir i runda tal en miljon kronor.*

Lova runt och hålla tunt Lova mycket som man inte håller; svika ett löfte. • *Politiker lovar ibland runt och håller tunt.*

Slå 'runt Festa och dricka mycket; leva *loppan*.
• *Under helgen hade ungdomarna varit i staden och slagit runt.*

Rusa i höjden Öka mycket snabbt. • *Huspriserna har rusat i höjden sedan förra året.*

Sova ruset av sig Sova tills man inte längre är full; sova tills man är nykter. • *Han var ute och festade om igår kväll och behöver nog sova ruset av sig idag.*

Ruska 'om någon Få någon att tänka på ett annat sätt; få någon att *vakna* 'upp. • *Han bara sitter och drömmer på lektionerna. Jag önskar jag kunde ruska om honom.*

Plocka russinen ur kakan Välja det bästa ur något; välja ut *godbitarna*. • *Många hade kommit tidigt på bokrean och kunnat plocka russinen ur kakan.*

Vara rustad till tänderna Ha många vapen och vara väl förberedd. • *Båda länderna var nu rustade till tänderna för krig.*

Gå tillbaka till ruta ett Börja 'om från början.
• *Diskussionen leder ingen vart. Nu är vi ju tillbaka till ruta ett igen.*

Det är ruter i henne Hon får saker och ting att hända; arbetar med fart och kläm. • *Det verkar vara ruter i den nya chefen. Hon är inte rädd för att ta itu med saker och ting.*

Gå på rutin Man är så van vid ett arbete att det nästan går automatiskt; gå av gammal *vana*.
• *När man har jobbat länge på en arbetsplats går mycket på rutin.*

Göra ett ryck Plötsligt öka farten; lägga på ett *kol*. • *Nu måste vi göra ett ryck om vi ska hinna bli klara.*

Snabba ryck Hög fart; snabbt tempo. • *Brandkåren kom omedelbart till brandplatsen. Här gällde snabba ryck om de skulle kunna rädda huset.*

Rycka 'upp sig Skärpa sig och ta sig samman; ta sig i *kragen*. • *Nu måste du rycka upp dig och inte bara ligga hemma hela dagarna.*

Rycka 'åt sig Ta något snabbt; *nappa* 'åt sig.
• *Tjuven ryckte åt sig väskan och stack.*

Ryckas 'bort Dö; omkomma. • *Han var alltför ung när han så tragiskt rycktes bort vid den svåra olyckan.*

Ryckas 'med Bli starkt påverkad av något.
• *Alla rycktes med av den häftiga musiken.*

Stå 'rycken Orka med något svårt; stå *'pall* för något. • *Jag tror inte hon står rycken länge till med alla de problem hon har i sitt arbete.*

ryggen - räkna

Det rör mig inte i ryggen Det bryr jag mig inte alls om; det påverkar mig inte. • *Det rör mig inte i ryggen vad du tycker.*

Gå bakom ryggen på någon Göra något utan att någon får veta det. • *Han kände det som om de gick bakom ryggen på honom och inte berättade öppet vad som hände.*

Ha ryggen fri Man har gjort vad man ska göra; man kan inte bli straffad. • *Mannen hade satt upp en skylt med "Varning för hunden!". Därmed hade han ryggen fri om hunden skulle bita någon.*

Hålla någon om ryggen Skydda och stödja någon; försvara någon. • *Läraren höll ofta sina elever om ryggen när någon försökte tala illa om dem.*

Lägga benen på ryggen Springa i väg så fort man kan; ta till flykten. • *Han la benen på ryggen när han såg björnen.*

Vända någon ryggen Inte bry sig om någon längre; ignorera någon. • *På festen vände hon honom ryggen och umgicks med andra.*

Det sitter i ryggmärgen Man kan något så bra att man nästan inte behöver tänka; det går nästan automatiskt. • *Jag har inte dansat på flera år, men dansstegen sitter ändå i ryggmärgen.*

Ryka 'ihop Börja bråka eller slåss; **drabba** 'samman. • *Eleverna rök ihop mitt under lektion.*

Ryka 'på någon Börja skälla på någon eller slå någon; **hoppa** 'på någon. • *Hon rök plötsligt på mig på gatan och var helt ursinnig.*

Ett skamfilat rykte Ett dåligt rykte. • *Hans rykte var skamfilat efter alla hans dåliga affärer.*

Ha rykte om sig att vara ... Vad många säger om någon; ha **ord** om sig att vara ... • *Han har rykte om sig att vara krävande men mån om sina anställda.*

Rymma fältet Fly; lämna något i panik. • *Soldaterna rymde fältet när fienden stormade fram.*

Rynka på näsan åt något Visa att man inte gillar något; **rynka** på ögonbrynen. • *Han rynkade på näsan åt det dåliga förslaget.*

Rynka på ögonbrynen Visa att man tycker illa om något; **rynka** på näsan åt något. • *Han rynkade på ögonbrynen när han fick reda på det dåliga resultatet.*

Ryta som ett lejon Skrika kraftigt och ovänligt. • *Läraren röt som ett lejon inne i klassrummet.*

Rå 'med något Klara 'av något; orka 'med något. • *Jag rår inte med att arbeta mer.*

Rå 'om någon Vara mycket tillsammans med någon; nära någon. • *Nu när vi har semester ska vi riktigt rå om varandra i familjen.*

Rå 'om något Äga. • *Vem är det som rår om det här företaget?*

Rå sig själv Bestämma över sig själv; leva beroende av någon annan. • *Jag är van vid att rå mig själv.*

Inte rå 'för Kan inte hjälpa; inte mitt fel. • *Jag kan ju inte rå för att det inte går lika bra för dig.*

Efter råd och lägenhet Efter hur mycket pengar man har; beroende på ens ekonomi. • *Vi måste anpassa husköpet efter råd och lägenhet.*

Nu är goda råd dyra Nu behövs snabb hjälp; någonting måste göras omedelbart. • *Vatten tränger in i källaren. Nu är goda råd dyra.*

Råda över sig själv Bestämma över sig själv; rå sig själv. • *Jag är van vid att råda över mig själv.*

Ha råg i ryggen Vara modig; ha karaktär och styrka. • *Han har verkligen råg i ryggen och vågar säga vad han tycker.*

Till råga på allt Förutom allt detta; som en extra börda. • *Till råga på allt har hon också fått problem med sin hälsa.*

Måttet är rågat! Tålmodet är slut!; det är **droppen!** • *Nu är måttet rågat! Vi måste säga till grannen att han inte kan hålla på och störa oss varje natt med sin stereo.*

Råka i något Få problem; hamna i svårigheter. • *Båten med passagerare råkade i sjönöd.*

Råka illa ut Hamna i svårigheter; vara 'med om något otrevligt. • *Om du håller på så här kommer du att råka illa ut.*

Som en skällad råtta Mycket snabbt; som ett torrt **skinn**. • *Det var hemskt vad han verkar stressad. Han springer ju omkring som en skällad råtta.*

En räddare i nöden En person som hjälper när man har det svårt; någon som kommer till undsättning. • *Han kom som en räddare i nöden och hjälpte dem att få igång bilen.*

Räkna med Ha med i sina planer; ta med i beräkningen. • *Vi måste också räkna med att det kan bli regn när vi är ute med kanoterna.*

Räkna med någon Hoppas på; vänta sig att någon hjälper till. • *Då räknar jag med att du ställer upp på lördag och hjälper oss med flyttningen.*

Räkna 'med någon Också räkna in någon vid exempelvis en fest. • *Om vi räknar med barnen blir vi sammanlagt tjugo personer på festen.*

Räkna med något Tro att något ska hända; vara beredd på något. • *Vi får nog tyvärr räkna med regn till helgen.*

Räkna någon som något Det man anser om någon. • *Han räknas som en av världens bästa golfspelare.*

Inte att räkna med längre Vara utan chans; utslagen. • *Efter hans svåra skada i matchen tror jag inte han är att räkna med längre.*

Hans dagar är räknade 1. Han har inte lyckats och har därför inte lång tid kvar. 2. Han kommer snart att dö. • *1. Hans dagar som chef för företaget är nog räknade efter den senaste skandalen. 2. Patienten blev allt sämre och hans dagar var nog räknade.*

Det räknas inte Det betyder inget; tas ingen hänsyn till. • *Jag fick inte ledigt från jobbet. Det räknas tydligen inte att jag arbetat en hel del extra den senaste tiden.*

Noga räknat För att vara exakt; precis. • *Det är noga räknat 32 dagar kvar till valet.*

Det får stå för din räkning Det får du ta ansvar för. • *Jag tror inte det gör något om vi lånar grannens båt. – Kanske inte, men det får i så fall stå för din räkning.*

För egen räkning Åt sig själv. • *Det här gör jag enbart för egen räkning för att få ihop lite pengar.*

Gå ned för räkning Bryta samman; kollapsa. • *Alla svårigheter fick honom nästan att gå ned för räkning.*

Göra upp räkningen med någon Lösa ett problem som man har med någon. • *Jag måste försöka göra upp räkningen med henne så att vi slipper de här problemen i fortsättningen.*

Lämna något ur räkningen Inte längre bry sig 'om något; ge 'upp något. • *Planerna på att bli läkare hade han för länge sedan lämnat ur räkningen.*

Vara ur räkningen Inte längre vara 'med; vara utslagen. • *När alla hans svåraste motståndare var ur räkningen vann han lätt.*

Gå som på räls Allt fungerar enligt planerna; det går som *smort*. • *– Går det bra med husbygget? – Ja, det går som på räls.*

Ränderna går aldrig ur En del ändrar sig aldrig; det finns alltid kvar något av en persons ursprung. • *Han har börjat dricka igen. Ränderna går tydligen aldrig ur på en del människor.*

Hamna i rännstenen Bli fattig och utslagen; leva på livets *skuggsida*. • *Jag känner starkt för de stackars människor som hamnar i rännstenen.*

Ge 'igen med ränta Hämnas ordentligt. • *Hon gav igen med ränta för att han varit så dum och elak.*

Få rätsida på något Lyckas får ordning på något; få *bukt* med något. • *Han hade svårt att få rätsida på sin ekonomi.*

Rätt man på rätt plats Någon passar väldigt bra för något (t.ex. arbete); väldigt lämplig för något. • *Där har ni verkligen fått rätt man på rätt plats!*

Rätt och slätt Kort sagt; helt *enkelt*. • *Han klarade inte jobbet, rätt och slätt.*

Rätt ska vara rätt! Det ska vara rätt; reglerna ska följas. • *Ingen ska nu ha mer än den andre. Rätt ska vara rätt!*

Det är rätt 'åt dig Så går det om man gör något dumt; det kan du *gott* ha. • *Det var rätt åt honom att han förlorade när han varit så stöddig.*

Med all rätt För att det är rätt och riktigt; för att det är befogat. • *Arbetarna protesterade med all rätt mot den dåliga arbetsmiljön.*

Vara i sin fulla rätt att ... Verkligen ha rätt att ... • *Var och en är i sin fulla rätt att framföra kritik.*

Rätta sig efter någon Göra precis som någon säger att man ska göra; lyda någon. • *Han verkade helt rätta sig efter vad hans hustru säger.*

Finna sig till rätta Vänja sig och börja trivas; slå *rot*. • *De hade svårt att finna sig till rätta i det nya landet.*

Hjälpa någon till rätta Hjälpa någon som har svårt att klara sig. • *Handikappade måste man ibland hjälpa till rätta.*

Komma till rätta med något Få ordning på ett problem; *reda* 'upp något. • *Du måste försöka komma till rätta med din dåliga ekonomi.*

Ställa allt till rätta Göra så att allt blir bra igen; *ordna* 'upp något. • *Nu får du försöka ställa allt till rätta så att ni blir vänner igen.*

rätta - rövare

Tala någon till rätta Få någon att förstå att han/hon har gjort fel; få någon på bättre *tankar*.
• *Du måste försöka tala honom till rätta så att han ändrar sig.*

Träffa den rätta/rätte Träffa den stora kärleken.
• *En dag kommer du att träffa den rätte.*

Visa någon till rätta Hjälpa någon att hitta; visa någon vägen.
• *Människor i storstäderna får ofta visa turister till rätta.*

Rättare sagt Man vill ändra något som man just har sagt.
• *Jag har köpt en ny bil, eller rättare sagt, min far har köpt den åt mig.*

Ha en räv bakom örat Man talar inte öppet om vad man tänker göra; vara lite full i *fan*.
• *Jag tror han har en räv bakom örat. Han verkar dölja något.*

Han är en riktig räv Svårt att lita på; slug och listig.
• *Honom kan du inte riktigt lita på. Han är en riktig räv.*

Sitta i en rävsax Vara i en mycket besvärlig situation som är svår att ta sig ur; hamna i *knipa*.
• *Jag ser inga lösningar eller utvägar längre. Det känns som om jag sitter i en rävsax.*

Som ett rō för vinden Driva omkring utan mål; ingen kontroll över sitt liv.
• *Hon verkar mest driva omkring som ett rō för vinden utan någon fast punkt i livet.*

Den röda tråden Den bärande och viktiga tanken; själva grundidén.
• *Det är svårt att förstå boken och hitta någon röd tråd från början till slut.*

Pang på rödbetan Något sker direkt; inte tveka en sekund.
• *Han friade första gången han såg henne. Det var pang på rödbetan.*

Gå upp i rök Försvinna utan att lämna några spår; försvinna i tomma *intet*.
• *Ingen hade sett till grannen på flera veckor. Han verkade helt ha gått upp i rök.*

Ingen rök utan eld Allt är inte osanning om ett rykte; det är inte bara tomt prat.
• *De säger att presidenten har problem med hälsan. Han ser ju frisk ut, men vem vet? Ingen rök utan eld ...*

Inte se röken av Inte se en skymt av; inte alls se 'till någon.
• *Jag har inte sett röken av honom på senaste tiden. Vet du var han håller hus?*

Lägga ut en rökridå Man försöker dölja något och inte tala 'om sanningen; försöka vilseleda någon.
• *När de försökte pressa honom att säga sanningen försökte han lägga ut en rökridå genom att prata om allt möjligt.*

Det rör mig inte i ryggen Intresserar mig inte alls; det struntar jag i.
• *Är du inte intresserad av att veta hur valet gick? – Nej, det rör mig inte i ryggen.*

Raka rōr Vara ärlig och tydlig när man talar med någon; tala klarspråk.
• *Det var raka rōr när partiledarna möttes i debatten.*

Rōra 'om i grytan Ändra på mycket; göra stora förändringar.
• *Han har rōrt om ordentligt i grytan sedan han blev chef för företaget.*

Rōra sig med Använda; förfoga över (t.ex. pengar, främmande ord).
• *Jag tycker hon är så jobbig att vara tillsammans med. Hon rōr sig ofta med ord som jag inte förstår.*

Rōra 'till det Ställa till oordning; stöka 'till det.
• *Barnen hade spritt ut leksakerna i hela rummet och rōrt till det ordentligt.*

Rōra 'upp himmel och jord Bli arg eller upprörd för småsaker; ställa till bråk i onödan.
• *Mannen rōrde upp himmel och jord för att granens hund råkade springa in i hans trädgård.*

Inte rōra ett finger Inte göra något för att hjälpa 'till; vara passiv.
• *De stod bara och tittade på och rōrde inte ett finger för att stoppa bråket.*

Rōrande eniga Helt överens.
• *De var rōrande eniga i sitt beslut.*

Göra sin rōst hörd Säger vad man tycker så att andra lyssnar; framföra sin åsikt.
• *Det gäller att göra sin rōst hörd när man har något viktigt att säga.*

Ha rōta Ha tur; ha *lyckan* med sig.
• *Vilken rōta du har! Du vann igen!*

Inte ett rōtt öre Inga pengar alls; vara *barskrapad*.
• *Har du några pengar kvar? – Nej, inte ett rōtt öre.*

Se rōtt Bli väldigt arg; ilska till ordentligt.
• *När jag upptäckte att pojkarna tog den gamla damens väska blev jag så arg att jag såg rōtt.*

Ha sina rōtter i något 1. Bero på något.
2. Komma från en plats; *stamma* från.
• *1. Ojämligheten mellan kvinna och man har sina rōtter i en gammal och felaktig kvinnosyn.
2. Hennes familj har sina rōtter i Tyskland.*

Leva rōvare Bråka och skrika; föra ett *herrans* liv.
• *Barnen för omkring och levde rōvare i huset när föräldrarna var borta.*

Ta en rōvare Chansa på något; *dra* 'till med något.
• *Vi kunde inte svara på frågan så vi fick ta en rōvare.*

Ss

Sabla 'ner någon Kritisera någon mycket hårt; *göra 'ner någon*. • *Pressen sablade ner landslaget totalt efter förlusten.*

Sabla otur! Vilken otur!; *snacka om otur!*
• *Vilken sabla otur att vi glömde lämna in tipset just den här veckan!*

Sacka 'efter Bli 'efter; hamna på *efterkälken*.
• *Om vi inte satsar mer på forskning kommer vi att sacka efter.*

Sitta säkert i sadeln Känna sig trygg och säker (på sitt arbete); ingen risk att förlora ett arbete.
• *Han sitter nog inte så säkert i sadeln längre eftersom han inte skött sitt arbete.*

Sadla 'om Sluta och börja med något nytt; byta arbete eller åsikt. • *Har du slutat arbeta som lärare? – Ja, jag kände att det var dags att sadla om.*

Låter som en saga Det är knappt man kan tro det; låter överkligt. • *Jag vet det låter som en saga det som jag har berättat, men allt är sant.*

Det är inte sagt Det är inte säkert; det är inte helt givet. • *Det är inte sagt att man blir lycklig-are av mycket pengar.*

Det är sak samma Det spelar ingen roll vilket man väljer; det *går* på ett ut. • *Det är sak samma om du väljer att åka buss eller tåg.*

Det är en smal sak Det är mycket lätt; enklaste sak i *världen*. • *Att byta en tegelpanna är en smal sak.*

Gå rakt på sak Börja tala direkt om det man tänkt tala om. • *Han frågade henne rakt på sak om hon var gift.*

Göra gemensam sak med någon Göra något tillsammans med någon; agera tillsammans.
• *De gjorde gemensam sak med varandra och protesterade mot de låga lönerna.*

Göra stor sak av något Överdriva och göra för mycket väsen av något; göra stort *nummer* av något. • *Läraren gjorde stor sak av att eleven glömt sina böcker.*

Mala 'om samma sak Tala 'om samma sak gång på gång; tjata. • *Modern malde om samma sak varje kväll om att barnen måste borsta sina tänder.*

Vara rakt på sak Vara ärlig och säga vad man tycker; säga sin uppriktiga mening. • *Ibland måste man våga vara rakt på sak och säga precis som det är.*

Göra slag i saken Inte vänta längre utan bestämma sig; *klämma 'till*. • *Jag tycker att vi gör slag i saken och köper huset.*

Komma till saken Börja tala om det som man egentligen ska tala om. • *Försök och kom till saken nu!*

Ta saken i egna händer Göra något utan att fråga någon annan först; göra något på eget *bevåg*. • *De kunde inte vänta på polisen längre utan tog saken i egna händer och körde bort bråkstackarna.*

För den goda sakens skull Att göra det som är gott; göra något behjärtansvärt. • *En del människor arbetar på sin fritid med att samla in både pengar och kläder till de fattiga. De gör det helt gratis för den goda sakens skull.*

Sakta i backarna! Ta det lugnt!; ha inte så brått-om! • *Det kan vara halt. Sakta i backarna!*

Det allena saliggörande Något som löser alla problem; "universalmedel". • *För de som har svårigheter med läsning och skrivning finns inget allena saliggörande.*

Trångt om saligheten Ont om plats; lite utrymme. • *I den här lokalen är det verkligen trångt om saligheten. Här finns det inte plats för en enda människa till.*

Strö salt i sår Göra någonting ännu värre; få någon att känna sig ännu sämre. • *I stället för att trösta mig anklagar du mig för att vår hund dog. Du strör verkligen salt i sår.*

Ta med en nypa salt Inte tro på allt vad någon säger; vara skeptisk. • *Du kan inte tro på allt vad han säger. En del får du ta med en nypa salt.*

Salta räkningen Ta för mycket betalt. • *Det här blev dyrare än vad jag räknat med. Jag undrar om de inte har saltat räkningen.*

Ett rent samvete Göra vad som är rätt; har ingen skuld. • *Jag tror inte han har tagit pengarna. Han verkar ha rent samvete.*

Ha ett rymligt samvete Göra sådant som andra skulle skämmas för att göra; hänsynslös.
• *De som säljer sprit till unga människor måste ha ett rymligt samvete.*

Lätta sitt samvete Berätta för någon om något dumt man gjort.
• *Det kändes skönt att kunna lätta sitt samvete.*

Rinna ut i sanden Ingenting blir färdigt; utan resultat.
• *Det blir ingenting av med planerna på att bygga om huset. Det hela verkar rinna ut i sanden.*

Stoppa huvudet i sanden Låtsas som om det inte finns några problem; sticka **huvudet** i busken.
• *Politikerna ville inte se problemen som de var utan stoppade huvudet i sanden.*

Sanna mina ord Jag vet att jag har rätt; vänta så får ni se.
• *Jag tror inte deras äktenskap kommer att hålla, sanna mina ord.*

Sanningen att säga Om jag ska vara ärlig; uppriktigt sagt.
• *Sanningen att säga tror jag inte du passar för jobbet.*

Då kröp sanningen fram Då fick man äntligen veta sanningen; någon väljer till sist att säga som det är.
• *Äntligen kröp sanningen fram. Det här kunde han sagt långt tidigare.*

Säga någon ett sanningens ord Säga vad man tycker till någon eller skälla 'ut någon; säga några väl valda **ord** till någon.
• *Det är nog snart dags att någon säger henne ett sanningens ord. Hon kan inte hålla på och vara så här fräck längre.*

Säga som sanningen är Vara ärlig och uppriktig; **sanningen** att säga.
• *Om jag ska säga som sanningen är så tror jag inte han har gjort det.*

Det satt hårt åt Det var svårt; det var hårda **bud**.
• *Vi lyckades vinna till slut även om det satt hårt åt.*

Det satt långt inne Det tog lång tid innan det kom; svårt att få 'fram något.
• *Svaret han äntligen gav var rätt men det satt långt inne.*

Ställa till en scen Ställa till med bråk eller gräl; ställa till ett **uppträde**.
• *Hustrun ställde till en väldig scen när hennes man kom hem för sent på kvällen.*

Hålla någon i schack Ha kontroll över någon; hålla någon i **styr**.
• *Ibland kan det vara svårt att hålla eleverna i schack.*

Börja från scratch Starta utan pengar eller kunskaper; börja från **noll**.
• *Han började från scratch och har idag ett företag som är värt miljoner.*

Se 'efter någon/något Vakta någon/något så inget händer; **se** 'till någon/något.
• *Vill du vara snäll och se efter barnen medan jag är och handlar.*

Se 'ner på någon Tycka att någon inte är mycket värd; se någon över **axeln**.
• *Hon ser ner på alla som är vanliga arbetare.*

Se 'till någon/något 1. Kontrollera att allt är som det ska; **se** 'efter någon/något. 2. Se eller ha kontakt med någon.
• *1. De har lovat att se till vårt hus medan vi är bortresta. 2. Jag har inte sett till honom på länge.*

Se 'upp till någon Beundra någon; ha höga **tankar** om någon.
• *Jag ser verkligen upp till henne för att hon tänker så mycket på andra.*

Se 'ut något Välja 'ut något; bestämma sig för något.
• *Vi var och såg ut vilka tapeter vi skulle ha.*

Ta seden dit man kommer Leva på samma sätt som människorna gör i det land man flyttar till; anpassa sig.
• *Det är inte alltid lätt att ta seden dit man kommer när man byter land.*

Född med segerhuva Man lyckas med allt man gör; ha **matjord** i fickorna.
• *Han har redan hunnit bli chef för företaget. En del är verkligen födda med segerhuva.*

Segla 'upp Plötsligt visa sig; **dyka** 'upp.
• *En del mörka moln hade seglat upp vid horisonten.*

Ha vind i seglen Det går bra; ha framgång.
• *Vi säljer fler bilar än någonsin. Nu har vi verkligen vind i seglen!*

Ligga i selen Arbeta hårt; **ligga** 'i.
• *Han har fått ligga i selen för att bli klar till nästa vecka.*

Bättre sent än aldrig Det är bättre att något bra händer sent än att det aldrig händer.
• *Jag skulle ha skrivit till dig för länge sedan, men bättre sent än aldrig.*

Som jag ser det Som jag tycker eller anser; i mina **ögon**.
• *Som jag ser det finns det två lösningar på problemet.*

Få allting serverat Inte behöva göra någonting själv; vara bekväm.
• *Hon är tydligen van att få allting serverat.*

När han/hon sätter den sidan till När någon vill eller anstränger sig.
• *Ibland kan hon vara riktigt rolig när hon sätter den sidan till.*

Det har sina sidor Det finns vissa problem med någonting; det är inte helt lätt.
• *Det har sina sidor att vara kändis.*

Sikta högt Vilja nå långt; ha höga ambitioner.
• *Han har alltid siktat högt och kommer nog att bli chef en dag.*

Sikta 'in sig på något Planera något; ha något som mål. • *Vi hade siktat in oss på en dag vid stranden och så blev det regn.*

Inte släppa någon ur sikte Inte sluta att titta på någon; ha uppsikt över någon. • *Det gäller att inte släppa små barn ur sikte.*

Land i sikte Så nära land att man kan se det från en båt. • *Nu har vi land i sikte, ropade kaptenen.*

Ha siktet inställt mot något Ha bestämt sig för något; vara inriktad mot något. • *Vi har siktet inställt på att flytta så småningom.*

Sila mygg och svälja kameler Hänga upp sig på småsaker; inte kunna se det verkliga problemet. • *Hur kan du bli irriterad över att golven är smutsiga när huset har brunnit? Du silar verkligen mygg och sväljer kameler.*

Som packade sillar Stå tätt intill varandra för att det är trångt. • *Vi stod som packade sillar i hissen.*

Tala är silver, tiga är guld Ibland är det bäst att inte säga något. • *I stället för att säga något man ångrar är det ibland bättre att inte säga någonting alls. Tala är silver, tiga är guld.*

Född med silversked i munnen Född i en familj som har mycket pengar; komma från en familj som har det gott ställt. • *Han får nästan allt han önskar sig av sina föräldrar. En del är verkligen födda med silversked i munnen.*

Det är ingen sinekur Det är svårt och jobbigt; mycket krävande. • *Det är minsann ingen sinekur att vara ensamstående förälder och samtidigt arbeta heltid.*

Efter mitt sinne Som jag gillar; i min smak. • *Det här eviga regnandet är inte riktigt efter mitt sinne.*

Ett sjätte sinne En förmåga att förstå det som inte går att uppfatta med vanliga sinnen. • *Hon kan se in i framtiden. Det verkar som om hon har ett sjätte sinne.*

Få något ur sitt sinne Sluta tänka på något; sluta grubbla över något. • *Nu måste du försöka få det här ur ditt sinne och tänka på något annat.*

Ha sinne för något Ha lätt för något; ha känsla för något. • *Hon har ett väldigt sinne för färger.*

Tänka något i sitt stilla sinne Tänka något men inte säga det; ha egna funderingar inom sig. • *Då tänkte jag i mitt stilla sinne att det här klarar de aldrig.*

Vara från sina sinnen Vara mycket arg och upprörd; vara utom sig (av ilska). • *Han var helt från sina sinnen när han inte blev godkänd.*

Vid sina sinnens fulla bruk Tänka klart och redigt; ha kontroll över sina handlingar. • *Han var inte vid sina sinnens fulla bruk när han skänkte bort hela sin förmögenhet.*

Ha en dålig sits Vara i en svår situation; ligga illa till. • *Hemmalaget hade en dålig sits inför den sista matchen. De var tvungna att vinna.*

Sitta 'inne I fängelse; bakom lås och bom. • *Mannen hade suttit inne ett antal år för bankrån.*

Sitta 'inne med något Veta något som man inte berättar; hålla 'inne med något. • *Jag har en känsla av att hon sitter inne med något som hon inte vågar berätta.*

Sitta som på nålar Sitta och vara orolig; otålig. • *Hon pratade alldeles för länge under mötet. Vi satt alla som på nålar till slut.*

Det skulle sitta bra med något Det skulle smaka bra med något; det skulle inte vara dumt med något. • *Det skulle sitta bra med en öl nu.*

Få sitta 'emellan Bli lidande; komma i kläm. • *Vid en skilsmässa får ofta barnen sitta emellan.*

I sjunde himlen Vara väldigt lycklig; sväva som på moln. • *Hon var nyförälskad och allt kändes som att vara i sjunde himlen.*

Sjunga på sista versen Hålla på att ta slut; något närmar sig slutet. • *Jag tror att vintern sjunger på sista versen nu. Snart är våren här!*

Sjunga 'ut Tala uppriktigt med någon; säga sin mening. • *Till sist sjöng hon ut och sa sin uppriktiga mening om vad som gjort henne arg.*

Så att det sjunger om det Snabbt eller hårt; med väldig kraft. • *Han slog till bollen så att det sjöng om det.*

Sjunka lågt eller djupt Bete sig mycket illa; sänka sig till något. • *Hur kan man sjunka så lågt att man utnyttjar små barn sexuellt?*

Sjutton heller! Absolut inte!; kommer aldrig på fråga! • *Nu är det min tur att betala! Sjutton heller! Nu är det min tur att betala!*

sjutton – skal

Det kan du ge dig sjutton på Det kan du vara säker på; det kan du *skriva* 'upp'. • – *Tror du verkligen att du kan gå ner två kilo i veckan?* – *Ja, det kan du ge dig sjutton på.*

Det var som sjutton! Det trodde jag inte; det var som *attan!* • – *De vann med 6-0!* – *Det var som sjutton!*

Det vete sjutton! Det är tveksamt; det vete *fågeln*. • *Det vete sjutton om vi blir färdiga med det här i tid?*

För sjutton gubbar! För *tusan!* • *Det är väl för sjutton gubbar inte så konstigt att han blir arg.*

Ge sig sjutton på att ... 1. Bestämna sig för att klara av något. 2. Vara nästan helt säker på att; slå sig i *backen* på något. • *1. Jag har gett mig sjutton på att jag ska gå ner i vikt. 2. Jag ger mig sjutton på att de vinner i år igen.*

Ta mig sjutton Verkligen!; *banne* mig. • *Hon är ta mig sjutton den lataste person jag känner.*

Av hela sin själ Önska något mycket starkt; av hela sitt *hjärta*. • *Jag önskar av hela min själ att hon ska bli frisk.*

I själ och hjärta Innerst inne; i *grunden*. • *Även om han har svårt att visa det så tycker han nog om mig i själ och hjärta.*

Inte en levande själ Inte en människa; inte en *kotte*. • *Det fanns inte en levande själ ute på gatorna.*

Lägga ner hela sin själ i något Anstränga sig så mycket man kan för något; engagera sig hårt. • *Han har lagt ner hela sin själ i sitt arbete.*

Sälja sin själ Man ger 'upp' något man tror på för att t.ex. tjäna pengar; överge sina ideal. • *Att inte våga säga vad man tycker utan bara hålla med är ibland detsamma som att sälja sin själ.*

Varenda själ Alla; varenda människa. • *Inte en människa syns ute om kvällarna i det här samhället. Varenda själ tycks sitta inne och titta på TV.*

Kasta pengar i sjön Slösa bort till ingen nytta; satsa på något värdelöst. • *Att satsa mycket på spel och lotteri är många gånger detsamma som att kasta pengar i sjön.*

Kasta yxan i sjön Ge 'upp'; ge allt förlorat. • *Det är för tidigt att ge upp och kasta yxan i sjön.*

Vi sitter inte i sjön Det är ingen fara; vi har goda möjligheter att klara oss. • *Även om vi har lite ont om pengar just nu så sitter vi ändå inte i sjön. Snart får vi mer pengar.*

Det skulle inte skada om ... Det vore bra om ...; det skulle inte vara *dumt* om • *Det skulle inte skada om du hade lite mer kryddor i maten.*

Ingen skada skedd Det gör inte så mycket; det ordnar sig. • *Vi körde lite vilse i staden, men det var ingen skada skedd. Vi hann fram ändå.*

Av skadan blir man vis Lära sig av de fel man gjort; inget *ont* utan att det har något gott med sig. • *Efter att jag kört omkull på cykeln kommer jag alltid att använda cykelhjälm. Av skadan blir man vis.*

Ta skadan igen Göra det som man missade att göra tidigare; reparera ett misstag. • *Hon var aldrig ute och dansade när hon var ung men tog skadan igen när hon blev äldre och dansade varenda lördag.*

Det skadar aldrig att ... Det är alltid bra att ...; man kan *gott* ... • *Det skadar aldrig att läsa på en gång extra inför provet.*

Det skadar inte att försöka Man har inget att förlora; det är värt ett försök. • *Jag tänker ställa upp i tävlingen även om jag inte tror jag vinner. Det skadar inte att försöka.*

Inte vilja ha med någon/något att skaffa Inte vilja ha med någon/något att göra; inte *befatta* sig med någon/något. • *Jag vill helst inte ha med henne att skaffa.*

Ha huvudet på skaft Vara skärpt; klyftig. • *Den pojken har verkligen huvudet på skaft. Han kommer säkert att lyckas bra i livet.*

Ha ögonen (öronen) på skaft Titta (lyssna) mycket noga; skärpa sina sinnen. • *Det gäller att ha ögonen på skaft om du ska kunna avslöja hur han trollar bort korten.*

Per skaft Per person; per *skalle*. • *Maten plus vinet kostar 200 kronor per skaft.*

Skaka fram Skaffa något; *få* 'fram' något. • *Nu måste du äntligen se till att skaka fram pengarna du är skyldig mig.*

Skaka hand på något Lova varandra något genom att skaka hand; vara överens. • – *Då är vi överens om att du köper bilen för 20 000 kronor.* – *Ja, det skakar vi hand på.*

Hoppa över skaklarna Göra något som man egentligen inte får; göra något olämpligt. • *På festen hade han hoppat över skaklarna och varit otrogen.*

Sluta sig inom sitt skal Vara tyst och inte vilja prata med andra; dra sig undan. • *Ibland går han bara undan och sluter sig inom sitt skal.*

I liten skala Inte så stor; i begränsad omfattning. • *Han startade ett företag i liten skala och som idag har vuxit till ett jätteföretag.*

I stor skala Stor; väldig omfattning. • *Fabriken har idag många anställda med en tillverkning i stor skala.*

Få 'in något i sin skalle Förstå något; fatta något. • *Jag kan absolut inte få in i min skalle hur det här kunde hända?*

Per skalle Per person; per *skaft*. • *Biljetterna kostar 50 kronor per skalle.*

Få på skallen Få en utskällning eller stryk; få på *pälsen*. • *Sonen fick ordentligt på skallen när han kom hem onykter.*

Skam den som ger sig Man ska aldrig ge 'upp; aldrig sluta att kämpa. • *Även om jag har misslyckats hittills så ska jag försöka igen. Skam den som ger sig.*

Skam till sägandes Tyvärr; jag är ledsen att ... • *Skam till sägandes så har jag alldeles glömt bort det hela.*

Det var inte fy skam! Det var inte dåligt!; det var inte *illa!* • – *Han kom två på både 200 m och 400 m. – Det var inte fy skam!*

Det är synd och skam Det är mycket synd; det är beklagligt. • *Det är synd och skam att kommunen inte ger ungdomarna en fritidsgård.*

Nu går skam på torra land! Det var det värsta!; nu går det för *långt!* • *Nu går skam på torra land! Två karlar springer omkring alldeles nakna på gatorna.*

Ett skamfilat rykte Ett dåligt rykte. • *Hans rykte var skamfilat efter alla hans dåliga affärer.*

Stå där med skammen Få skämmas; känna sig skamsen. • *Han fick stå där med skammen när läraren upptäckte att han fuskat.*

För skams skull För att slippa skämmas; för att inte känna sig skamsen. • *Jag är egentligen inte intresserad av att gå dit men jag följer med för skams skull.*

Du min skapare! Det var det värsta; du *milde!* • *Är det verkligen sant det du säger? Du min skapare!*

Vara som skapt för någon/något Passa precis för någon/något; passa som hand i *handske*. • *Det här jobbet är som skapt för mig.*

Det skar i mig Det kändes otäckt eller hemskt; det gjorde ont • *Det skar i mig när jag såg hur dåligt djuren mädde.*

Komma i stora skaror Många samlas; flera *strömmar* 'till. • *Publiken kom i stora skaror för att se den viktiga matchen.*

Säga 'ifrån på skarpen Visa att man menar allvar; slå näven i *bordet*. • *Nu måste du säga ifrån på skarpen att du inte accepterar det hela längre.*

Ta 'i på skarpen Visa att man menar allvar; ta 'i med *hårdhandskarna*. • *Lyder han inte nästa gång måste jag ta i på skarpen.*

Gilla någon skarpt Tycka mycket 'om någon; vara förtjust i någon. • *Jag gillar henne skarpt.*

Skatta sig lycklig Vara mycket nöjd; *prisa* sig lycklig. • *Ni kan verkligen skatta er lyckliga över att ha så fina barn!*

Ta skeden i vacker hand Anpassa sig till något som man egentligen inte tycker om; *foga* sig • *Nu får du allt ta skeden i vacker hand och hjälpa till du också.*

Ge sken av något Lura andra att tro något som inte är sant; bedra andra. • *Han gav sken av att ha mycket pengar men var egentligen fattig.*

Skenet bedrar Egentligen är det inte alls så som det verkar vara. • *Han såg så snäll ut men skenet bedrog.*

Hålla skenet uppe Få andra att tro att allt är bra när det inte är det; visa en vacker fasad utåt. • *De höll skenet uppe och talade inte om att de tänkte skiljas.*

Bränna sina skepp Man har förstört sina chanser. • *Mannen hade till slut bränt sina skepp genom alla misstag han gjort. Han fick därför sluta på företaget.*

Lämna det sjunkande skeppet Lämna något som har stora svårigheter. • *Företaget gick dåligt och flera lämnade det sjunkande skeppet.*

Skick och fason Ett trevligt uppförande; vett och *etikett*. • *Det är viktigt att barn får lära sig skick och fason.*

Skilja agnarna från vetet Skilja det onda från det goda; sortera 'bort det som är dåligt. • *Vi kan inte kasta alla böckerna. En del är bra. Det gäller att skilja agnarna från vetet.*

Det gör ingen skillnad Det har ingen betydelse vilket; det är *hugget* som stucket. • *Det gör ingen skillnad om du betalar nu eller senare.*

skillnad – skogen

Det är skillnad på folk och folk Människor är olika; en del är mer värda. • – *Menar du verkligen att en del människor är mer värda?*
– *Ja, jag anser att det är skillnad på folk och folk.*

Göra skillnad på folk och folk Behandla olika människor på olika sätt; diskriminera människor. • *Vissa restauranger gör skillnad på folk och folk.*

Skina igenom Någoting syns tydligt även om man försöker dölja det. • *Hennes rädsla och osäkerhet sken igenom.*

Skina upp Bli glad så att det syns; lysa upp. • *Barnen sken upp när föräldrarna kom hem.*

Ha skinn på näsan Kunna säga ifrån på skarpen; reagera öppet och skarpt. • *Hon är minsann inte rädd för att säga vad hon tycker. Hon har verkligen skinn på näsan.*

Rädda sitt eget skinn Rädda sig själv men strunta i andra; bara tänka på sig själv. • *Ingen verkade tänka på någon annan utan alla försökte rädda sitt eget skinn i första hand.*

Som ett torrt skinn Snabbt och nervöst; som en skällad råtta. • *Hon sprang omkring som ett torrt skinn hela dagen.*

Hålla sig i skinn Hålla sig lugn; hålla sig på mattan. • – *Försök och håll dig i skinn*et nu, sade fadern till sin livlige son.

Skit samma Det spelar ingen roll; det gör det samma. • *Skit samma om vi hoppar över träningen i kväll.*

Inte ett skit Inget alls; inte ett jota. • *Jag fattar inte ett skit av vad han säger.*

Skita på sig Vara mycket rädd; skräckslagen. • *Jag höll på att skita på mig när det ringde mitt i natten.*

Skita sig Inte bli som man har tänkt sig; gå i stöpet. • *Det sket sig med vår semester när båda barnen blev sjuka.*

Det ska du skita i Lägg dig inte i detta; ingenting som angår dig. • – *Jag undrar verkligen hur du kunde få så höga betyg?* – *Det tycker jag du ska skita i.*

Hela skiten Allt; hela bråten. • *Vi var tvungna att slänga hela skiten.*

Klara skivan Ordna saken; reda upp det hela. • *Alla fick inte plats. Men vi klarade skivan genom att sätta in extra stolar.*

Den kostar skjortan Väldigt dyr; svindyr.

• *Jag undrar vad han har gett för sin nya bil? Den kostar säkert skjortan.*

Spela skjortan av någon Vinna lätt över någon; vara överlägsen någon. • *I finalen spelade han skjortan av sin motståndare.*

Kavla upp skjortärmarna Börja arbeta med något på allvar; ta itu med något på allvar. • *Det här duger inte! Vi får allt kavla upp skjortärmarna om vi ska få taket klart till nästa vecka.*

Skjuta ifrån sig något Sluta att tänka på något; strunta i något. • *En del problem får man bara skjuta ifrån sig för att orka med.*

Skjuta in sig på något Satsa på något; rikta in sig på något. • *Klädafären hade skjutit in sig på yngre kunder.*

Skjuta något på framtiden Bestämma att göra något en annan gång; skjuta på något. • *Vi får nog skjuta resan till Stockholm på framtiden.*

Skjuta på något Göra något vid ett annat tillfälle; skjuta upp något. • *Kan vi skjuta på mötet till nästa tisdag?*

Skjuta upp något Flytta fram något i tiden; skjuta något på framtiden. • *Vi måste nog skjuta upp festen till något annat tillfälle.*

Sko sig Tjäna pengar medan andra förlorar; utnyttja något/någon. • *Vapenindustrin skodde sig på kriget.*

Lova någon guld och gröna skogar Lova mer än man kan hålla; inte kunna infria sina löften. • *Han lovade oss guld och gröna skogar men efteråt förstod vi att det bara var tomma löften.*

Det barkar åt skogen Någoting blir fel; gå käpprätt åt skogen. • *Det ser ut att barka åt skogen med vår semester i år.*

Dra åt skogen! Försvinn!; dra dit pepparn växer. • *Jag är trött på dig. Du kan dra åt skogen!*

Gå käpprätt åt skogen Det misslyckas helt; gå åt skogen. • *Det verkar gå käpprätt åt skogen med hans studier.*

Gå åt skogen Det misslyckas helt; gå åt pipan. • – *Hur gick det för dig på provet?* – *Det gick åt skogen.*

Inte se skogen för bara träd Inte kunna se helheten; inte se det väsentliga. • *Chefen verkar mest bekymrad över om fönster och dörrar är stängda om nätterna. Hur det går för företaget tycks han inte bry sig så mycket om. Han ser inte längre skogen för bara träd.*

I den högre skolan På en mycket hög nivå; väldigt avancerat. • *De bjöd på en dans i den högre skolan.*

Ta sin mats ur skolan Lämna något i tid innan det är för sent; dra sig ur *spelet* (innan det är för sent). • *Jag vågade inte vara med längre och satsa pengar i företaget så jag tog min mats ur skolan.*

Det är där skon klämmer Där ligger problemet; där har vi orsaken. • *Han tycker nog han är för tjock. Det är nog där skon klämmer varför han inte vill vara med.*

Få en skopa ovetv Bli utskälld; få sig en *skrapa*. • *Eleverna fick en skopa ovetv när de kom för sent.*

Det är vattentäta skott mellan dem De har ingen kontakt med varandra; ta helt avstånd från varandra. • *Efter arvet blev syskonen osams och sedan dess är det vattentäta skott mellan dem.*

Klä skott Få skulden för det som någon annan har gjort; orättvist anklagad. • *Varför är det bara jag som får klä skott när någonting tråkigt händer. Det kan inte bara vara mitt fel.*

Komma som ett skott Komma genast; komma på *momangen*. • *Han kom som ett skott och hjälpte henne få igång bilen.*

Komma till skott Äntligen komma igång med något; få *ändan* ur vagnen. • *Nu kan vi inte hålla på och prata längre utan nu måste vi försöka komma till skott och besluta hur vi ska göra.*

Vara skottavla för Någon som ofta får skulden för något; få mycket kritik. • *I debatten blev han en skottavla för allas besvikelse och missnöje.*

Hamna i skottgluggen Få mycket kritik; ut-sättas för angrepp. • *Politiker hamnar ofta i skottgluggen.*

... som en skottspole Mycket snabbt hit och dit; fram och tillbaka. • *Servitrisen for som en skottspole mellan borden hela kvällen.*

Få sig en skrapa Bli utskälld; få sig en *näs-bränna*. • *Hon fick sig en ordentlig skrapa av chefen.*

Bli full i skrott Vilja skratta; svårt att hålla sig för *skrott*. • *Jag blev full i skrott så fort jag fick se honom.*

Kikna av skrott Skratta mycket; *skratta* sig för-däravad. • *Publiken kiknade av skrott flera gånger under teatern.*

Svårt att hålla sig för skrott Svårt att inte få skratta fast man gärna vill; bli full i *skrott*. • *Jag hade svårt att hålla mig för skrott i kyrkan när det lilla barnet frågade prästen vad han gjorde där.*

Vika sig dubbel av skrott Skratta mycket; kikna av *skrott*. • *Jag vek mig dubbel av skrott när han berättade den roliga historien.*

Skratta bäst som skrattar sist Den som först ser ut att ha förlorat kan glädjas åt att vinna till slut. • *Han var jublande glad och trodde han skulle vinna matchen, men så vann jag i stället! Skratta bäst som skrattar sist.*

Skratta sig fördärvad Skratta mycket; vika sig dubbel av *skrott*. • *Jag höll på att skratta mig fördärvad under hela föreställningen.*

Magen skriker Man är mycket hungrig; vara utsvulten. • *Nu måste vi allt stanna och äta. Magen skriker.*

Så det skriker Knappt att det går; nästan för nära eller trångt. • *Jag undrar om bilarna kan mötas på den smala bron. Det är så det skriker.*

Sista skriket Senaste modet; toppmodernt. • – *Vilka häftiga byxor du har!* – *Ja, det är det senaste skriket.*

Skriva 'under på något Hålla med om något; helt instämma. • – *Monica är tydligen väldigt duktig på att laga mat!* – *Ja, det kan jag verkligen skriva under på.*

Det kan du skriva 'upp Det kan du vara säker på; det kan du ge dig *sjutton* på. • – *Kan jag lita på att bilen fungerar nu igen efter reparationen?* – *Ja, det kan du skriva upp!*

Av samma skrot och korn Lika dåliga; lika goda *kälsupare*. • *Man kan inte lita på någon av dem. De är av samma skrot och korn.*

Gå och skrota Göra ingenting; gå och *dega*. • *Jag förstår inte hur du bara kan gå omkring och skrota hela dagarna? Blir det inte långtråkigt?*

Ha en skruv lös Vara lite galen; kan inte vara riktig. • *Jag undrar om hon är riktigt klok? Hon verkar ha en skruv lös.*

Ta skruv Visa sig effektiv; ha avsedd verkan. • *Äntligen har jag fått igen pengarna jag lånat ut! Brevet jag skrev tog tydligen skruv.*

Skruva på sig Inte kunna sitta stilla för att något känns otrevligt eller obehagligt. • *Han talade alldeles för länge och de flesta började skruva på sig.*

skruvar - skynke

Gå på skruvar Fungera dåligt; gå knaggligt.

• – *Har de fått någon ordning på ekonomin?*

– *Nej, det hela går fortfarande på skruvar.*

Inget att skryta med Inte särskilt bra; kunde varit bättre. • *Hans betyg var inget att skryta med.*

Inte skräda orden Våga kritisera någon hårt; ta ut *svängarna*. • *Han skrädde inte orden när han kritiserade företagets VD.*

Få skrämselfhicka Bli mycket rädd; få stora *skälvan*. • *Jag fick skrämselfhicka när jag plötsligt hörde någon i mörkret.*

Ge någon skrämselfhicka Göra någon mycket rädd; skrämma *slag* på någon. • *Han gav mig skrämselfhicka när han låg alldeles orörlig på golvet.*

En skugga av sitt forna jag Inte alls lika bra som förr; en blek *kopia* av sig själv. • *Boxaren var bara en skugga av sitt forna jag.*

Följa någon som en skugga Följa 'efter någon hela tiden; följa någon tätt i *hälarna*. • *Hunden följde honom som en skugga vart han än gick.*

Ingen skugga faller över honom/henne Han/hon har inte gjort något fel; det finns ingen anledning att kritisera honom/henne. • *Du kan ju inte hjälpa att allt blev fel, så ingen skugga faller över dig.*

Kasta en skugga Göra så att något känns ledsamt; något som skapar en dyster stämning. • *Kriget kastade länge en skugga över landet.*

Ta någon under sina vingars skugga Ta 'hand om och skydda någon; ta någon under sitt beskydd. • *De här stackars ensamma barnen har hon tagit under sina vingars skugga.*

Inte skuggan av en chans Inte ha någon chans alls; chanslös. • *I finalen hade han inte skuggan av en chans.*

Leva på livets skuggsida Vara fattig och utslagen; hamna i *rännstenen*. • *Tänk alla dessa stackars människor som knappast har mat för dagen och tvingas leva på livets skuggsida.*

Lägga skulden på någon Säga att det är någon annans fel; *skylla* 'ifrån sig. • *Du försöker bara lägga skulden på mig så snart något blir fel.*

Skumma affärer Olagliga affärer; *ruffel* och båg. • *Jag tror de har en hel del skumma affärer ihop.*

I ur och skur I alla väder; det gör detsamma hur vädret är. • *Vi motionerar varje dag året om i ur och skur.*

Det har skurit sig Man är osams; man har kommit på *kant* med varandra. • *Det har skurit sig mellan grannarna. De träffas inte längre.*

Lämna skutan Sluta; *lämna* 'in (om arbete). • *Nu tänker jag lämna skutan efter trettio år vid företaget.*

Skvatt galen Helt galen; vara från *vettet*. • *Är du skvatt galen människa! Så kan du ju inte göra!*

Inte ett skvatt Inte alls; inte ett *spår*. • *Jag bryr mig inte ett skvatt om vad du säger.*

Skrika i högan sky Skrika mycket högt; ge *hals*. • *Den lilla flickan skrek i högan sky när hon ramlade och slog sig.*

Höja någon till skyarna Berömma någon mycket; sätta någon på *pedestal*. • *Sångerskan blev höjd till skyarna efter sin fantastiska konsert.*

Stå som fallen från skyarna Bli överraskad och inte veta vad man ska göra; stå helt *handfallen*. • *Han stod som fallen från skyarna när han fick veta att företaget skulle lägga ned sin verksamhet.*

Gå med skyggglappar Inte vilja eller våga se ett problem; *blunda* för något. • *Företaget hade stora svårigheter. Men chefen valde att gå med skyggglappar.*

Skyla 'över något Försöka få andra att glömma något dumt man gjort; *släta* 'över något. • *Han försökte skyla över sina misstag genom att börja prata om helt andra saker.*

Skylla 'ifrån sig Säga att man själv inte har gjort något fel utan att det beror på någon annan; lägga *skulden* på någon. • *Hon skyller jämt ifrån sig.*

Skylla sig själv Vara den som har gjort felet; stå sitt *kast*. • *Du får skylla dig själv om du blir förkyld nu.*

Skynda långsamt Ta det lugnt och inte stressa; ta det *piano*. • *Det är bättre ibland att skynda långsamt när man ska göra någonting svårt.*

Vara ett rött skynke för någon Bli väldigt irriterad av något; reagera starkt mot något. • *Direktörernas höga löner var ett rött skynke för många människor.*

Bestämna var skåpet ska stå Vara den som bestämmer; den som styr och ställer. • *I den familjen är det nog hustrun som bestämmer var skåpet ska stå.*

Gammal skåpmat Något som man redan vet; inget nytt. • *Hon har inget eget att komma med utan kommer med gammal skåpmat hela tiden.*

Sitta med skägget i brevlådan Hamna i en svår situation; vara i knipa. • *Hur jag än gör så ser jag ändå ingen lösning på mitt problem. Det känns som att sitta med skägget i brevlådan.*

Tala ur skägget Tala rent ut; säga som sanningen är. • *Du verkar vara missnöjd med något. Det är bättre du talar ur skägget och säger vad det är.*

Det har sina randiga skäl Det finns många anledningar till det; sina goda skäl. • *Jag förstår inte att du slutar ditt arbete? – Det har sina randiga skäl som jag inte gärna vill gå in på.*

Annat ljud i skällan Man säger något annat mot vad man tidigare sagt; ändra sin inställning. • *Det blev annat ljud i skällan när barnen fick veta att vi skulle till Liseberg på kvällen. Då ville de genast följa med.*

Få stora skälvan Bli mycket rädd; få skrämshicka. • *Jag fick stora skälvan när jag såg ormen i gräset.*

Skämmas ögonen ur sig Man skäms väldigt mycket; känna stor skam. • *Jag skämdes ögonen ur mig när jag tappade alla tomflaskorna på gatan.*

Den skäms inte för sig Den är inte alls dålig; inte gå 'av för hackor. • *Här är min nya bil. – Den skäms verkligen inte för sig.*

En skänk från ovan En glad överraskning; en oväntad gåva. • *Tänk att jag skulle vinna pengar just nu när jag inte har några! Det kom verkligen som en skänk från ovan!*

Sätta sitt ljus under skäppan Inte visa hur klok eller duktig man är; inte kunna hävda sig. • *Varför visar du inte allt som du kan och vet. Du sätter ditt ljus under skäppan alltför ofta.*

Skära alla över en kam Tycka att alla är likadana; bedöma alla lika. • *Man kan inte skära alla människor över en kam.*

Skära guld med täljkniv Tjäna mycket pengar på ett enkelt sätt. • *Kunderna bara strömmar in i affären hela tiden. Ägaren verkar skära guld med täljkniv.*

Skärma av sig Vilja vara ensam utan kontakt med andra; isolera sig. • *Efter olyckan hade han skärmat av sig från omvärlden.*

Som man sår får man skörda Om man gör gott får man gott tillbaka; man får det man förtjänar. • *Jag har alltid försökt göra gott. – Därför har du också många vänner. Som man sår får man skörda.*

Sköta sina kort Handla rätt; göra det riktiga. • *När du nu äntligen har träffat en så trevlig flicka gäller det att du sköter dina kort. Visa ofta att du tycker om henne.*

Vad framtiden bär i sitt sköfte Vad som kommer att hända; hur livet kommer att gestalta sig. • *Ingen människa vet vad framtiden bär i sitt sköfte.*

Slag i slag Följer tätt efter varandra (om t.ex. olyckor); det ena följer på det andra. • *Olyckorna i familjen kom slag i slag och ville aldrig ta slut.*

Ett slag i ansiktet Något som gör någon ledsen eller arg; sära eller kränka någon djupt. • *Det hon sa kändes som ett slag i ansiktet.*

Ett slag i luften Ger inget resultat; utan effekt. • *Allt arbete med att få folk att sluta röka blev ett slag i luften.*

Ett hårt slag En svår förlust; en djup besvikelse. • *Makens död var ett hårt slag för henne.*

Göra slag i saken Inte vänta längre utan bestämma sig; klämma 'till. • *Jag tycker att vi gör slag i saken och köper huset.*

Skrämma slag på någon Göra någon mycket rädd; ge någon skrämshicka. • *Min man skrämde nästan slag på mig när han dök upp i mörkret.*

Slå ett slag för något Försöka få människor intresserade av något; göra reklam för något. • *Jag tycker vi ska slå ett slag för cykeln och få folk att lämna bilen hemma.*

Vara ur slag Inte känna sig i form; inte riktigt pigg. • *Jag är lite ur slag för närvarande och orkar därför inte träna.*

På slaget fem Precis klockan fem. • *Ni ska vara hemma på slaget tio och inte en minut senare!*

Det slank bara 'ur mig Egentligen ville jag inte säga det; det flög bara 'ur mig. • *Jag vet inte varför jag sade det. Det slank bara ur mig.*

Tjäna en slant Tjäna en summa pengar; tjäna en hacka. • *Han har nog tjänat en slant på sin uppfinning.*

slantar - slå

- Surt förvärvade slantar** Pengar som man har arbetat hårt för att få. • *Behåll du dina surt förvärvade slantar. Jag behöver inga pengar.*
- Vända på slantarna** Leva sparsamt; *hålla* 'igen på utgifterna. • *Vi är tvungna att vända på slantarna nu när jag har lägre inkomst.*
- För hela slanten** Bara en sak som gäller. • *Det blev lekar för hela slanten under kvällen.*
- Det slapp 'ur mig** Jag sa det av misstag; det *slank* 'ur mig. • *Jag är ledsen för det jag sa. Det slapp tyvärr bara ur mig.*
- Göra slarvsylta av någon** Slå någon hårt och mycket; göra *mos* av någon. • *Jag kommer att göra slarvsylta av den som är dum mot min lilla-syster.*
- Arbeta som en slav** Arbeta hårt; arbeta som en *häst*. • *Jag fick arbeta som en slav hela sommaren.*
- Få en släng av slev** Vara en av dem som också blir utskälld; få sin beskärda del. • *Hon skällde på alla och jag fick också en släng av slev.*
- Slicka sig om munnen** Gärna vilja ha något; bli förtjust. • *Han slickade sig om munnen när han såg de läckra bakelserna.*
- Slingra sig** Inte säga som det är; försöka *prata* 'bort något. • *När polisen frågade pojken hur han fått tag på cykeln försökte han slingra sig.*
- Slinka 'undan** Inte bli fångad; *komma* 'undan. • *Rånarna lyckades slinka undan polisen.*
- Slå slint** Inte fungera; misslyckas. • *Alla försök hittills att bärga båten har slagit slint.*
- Veta hur en slipsten ska dras** Vara smart och hitta den bästa lösningen; inte vara född i *farstun*. • – *Vi förlorar ingen tid om vi först hämtar en kölapp och går ut och handlar det andra som vi behöver innan det blir vår tur. – Du vet minsann hur en slipsten ska dras.*
- Slita hund** Arbeta mycket hårt; arbeta som en *slav*. • *Förr i tiden när folk var fattiga fick många slita hund för att överleva.*
- Slita och släpa** Arbeta hårt; *ligga* 'i. • *Vi fick slita och släpa hela dagarna. Det var tungt.*
- Det slog mig** Man får plötsligt en tanke; *komma* 'för någon. • *Det slog mig plötsligt att vi hade träffats tidigare.*
- I slott och koja** Bland alla sorters människor; alla samhällsklasser. • *Hans musik går hem i slott och koja.*
- Av en slump** Utan att någonting är planerat; av en ren tillfällighet. • *Vi träffades av en ren slump på en restaurang i Paris.*
- Slumpa 'bort något** Sälja något billigt; rea. • *Affären slumpade bort alla sommarskorna.*
- Slumpa sig** Hända utan att någon hade planerat det; *falla* sig. • *Det slumpade sig bara så att vi blev bästa vänner på semestern.*
- Inte lämna något åt slumpen** Planera något noga så att inget oväntat händer; inte ta några risker. • *Polisen hade vakter överallt inför presidentens besök. De hade inte lämnat något åt slumpen.*
- Slumra 'till** Sova en kort stund; *nicka* 'till. • *Flera av passagerarna satt och slumrade till i bussen.*
- Göra slut** Bestämma att inte längre träffas (om förhållande). • *De har gjort slut.*
- Sluta sina dagar** Dö; lämna det *jordiska*. • *Han fick sluta sina dagar i hemmet omgiven av sina nära och kära.*
- Sluta 'upp bakom någon/något** Stödja någon/något; *ställa* sig 'bakom någon/något. • *Nu gäller det att vi sluter upp bakom vår kamrat och hjälper honom på alla sätt.*
- I slutändan** I slutet; i sista ändan. • *Minskad personal inom sjukvården drabbar i slutändan alltid patienterna.*
- Slå 'an** Bli uppskattad eller populär; *gå* 'hem. • *Han försökte göra sig lustig men det slog inte an hos gästerna.*
- Slå 'i någon något** Lura någon att tro något; *smälla* 'i någon något. • *Han försöker alltid slå i oss en massa lögner.*
- Slå 'ifrån sig något** Vägra acceptera något; försvara sig. • *Hon slog ifrån sig alla anklagelser mot henne och skyllde i stället på andra.*
- Slå 'igen något** Stänga för en tid eller för alltid; *bomma* 'igen. • *De hade slagit igen butiken.*
- Slå 'igenom** Bli berömd; göra succé. • *Hon slog igenom med dunder och brak med sin nya låt.*
- Slå 'in** Något blir som man hoppas; någonting man drömt om blir verklighet. • *Alla hennes drömmar slog in.*
- Slå 'in på en ny bana** Välja att göra något annat; ändra sitt liv. • *När han var femtio år gammal slog han in på en ny bana och utbildade sig till lärare.*

Slå 'ner på någon/något Kritisera någon/något; vara missnöjd med någon/något. • *Du slår ner på allt jag gör. Är det ingenting som duger nu längre?*

Slå 'runt Festa och dricka mycket; leva *loppan*. • *Under helgen hade ungdomarna varit i staden och slagit runt.*

Slå 'till Bestämma sig snabbt; *klämna* 'till. • *Det gäller nog att slå till nu om ni vill ha huset. Det är många som är intresserade.*

Slå väl 'ut Ge ett bra resultat; en bra satsning. • *Vår satsning på söndagsöppet har slagit väl ut.*

Det slår över Tappa kontrollen över sig själv; inte vara sig lik. • *Hon är inte sig lik längre. Jag tror det har slagit över på henne.*

Få en släng av slev Vara en av dem som också blir utskälld; få sin beskärda del. • *Hon skällde på alla och jag fick också en släng av slev.*

Slänga 'i sig något Äta något snabbt och slarvigt; *kasta* 'i sig något. • *De slängde i sig varsin hamburgare och for sedan snabbt vidare.*

Slänga 'på sig något Sätta 'på sig kläder snabbt och slarvigt; *kasta* 'på sig något. • *Hon slängde på sig kläderna och sprang till bussen.*

Slänga 'ur sig något Säga något utan att tänka först, t.ex. en elakhet; *vräka* 'ur sig något. • *Hon slänger ofta ur sig elakheter mot sin omgivning.*

I runda slängar Ungefär; i runda *tal*. • *Vi gjorde i runda slängar av med 5 000 kronor under semestern.*

Släpa 'efter Vara försenad; *ligga* 'efter. • *Jag släpar efter med en del betalningar.*

Släppa 'loss Ha roligt och inte vara så tråkig; *komma* 'loss. • *När dansen började släppte alla loss.*

Ha någon i släptåg Ha någon med sig. • *Presidenten hade alltid sina livvakter i släptåg.*

Släta 'över något Försöka få andra att glömma ett misstag man gjort; försöka *skyl*a över något. • *Hon försökte släta över misstaget hon gjort genom att prata om annat.*

Stå sig slätt Inte klara sig så bra när man jämför med andra; vara underlägsen. • *De här datorerna kommer att stå sig slätt mot de nya modellerna som kommer om några år.*

Inte ett smack Inte någonting alls; inte ett *dugg*. • *Jag förstod inte ett smack av det hon sa.*

Efter tycke och smak Som man själv tycker; det som passar en själv. • *Ni väljer själva efter tycke och smak vad ni vill ha att dricka till maten.*

Vara i någons smak Passa någon; falla någon *i smaken*. • *Den färgen är inte i min smak.*

Låta sig väl smaka Njuta av det som man äter. • *Nu vill jag att ni äter ordentligt och att det låter sig väl smaka.*

Smakar det så kostar det Vill man ha det bästa så kostar det också. • *Jag valde de här fina tapeterna även om de var väldigt dyra. Smakar det så kostar det.*

Det smakar mer Man blir förtjust i något; ger mersmak. • *Det var verkligen häftigt att åka vattenskidor. Det smakar mer.*

Det kostar mer än det smakar Det är inte värt det; det lönar sig inte. • *Vi skulle kunna ha öppet i affären på söndagar också. Men det skulle nog kosta mer än det smakar.*

Falla någon i smaken Tycka 'om något; falla någon på *läppen*. • *De köpte inte huset. Det föll dem tydligen inte riktigt i smaken.*

Det är en smal sak Det är enkelt; det är en *baggis*. • – *Klarar du av att lyfta 50 kg? – Ja, det är en smal sak.*

Mitt i smeten Mitt inne i något; mycket centralt. • *Vi bodde mitt inne i smeten.*

Smida medan järnet är varmt Inte vänta; ta *tillfället* i akt. • *Nu är tiden mogen för att göra det. Det gäller att smida medan järnet är varmt.*

Smocka 'till någon Slå någon hårt med handen; *klippa* 'till någon. • *Jag blev så arg så jag smockade till honom.*

Smockan hängde i luften Nära att det blev bråk; nära att *ryka* 'ihop. • *Smockan hängde i luften hela kvällen mellan de två männen.*

Smolk i glädjebägaren Någonting som stör lyckan; förtar glädjen. • *Vår lycka var nästan fullkomlig. Den enda smolken i glädjebägaren var den avundsjuke en del visade.*

Det går som smort Det går lätt och bra; gå som på *räls*. • – *Klarade du av att byta däck på bilen. – Ja, det gick som smort.*

Släpa någon i smutsen Berätta något elakt om någon som inte är sant; *svärta* 'ner någon. • *Tidningarna hade släpat hennes familj i smutsen längre tid.*

småpotatis – snurren

Det var inte småpotatis! Det var inte dåligt!; det var imponerande! • – *Jag fick en miljon för huset!* – *Det var verkligen inte småpotatis!*

Fram på småtimmarna Timmarna efter klockan 12 på natten. • *Vi var inte hemma förrän fram på småtimmarna.*

Vänta smått Vänta barn. • *De väntar smått i juni.*

Slå två flugor i en smäll Göra två saker på en gång; lyckas med två saker samtidigt. • – *Samtidigt som vi åker till stan och handlar kan vi hälsa på släkten.* – *Bra! Då slår vi två flugor i en smäll.*

Smälla 'av Bli mycket förvånad eller förskräckt. • *Jag höll på att smälla av när jag hörde att han stulit pengar av sin bästa vän.*

Smälla högre Vara bättre; lite finare. • *Att vinna en resa till fjällen smäller högre än en weekend för två i Göteborg.*

Smälla 'i någon något Lura någon och säga något som inte är sant; *slå 'i någon något.* • *Han försökte smälla i mig att han var släkt med kungen.*

Smälla 'till Plötsligt bestämma sig för något; *slå 'till.* • *Jag smällde till och köpte bilen.*

Smälta 'in Passa bra ihop med någon/något; *passa 'in.* • *De nya möblerna smälter bra in med de gamla.*

Vrida sig av smärta Ha mycket ont i kroppen; se *stjärnor* framför ögonen. • *Jag vred mig av smärta när jag slog i knäet.*

Gå 'åt som smör i solsken Ta slut fort eller sälja bra; stor efterfrågan. • *När det är dåligt väder och regnar mycket går paraplyerna åt som smör i solsken.*

Inte för allt smör i Småland Säljer inte något för pengar; går inte att köpa. • *De här gamla frimärkena är jag väldigt rädd om. De säljer jag inte för allt smör i Småland.*

Komma upp sig i smöret Få gott om pengar; få ett bättre arbete. • *Han verkar ha kommit upp sig i smöret. Nu har han en ny bil igen och ska också resa utomlands på semester.*

Se 'ut som om man sålt smöret och tappat pengarna Verka mycket besviken; se bedrövad ut. • *Jag tror han har förlorat mycket pengar. Han ser ut som om han sålt smöret och tappat pengarna.*

Smörja kråset Äta mycket och gott; frossa. • *När företaget bjuder gäller det att smörja kråset ordentligt.*

Prata smörja Säga något utan sanning; prata *strunt.* • – *Det går aldrig att laga den här gamla bilen.* – *Du pratar smörja. Det gör det visst.*

Snabba 'på Skynda sig; *rappa 'på.* • *Nu måste vi snabba på om vi ska hinna med tåget.*

Snacka om otur! Vilken otur!; *sabla otur!* • *Han var visst ett nummer från att vinna en miljon. Snacka om otur!*

Snaran dras 'åt Det blir allt svårare; problemen *tornar 'upp sig.* • *Svårigheterna bara växte hela tiden och hon kände alltmer hur snaran drogs åt. Till slut valde hon att sluta sitt arbete.*

Snart sagt Nästan; så *gott* som. • *Snart sagt alla kom på festen.*

Gå snett för någon Det går dåligt för någon; komma på *glid.* • *Det har gått helt snett för honom. Han är utan arbete och missbrukar alkohol.*

Titta snett på någon Vara arg eller avundsjuk på någon; ha ett *horn* i sidan till någon. • *Jag förstår inte vad jag gjort henne? Hon verkar bara gå och titta snett på mig.*

Vara på sniskan Vara berusad; vara lite i *gungan.* • *Jag tror bestämt han var lite på sniskan när han kom hem i går kväll.*

Snitsa 'till något Göra något snyggare; *fixa 'till* något. • *Jag måste försöka snitsa till klänningen.*

Sno 'på Skynda sig; *snabba 'på.* • *Nu måste vi sno på innan våra gäster kommer.*

Sno 'åt sig något Snabbt ta något; *rycka 'åt* sig något. • *Han snodde åt sig pengarna och sprang i väg.*

Snoka reda på något Leta efter och hitta något; *lуска 'ut* något. • *Han lyckades snoka reda på var hans släktingar bodde i Amerika.*

Snoppa 'av någon Ge någon ett kort och otrevligt svar; *snäsa 'av* någon. • *Servitören snoppade av oss när vi bad om mer vatten.*

Snubblande nära Mycket nära; vara en *hårsman* från något. • *Det var snubblande nära att jag körde på cyklisten.*

Det är rena snurren Det är alldeles vansinnigt; rena galenskapen. • *Det vore ju rena snurren att sälja huset nu när vi precis har flyttat in.*

Fint som snus Jättefint!; toppen! • – *Hur blir det med den nya färgen på luckorna? – Det blir fint som snus.*

Det var just snyggt! Det var inte alls bra!; sjutton också! • *Tänk att vi skulle få bensinstopp mitt ute i skogen. Det var just snyggt!*

Hamna i snålblåsten Få mycket kritik; råka i blåsväder. • *Politiker hamnar ofta i snålblåsten.*

Snålheten bedrar visheten Man förlorar ibland på att vara snål; billigt köp kan ibland bli ett dyrt köp. • *Hade jag köpt den dyrare bilen hade jag nog inte fått några problem. Snålheten bedrar ibland visheten.*

Åka snålskjuts på någon Leva på någon annans framgångar; dra fördel av någon annans arbete. • *Du verkar inte själv vilja göra något utan försöker bara åka snålskjuts på andra.*

Snälla du (ni) Nu ber jag dig (er) att tänka 'efter. • *Men snälla du, vi har ju inte råd med mer än en bil i familjen.*

Snälla nån! Oj då!; du milde! • *Men snälla nån, så fin present hade ni inte behövt köpa!*

Ett snäpp bättre Lite bättre; ett *strå* vassare. • *Den här TV:n är ett snäpp bättre än den gamla.*

Snäsa 'av någon Ge någon ett otrevligt och irriterat svar; *snoppa* 'av någon. • *Sjuksköterskan snäste av patienten när han frågade hur länge han måste vänta på doktorn.*

Det som göms i snö kommer upp i tö För eller senare kommer sanningen fram; en hemlighet blir avslöjad till slut. • – *Jag tror att granarna dricker en hel del alkohol i smyg. – Det visar sig nog så småningom. Det som göms i snö kommer upp i tö.*

Ligga på sofflocket Lata sig och inte göra någonting; ligga på *latsidan*. • *Det är inte bra att bara ligga på sofflocket när man är ledig.*

Gå 'upp som en sol och 'ner som en pannkaka Något börjar bra men slutar dåligt; lyckan vänder mot olycka. • *Deras förhållande gick upp som en sol och ner som en pannkaka.*

Sola sig i glansen Känna sig extra viktig i närheten av en annan person; få del av någon annans framgångar. • *Föräldrarna solade sig i glansen när tidningarna kom för att intervjuva deras berömda son.*

En plats i solen Ha det bra ställt (pengar, arbete); en gynnad ställning. • *Världen är inte rättvis där en del människor har en plats i solen medan andra svälter.*

Även solen har sina fläckar Även en mycket duktig person kan göra fel; ingen är fullkomlig. • *Jag förstår inte hur just han kunde göra ett sådant misstag. Men även solen har ju sina fläckar.*

Efter regn kommer solsken Snart blir allt bättre; svårigheter varar inte för evigt. • *En dag blir det bättre igen för oss alla. Efter regn kommer solsken.*

Gå 'åt som smör i solsken Ta slut fort eller sälja bra; stor efterfrågan. • *När det är dåligt väder och regnar mycket går paraplyerna åt som smör i solsken.*

Somna 'in Dö; *sluta* sina dagar. • *Efter en lång tids sjukdom hade han fått somna in omgiven av sina närmaste.*

Sopa golvet med någon Vinna klart över någon; vara överlägsen någon. • *I finalen sopade han golvet med sin motståndare.*

Sopa rent framför egen dörr Klara ut sina egna fel innan man klagar på andra; man ska inte kasta *sten* i glashus. • *Innan du kritiserar andra tycker jag du ska sopa rent framför egen dörr. Du är inte heller perfekt.*

Sopa under mattan Försöka dölja något; inte låtsas 'om något. • *Vi måste våga prata om problemen och inte bara sopa dem under mattan.*

Koka soppa på en spik Göra något av ingenting; klara något med enkla medel. • *Han klarade jobbet trots att han inte hade några verktyg. En del kan verkligen koka soppa på en spik.*

Lägga sordin på något Något händer som skapar en dålig stämning. • *Terrorn i New York lade sordin på stämningen i hela världen.*

Den dagen den sorgen Inte oroa sig i förväg; ta en dag i sänder. • – *Jag undrar hur det blir en dag när jag inte orkar arbeta längre? – Oroa dig inte för det nu. Den dagen den sorgen.*

Efter sju sorger och åtta bedrövelser Efter många problem och svårigheter; efter mycket motgångar. • *Efter sju sorger och åtta bedrövelser börjar det äntligen bli lite bättre för oss.*

Sota för något Straffas för något man gjort; få 'igen något. • *Det här ska du minsann få sota för!*

sova - spring

- Sova på saken** Fundera till nästa dag; vänta med att bestämma sig. • *Jag måste nog få sova på saken innan jag bestämmer mig för om jag ska köpa bilen.*
- Få spader** Bli väldigt irriterad; bli tokig. • *Jag höll på att få spader när det hela tiden tutade upptaget.*
- Få sparken** Förlora sitt jobb; få *kicken*. • *Hon fick sparken eftersom hon hade misskött sitt arbete.*
- Gå på sparlåga** Arbeta mycket långsammare än vanligt; hushålla med krafterna. • *Under semestern går arbetet på sparlåga.*
- En sparv i tranedansen** En person som är sämre eller inte lika fin som övriga; en *katt* bland hermelinerna. • *Jag passade inte alls in i det fina sällskapet och kände mig som en sparv i tranedansen.*
- Hoppa i spat** Hoppa 'ner i vattnet; *doppa* sig. • *Nu måste jag hoppa i spat för att svalka av mig i värmen.*
- Rent spel** Utan fusk; rättvist. • *Det är inte rent spel när en boxare slår under bältet.*
- Stå på spel** Viktigt ögonblick; avgörande eller kritiskt läge. • *Om vi vinner den här matchen är vi i final. Så det är mycket som står på spel!*
- Sätta något på spel** Riskera; ta en stor risk. • *Du sätter ju hela din framtid på spel om du inte avslutar dina studier.*
- Spela ett högt spel** Ta stora risker; vara våghalsig. • *Mannen satsade alla sina pengar på häst nummer fem. Han spelade verkligen ett högt spel.*
- Spela på något** Använda något för att få effekt. • *Mycket av reklamen spelar på vårt behov av att vilja vara vackra.*
- Spela 'över** Vara på ett sätt som inte verkar naturligt; överdriva. • *Skådespelaren var inte naturlig i filmen. Han verkade spela över en del.*
- Spelet är förlorat** Det är ingen idé att fortsätta; få *ge* sig. • *Rånarna insåg att spelet var förlorat när polisen dök upp.*
- Dra sig 'ur spelet** Lämna något innan det är för sent; ta sin *mats* ur skolan. • *Det är nog bäst att dra sig ur det här spelet innan det går alldeles galet med alltihop.*
- Ha ett finger med i spelet** Ligga bakom något; vara inblandad. • *Jag undrar hur tjuvarna kunde veta var pengarna låg? Kanske att någon av personalen har ett finger med i spelet?*

- Ta hem spelet** Vinna; dra det längsta *strået*. • *Efter en jämn match tog vi hem spelet till slut.*
- Driva något till sin spets** Man ger sig inte innan man till slut får en lösning. • *Mannen gav sig inte utan drev frågan till sin spets. Han fick då rätt till slut.*
- Spetsa 'till sig** Det blir mer spänt; mer dramatiskt. • *Läget spetsade till sig efter det senaste terrordådet.*
- Spetsa öronen** Lyssna noga så man inte missar något intressant. • *Nu gäller det att ni spetsar öronen så ni kommer ihåg vad jag sagt.*
- Spiken i kistan** Det värsta som kan hända; döden i *grytan*. • *De tänker visst lägga ned både järnvägen och skolan. Det blir nog spiken i kistan för kommunen.*
- Trampa spiken i botten** Köra mycket fort med bil; trampa *gasen* i botten. • *Nu gäller det att trampa spiken i botten om vi ska hinna fram i tid.*
- Träffa huvudet på spiken** Säga eller tro det som verkar alldeles rätt. • *Jag tror att hon mår illa därför att hon väntar barn? – Ja, där träffar du nog huvudet på spiken.*
- Slås i spillror** Bli helt förstörd; *jämnas* med marken. • *Staden slogs i spillror vid jordbävningen.*
- Vara spindeln i nätet** Den som har all kontroll över hur något fungerar; vara den som *ligger* bakom något. • *Många undrade vem som var spindeln i nätet bakom terrordåden?*
- Spinna vidare på något** Fortsätta med något; utveckla en idé eller tanke. • *Jag tycker du ska spinna vidare på din idé. Det kanske kan bli något bra!*
- Så split** Göra så att människor blir ovänner; slå in en *kil*. • *Han försöker ofta så split för att andra ska må dåligt.*
- Utsatt för spott och spe** Utsatt för elakt skämt; bli hänad. • *Nu får det vara nog! Jag accepterar inte längre att bli utsatt för spott och spe från din sida.*
- Spotta 'fram något** Bli färdig med något; producera snabbt. • *Den här maskinen spottar fram tusen delar i minuten.*
- Spotta 'upp sig** Bli bättre; *komma* 'igen. • *Boxaren spottade upp sig i de sista ronderna.*
- Ha spring i benen** Ha svårt att sitta still; ha *myror* i baken. • *Barnen lekte hela kvällen och hade mycket spring i benen.*

Springa för glatta livet Springa allt vad man orkar eller förmår; lägga *benen* på ryggen.
• *Vi sprang för glatta livet när tjuren kom emot oss.*

Springa sin kos Springa 'iväg; försvinna.
• *Jag förstår inte vart hon tog vägen. Hon har tydligen sprungit sin kos.*

Springa som yra höns Springa fram och tillbaka på ett virrigt sätt; springa *härs* och tvärs.
• *Folk sprang omkring som yra höns på gatorna.*

Sätta sprutt Skynda sig; *sno* 'på. • *Nu måste vi sätta sprutt om vi ska bli klara till kvällen.*

Inte tala samma språk Inte tänka på samma sätt; se olika på saker och ting. • *Det verkar som om jag och min man inte talar samma språk längre.*

Ut med språket! Säg vad du tycker!; var uppriktig! • *Hur vill du ha det? Ut med språket och säg din mening!*

Vara på språng Ha bråttom; ha svårt att lugna ner sig. • *Han verkar alltid vara på språng nu för tiden.*

Spritt språngande galen Vara tokig eller galen; vara från *vettet*. • *Han verkar vara spritt språngande galen som badar i det iskalla vattnet.*

Sätta sprätt på Sätta fart på; slösa bort sina pengar. • *Mannen hade snart satt sprätt på alla sina pengar han vunnit.*

Spy 'ur sig något Säga elakheter; *häva* 'ur sig något. • *Jag accepterar inte att du spy ur dig den ena elakheten efter den andra mot mig.*

Dum som ett spån Mycket dum och inte förstå något; dum som en *åсна*. • *När det gäller motorer känner jag mig dum som ett spån.*

Gå i någons spår Välja samma yrke som någon. • *Sonen gick i faderns spår.*

Inte ett spår Inte alls; inte det *minsta*. • *Jag är inte ett spår intresserad av motorer.*

Sätta djupa spår Går inte att glömma; ha stor inverkan. • *Det lilla barnets död satte djupa spår hos föräldrarna.*

Vara inne på fel spår Tänka fel; vara ute och *resa*. • *Jag gissar att det handlar om 1800-talet. – Nej, nu är du inne på fel spår.*

Vara inne på rätt spår Tänka och handla riktigt; gissa rätt. • *Nu förstår jag äntligen hur jag ska lösa problemet. Det känns som om jag är inne på rätt spår nu.*

Spåra 'ur Sluta på ett dåligt sätt; urarta. • *Festen spårade ur totalt.*

Spärra 'upp ögonen Bli förvånad; inte tro sina *ögon*. • *Han spärrade upp ögonen när han plötsligt fick se henne i TV.*

Åka på spö 1. Förlora. 2. Få stryk; få sig en *omgång*. • 1. *Hemmalaget åkte på spö i senaste matchen.* 2. *Om du fortsätter att vara dum så åker du på spö en dag.*

Spöka 'ut sig Klä sig på ett sätt som inte är riktigt lämpligt; *styra* 'ut sig. • *Hon hade spökat ut sig i en hatt som mer såg ut som en hjälm.*

Se spöken mitt på ljusa dagen Se faror som inte finns; inbilla sig något. • *Jag tror det är någon som följer efter mig när jag går hem. – Nu ser du nog spöken mitt på ljusa dagen.*

Regnet står som spön i backen Det regnar väldigt mycket; det ösregnar. • *Vid det häftiga åskvädret stod regnet som spön i backen.*

Vara stadd vid kassa Ha pengar; ha det gott *ställt*. • *Han verkar vara stadd vid kassa som kan kosta på sig så dyra bilar.*

Stamma från Komma från; ha sina *rötter* i något. • *Hennes familj stammar från en finare släkt.*

Av den gamla stammen Som tillhör de äldre arbetarna; gammaldags och traditionell.
• *Han har varit länge på företaget och är en arbetare av den gamla stammen.*

Stå och stampa Inte utvecklas längre; inte komma någon vart. • *Det känns som om jag står och stampar och inte kommer längre. Jag kanske borde byta jobb?*

Stanna för något Bestämma sig för något till slut; välja något. • *Vi stannade till slut för en mörkröd färg på huset.*

Det stannar mellan oss Ingen annan får veta det här; det är sagt i förtroende. • *Jag tror att chefen har ett förhållande med en av de anställda. Men det får stanna mellan oss.*

Gå av stapeln Någoting startas och genomförs; *startskottet* går för något. • *Tävlingen går av stapeln i början av juni.*

Stark som en björn Mycket stark; ha väldig styrka. • *Mannen var stark som en björn och lyfte lätt den tunga stenen.*

Ligga i startgroparna Vara beredd att börja; vara startklar. • *Vår nya affär invigs och öppnar på måndag så vi ligger i startgroparna.*

startskottet - stjäla

Startskottet går för något Något börjar; något går av *stapeln*. • *Startskottet för sommarens olika festligheter går i maj.*

Steg för steg Lite varje gång; *pö* om *pö*.
• *Du lär dig bättre om du tar det steg för steg.*

Ett steg i rätt riktning Det man gör är riktigt; en åtgärd som leder rätt. • *De båda presidenterna hade börjat tala om fred. Det var ett steg i rätt riktning.*

Hålla jämna steg med någon Utvecklas lika snabbt som någon; vara lika duktig. • *Det är minsann inte lätt att hålla jämna steg med dig. Du verkar hinna med allt.*

Ta sina första stapplande steg Börja med något där man är osäker och ovan. • *Jag tog mina första stapplande steg som lärare för tjugo år sedan.*

Vieta sina mått och steg Försöka lösa ett problem; vieta åtgärder. • *Regeringen tänker vieta sina mått och steg för att lösa problemet med arbetslösheten.*

Styra stegen Gå någonstans. • *Turisterna styrde stegen mot slottet.*

Ligga steget före Ha kommit längre än de andra; ha ett försprång. • *Om ett företag ska klara sig så gäller det att ligga steget före sina konkurrenter.*

Ta steget fullt ut Gå hela vägen; fullfölja.
• *Ungdomarna hade varit förlovade i flera år och tyckte nu det var dags att ta steget fullt ut och gifta sig.*

Ta första steget Vara den som börjar med något; ta initiativet. • *För att ni två ska bli vänner igen måste någon av er ta första steget och börja prata med varandra.*

En sten föll från mitt bröst Allt känns lättare; känna sig lättad. • *En sten föll från mitt bröst när vår son ringde och berättade att han äntligen kommit fram trots det hala väglaget.*

Ha ett hjärta av sten Sakna känslor; känslökall. • *Jag har aldrig sett henne visa några känslor. Hon verkar ha ett hjärta av sten.*

Hugga i sten Ta helt fel; missta sig grundligt.
• *– Jag tror att det var på 1500-talet. – Nej, det är fel. Där högg du allt i sten.*

Lägga sten på börda Öka någons bekymmer; lägga lök på *laxen*. • *Vi fick allvarliga skador efter olyckan. Något som lade extra sten på börda var de böter vi fick betala.*

Man ska inte kasta sten i glashus Man ska inte kritisera andra för samma fel man gör själv; först sopa rent framför egen *dörr*.
• *Du kan inte kritisera mig för att ha dålig ordning när du själv har det likadant. Man ska inte kasta sten i glashus.*

Några stenkast från något Nära något; alldeles i närheten. • *Vi bor ett stenkast från centrum.*

Inte sticka under stol med Inte gömma eller försöka dölja; inte förneka något. • *Jag ska inte sticka under stol med att jag är väldigt rädd för att flyga.*

Mager som en sticka Mycket mager. • *Hon är mager som en sticka.*

Sticka 'upp Vara fräck och säga vad man tycker; vara uppkäftig. • *Hon sticker ofta upp mot lärarna.*

Sticka 'ut Vara annorlunda; skilja sig från *mängden*. • *Hon sticker ut bland de andra genom sin annorlunda klädsel.*

Sticka ut hakan Våga säga sin uppriktiga mening även om det ogillas; ha civilkurage.
• *Han är inte rädd för att sticka ut hakan även om han får en del obehag efteråt.*

Inte sticka näsan utanför dörren Inte gå 'ut; hålla sig inne. • *På grund av min allergi har jag inte kunnat sticka näsan utanför dörren på flera dagar.*

Lämna någon i sticket Överge någon i en svår situation; svika någon. • *Du tänker alltså bara ge dig i väg och lämna mig och barnen i sticket?*

Det är inte hans/hennes stil Han/hon brukar inte göra så; det är *olikt* honom/henne. • *Det är inte hennes stil att vara fräck och otrevlig.*

Hålla stilen Uppföra sig på ett bra sätt.
• *Klassen höll stilen när de hade en vikarie.*

Något i den stilen Något liknande; något i den *vägen*. • *– Är det en sådan här klänning du söker? – Ja, något i den stilen.*

Stirra sig blind på Bara se en sida av saken; inte kunna se helheten. • *Försök att se det som är bra. Stirra dig inte bara blind på det som är dåligt.*

Stjäla föreställningen Vara den som alla är intresserade av; stå i *centrum* för intresset.
• *De nyfödda hundvalparna stal föreställningen från alla som fanns i rummet.*

Stjåla som en korp Stjåla saker hela tiden; kleptoman. • *Han stjål som en korp så fort han kommer åt.*

En stjärna i kanten Beröm; uppskattning. • *Flera elever fick en stjärna i kanten för att de arbetat bra under lektionen.*

Vara stjärna på något Vara mycket duktig på något; vara *proffs* på något. • *Han är en riktig stjärna på att spela gitarr.*

Vara född under en lycklig stjärna Ha tur; vara en *lyckans* ost. • *Nu har han vunnit igen! Han är nog född under en lycklig stjärna.*

Se stjärnor framför ögonen Man slår sig och det gör mycket ont; vrida sig av *smärta*. • *Jag såg stjärnor framför ögonen när jag ramlade och slog i knät.*

Det står skrivet i stjärnorna Det kan ingen veta; det får *framtiden* utvisa. • *Ingen kan säkert veta hur vädret blir nästa sommar. Det står skrivet i stjärnorna.*

Sikta mot stjärnorna Kämpa för att lyckas och nå långt; bli berömd. • *Han har siktet inställt mot stjärnorna.*

Sova som en stock Sova mycket djupt. • *Jag har sovit som en stock hela natten.*

Över stock och sten Genom ett område utan vägar; oländig terräng. • *Löparna sprang över stock och sten innan de nådde mål.*

Inte sticka under stol med Inte gömma eller försöka dölja; inte förneka något. • *Jag ska inte sticka under stol med att jag är väldigt rädd för att flyga.*

Sitta på två stolar Inte välja sida och därför råka i konflikt; försöka göra två oförenliga saker. • *Du kan ju inte stödja både oss och de andra. Det går inte att sitta på två stolar.*

Svälja stoltheten Erkänna att man inte klarar 'av något ensam utan behöver hjälp. • *Jag trodde jag skulle klara av det här men jag får nog svälja stoltheten och be om hjälp.*

Sätta stopp för någon/något Hindra någon/något; lägga *hinder* i vägen för någon/något. • *Det verkar som om han försöker sätta stopp för våra planer.*

Stoppa för något Orka med något svårt; stå 'rycken. • *Jag stoppar snart inte längre.*

I det stora hela Om man tänker på allt; sett till helheten. • *I det stora hela var konserten bra men det fanns en del inslag som var mindre bra.*

Tjäna storkovan Tjäna mycket pengar; skära *guld* med täljkniv. • *Han har tjänat storkovan på sina böcker.*

Storm i ett vattenglas Bli arg eller upprörd för en småsak; reagera starkt för en bagatell. • *Hur kan du ställa till ett sådant här bråk för en så liten sak? Det är ju storm i ett vattenglas.*

Ta någon med storm Snabbt bli väldigt omtyckt; göra starkt intryck på någon. • *Sångaren tog publiken med storm och fick väldigt applåder.*

Storma 'in Springa 'in snabbt; rusa 'in. • *Hon stormade in i lägenheten utan att knacka.*

Det stormar kring någon Någon får mycket kritik; det *blåser* kring någon. • *Det har stormat ordentligt kring VD:n senaste halvåret.*

Lugn i stormen! Ta det lugnt!; lugna ner er! • *Lugn i stormen! Glassen räcker till alla.*

Lugnet före stormen Strax innan oro eller kaos bryter ut; snart brakar det loss. • *Allt såg lugnt och stilla ut på gatorna. Men polisen varnade för att det bara var lugnet före stormen.*

Rida ut stormen Klara en stor svårighet; klara pressen. • *Motståndarlaget pressade på hela tiden och var nära att göra mål. Hemmalaget hade svårt att rida ut stormen.*

Gå till storms mot något Protestera kraftigt mot något; visa stort missnöje. • *Arbetarna gick till storms mot företagets planer på att flytta fabriken.*

Ta till storsläggan Göra något med stor kraft; angripa våldsamt. • *Brandmännen fick ta till storsläggan för att kunna ta sig in i huset.*

I stort När det gäller det mesta men inte detaljerna; i stora *drag*. • *Det här var i stort vad jag hade att berätta.*

I stort sett Nästan; så gott som. • *Vi är i stort sett framme nu.*

Slå på stort Bjuda mycket fint och dyrt; köpa något dyrt och exklusivt. • *Han slog på stort och bjöd alla på lyxhotell.*

Synden straffar sig själv Gör du något dumt blir du också straffad. • *Hade du haft varmare kläder på dig hade du aldrig blivit förkyld. Synden straffar sig själv.*

Dra ett streck över något Förlåta och glömma något; gräva 'ner *stridsyxan*. • *Jag har varit ledsen och besviken på dig. Men nu tycker jag att vi drar ett streck över alltsammans och blir vänner igen.*

streck - stunden

Ett streck i räkningen En oväntad svårighet; en besvikelse. • *Det ser nu ut som om vi måste ställa in tävlingarna på lördag. Det var verkligen ett streck i räkningen.*

Hålla streck Vara så som man väntat sig; hålla måttet. • *Den nya bilmodellen är snygg men däremot håller inte komforten streck.*

Streta 'emot Göra motstånd; sätta sig på *bakhasorna*. • *Hon stretade emot varje gång det blev tal om flyttning.*

En strid om ord En meningslös diskussion; hårklyverier. • *Partiledarna glömde innehållet och hamnade i en strid om ord.*

En strid på kniven En mycket hård kamp. • *Det blir alltid en strid på kniven om de bästa platserna.*

Stå i strid med något Vara tvärtemot något; inte alls stämma överens. • *De anställdas agerande stod i strid med avtalet.*

I stridens hetta När det går våldsamt till; allvarligt bråk eller slagsmål. • *I stridens hetta hade han sagt en hel del som han sedan ångrade.*

Gräva 'ner stridsyxan Bli sams; dra ett streck över något. • *Nu är det dags att ni slutar bråka och gräver ner stridsyxan.*

Strula 'till sig Bli problem; *kärva* 'till sig. • *Det strulade till sig med datorn.*

Prata strunt Prata dumheter; prata *smörja*. • – *Han är nog alkoholist. – Du pratar strunt.*

Kniven på strupen Känna sig hårt pressad; ha *piskan* över sig. • *Ola kände kniven på strupen inför sista provet. Han måste klara godkänt.*

Ful som stryk Vara väldigt ful; anskrämlig. • *Häxan i sagan var ful som stryk.*

Stryka med Dö; få sätta *livet* till. • *Alla passagerarna strök med i den svåra flygolyckan.*

Stryka 'omkring Smyga. • *Jag undrar vem det är som stryker omkring utanför huset?*

Stryka på foten 1. Få ge sig 2. Något får ge vika för något annat. • 1. *Löparen orkade inte hela distansen utan fick stryka på foten inför det sista varvet.* 2. *Kvaliteten fick stryka på foten när det skulle sparas.*

Stryka 'till någon Slå 'till någon; *damma* 'till någon. • *Hon bara gick fram och strök till honom.*

Dra sitt strå till stacken Hjälpa till; bidra med. • *Alla drog sitt strå till stacken och hjälpte till att samla in pengar till barnen i tredje världen.*

Ett strå vassare Ännu bättre; ett *snäpp* bättre. • *Den nya datorn var ett strå vassare än den gamla modellen.*

Dra det längsta strået Vinna; ta hem *spelet*. • *Den yngre löparen såg ut att dra det längsta strået till slut.*

Inte lägga två strån i kors Strunta i något; inte anstränga sig alls. • *Han verkar inte lägga två strån i kors för att höja sina betyg.*

Sträcka på benen Röra på benen; ta en promenad. • *När vi har suttit stilla så länge kan det vara lämpligt att sträcka på benen.*

Hålla någon på sträckbänken Låta någon få vänta innan man berättar något intressant. • *Nu får du inte hålla mig på sträckbänken längre! Berätta hur det gick!*

Ha flera strängar på sin lyra Kan göra många olika saker; ha ett brett *register*. • *Hon kan spela flera instrument och så är hon också duktig i idrott. Hon har verkligen flera strängar på sin lyra!*

Sträva efter något Försöka få eller nå något; *jaga* efter något. • *Många strävar efter makt och pengar.*

Strömma 'till Samlas; komma i stora *skaror*. • *Publiken strömmade till inför den viktiga matchen.*

Gå mot strömmen Man gör inte som alla andra gör; man vågar gå sin egen väg. • *Många människor vågar inte göra det de själva vill. De är rädda för att gå mot strömmen.*

På stubben Genast; på *studs*. • *Vi måste åka dit på stubben.*

Ha kort stubin Blir lätt arg; lätt för att *brusa* 'upp. • *Han har kort stubin och råkar därför ofta i bråk med folk.*

På stubinen Genast; på *stubben*. • – *Kan du komma och hjälpa mig med TV:n? – Ja, jag kommer på stubinen.*

På studs Genast; i rödaste *rappet*. • *Jag kommer på studs och hjälper dig.*

Studsa 'till Bli mycket förvånad; inte tro sina *ögon*. • *Jag studsade till när jag såg grannen ute med en annan kvinna.*

På stunden Genast; på stående *fot*. • *Jag kan inte ge ett svar på stunden.*

Stup i ett Hela tiden; *stup* i kvarten. • *Det ringde i telefonen stup i ett under hela kvällen.*

Stup i kvarten Hela tiden; *stup* i ett. • *Måste du störa mig stup i kvarten?*

Gå över styr Misslyckas. • *Projektet med att bygga en bro gick över styr när pengarna tog slut.*

Hålla fingrarna i styr Inte ta på någon/något. • *Han har svårt att hålla fingrarna i styr när han träffar kvinnor.*

Hålla någon i styr Hålla ordning på någon; hålla någon i *schack*. • *Det var svårt att hålla klassen i styr den sista lektionen.*

Vara den som styr och ställer Bestämmer vad som ska göras; spelar första *fiolen*. • *Hemma är det mamma som styr och ställer.*

Styra 'ut sig Klä sig på ett sätt som inte är snyggt eller passande; *spöka* 'ut sig. • *Hon hade styrt ut sig i blommig hatt och en massa glitter.*

Styv i korken Alldeles för självsäker; stöddig. • *Du tror du vet och kan allt. Är du alltid så styv i korken?*

Visa sig på styva linan Visa hur bra man är; visa sig duktig. • *Hon visade sig verkligen på styva linan när det gällde huvudräkning.*

Stå 'bakom någon Stödja och hjälpa någon. • *Jag kommer att stå bakom dig om du får problem.*

Stå 'bakom något Ha planerat och organiserat något; *ligga* 'bakom något. • *Vilka personer stod bakom terrorn?*

Stå 'fast Fortsätta att gälla. • *Mitt löfte står fast.*

Stå 'fast vid något Fortsätta att tycka något; *hålla* 'fast vid något. • *Jag står fast vid vad jag sagt tidigare.*

Stå för något Ta ansvar för något man sagt. • *Menar du verkligen att det här är sant? – Ja, det står jag för.*

Stå 'i Arbeta hårt; *ligga* 'i. • *Jag har tvättat och stått i hela dagen.*

Stå och falla med någon/något Ha svårt att klara sig utan någon/något; vara helt beroende av någon/något. • *Det ser ut som om företaget står och faller med henne.*

Stå 'på sig Vara envis och inte ge sig; inte ge *vika*. • *Jag tänker stå på mig när det gäller mina krav på högre lön.*

Stå rätt 'till Vara bra; helt i sin ordning. • *Jag undrar om allt står rätt till inne hos grannen?*

Stå 'upp för något Våga försvara något. • *Man får inte vara rädd att stå upp för sina åsikter.*

Stå 'ut med någon Tala någon; *kunna* 'med någon. • *Jag står inte ut med honom. Han bara pratar om sig själv.*

Stå 'ut med något Orka; *härda* 'ut. • *Jag står snart inte ut med den här värken längre.*

Gå i stå Fastna och inte komma vidare; *köra* 'fast. • *Det gick bra i början, men nu verkar det ha gått i stå.*

Ha mycket att 'stå i Ha mycket att göra; ha *häcken* full. • *Jag har mycket att stå i just nu. Kan du försöka ringa senare.*

Vara ur stånd Inte kunna; oförmögen. • *Han var ur stånd att klara av sina ekonomiska problem.*

Hålla någon/något stängen Inte ge sig i kampen mot någon/något; inte ge *vika*. • *Det känns som om jag inte klarar av att hålla sjukdomen stängen länge till.*

Veta var någon står Veta vad någon tycker; vilken inställning någon har. • *Jag vet inte riktigt var hon står i den här frågan?*

Ställa 'in sig på något Förbereda sig på något. • *Jag hade ställt in mig på en lugn kväll och så blev det ett elände i stället.*

Ställa sig 'bakom någon/något Stödja någon/något; *sluta* 'upp bakom någon/något. • *Alla ställde sig bakom förslaget.*

Ställa sig 'in Fjäskas för någon; stå på 'tå för någon. • *Hon försöker ställa sig in hos chefen.*

Ställa 'till det för sig Göra så att man får problem; hamna i svårigheter. • *Hon verkar alltid ställa till det för sig.*

Ställa 'upp för någon Hjälpa någon; stödja någon. • *Hon ställer alltid upp när jag behöver hjälp.*

Ställa 'upp på något Acceptera något; gå 'med på något. • *Jag ställer inte upp på det här förslaget.*

De sämst ställda De som har minst pengar; de sämst *lottade*. • *Det är alltid de sämst ställda som drabbas vid dåliga tider.*

I ditt ställe 1. I stället för dig. 2. Om jag var som du; om jag var i dina *kläder*. • 1. *Jag kan åka dit i ditt ställe om du vill?* 2. *Om jag var i ditt ställe skulle jag inte åka dit.*

stället - sumpa

På stället Genast; omedelbart. • *Polisbilen vände på stället och gav sig efter rånarna.*

Hålla ställningarna Klara något lika bra som tidigare; hålla *positionerna*. • *Håller ni ställningarna nu när chefen är borta?*

Ha det dåligt ställt Ha ont om pengar; inte ha det fett. • *Jag har det ganska dåligt ställt för närvarande.*

Ha det gott ställt Ha gott om pengar; vara *stadd* vid kassa. • *Han har det gott ställt nu för tiden och kan kosta på sig en hel del.*

Hur är det ställt med det? Hur är det med det?; hur *ligger* det 'till? • *Hur är det ställt med arbetslösheten i landet?*

Bättre att stämna i bäcken än i ån Göra något i tid innan det är för sent; viktigt att kunna förebygga en svårighet. • *Det är nog bättre att stämna i bäcken än i ån och vaccinera alla mot sjukdomen innan den kommit in i landet.*

Piska 'upp stämningen Göra stämningen ännu mera spänd; skapa ytterligare oro. • *Det är ingen idé att vi blir oroliga och hetsar upp oss. Det piskar bara upp stämningen.*

Jämt och ständigt Nästan alltid; ideligen. • *Hon tjarar jämt och ständigt om att få en egen häst.*

Stick i stäv med något Helt emot något som man sagt eller beslutat tidigare. • *Det här går ju precis stick i stäv med vad du sa i går.*

Gå i stöpet Inte bli som man har tänkt sig; *skita* sig. • *Vår picknick gick i stöpet när det började regna.*

Det ligger i stöpsleven Det håller på att diskuteras; vara på *tapeten*. • *Frågan om att sänka skatterna ligger just i stöpsleven.*

Vara stöpta i samma form Lika varandra. • *Alla mannekänger verkar vara stöpta i samma form.*

Inte så det stör Inte särskilt (ofta i negativ betydelse). • *Den här utsikten mot soptippen är ju inte precis vacker så det stör.*

På stört Genast; på *ögonblicket*. • *Han kom på stört!*

Stöta och blöta något Diskutera en fråga många gånger; behandla en fråga ingående. • *Vi kan inte hålla på att stöta och blöta den här frågan i all oändlighet.*

Stöta på någon Visa att man är intresserad av någon; *lägga* 'an på någon. • *Han försökte stöta på mig under hela kvällen.*

Stöta sig med någon Bli ovän med någon. • *Hon stötte sig med de flesta i omgivningen.*

Stöta 'ut någon Inte se eller bry sig 'om någon; *frysa* 'ut någon. • *Jag känner mig utstött av mina arbetskamrater.*

Få ta stötarna Vara den som får bära skulden; den som får ta 'på sig ansvaret. • *Det är alltid tränaren som får ta stötarna när laget förlorar.*

En i stöten En varje gång; en i *sänder*. • *De misstänkta förhöordes en i stöten.*

Vara i stöten Vara i bra form. • *Han verkar vara ordentligt i stöten och kommer nog att slå personligt rekord.*

Stövla 'in Gå 'in utan att knacka och störa andra. • *Han bara stövlade rätt in i huset utan att ringa på dörren.*

Dra en lättnadens suck Glad över att något svårt är avklarat; *andas* 'ut. • *Alla drog en lättnadens suck när de äntligen var hemma igen.*

Dra sin sista suck Dö; *somma* 'in. • *Han drog sin sista suck omgiven av nära och kära.*

Suga musten ur någon Göra någon mycket trött; *köra* slut på någon. • *Ibland orkar jag inte med barnen. Det känns som om de suger musten ur mig.*

Suga 'ut någon Göra så att någon blir allt fattigare. • *Den rika delen av världen suger ut de fattiga länderna.*

Tappa sugen Ge 'upp; mista lusten. • *Hur mycket jag än försöker så går det inte. Jag tror jag håller på att tappa sugen.*

Vara sugen på något Längta efter något; *hungra* efter något. • *Jag känner mig sugen på att få dansa.*

Summa summarum Totalt; allt inräknat. • *Summa summarum är ni skyldiga mig femtio kronor var.*

Summan av kardemumman Resultatet av alltihop; vad man kan konstatera till slut. • *Summan av kardemumman av den långa diskussionen blev att de flesta röstade ja till förslaget.*

Sumpa något Missa något; inte utnyttja en möjlighet. • *Han hade möjlighet att vinna matchen men sumpade sina chanser.*

Bli sur Bli irriterad och på dåligt humör; ta *illa* upp. • *Han blev sur när vi sa till honom att han borde jobba hårdare.*

Det kommer surt efter Det blir mycket obehagligt senare. • *Det kom ofta surt efter när man inte höll med chefen.*

Göra livet surt för någon Göra det svårt; *ställa* till det för någon. • *Hon försöker alltid göra livet surt för mig. Det verkar som om hon är avundsjuk och inte nöjd med sitt eget liv.*

Leva i sus och dus Festa och dricka mycket; slå *runt*. • *Flera hade levt i sus och dus under helgen och mådde väldigt dåligt när de skulle börja arbeta veckan därefter.*

Inte ha en susning Inte veta någonting; inte ha en aning. • *Jag har inte en susning om hur många som kommer.*

Vara svag för någon/något Tycka mycket om någon/något; svårt att motstå någon/något. • *Fadern var särskilt svag för sin yngsta dotter.*

En svala gör ingen sommar Det räcker inte med ett enda; det krävs mera för att något ska bli bra. • *Vi måste ha andra blommor än bara tulpaner i buketten. En svala gör ingen sommar.*

Växa upp som svampar ur jorden Det blir alltmer av något; allt vanligare. • *Innan hade vi bara en klädaffär. Nu växer de upp som svampar ur jorden.*

Sticka svansen mellan benen Bli rädd; ta till flykten. • *När det blev bråk stack han svansen mellan benen och sprang iväg.*

Ha hög svansföring Vara lite väl självsäker; stolt. • *Hon tror visst hon redan har vunnit loppet. Har hon inte lite väl hög svansföring?*

Ge svar på tal Svara någon på ett sätt så att han/hon blir tyst; kunna *bita* ifrån sig. • *När han kallade henne för käring gav hon honom svar på tal.*

Som man ropar får man svar En dum fråga får ett dumt svar. • *Frågar du så dumt så får du också ett dumt svar. Som man ropar får man svar.*

Svara för någon/något 1. Ansvara för något. 2. Sköta något. • *1. Vakterna svarade för ordningen under kvällen. 2. Jag kan svara för musiken till festen.*

Svara med samma mynt Vara lika elak som den man talat med; *ge* igen. • *Kallar han dig för dumma saker måste du svara med samma mynt.*

Allt är inte svart eller vitt Allt är inte bara bra eller dåligt; man måste försöka se något ur flera synvinklar. • *Du verkar bara se det som är dåligt med ditt arbete. Det måste ju finnas något som är bra också. Allt är inte bara svart eller vitt.*

Jobba svart Få betalt utan att skatta för det; få pengar under *bordet*. • *Människor som jobbar svart arbetar olagligt.*

Se allting i svart Bara kunna se det tråkiga eller sorgliga i allt; svartmåla något. • *Hon hade hamnat i en djup personlig kris och såg därför allt i svart.*

Det svartnade för ögonen på mig Jag höll på att svimma; nära att förlora medvetandet. • *Det gjorde så ont så det svartnade för ögonen på mig.*

Se allt i svartvitt Ha en begränsad syn på saker och ting; tänka *fyrkantigt*. • *Problemet är nog inte riktigt så enkelt som du tycks tro. Du kan inte se allt i svartvitt.*

I ett svep Utan att göra paus; utan uppehåll. • *Han tömde glaset i ett svep.*

Dra åt svängremmen Leva sparsammare; minska på utgifterna. • *Eftersom vi har mindre pengar nu måste vi dra åt svängremmen.*

Ha svårt för någon Inte tycka om någon; inte *kunna* med någon. • *Jag har svårt för människor som är överlägsna.*

Svänga sig med något Visa sig märkvärdig; vilja imponera. • *Hon svänger sig ofta med fina ord när vi träffas.*

Hänga med i svängarna Förstå något snabbt. • *Hon talar så snabbt så det är inte lätt att hänga med i svängarna.*

Ta ut svängarna Väga göra något och kanske överdriva; inte *skräda* orden. • *Han tog ut svängarna ordentligt när han kritiserade chefen för företaget.*

Vara ute i svängen Ute och roa sig; *leva* om. • *På lördagarna var de ofta ute i svängen.*

Inte få en syl i vädret Inte få chans att säga något eftersom en annan pratar hela tiden. • *Hon pratade så mycket att vi andra inte fick en syl i vädret.*

Det var en syn för gudar Det var helt fantastiskt att se; rent otroligt att se. • *Det var en syn för gudar att se henne dansa.*

syna - sätta

Syna i sömmarna Undersöka noggrant; granska något/någon. • *För att få reda på vem den skyldige är måste vi nog syna det hela i sömmarna.*

Det är synd och skam Det är inte alls bra; det är verkligen illa. • *Det är då synd och skam att du inte satsar på dina studier när du är så begåvad.*

Synden straffar sig själv Gör du något dumt blir du också straffad; man får stå sitt *kast*. • *Hade du haft varmare kläder på dig hade du aldrig blivit förkyld. Synden straffar sig själv.*

Som synden Mycket; till *max*. • *Han är envis som synden.*

Bli lång i synen Bli förvånad eller besviken; bli snopen. • *Han blev helt lång i synen när jag inte ville dansa med honom.*

Till synes Det som visas stämmer inte riktigt; skenbart. • *Han verkade till synes ärlig och uppriktig men det var något som han inte talat om.*

För syns skull Bara för att det ska se bra ut; visa en vacker fasad. • *De ville inte gå på festen men gjorde det ändå för syns skull.*

Ur min synvinkel Som jag tycker så ...; enligt min åsikt. • *Ur min synvinkel så är det nog bättre med flera olika nyhetskanaler.*

Till syvende och sist Till slut; när allt kommer omkring. • *Till syvende och sist är det ändå chefen som bestämmer.*

Såga av den gren man sitter på Förstöra något som man är beroende av; stjälp sig själv. • *Du kan inte ge bort dina sista pengar. Då sågar du ju bara av den gren du sitter på.*

Ha sågspån i huvudet Vara mycket dum; vara tom i *bolLEN*. • *Jag fattar ingenting. Det känns som om jag har sågspån i huvudet.*

Vara såld på något Tycka mycket 'om något; vara mycket förtjust i något. • *Jag är helt såld på den nya bilmodellen.*

Slicka sina sår Ta igen sig efter en svår förlust eller händelse; behöva lugn och ro. • *Han är mycket besviken över att han förlorade. Men när han har slickat sina sår så kommer han säkert att tävla igen.*

Tiden läker alla sår Med tiden känns det svåra lite lättare; man glömmer alla problem till slut. • *Det kändes svårt i början men tiden läker alla sår.*

Som plåster på såren Som en tröst; ersättning för något man drabbats av. • *Tyvärr är planet försenat sex timmar. Som plåster på såren bjuder vi alla passagerare på middag.*

Köpa grisen i säcken Köpa något utan att kontrollera eller granska det; köpa på *vinst* och förlust. • *Jag skulle aldrig våga köpa en begagnad bil utan att först ha provkört den. Det vore detsamma som att köpa grisen i säcken.*

Säg det! Det är svårt att veta. • *Jag undrar om det blir en regnig sommar? - Ja, säg det!*

Ta det säkra före det osäkra Man väljer det som är säkert; inte ta några risker. • *Jag tar det säkra före det osäkra och stannar vid 10 000 kronor.*

Gå till de sälla jaktmarkerna Dö; *duka* 'under. • *Flera av djuren hade gått till de sälla jaktmarkerna under den kalla vintern.*

Hamna i dåligt sällskap Träffa personer som man inte borde träffa eller umgås med; ha fel umgänge. • *Han verkar ha hamnat i dåligt sällskap.*

En i sänder Bara en varje gång; en i *taget*. • *Vi blev insläppta en i sänder i lokalen.*

Hoppa i säng med någon Ha sex med någon. • *Hon verkar hoppa i säng med varje karl hon träffar.*

Bli tagen på sängen Bli mycket överraskad; bli överrumplad. • *Vi blev helt tagna på sängen när vi fick veta att vår dotter hade gift sig i hemlighet.*

Ta sig en sängfösare Dricka lite alkohol för att kunna somna lättare. • *När jag har svårt att somna brukar jag ta mig en liten sängfösare.*

Sänka sig Visa en dålig sida av sig själv; sjunka *lägt*. • *Hur kan man sänka sig till att hantera djur så illa?*

Sätta 'dit någon Berätta för polisen att någon har begått ett brott; *sätta* 'fast någon. • *Det är konstigt att ingen har satt dit honom för hans olagliga försäljning av sprit.*

Sätta 'fast någon Berätta för polisen att någon har begått ett brott; *sätta* 'dit någon. • *Någon borde sätta fast honom för att han kör omkring som en däre om nätterna.*

Sätta sig på någon Försöka att lite elakt bestämma över någon; inte visa respekt mot någon. • *Ingen har rätt att sätta sig på någon annan människa.*

Sätta sig 'upp mot någon Inte lyda någon som bestämmer; *gå* 'emot någon. • *Hon satte sig ofta upp mot chefen.*

Sätta 'åt någon Se 'till att någon får ett straff; *sätta* 'dit någon. • *Han tror visst han kan parkera hur som helst. Det är snart dags att någon sätter åt honom.*

Syna i sömmarna Undersöka noggrant; granska något. • *För att få reda på vem den skyldige är måste vi nog syna det hela i sömmarna.*

Sörja för någon/något Ansvara för någon/något; ta på sitt ansvar. • *Jag ska sörja för att det här blir ordentligt gjort den här gången.*

Tt

Ta 'för sig Själv skaffa sig fördelar; *hugga* för sig. • *Hon kan verkligen ta för sig och alltid se till att få det bästa.*

Ta 'i 1. Använda alla krafter. 2. Överdriva; ta ut *svängarna*. • 1. *Vi fick ta i ordentligt för att kunna lyfta bilen.* 2. *Nu tar du väl ändå i en del när du kritiserar oss.*

Ta sig 'an Ta 'hand om; bry sig 'om. • *Jag lovar att ta mig an vår nye arbetskamrat.*

Ta sig 'ur något Bli fri från något; *komma* 'ur något. • *Han verkar ha tagit sig ur sitt spritmissbruk.*

Ta 'till sig något Förstå något ordentligt; fatta något. • *Jag hade svårt att ta till mig all information.*

Ta 'tillbaka något Säga att man inte menar det man sagt tidigare; ångra något man sagt. • *Jag tar tillbaka det jag sa i går.*

Ta 'upp något 1. Använda (om tid). 2. Börja göra något. • 1. *Jag vill inte ta upp hans tid med sådana här småsaker.* 2. *Jag ska ta upp studierna igen.*

Ta 'ur någon något Få någon att tänka annorlunda; få någon att ändra inställning. • *Vi måste försöka ta ur honom hans konstiga uppfattning om människor från andra länder.*

Inte vilja ta i något Inte vilja ha att göra med något; ta avstånd från något. • *Han verkar inte alls vilja ta i problemet.*

Göra en tabbe Göra ett dumt fel; göra en *tavla*. • *Jag gjorde en verklig tabbe när jag glömde hälsa alla välkomna till festen.*

Tack och lov! Man känner sig glad och lättad att något gick bra; gudskelov! • *Tack och lov att du är hemma igen!*

Tacka för det! Det är inte alls konstigt; det är inte så underligt. • – *Hon vill inte träffa mig mer.* – *Tacka för det, så illa som du behandlat henne.*

Tacka och ta 'emot Man får bara vara tacksam. • *Du har vunnit en resa till London. Det är bara att tacka och ta emot!*

Jo, jag tackar jag! Det var mycket bra!; det var inte dåligt! • – *Du har vunnit en resa till Spanien.* – *Jo, jag tackar jag!*

Är det tacken det? Man känner sig orättvist behandlad. • *Hur kan du försöka lura mig efter allt jag gjort för dig! Är det tacken det?*

Ett bra tag En ganska lång tid; ganska länge. • *Han har varit borta ett bra tag.*

Ta nya tag Börja kämpa igen; *komma* 'igen. • *Det gick dåligt i början men nu tar vi nya tag.*

Ta på sig tagelskjortan Kämpa hårt med något svårt; utstå lidande. • *Ska du komma till rätta med din övervikt får du nog ta på dig tagelskjortan och börja träna hårt och äta mindre.*

Man tager vad man haver Man får nöja sig med det som finns; man tar det som finns till hands. • *Eftersom grädden är slut får vi använda mjölk i stället. Man tager vad man haver.*

Inte i första taget Inte så lätt. • *Hon brukar inte jämra sig i första taget.*

Vända taggarna utåt Vara ilsken och aggressiv. • *Hon vänder ofta taggarna utåt.*

Ha tak över huvudet Ha någonstans att bo. • *Även om det är trångt här så har vi i alla fall tak över huvudet.*

Högt i tak Få säga vad man tycker; olika åsikter får komma fram. • – *Ingen behöver vara rädd för att uttrycka sin åsikt, sade chefen. Inom vårt företag har vi högt i tak.*

Gå i taket Bli väldigt arg eller upprörd; explodera av ilska. • *Jag höll på att gå i taket när jag blev anklagad för något jag inte hade gjort.*

Ingen fara på taket Det är inget att oroa sig för; ingen fara å *fårde*. • *Strömmen kommer snart tillbaka. Det är säkert ingen fara på taket.*

Kors i taket! Vilken överraskning!; dra på *trissor*! • *Kors i taket! Nu vann jag igen!*

Andra takter Något annat och bättre; göra en positiv förändring. • *Nej, nu måste vi visa andra takter i andra halvlek om vi ska vinna matchen.*

Det blir inte tal om Absolut inte!; *sjutton* heller! • – *Nu vill jag få hjälpa dig i köket.* – *Nej, det blir inte tal om det! Gå in och sätt dig bland de andra gästerna.*

Ge svar på tal Svvara någon på ett sätt så att han/hon blir tyst; kunna *bita* 'ifrån sig.

• *När han kallade henne för käring gav hon honom svar på tal.*

I runda tal Ungefär; i runda *slängar*. • *Med allt inräknat går resan på i runda tal 10 000 kronor.*

Inte tu tal om Inget tvivel om; helt säkert.

• *Han är den skyldige. Det är inte tu tal om annat.*

Vara tal om något Man diskuterar att göra något; vara på *tapeten*. • *Det är visst tal om att lägga ner järnvägen.*

Tala någon till rätta Få någon att förstå att han/hon har gjort fel; få någon på bättre *tankar*. • *Du måste försöka tala honom till rätta så att han ändrar sig.*

Tala sig varm för en sak Tala ivrigt för något; söka väcka intresse. • *En bra försäljare måste kunna tala sig varm för det han vill sälja.*

Tala 'ut Säga sin uppriktiga mening; rensa *luften*. • *Om man inte är sams är det ibland bra att tala ut med varandra.*

Låta tala om sig Bli känd. • *Monica hade låtit tala om sig den senaste tiden genom alla tävlingar hon vunnit i matlagning.*

Inte ha någon talan Inte ha rätt att säga vad man tycker. • *Du har inte någon som helst talan eftersom du inte har med det hela att göra.*

Mycket talar för något Det verkar troligt; det *lutar* åt att ... • *Mycket talar för att han vinner finalen.*

Talas 'vid Tala med varandra. • *Vi talades vid i telefon igår.*

Ha talets gåva Bra på att tala; lätt för att uttrycka sig. • *Politiker har ofta talets gåva.*

Komma till tals Få säga vad man tycker; uttrycka sin åsikt. • *Vi måste också få komma till tals när det gäller våra löner.*

Få blodad tand Bli väldigt intresserad av något; bli förtjust i något. • *I början tyckte hon inte om att motionera men nu har hon fått blodad tand.*

Hålla tand för tunga Inte berätta en hemlighet; inte avslöja något. • *Hon säger ibland lite för mycket och har svårt att hålla tand för tunga.*

Tidens tand Tiden gör att något bli äldre. • *De gamla byggnaderna hade stått emot tidens tand.*

Få någon på bättre tankar Få någon att ändra sig och bättra sig; tala *förstånd* med någon.

• *Jag ska prata med honom och försöka få honom på bättre tankar så att han förstår att han gjort fel.*

Ha höga tankar om någon Man tror starkt på någon; se 'upp till någon. • *De anställda hade mycket höga tankar om sin nye chef.*

Komma på andra tankar Tänka 'om; se något i ett nytt *ljus*. • *Efter den svåra sjukdomen hade mannen kommit på andra tankar.*

Samla sina tankar Koncentrera sig; ha *tankarna* med sig. • *Försök samla dina tankar nu så klarar du säkert provet.*

Ha tankarna med sig Vara noggrann och koncentrerad; vara skärpt. • *En pilot måste ha tankarna med sig.*

En händelse som ser ut som en tanke Det verkar vara planerat; det verkar inte bero på slumpen. • *Att vi skulle mötas just där verkar nästan vara en händelse som ser ut som en tanke.*

Inte ägna en tanke åt något Inte alls tänka på något; inte ens överväga något. • *Jag har inte ägnat en tanke åt att du skulle kunna vara otrogen.*

Med tanke på det Eftersom det är så; med hänsyn till. • *Med tanke på att du nyss varit sjuk så bör du ta det lite lugnt.*

Tanken svindlar Tankar om allt som kan komma att hända. • *Tänk om vi i framtiden kan flyga i rymden. Tanken svindlar.*

Komma på tanken Göra något; *falla* någon in. • *Jag skulle aldrig komma på tanken att fuska.*

Leka med tanken på något Fundera lite på något; överväga något. • *Vi har ibland lekt med tanken på att flytta ut till landet.*

Snabbt som tanken Mycket snabbt; snabbt som *ögat*. • *Han svarade snabbt som tanken.*

Vara på tapeten Vara något som många diskuterar just nu; vara *tal* om något. • *Det är visst på tapeten igen att bygga en ny bro.*

Tappa huvudet Förlora förståndet; mista besinningen. • *När mannen upptäckte att hustrun hade en älskare tappade han fullständigt huvudet.*

Han är inte tappad bakom en vagn Han är inte dum; rätt smart eller klyftig. • *Även om han aldrig visar vad han kan så är han verkligen inte tappad bakom en vagn.*

tar - tjem

Vad tar det 'åt honom? Varför uppför han sig så konstigt? • *Jag undrar vad det tog åt honom i går kväll?*

Kunna tas med någon Sköta eller hantera någon på ett visst sätt; ha gott *handlag* med någon. • *Hon vet minsann hur barn ska tas.*

Göra en tavla Göra något helt fel; göra en *blunder*. • *Servitrisen gjorde en riktig tavla när hon serverade fel mat till gästerna.*

Spela teater Göra sig till; förstå sig. • *Jag har svårt att lära känna henne. Ibland undrar jag om hon är sig själv eller om hon spelar teater.*

Ha temperament Bli lätt väldigt arg; ha hetsigt *humör*. • *Han har ett väldigt temperament.*

Förlora terräng Gå bakåt eller minska; tappa *mark*. • *Kvällstidningen hade förlorat terräng hos läsarna.*

Lägga ut texten Förklara något med alldeles för många ord; mångordig. • *Hon lägger ofta ut texten och har svårt att fatta sig kort.*

Bida sin tid Vänta och inte göra något; avvakta så länge. • *Det går inte att göra mer nu utan nu gäller det bara att bida sin tid och se vad som händer.*

Det tar sin lilla tid Det tar ganska lång tid; inte gjort i en *handvändning*. • *Vi måste byta både motor och växellåda så det tar sin lilla tid.*

Följa 'med sin tid Veta vad som händer; vara modern. • *Trots att han är ganska gammal så följer han med sin tid.*

I tid och otid Alldeles för ofta; jämt och ständigt. • *Nu måste vi stänga av telefonen ett tag. Det ringer ju i tid och otid.*

Tiden läker alla sår Med tiden känns det svåra lite lättare; man glömmer alla problem till slut. • *Det kändes svårt i början men tiden läker alla sår.*

Tiden rinner i väg Tiden försvinner snabbt; *tiden* tickar i väg. • *Jag förstår inte vart tiden runnit i väg. Det är ju snart jul.*

Tiden tickar i väg Tiden försvinner snabbt; *tiden* rinner i väg. • *Tiden bara tickar i väg och jag hinner inte med någonting.*

Gå ur tiden Dö; *somna* 'in. • *Den gamle prästen hade gått ur tiden.*

Ligga i tiden Det är modernt; vara *inne*. • *Allt fler människor vill bo på landet. Det verkar ligga i tiden.*

Se tiden 'an Vänta och se; avvakta. • *Det är för tidigt att säga hur det går. Vi får se tiden an.*

Ur led är tiden Ingenting är som det var förr; ingenting är sig likt längre. • *Det är bara krig och elände på nyheterna! Ur led är tiden!*

Gyllene tider Mycket bra tider. • *Det är gyllene tider för bilhandeln! Man har aldrig sålt så bra!*

Tids nog Efter en tid; lite längre fram. • *Tids nog kommer du nog att träffa någon att leva tillsammans med.*

Tiga och lida Inte klaga fast det är svårt; försöka uthärda. • *Hon har säkert ont men hon tigger och lider.*

Tigga stryk Reta andra så att man riskerar få stryk; uppträda utmanande. • *Som han håller på och retar andra verkar det nästan som om han tigger stryk.*

Ta tillfället i akt Göra något när det är lämpligt; invänta rätt tillfälle. • *När arbetet nu är klart vill jag ta tillfället i akt och tacka alla som hjälpt till.*

Mer än tillräckligt För mycket; mer än som behövs. • *Vi har mer än tillräckligt med cd-skivor.*

Föra en tynande tillvaro Det går dåligt för någon/något; vara på *fallrepet*. • *Företaget hade länge fört en tynande tillvaro men hade den senaste tiden fått in en del beställningar.*

I elfte timmen Nästan för sent; i senaste laget. • *Det var i elfte timmen som vi hann fram till flygplatsen.*

Tissla och tassla Viska eller prata tyst med varandra och säga elaka saker om andra människor. • *De satt och tisslade och tasslade med varandra i ett hörn.*

Titt som tätt Ofta; allt som *oftast*. • *Han åker utomlands titt som tätt.*

Titta snett på någon Vara arg eller avundsjuk på någon; ha ett *horn* i sidan till någon. • *Jag förstår inte vad jag gjort henne? Hon verkar bara gå och titta snett på mig.*

Titta 'över Hälsa på hos någon; *komma* 'över. • *Titta gärna över på en kopp kaffe när du har tid och lust.*

Tji fick du! Du misslyckades helt; där högg du i *sten*. • *Tji fick du! Du lyckades inte slå undan mitt klot.*

Tjo och tjem Glada rop på en fest; glad stämning. • *Det var tjo och tjem och alla var glada på festen.*

Ha första tjing på något Vara den som först får välja något. • *Vi har första tjing på lägenheten.*

Ta tjuren vid hornen Gå rakt på sak; ta itu med problem (innan det är för sent). • *Det är bättre att ta tjuren vid hornen och prata med honom innan det blir ett verkligt problem.*

Komma som en tjuv om natten Komma helt överraskande; överrumpla någon. • *Flyganfallet kom som en tjuv om natten.*

Tjäna ut Bli helt utsliten; obrukbar. • *Maskinerna var gamla och flera hade tjänat ut.*

Gammal i tjänsten Gammal och van; gammal i gården. • *Han var en av de första på företaget så han är gammal i tjänsten.*

Vad tog de åt honom? Varför blev han så konstig?; vad flög det i honom? • *Vad tog det åt honom i går kväll? Han satt ju tyst hela tiden.*

Gå på tok Bli helt fel; gå gale. • *Det gick alldeles på tok när jag försökte reparera bilen.*

Inte så tokig Ganska bra; hyfsat. • *Hans betyg var inte så tokiga.*

Vara tokig i någon/något Tycka väldigt mycket om någon/något; vara galen i någon/något. • *Jag är alldeles tokig i choklad.*

Klockan är fem i tolv Något måste göras innan det är för sent; kritiskt läge. • *Många anser att vi måste göra någonting åt miljön på jorden innan det är för sent. Klockan är fem i tolv.*

Tomtar på loftet Svårt att tänka och koncentrera sig; splittrad och tankspridd. • *Jag kan inte koncentrera mig idag. Det känns som om jag har tomtar på loftet.*

Det hör till god fon Det är artigt att göra så; visa etikett. • *Det hör till god ton att tacka för maten.*

Ta sig ton Vara utmanande eller lite fräck; vara uppstudsig. • *Hon tog sig ofta ton mot läraren.*

Ange tonen Vara den som bestämmer. • *Det var för det mesta mannen som angav tonen i hemmet.*

Topp tunnor rasande Väldigt arg; ursinnig. • *När jag såg de äldre pojkarna slå och miss-handla den lille ensamme pojken blev jag topp tunnor rasande.*

Från topp till tå Helt och hållet; alltigenom. • *Efter det varma badet kände jag mig ren från topp till tå.*

Det här är toppen! Mycket bra!; underbart! • *Den här filmen var toppen!*

Ordning på torpet Det är viktigt med bra ordning; inte vara slarvig. • *Nu ska vi ställa böckerna på rätt ställe i bokhyllan. Ordning och reda på torpet ska det vara.*

Inte torr bakom öronen Väldigt barnslig för sin ålder; omogen. • *Det går ju inte att prata med dig som en vuxen människa som du skriker och håller på. Du verkar inte riktigt torr bakom öronen.*

Ha sitt på det torra Känna sig trygg och säker; ha sin inkomst tryggad. • *Nu när han vunnit så mycket pengar har han säkert sitt på det torra.*

I vått och torrt Vad som än händer; i livets alla skiften. • *Inget har kunnat skilja oss åt genom åren. Vi har hållit ihop i vått och torrt.*

Den vanliga trallen Det vanliga och lite tråkiga sättet; som man brukar göra. • *Jag är så trött på att bara arbeta efter den vanliga trallen och aldrig få göra något nytt.*

Trampa i klaveret Göra någonting riktigt dumt; säga någonting olämpligt. • *Oj, det skulle jag kanske inte ha sagt. Där trampade jag nog i klaveret.*

Trampa någon på tårna Träffa en öm punkt; tränga in på någon annans område. • *Han verkade sur och arg på mig. Jag undrar om jag har trampat honom på tårna?*

Trampa på någon Behandla någon mycket illa; förtrycka någon. • *Hon trampar alltid på några bland personalen.*

En sparv i tranedansen En person som är sämre eller inte lika fin som övriga; en katt bland hermelinerna. • *Jag passade inte alls in i det fina sällskapet och kände mig som en sparv i tranedansen.*

Trappa 'ner Arbeta mindre. • *Jag tänker trappa ner efter att jag fyllt sextio.*

Utan en trasa på kroppen Helt naken; i bara mässingen. • *Han gick på stranden utan en trasa på kroppen.*

Ljuga som en häst travar Ljuga mycket; vara en stor lögnare. • *Du kan inte lita på vad han säger. Han ljuger som en häst travar.*

Hjälpa någon på traven Hjälpa någon att komma igång; stödja någon i början. • *Efter sin svåra sjukdom behöver han säkert hjälp på traven för att kunna börja arbeta igen.*

På trekvart Lite på sned. • *Mössan hängde lite på trekvart.*

trilla - tumma

Trilla av pinn Dö; kola 'av. • *Den gamle mannen trillade av pinn när han reste sig från sängen.*

Hålla sig i trim Träna mycket; hålla sig i god form. • *Jag försöker hålla mig i trim genom att springa i skogen.*

Dra på trissor! Man blir mycket förvånad; kors i taket! • *Vann du igen? Dra på trissor!*

Det har gått troll i något Hur man än gör så misslyckas det; problemen bara ökar av någon konstig anledning. • *Vi klarar inte ut det här. Det verkar ha gått troll i det hela.*

Rik som ett troll Mycket rik; ha pengar som gräs. • *Han är rik som ett troll.*

Tala om trollden Någon man pratar om visar sig plötsligt; någon dyker 'upp som man just talat om. • *Där är du ju! Vi talade just om dig. Tala om trollden.*

Det tror jag det! Det förvånar mig inte alls; det är inte så konstigt. • *– Vi bor alldeles vid havet och trivs väldigt bra. – Det tror jag det!*

Det tror jag vad jag vill på Det tror jag inte alls. • *– De säger att han har suttit i fängelse. – Det tror jag vad jag vill på.*

Ha trumf på hand Ha en fördel och därmed större chans att vinna. • *Vi har trumf på hand som får spela på hemmaplan.*

Trumfa 'igenom något Få någon att säga ja till något; driva 'igenom något. • *Regeringen lyckades trumfa igenom ett förslag om sänkt skatt.*

Vara stor i truten Skryta mycket; överlägsen. • *Han är rätt stor i truten.*

Hänga på en skör tråd Det är nära att något slutar illa; kritiskt läge. • *Hans liv hängde på en skör tråd.*

Inte en tråd på kroppen Helt naken; utan en trasa på kroppen. • *De hade inte en tråd på kroppen när de hoppade i vattnet.*

Hålla i trådarna Vara den som har ansvaret och bestämmer; håller i rodet. • *Det måste vår chef bestämma. Det är han som håller i trådarna.*

Den röda tråden Den bärande och viktiga tanken; själva grundidén. • *Det är svårt att förstå boken och hitta någon röd tråd från början till slut.*

En fnurra på tråden Man är osams; man drar inte jämt. • *Jag undrar varför de inte är tillsammans längre. Det är nog en fnurra på tråden mellan dem.*

Tappa tråden Glömma vad man tidigare har sagt; inte minnas sammanhanget. • *Nu kommer jag plötsligt inte ihåg vad jag skulle fortsätta att säga. Jag har tappat tråden.*

Trångt om saligheten Ont om plats; lite utrymme. • *I den här lokalen är det verkligen trångt om saligheten. Här finns det inte plats för en enda människa till.*

Sitta trångt Ha problem; ligga illa till. • *Du har inte möjlighet att låna mig lite pengar? Jag sitter lite trångt just nu.*

Ta i trå! Hoppas att det går bra! • *Nu försöker jag dra en vinstlott! Ta i trå!*

Det växer inte på träd Ovanligt eller sällsynt; dyrbart och värdefullt. • *Det här gamla fina huset är ganska ovanligt. Ett sådant hus växer minsann inte på träd idag.*

Inte se skogen för bara träd Inte kunna se helheten; hänga 'upp sig på småsaker. • *Chefen verkar mest bekymrad över om fönster och dörrar är stängda om nätterna. Hur det går för företaget tycks han inte bry sig så mycket om. Han ser inte längre skogen för bara träd.*

Sätta boken till trädgårdsmästare Ge någon ett arbete som han/hon inte klarar. • *Sätt honom inte på för svåra uppgifter i början. Vi ska inte sätta boken till trädgårdsmästare.*

Trägen vinner Genom att inte ge 'upp vinner man till slut. • *Det är bra att du kämpar på. Trägen vinner.*

Tröska 'igenom något Arbeta 'igenom något mycket noga; plöja 'igenom något. • *Det tog lång tid att tröska igenom den tjocka boken.*

Ett tu tre Plötsligt; helt oväntat. • *Ett tu tre hade vi alla hamnat i vattnet.*

Tugga 'om något Säga samma sak om och om igen; tjata 'om något. • *Du behöver inte tugga om samma sak igen. Vi har redan hört det.*

I varje tum På alla sätt; ända ut i fingerspetsarna. • *Han är affärsman i varje tum.*

Inte vika en tum Inte ändra sig eller ge 'med sig; hålla 'fast vid något. • *Han vek inte en tum i sina krav på högre lön.*

Tumma på något Visa att man är överens om något (genom att låta tummarna snudda vid varandra). • *Nu måste vi båda försöka undvika bråk i fortsättningen. Det tycker jag vi tummar på.*

Inte tumma på sanningen Alltid hålla sig till det som är sant; inte ljuga. • *Du ska säga precis som det är och inte tumma på sanningen.*

Hålla tummarna för någon Önska innerligt att det går bra för någon; lova att tänka på någon inför något svårt. • *Jag lovar att hålla tummarna för dig inför provet i morgon.*

Rulla tummarna Inte göra något; sitta med armarna i kors. • *Du kan ju inte bara sitta och rulla tummarna hela dagarna. Du behöver skaffa dig ett arbete.*

Ha tumme med någon Vara omtyckt av någon; stå på god fot med någon. • *Det är bra att ha tumme med vaktmästaren om man behöver hjälp.*

Bitar sig i tummen Ha helt fel; missta sig. • *Han trodde han skulle kunna lura mig men där bet han sig i tummen.*

Ha tummen mitt i handen Ha svårt att arbeta med händerna; mycket opraktisk. • *Så fort jag ska arbeta med hammare och såg känns det som om jag har tummen mitt i handen.*

Mellan tummen och pekfingret Ungefär; i runda tal. • – *Hur många människor bor det i landet? – Mellan tummen och pekfingret skulle jag tro att det bor ca 10 miljoner.*

Visa tummen 'ner Tycka att något inte är bra; inte godkänna något. • *Hon visade tummen ner inför mitt förslag.*

En vass tunga Säger elaka saker; kunna bita ifrån sig. • *Akta dig för henne. Hon har verkligen en vass tunga.*

Hålla tand för tunga Inte berätta en hemlighet; inte avslöja något. • *Hon säger ibland lite för mycket och har svårt att hålla tand för tunga.*

Tala med dubbel tunga Säger en sak men mena något annat; vara falsk. • *Du kan inte alltid lita på henne. Hon talar ofta med dubbel tunga.*

Vakta sin tunga Vara försiktig med vad man säger. • *När du träffar henne måste du vakta din tunga. Du kan inte riktigt lita på henne.*

Tungan på vågen Det som avgör något; faller utslag. • *Det var alldeles jämt i valet av president så de sista rösterna kom att bli tungan på vågen.*

Ha något på tungan Inte riktigt komma på något; ha något i bakhuvudet. • *Jag har namnet på tungan, men jag kommer inte riktigt på det.*

Hålla tungan rätt i mun Gå försiktigt fram; ta det varligt. • *När man använder motorsåg gäller det att hålla tungan rätt i mun så att man inte skadar sig.*

Hoppa i galen tunna Välja helt fel. • *När du väljer yrke gäller det att inte hoppa i galen tunna.*

Bli topp tunnor rasande Bli mycket arg; bli flyt förbannad. • *Mannen blev topp tunnor rasande när han såg att han fått avdrag på lönen.*

Vara uppe med tuppen Stiga upp tidigt; inte ligga och dra sig. • *Jag är uppe med tuppen varenda morgon.*

Ta sig en tupplur Sova en kort stund. • *Han tog sig en tupplur efter maten.*

Tur i oturen Lite tur samtidigt som man också har otur. • *Det var ju ändå tur i oturen att vi fick bensinstopp här i samhället och inte i skogen.*

Vem står i tur Vara den som ska göra något. • *Vem står i tur att hoppa?*

Turas 'om Några gör samma sak efter varandra. • *Vi turas om att gå ut med hundarna. Jag brukar gå ut med dem på morgnarna och min man tar en runda med dem på kvällarna.*

Ha turen på sin sida Ha tur; ha lycka med sig. • *De hade turen på sin sida i dag och vann därför matchen.*

För tusan! För sjutton gubbar! • *Det är väl för tusan ingenting att bli arg för.*

Ta mig tusan Används när man är irriterad över något/någon; förbanna mig. • *Han kan ta mig tusan inte ens koka ett ägg.*

Till tusen Väldigt mycket; till förbannelse. • *Jag kände mig hungrig till tusen.*

Tuta 'i någon något Få någon att tro på något (som inte är riktigt sant); inbilla någon något. • *Vem är det som har tutat i dig att det är farligt att dricka mjölk?*

Tuta och köra Det är bara att fortsätta; det är bara att köra 'på. • – *Kan vi fortsätta jobba som tidigare? – Ja, det är bara att tuta och köra.*

Tutta 'på Tända eld på något. • *Det är någon som har försökt tutta på vårt uthus.*

Två sina händer Känner ingen skuld för något; fränsäga sig allt ansvar. • *Att allt blev så misslyckat är inte mitt fel. Här kan jag verkligen två mina händer.*

två - tänderna

Det ska vi nog bli två om Det ska inte bara du bestämma; jag vill också vara med och bestämma. • – *Jag bryr mig inte om vad du säger om att jag röker här inne. – Det ska vi nog bli två om.*

Lägga ihop två och två Förstå något fast det kanske inte är alldeles tydligt; kunna ana hur det förhåller sig. • *Lägger man ihop två och två så förstår man att det är något som inte stämmer med att han ofta är hemma på måndagar från arbetet.*

På längden och på tvären I alla former; på många olika sätt. • *Vi diskuterade frågan både på längden och på tvären.*

Sätta sig på tvären Vara envis och inte vilja göra som andra. • *Han sätter sig ofta på tvären när vi har gymnastik.*

Kors och tvärs Hit och dit; i olika riktningar. • *Vi körde kors och tvärs i staden utan att hitta en parkering.*

Allt tyder på ... Det verkar helt klart; allt *pekar* på ... • *Allt tyder på att det andra partiet kommer att vinna valet.*

Arbeta för allt vad tygeln håller Arbeta så mycket man orkar; arbeta i sitt *anletes* svett. • *Nu måste vi arbeta för allt vad tygeln håller för att bli klara.*

Ge någon fria tyglar Låta någon få göra precis vad han/hon vill. • *Jag tycker att han ger klassen alltför fria tyglar.*

Hålla någon i strama tyglar Vara sträng mot någon; kontrollera någon noga. • *Han håller klassen i strama tyglar.*

Föra en tynande tillvaro Nästan vara mer död än levande; vara på *fallrepet*. • *Företaget hade länge fört en tynande tillvaro men hade den senaste tiden fått in en del beställningar.*

Få tyst på någon Få någon att vara tyst; *täppa* 'till munnen på någon. • *Ibland är det svårt att få tyst på honom.*

Tysta 'ned Inte vilja prata om något; lägga *locket* 'på. • *Myndigheterna hade ingen förklaring till olyckan utan ville helst tysta ner det hela.*

I det tysta Utan att berätta det för någon; i hemlighet. • *De hade gift sig i det tysta.*

Låta maten tysta mun Inte prata medan man äter. • – *Låt nu maten tysta mun, sa fadern till barnen.*

Från topp till tå Helt och hållet; alltigenom. • *Efter det varma badet känner jag mig ren från topp till tå.*

Stå på tå för någon Fjäska; *ställa* sig 'in hos någon. • *Det var väldigt vad många det är som står på tå för den nye chefen.*

Trampa på en öm tå Börja tala om ett känsligt ämne; trampa någon på *tårna*. • *Hon blev väldigt arg för det jag sa. Jag trampade nog på en öm tå.*

Det går flera tåg Det kommer nya chanser; det kommer fler tillfällen. • – *Jag kom inte in på den utbildning jag sökt. – Var inte ledsen, det går fler tåg.*

Inte vilja ta i något/någon med tång Tycka mycket illa om någon/något; sky någon/något som *pesten*. • *Efter allt han gjort mot mig vill jag inte ta i honom med tång.*

Trampa någon på tårna Beröra ett känsligt ämne; trampa på en öm *tå*. • *Han verkar sur och arg på mig. Jag undrar om jag har trampat honom på tårna?*

Tårta på tårta När man skriver eller säger samma sak två gånger; upprepa sig. • *Det blev tårta på tårta i elevens uppsats när han skrev "Vi hade ungefär en sträcka på cirka två kilometer kvar att springa".*

Spela under täcket med någon Samarbeta med någon i hemlighet; gå någons *ärenden*. • *Hon hade spelat under täcket med företagets värsta konkurrenter.*

Skära guld med täljkniv Tjäna mycket pengar på något; tjäna *storkovan*. • *I början var han fattig men nu skär han guld med täljkniv.*

Tända på Bli livligt intresserad av; förälskad i. • *Hon tänder ofta på långa, mörka killar.*

Tända 'till Väcka starka känslor; bli upphetsad. • *När de dansade tände det till ordenligt mellan dem.*

Hacka tänder Frysa så att tänderna slår mot varandra. • *Han frös så att han hackade tänder.*

Bitar ihop tänderna Fortsätta att kämpa fast det är svårt; samla sina sista krafter. • *Det är bara en rond kvar av matchen. Nu gäller det att du biter ihop tänderna.*

Sätta tänderna i något Börja arbeta med något svårt eller besvärligt; något att *bita* i. • *Den här uppgiften blir något att sätta tänderna i.*

Visa tänderna Bli aggressiv; resa *borst*. • *Hon visade tänderna så fort någon klagade på hennes barn.*

Tänka först och tala sedan Man bör tänka på vad man säger; inte säga något förhastat. • *Du måste lära dig att tänka först och tala sedan så att du inte säger sådana här dumheter.*

Tänka 'om Man ändrar sig; ser annorlunda på saker och ting. • *Kommunen hade tänkt om när det gällde pengar till skolan.*

Tänka sig 'för Vara försiktig innan man gör något; *passa sig*. • *Tänk dig nu för så du inte väljer fel.*

Tänka så att det knakar Tänka starkt; fundera intensivt. • *– Hittar du någon lösning på problemet? – Ja, kanske. Jag tänker så att det knakar.*

Allt som tänkas kan Allt som är möjligt; allt som står i någons *makt*. • *Läkarna hade gjort allt som tänkas kan för att rädda patientens liv.*

Täppa 'till munnen på någon Få någon att vara tyst; få *tyst* på någon. • *Han pratar och stör de andra så ibland måste jag täppa till munnen på honom.*

Herre på täppan Den som bestämmer; den som har ansvaret. • *Hon hade varit herre på täppan i kommunen under flera år.*

Tärningen är kastad Man har gjort något som inte går att ångra; ett oåterkalleligt steg är taget. • *Tärningen är kastad! Jag har sagt upp mig från arbetet.*

Titt som tätt Ofta; allt som *oftast*. • *Han åker utomlands titt som tätt.*

Springa omkring som en tätting Springa omkring för att man är stressad; springa omkring som ett torrt *skinn*. • *Han sprang omkring som en tätting hela dagarna och hade knappast tid att äta lunch.*

Få sig en törn Få ett slag av något; få sig en *kyss*. • *Jag fick mig en törn av bildörren när jag skulle stänga den.*

Ingen ros utan törnen Det finns ingenting som bara är bra; allt har två sidor. • *Huset är vi väldigt nöjda med, men det ligger alldeles vid järnvägen. Ingen ros utan törnen.*

Uu

Låta udda vara jämt Inte bry sig om saken mera; låta någonting passera. • *Vi kan inte hålla på att bråka om saken mera. Nu går vi vidare och låter udda vara jämt.*

Ta udden av något Få något att verka mindre allvarligt; ta loven av något. • *Hennes charm tog udden av den kritik som riktades mot henne.*

Sitta och uggla Sitta utan att göra något särskilt. • *Vi kan inte bara sitta inne och uggla när det är lördagskväll.*

Ana ugglor i mossen Det är något som inte stämmer; det är något *lurt* med det. • *Vi anade ugglor i mossen när hon aldrig svarade.*

Vara av samma ull Vara likadan; ha samma bakgrund. • *Brottslingarna var av samma ull.*

Vara av den rätta ullen Vara av den rätta sorten; ha de rätta egenskaperna. • *De som vill bli piloter måste vara av den rätta ullen.*

Gå på i ullstrumporna Inte låta sig hejdas; inte ta någon hänsyn till andra. • *Han gick på i ullstrumporna och brydde sig inte om vad de andra tyckte.*

Ulv i fårakläder En person som vill verka god men som har onda avsikter. • *Henne har jag svårt att lita på. Jag tror hon är en ulv i fårakläder.*

Undan för undan Långsamt och lite mer varje gång; efterhand. • *Undan för undan förstod hon att hennes man inte var ärlig.*

Ingen regel utan undantag Alla regler har undantag och gäller inte alltid. • *De här reglerna gäller alla dagar utom söndagar. Ingen regel utan undantag.*

Leva på undantag Vara mycket fattig; leva i misär. • *Många gamla pensionärer lever på undantag.*

Det hör till undantagen Det är ovanligt; det hör inte till vanligheterna. • *Det är inte ofta som björnar anfaller människor. Det hör mer till undantagen.*

Av underordnad betydelse Inte så viktigt; oväsentligt. • *Det du säger är nog av lite underordnad betydelse.*

Den undre världen Den kriminella världen. • *Handeln av narkotika sker i den undre världen.*

Ung och grön Ung och oerfaren; omogen. • *Han är alldeles för ung och grön för att ta ett sådant ansvar.*

Det är upp till dig Du får bestämma själv; det står dig fritt. • *Det är upp till dig om du vill följa med eller stanna hemma.*

Rakt upp och ner Utan att tveka; *rakt* på sak. • *Jag gick fram till henne och sa rakt upp och ner vad jag tyckte om henne.*

Vara mitt uppe i något Hålla 'på att göra något just nu; vara upptagen med något. • *Vi var mitt uppe i en häftig diskussion när telefonen plötsligt ringde.*

Vara som uppslukad av jorden Vara helt borta; spårlost försvunnen. • *Mannen var som uppslukad av jorden.*

Ge någon en uppsträckning Bli arg på någon och tala 'om att han/hon har gjort fel; ta någon i örat. • *Jag ska minsann ge honom en ordentlig uppsträckning.*

Ställa till ett uppträde Ställa till med bråk eller gräl; ställa till en *scen*. • *Han ställde till ett uppträde för att hon hade handlat för mycket.*

Ta någon i upptuktelse Skälla på någon som har gjort fel; ge någon en *uppsträckning*. • *Läraren tog eleven i upptuktelse.*

Urbota dum Väldigt dum; vara *bläst*. • *Jag känner mig urbota dum så fort jag sätter mig framför en dator.*

Droppen som urholkar stenen Något litet får något att sakta bli sämre. • *Alltid var det någon liten småsak hon anmärkte på. Han lämnade henne därför till slut. Droppen kan ibland urholka stenen.*

Det går på ett 'ut Det har ingen betydelse vad man väljer; det är *sak* samma. • *Det går på ett ut om vi reser på morgonen eller kvällen.*

Känna någon utan och innan Känna någon mycket väl. • *Eftersom vi har varit tillsammans sedan barndomen känner jag honom utan och innan.*

Känna sig utanför Känna att man inte är 'med i gemenskapen; inte känna sig accepterad.

• *Han kände sig utanför klassen under hela sin skoltid.*

Gå utanpå det mesta Vara bättre än nästan allt annat; vara toppen! • *Den här filmen går utanpå det mesta av vad jag sett tidigare!*

Få ett utbrott När någon plötsligt blir mycket arg; *fara* 'ut mot någon. • *Plötsligt fick han ett utbrott och började skälla på oss.*

Det är 'ute med honom/henne Han/hon kommer snart att dö; hans/hennes *dagar* är räknade. • *Läkarna kan inte göra mer. Det är nog ute med honom.*

Vara 'ute efter någon/något Vilja ha tag i någon/något. • *Han är nog bara ute efter hennes pengar.*

Gå utför med någon/något De går allt sämre för någon/något. • *Det verkar som om det bara går utför med honom. Han dricker varje dag och bryr sig inte om hur han ser ut längre.*

Ge utlopp åt något Släppa 'fram något t.ex. ilska; ge *luft* åt något. • *Han gav utlopp åt sin ilska.*

Vara utom sig Vara arg eller förtvivlad; vara från sina *sinnen*. • *Han var alldeles utom sig av förtvivlan över att han missade finalen.*

Vv

En vacker dag Någon gång i framtiden; längre fram. • *En vacker dag kommer hon säkert att ångra sig.*

Det låter du vackert bli! Det får du absolut inte göra!; sluta med de där dumheterna!
• *Jag hörde att du varit elak mot grannens katt. Det låter du vackert bli!*

Ta det vackert Var försiktig; gå varsamt fram.
• *Ta det nu så vackert när ni lyfter in pianot så att ni inte tappar det i trappan.*

Slå vad om något Satsa (pengar) på att man själv har rätt och någon annan har fel; vara tvärsäker. • *Jag vågar slå vad om att han kommer att vinna.*

Vada i pengar Ha mycket pengar; rulla sig i pengar. • *Han verkar vada i pengar när han kan köpa så dyra bilar jämt.*

Från vaggan till graven Hela livet; från födelsen till döden. • *Det ser ut som om sjukdom och olyckor ska följa mig från vaggan till graven.*

Redan i vaggan När någon var mycket liten; redan i spädd ålder. • *Hon lärde sig dansa redan i vaggan.*

Inte vara tappad bakom en vagn Vara smart; veta hur en *slipsten* ska dras. • – *Han lyckas alltid ordna det för sig. – Ja, han är inte precis tappad bakom en vagn.*

Femte hjulet under vagnen En person som inte räknas; överflödigt person. • *Ni behandlar mig som om jag inte behövs. Jag känner mig som femte hjulet under vagnen.*

Få ändan ur vagnen Sätta i gång med något som borde vara klart; ta sig i *kragen*. • *Nu måste vi få ändan ur vagnen så att vi blir klara till nästa vecka.*

Få någon att vakna upp Få någon att tänka om; *ruska* om någon. • *Jag önskar jag kunde få honom att vakna upp så att han ändrar på sitt liv.*

Slå vakt om Vara rädd om; arbeta och kämpa för något. • *Arbetarna slog vakt om sina rättigheter till en extra semesterdag.*

Vara på sin vakt Vara försiktig; akta sig. • *Var nu på din vakt och håll i väskan. Här finns många småtjuvar.*

I valet och kvalet Inte veta vad man ska välja; man är tveksam. • *Jag står i valet och kvalet om jag ska resa till Italien eller Spanien på semester.*

Dra en vals Ljuga; bluffa. • *Bilföraren saknade körkort. Han försökte dra en vals när polisen bad honom visa det.*

Få valuta för pengarna Få tillräckligt mycket för de pengar som man betalar; vara värt vartenda öre. • *Resan var väldigt intressant så vi fick verkligen valuta för pengarna.*

Gå av gammal vana Man gör som man brukar göra; det går på ren *rutin*. • *I början var det svårt men nu går det av gammal vana.*

Sin vana trogen Precis som vanligt; som man brukar göra. • *Sin vana trogen kom han ett par minuter för sent.*

Vanans makt är stor Det är svårt att sluta med något man brukar göra; man blir lätt beroende av något. • *Jag har försökt sluta röka flera gånger men vanans makt är stor.*

Bryta vanans makt Sluta med en vana.
• *Som rökare är det ibland svårt att bryta vanans makt.*

En vanlig dödlig En vanlig människa utan särskilt mycket pengar. • *Bo på lyxhotell är inget för oss vanliga dödliga.*

Ha dyra vanor Ofta göra av med mycket pengar; leva ett liv i lyx. • *Han har skaffat sig dyra vanor.*

Lägga vantarna på något Ta något så andra inte får något; lägga *beslag* på något. • *Hon har redan varit framme och lagt vantarna på de sista platserna.*

Åka med som en vante Ingen chans mot starka krafter; väga lätt. • *Mannen åkte med som en vante i den strida strömmen.*

Hungrig som en varg Väldigt hungrig; utsvulten. • *Pojkarna hade varit ute i skogen hela dagen och var hungriga som en varg när de kom hem.*

Tala sig varm för något Visa sig mycket positiv till något; propagera för något. • *Hon talade sig varm för kampanjen mot rökning.*

Höja ett varningens finger Varna för något.

• *Det är inte så säkert att vi vinner matchen. Jag vill nog höja ett varningens finger för deras anfallsspelare.*

Komma upp i varv Komma igång; få upp farten. • *Det tar alltid en stund på morgnarna innan jag kommer upp i varv.*

Varva ner Dämpa farten eller tempot; ta det lite lugnare. • *Det gäller att kunna varva ner efter en hård arbetsdag.*

Ett strå vassare Ännu bättre; ett *snäpp* bättre. • *Den nya datorn var ett strå vassare än den gamla modellen.*

Ligga och lura i vassen Vänta på rätt tillfälle; avvakta rätt ögonblick. • *Häst nummer fem vann loppet trots att den legat sist hela tiden. Den hade bara legat och lurat i vassen.*

Så in i vassen Veldig mycket; så till den milda grad. • *Det regnade så in i vassen när vi var ute på sjön.*

Få vatten på sin kvarn Få rätt; få stöd för sin åsikt. • *Ingen trodde på vad han sa först men nu verkar det som om han får vatten på sin kvarn.*

Gå över ån efter vatten Leta efter något långt bort när det finns på nära håll; göra det onödigt svårt för sig. • *Vi behöver inte köpa några blommor nu när vi kan plocka dem direkt här i naturen. Man ska inte gå över ån efter vatten.*

Kunna något som ett rinnande vatten Kunna något perfekt; kunna något på sina fem fingrar. • *Hon kunde räkna upp Europas huvudstäder som ett rinnande vatten.*

Leva på vatten och bröd Vara mycket fattig; suga på *ramarna*. • *Om vi håller på och slösar på det här viset får vi snart börja leva på vatten och bröd.*

Ta sig vatten över huvudet Ta 'på sig för mycket arbete; lova mer än man kan hålla. • *Han tackade ja till flera jobb samtidigt men det visade sig senare att han tagit sig vatten över huvudet.*

Vara ute på djupt vatten Ta risker; leva osäkert eller farligt. • *Mannen höll på att spela bort alla sina pengar. Han var verkligen ute på djupt vatten.*

Hålla sig ovanför vattenytan Klara sig men inte mer; *hanka* sig 'fram. • - *Hur går det med din ekonomi? - Det är svårt men jag lyckas ändå hålla mig ovanför vattenytan.*

Det vattnar sig i munnen Man vill gärna ha något för att det ser gott ut; känna sig mycket sugen. • *Det vattnar sig i munnen när jag ser en bakelse.*

I de lugnaste vattnen går de största fiskarna Den man minst anar kan vara skyldig; det yttre skenet kan bedra. • *Han som verkar så trevlig kan nog inte vara skyldig. Men helt säker kan man inte vara. I de lugnaste vattnen går ju ibland de största fiskarna ...*

Känna sig som fisken i vattnet Kunna något väldigt bra; vara *hemma* på något. • *Jag älskar att arbeta med datorer. Här känner jag mig som fisken i vattnet.*

Sprida sig som ringar på vattnet Sprida sig snabbt; sprida sig som en *löpeld*. • *Alla hade nu hört om olyckan. Nyheten hade spritt sig som ringar på vattnet.*

Smälta som vax Inte längre göra motstånd mot någon; *falla* för någon. • *Jag smälte som vax första gången jag såg honom.*

Vara som vax i någons händer Göra precis som någon annan vill; lyda någons minsta *vink*. • *Han var vansinnigt förälskad och som vax i hennes händer.*

Ve den som gör det Den som gör det kommer att straffas; *gud* nåde den som ... • *Ve den som avslöjar våra hemliga planer.*

Ve och fasa! Det är mycket hemskt; *fy* för den lede! • *Tänk om man skulle krocka med en långtradare. Ve och fasa!*

Svära ve och förbannelse över någon Bli mycket arg på någon; bli rasande på någon. • *Han svor ve och förbannelse över den som stulit hans cykel.*

En vit vecka En vecka utan att man dricker alkohol. • *Han bestämde sig för en vit vecka.*

Det är ett ögonblicks verk Det händer mycket snabbt och oväntat. • *Han stal väskan utan att vi hann reagera. Det var ett ögonblicks verk.*

I själva verket Egentligen; i *själ* och hjärta. • *Även om hon ibland kan vara elak så är hon i själva verket väldigt snäll.*

Kronan på verket Det som gör något fulländat eller perfekt; *pricken* över i. • *Kronan på verket var den underbara desserten.*

Skrida till verket Börja att göra något; gå från ord till *handling*. • *Efter många diskussioner var det äntligen dags att skrida till verket.*

versen - vingars

Sjunga på sista versen Hålla på att ta slut; något närmar sig slutet. • *Jag tror att vintern sjunger på sista versen nu. Snart är våren här!*

Kvick som en vessla Mycket kvick eller snabb. • *Han rörde sig kvickt som en vessla.*

Veta varken ut eller in Man känner sig osäker; inte veta vilken fot man ska stå på. • *Ibland känner jag mig osäker och vet varken ut eller in.*

Det är inte gott att veta Inte lätt att veta; ingen aning om. • *Det är inte gott att veta när han kommer hem.*

Inte vilja veta 'av någon Inte vilja träffa någon; helt ta avstånd från någon. • *Jag vill aldrig veta av honom mer.*

Det är en hel vetenskap Det är mycket man måste kunna; mycket svårt och komplicerat. • *Det verkar vara en hel vetenskap att få en jämn och fin gräsmatta.*

Lära någon vett och etikett Lära någon hur man uppför sig; lära någon skick och *fason*. • *De lyckades lära honom lite vett och etikett till slut.*

Med vett och vilja Med avsikt; medvetet. • *Han särade henne med vett och vilja.*

Vara från vettet Vara tokig eller galen; spritt sprängande galen. • *Är du alldeles från vettet? Vi kan ju inte ha både hus och lägenhet.*

I samma veva Ungefär samtidigt. • *I samma veva som min mor dog blev min man sjuk.*

Vara på vift Vara ute och roa sig; vara borta. • *Nu är mina glasögon på vift igen.*

Vifta 'undan något Strunta i något; inte vilja tala om något. • *Han viftade undan alla anklagelser.*

Ge vika Sluta att kämpa mot någon/något; ge 'efter för. • *Jag tänker absolut inte ge vika för honom.*

Värd sin vikt i guld Mycket värdefull; vara outhärlig. • *Han är vår bästa spelare och värd sin vikt i guld.*

Den sista vilan Döden. • *Han hade efter en svår kamp fått gå in i den sista vilan.*

Villa bort sig Gå vilse; *virra* bort sig. • *Vi villade bort oss i skogen.*

På inga villkor Absolut inte; aldrig i *världen*. • *Jag kan på inga villkor tänka mig att klättra upp för det berget.*

Nytt vin i gamla läglar Förnya något som är gammalt; få in lite nytt *blod*. • *Det är bra med nya personer så att vi får lite nytt vin i gamla läglar.*

Ömsom vin ömsom vatten Både bra och dåligt; både positivt och negativt. • *Flera tyckte att förslaget var ömsom vin ömsom vatten.*

Driva vind för våg Irra omkring utan mål; utan skydd eller kontroll. • *Ingen verkar bry sig om barnen. De driver vind för våg om dagarna.*

En snål vind En vind som känns kall och obehaglig. • *Det blåste snåla vindar från norr.*

Få vind i seglen Det går bra; man har framgång. • *Vi har sålt väldigt bra förra månaden! Nu har vi äntligen fått vind i seglen!*

Kör i vind! Gärna för mig!; varför inte! • – *Ska vi pröva den här häftiga karusellen? – Ja, kör i vind!*

Lämna någon vind för våg Lämna någon att klara sig själv; utan tillsyn. • *Jag förstår inte hur de kan lämna barnen vind för våg under helgerna? De är för små för att kunna klara sig själva.*

Det blåser nya vindar Det är någonting nytt som händer; det sker förändringar. • *Det lilla partiet ser ut att vinna valet. De hade ett alldeles nytt budskap till väljarna. Det blåser tydligen nya vindar i politiken.*

Som ett rö för vinden Svag och ostadig; driva omkring utan mål. • *Hon verkar mest driva omkring som ett rö för vinden utan någon fast punkt i tillvaron.*

Vända kappan efter vinden Ändra åsikt ofta efter vad som är populärt; vara en *vindflöjel*. • *En politiker måste ha en egen åsikt och inte ständigt vända kappan efter vinden.*

Vara en vindflöjel Ändra sin åsikt ofta; vända kappan efter vinden. • *Du måste kunna stå för din åsikt och inte vara en vindflöjel!*

Få luft under vingarna Få nya krafter; plötsligt går allt lättare. • *När Monica vann första pris i matlagning fick hon plötsligt ny luft under vingarna.*

Pröva vingarna Försöka klara sig på egen hand; bli självständig. • *Barn vill ofta försöka pröva sina vingar och klara sig på egen hand.*

Ta någon under sina vingars skugga Ta 'hand om och skydda någon; ta någon under sitt beskydd. • *De här stackars ensamma barnen har hon tagit under sina vingars skugga.*

Ge en vink om något Ge lite information om något; tipsa. • *Han gav en vink om att jobbet snart var ledigt.*

Lyda någons minsta vink Alltid göra som någon annan vill; gå i någons *ledband*. • *Han lyder hustruns minsta vink.*

Inte ha mycket tid att vinka på Det är bråttom; måste lägga 'på en *rem*. • *Vi har inte mycket tid att vinka på om vi ska hinna med taget.*

På vinst och förlust Vet inte om det går bra eller dåligt; ta en chansning. • *Vi var tvungna att bestämma oss snabbt och köpte bilen på vinst och förlust.*

Vara på vippen att Vara nära att göra något (ofta dumt). • *Jag var på vippen att krocka med den mötande bilen men lyckades i sista stund hindra en kollision.*

Vara av segt virke Tåla mycket; stå ut med svårigheter. • *Trots att han varit svårt sjuk så är han idag nästan helt frisk. Han är verkligen av segt virke!*

Virra bort sig Inte längre veta var man är; *villa* bort sig. • *Vi virrade bort oss i stadens gränder.*

Visa någon till rätta Hjälpa någon att hitta; visa någon vägen. • *Människor i storstäderna får ofta visa turister till rätta.*

Bli till en visa Bli någon/något som alla pratar om eller skrattar åt; väcka åtlöje. • *Hans underliga klädsel har blivit till en visa.*

Samma gamla visa Precis som vanligt; samma gamla tjat. • *Jag får ständigt höra samma gamla visa att vi måste spara.*

Det visar sig Det får vi veta senare; det *ger* sig nog. • *Det visar sig nog snart om han klarar av jobbet.*

Så att det visslar om det Mycket snabbt eller intensivt; så det står *härliga* till. • *De jobbar allesammans så att det visslar om det.*

Ha något visst Ha något intressant; vara lockande. • *Även om hon kanske inte är så vacker så har hon något visst.*

Vitsen med något Vad som är särskilt bra med något; *poängen* med något. • *Själva vitsen med e-post är att du når en mottagare direkt.*

Välja och vraka Välja från ett stort parti eller mängd; välja kräset. • *När vi kom in i affären fanns det massor av billiga kläder. Det var bara att välja och vraka.*

Vrida och vända Undersöka noggrant; tänka och fundera intensivt. • *Jag kommer inte på lösningen på problemet hur mycket jag än vrider och vänder på det hela.*

I hemmets lugna vrå Hemma där det är lugnt och skönt. • *Jag trivs bäst i hemmets lugna vrå.*

Vraka 'ur sig något Säga något dumt; *häva* 'ur sig något. • *Hon vrakte ur sig en hel del när hon var arg.*

Vara på samma väglängd Tycka och känna likadant; "personkemin" stämmer. • *Det är alltid lättare att umgås med andra människor om man är på samma väglängd.*

Det går i vågor Det är ibland mer eller mindre; det varierar. • – *Hur går det med försäljningen?* – *Det går i vågor.*

Gjuta olja på vågorna Försöka lugna 'ner; dämpa oroliga känslor. • *Presidenten försökte gjuta olja på vågorna genom att tala lugnande till människorna.*

Väga tungt i vägskålen Vara av avgörande betydelse; *väga* tungt. • *Det han säger brukar ofta väga tungt i vägskålen.*

I vått och torrt Vad som än händer; i livets alla skiften. • *Inget har kunnat skilja oss åt genom åren. Vi har hållit ihop i vått och torrt.*

Inte väcka något intresse Inte få någon intresserad; vara ointressant. • *Han verkade inte väcka något större intresse hos henne.*

I alla väder Alltid. • *Honom kan man lita på i alla väder.*

Bana väg för något Göra så att något blir möjligt; jämna *vägen* för något. • *Forskarna hade gjort en upptäckt som senare banade väg för nya mediciner.*

Vara inne på fel väg Riskera att hamna i en svår situation; hamna i en *återvändsgränd*. • *Du måste göra någonting åt ditt liv! Just nu är du inne på fel väg.*

Vara på god väg Vara mycket nära; *snubblande* nära. • *De var på god väg att vinna matchen när motståndarna fick en straff.*

Väga jämnt Båda är lika bra eller stora; det står och *väger*. • *Det väger jämnt mellan de båda partierna i valet.*

Väga tungt Vara viktigt; en avgörande faktor. • *Vad han säger brukar väga tungt.*

väga - vänster

Väga 'upp något I någonting dåligt finns också det som är bra; det dåliga kompenseras av något som är bra. • *Den låga lönen vägdes upp av det goda kamratskapet på arbetsplatsen.*

Gå till väga Hur man gör; tillvägagångssätt. • *Kan du vara snäll och tala om för mig hur man går till väga när man ska ringa till utlandet?*

Inte på långa vägar Inte alls; långt ifrån. • *Jag är inte på långa vägar klar än med bilen.*

Vägen till något Bästa sättet att nå fram till något; *nyckeln* till något. • *Motion och sund kost är vägen till hälsa.*

Det vore inte ur vägen Det skulle vara mycket bra; det skulle *sitta* bra med något. • *Det vore inte ur vägen med lite mat nu.*

Gå vägen Lyckas eller gå bra; få en bra lösning. • *Klarade du provet? – Ja, det gick nog vägen.*

Gå den långa vägen Arbeta hårt under många år innan man lyckas få ett bättre arbete. • *Har man en lägre utbildning får man ofta gå den långa vägen innan man får högre lön och ett bättre jobb.*

Jämna vägen för något Öppna nya möjligheter för något; *öppna* vägen för något. • *Hans arbete jämnade vägen för en spännande forskning.*

Mötas på halva vägen Man kommer överens genom att avstå lika mycket; kompromissa. • *Säljaren begärde 20 000 kronor för bilen. Kunden ville bara betala hälften. De möttes därför på halva vägen och bestämde priset till 15 000 kronor.*

Något i den vägen Något liknande; något i den *stilen*. • *Är det så här du har tänkt dig det hela? – Ja, något i den vägen.*

Och på den vägen är det Och så fortsätter det. • *Först arbetade jag i London och sedan i Paris. Nu arbetar jag i Stockholm och på den vägen är det.*

Raka vägen Direkt och meddetsamma. • *Han blev så arg att han gick raka vägen upp till chefen.*

Stå i vägen Hindra; motarbeta något. • *Du gör som du vill. Jag vill inte alls stå i vägen för dina planer på att byta arbete.*

Ta 'vägen Var någon är; håller *hus*. • *Vet du var Julio är? – Nej, jag vet inte vart han tagit vägen.*

Det står och väger Det är osäkert hur det går; det *väger* jämnt. • *Jag undrar hur matchen kommer att sluta? Det står verkligen och väger.*

Hennes ord väger tungt Vad någon säger är viktigt; någon har stort inflytande. • *Vi måste också höra vad Hanna tycker innan vi kan bestämma oss. Hennes ord väger tungt.*

Det är som att tala till en vägg Han/hon struntar helt i vad jag säger; vill inte lyssna. • *Du verkar inte bry dig om vad jag säger. Det är som att tala till en vägg.*

Uppåt väggarna Alldeles galet; heltokigt. • *Vi har kört helt fel. Det här är alldeles uppåt väggarna.*

Gå in i väggen Inte orka mer; bli överanstängd eller utbränd. • *Det hade varit alldeles för jobbigt och stressigt på arbetsplatsen det senaste året. Flera anställda hade gått in i väggen och var därför sjukskrivna.*

Han kan slänga sig i väggen Han är inte alls lika bra; han kan gå och *gömma* sig. • *Han sprang sträckan på tre timmar. – Han kan slänga sig i väggen. Förra året sprang jag samma sträcka på två och en halv timma.*

Köra huvudet i väggen Misslyckas med något man håller på med; *köra* 'fast'. • *Jag kan inte lösa det här problemet. Det känns som om jag har kört huvudet i väggen.*

Ställa någon mot väggen Få någon att säga sanningen; förhöra någon. • *Jag tror inte han har sagt hela sanningen. Vi måste nog ställa honom ordentligt mot väggen för att få reda på vad som verkligen hänt.*

Gott och väl Mer än; minst. • *Det är nog gott och väl tio mil kvar att köra.*

Ge något sin välsignelse Godkänna något. • *Han har gett sin välsignelse till projektet.*

Vältra sig i pengar Ha väldigt mycket pengar; ha pengar som *gräs*. • *En del människor vältrar sig i pengar och verkar aldrig få tillräckligt mycket.*

Det vänder sig i magen Må illa (av att se något); känna äckel. • *Det vänder sig i magen när jag ser blod.*

Vara snabb i vändningarna Vara snabb med att göra något. • *En kassörska måste vara snabb i vändningarna.*

I nöden provas vännen En riktig vän sviker inte i svårigheter. • *Nu när jag har det svårt har jag bara en vän kvar. I nöden provas vännen.*

På något vänster På något sätt. • *Jag vet inte hur, men på något vänster klarade han ut det hela.*

Sköta med vänsterhanden Ett arbete som är lätt. • *Det här är ett svårt och krävande arbete. Det är inget man sköter med vänsterhanden.*

Aldrig i världen Absolut inte; på inga villkor. • *Aldrig i världen att jag ställer mig upp och sjunger.*

Den enklaste sak i världen Mycket enkelt; lätt som en plätt. • *Det var den enklaste sak i världen att laga felet.*

Den undre världen Den kriminella världen. • *Handeln av narkotika sker i den undre världen.*

Det är inte hela världen Det gör inte så mycket; det är ingen större skada skedd. • *Jag är verkligen ledsen för att jag spillde ut mitt kaffe på din fina duk. – Det är inte hela världen.*

Få saken ur världen Bli 'av med ett problem; ordna 'upp något. • *Äntligen fick jag den här saken ur världen!*

För allt i världen Absolut; för Guds skull. • *Glöm för allt i världen inte att låsa bilen.*

Ha all anledning i världen Ha en mycket bra anledning; vara mycket befogat. • *Du har verkligen all anledning i världen att vara stolt över vad du gjort.*

Inte av denna världen Alldeles otrolig; fantastisk. • *Jag har aldrig hört en så underbar musik tidigare. Den var inte av denna världen.*

Komma till världen Födas; se dagens ljus. • *Barnet kom till världen en vacker sommardag.*

Vad i all världen? Jag undrar verkligen vad ...?; vad i herrans namn? • *Vad i all världen är det som har hänt eftersom han aldrig kommer?*

Fara all världens väg Försvinna; fara långt iväg. • *Glasbitarna for all världens väg när jag tappade glaset i golvet.*

Hon hade världens otur Mycket stor otur. • *Hon ledde loppet hela tiden men strax före mål hade hon världens otur när hon snubblade och föll.*

Värma 'upp Träna lite så att man blir varm innan exempelvis en tävling; mjuka 'upp. • *Laget värmdes upp före matchen.*

Det är inte värt besväret Man tjänar inget på att göra något för det blir ändå inte bättre. • *Jag tror inte det är värt besväret att bråka om hyran. Det blir ändå ingen ändring.*

Inte göra mycket väsen av sig Vill inte synas eller märkas; stör ingen. • *Han är mest för sig själv och gör inte så mycket väsen av sig.*

Mycket väsen för ingenting Man får något att verka viktigare än det är; göra stor affär av något. • *Han gjorde mycket väsen för ingenting bara för att grannen hade råkat backa in med bilen på hans tomt.*

Vara vid sunda vätskor Vara frisk till kropp och själ. • *Mannen verkade vara vid sunda vätskor igen efter den svåra olyckan.*

Växa så det knakar Växa mycket snabbt. • *Skogen växer så det knakar.*

Dra växlar på något Vara alltför säker på att det går bra också i framtiden och därför ta risker; dra fördel av något. • *Du ska nog akta dig för att dra för stora växlar på att det går bra just nu. Vänta därför med att satsa mer pengar!*

Yy

Yngla 'av sig Få många barn. • *Det var väldigt vad de ynglar av sig. Nu har de tio barn.*

Yr i mössan Yr i huvudet; förvirrad. • *Jag blev alldeles yr i mössan när jag kom in i det stora varuhuset.*

Som yra höns Vara väldigt oroliga; vimsiga. • *Eleverna var trötta den sista lektionen och var som yra höns i klassrummet.*

Av yttersta vikt Mycket viktigt. • *Det är av yttersta vikt att ni läser dörrarna om kvällarna.*

Göra sitt yttersta Göra sitt bästa; göra vad man kan. • *Vi ska göra vårt yttersta för att han ska trivas hos oss.*

Ligga på sitt yttersta Kommer snart att dö; ligga för *döden*. • *Den gamle mannen var mycket sjuk och låg på sitt yttersta.*

Kasta yxan i sjön Ge 'upp; ge allt förlorat. • *Det är för tidigt att ge upp och kasta yxan i sjön.*

Åå

Åka 'dit på Det man inte klarar; det man missar.

• – *Klarade du provet? – Nej, jag tror jag åkte dit på grammatiken.*

Åka 'fast Bli tagen av t.ex. polisen; bli fångad.

• *Tjuvarna har åkt fast.*

Åka 'in Hamna i fängelse. • *Han har åkt in på sex månader för misshandel.*

Hal som en ål En person som är opålitlig; som försöker *slingra* sig. • *Brottslingen var hal som en ål när polisen förhörde honom.*

På ålderns höst När man blir gammal; på gamla *dar*. • *Många människor vill gärna ut och resa på ålderns höst.*

Bättre att stämma i bäcken än i ån Göra något i tid innan det är för sent; mota Olle i *grind*. • *Det är nog bättre att stämma i bäcken än i ån och vaccinera alla mot sjukdomen innan den kommit in i landet.*

Gå över ån efter vatten Leta efter något långt bort när det finns på nära håll; göra det onödigt svårt för sig. • *Vi behöver inte köpa några blommor nu när vi kan plocka dem direkt här i naturen. Man ska inte gå över ån efter vatten.*

Ånga fram Rusa fram med full fart. • *Löparna ångade fram i skogen så man knappt hann se dem mellan träden.*

Få upp ångan Få upp farten; när man kommer igång. • *Vi startar lite mjukt de första minuterna med träningen, men när ni fått upp ångan ökar vi tempot.*

Gå fram som en ångvält Klara allt motstånd; kan inte stoppas. • *Sedan han blev chef har han gått fram som en ångvält och ändrat på det mesta.*

År ut och år in Ständigt och jämt; oavbrutet.

• *Det lyfter ett plan var femte minut, år ut och år in.*

Inte på år och dag Inte på mycket länge; inte sedan lång tid tillbaka. • *Jag har inte sett min kusin på år och dag.*

Se 'ut som sju svåra år Se förskräcklig ut; se anskrämlig ut. • *Hon hade inte sovit en blund och såg ut som sju svåra år.*

Bli till åren Börja bli gammal; åldras. • *Far är pensionär nu så han börjar bli till åren.*

Se 'ut som ett åskmoln Se mycket arg ut. • *Chefen såg ut som ett åskmoln när hon kom in i rummet.*

Dum som en åsna Mycket dum och som inte fattar något; vara *blåst*. • *När jag ska räkna känner jag mig dum som en åsna.*

Envis som en åsna Mycket envis; envis som *synden*. • *Ibland är han envis som en åsna och vill inte ändra sig.*

Stå som en åsna mellan två höttappar Vara tvungen att välja mellan två saker som verkar lika bra. • *Jag hade svårt att bestämma mig för vilken klänning jag skulle välja. Det kändes som att stå som en åsna mellan två höttappar.*

Hamna i en återvändsgränd Hamna i en omöjlig situation; vara inne på fel *väg*. • *Det verkar som om vi inte kommer vidare i vårt arbete. Det känns som om vi har hamnat i en återvändsgränd.*

- Äga rum** Hända; kommer att inträffa. • *Rättegången kommer att äga rum onsdagen den 3 mars.*
- Full som ett ägg** Mycket berusad av alkohol; full som en *kaja*. • *Han var full som ett ägg när han kom hem.*
- Äkta häfft** Make; hustru. • *Till firmafesten var även äkta hälften inbjuden.*
- Än det ena och än det andra** Först en sak och sedan någonting annat. • *Vi pratade om än det ena och än det andra.*
- Än jag då?** Hur blir det med mig? • – *Nu har väl alla fått var sin glass? – Än jag då?*
- Börja i galen ända** Börja på fel sätt. • *Nu börjar du i galen ända! Du måste först skala potatisen.*
- Dagarna i ända** Från morgon till kväll varje dag; *dag* ut och dag in. • *De höll på att gråla dagarna i ända.*
- Ändamålet helgar medlen** Man kan göra dumma saker bara slutresultatet blir bra. • *Flera anställda fick sluta för att företaget skulle klara sig. Ändamålet helgar medlen.*
- Få ändan ur vagnen** Sätta i gång med något som borde vara klart; komma till *skott*. • *Nu måste vi få ändan ur vagnen så att vi blir klara till nästa vecka.*
- Världens ände** Ett ställe som ligger väldigt långt bort; en avlägsen plats. • *Efter att ha kört länge på en massa småvägar kom de till ett ställe som liknade världens ände.*
- Det gick en ängel genom rummet** Det blev plötsligt alldeles tyst. • *Det blev alldeles tyst och det var som en ängel gick genom rummet.*
- En räddande ängel** En person som hjälper någon som har problem. • *Du är verkligen en räddande ängel som hjälpte mig få i gång bilen.*
- Ha en ängels tålmod** Ha mycket stort tålmod; vara snäll och överseende. • *Hon har verkligen en ängels tålmod med sina barn.*
- Äpplet faller inte långt från trädet** Han/hon är lik sin far/mor; *brås* på sina föräldrar. • *Det är inte svårt att se att det är din dotter. Ibland faller äpplet inte långt från trädet.*

Bitar i det sura äpplet Acceptera något som är obehagligt; *foga* sig. • *Du får också ta och bita i det sura äpplet och göra som vi andra.*

Dagen till ära En dag som är mycket viktig; en dag som man vill fira. • *Det är precis tio år sedan vi startade företaget och dagen till ära bjuder vi alla på tårta.*

... i all ära men ... Det är inget fel med ... men ... • *Havet i all ära men är det inte skönare med en vecka vid någon insjö?*

Ta heder och ära av någon Tala mycket illa om någon; förtala någon. • *Ni har ingen som helst rätt att ta heder och ära av honom bara för att han inte är som ni.*

Till någons ära För att visa att någon är viktig; fira eller hylla någon. • *Till din ära vill vi gärna få hylla dig med en sång.*

Gå någons ärenden Göra något åt någon annan i hemlighet; spela under *tacket* med någon. • *Det verkar som om han mest gått arbetsgivarnas ärenden i stället för att kämpa för våra löner.*

Ärlighet varar längst I långa loppet vinner alltid sanningen; man tjänar i längden på att vara ärlig och uppriktig. • *Jag har alltid försökt säga precis som det är för jag tror att ärlighet varar längst.*

Ärligt talat Uppriktigt sagt; *handen* på hjärtat. • *Ärligt talat så tycker jag inte den klänningen passar dig.*

Synd på så rara ärter Synd att något så bra skulle ta slut eller försvinna. • *Tänk att hon måste lägga ned sin fina butik! Synd på så rara ärter.*

Äta någon ur huset Äta väldigt mycket; dryg i maten (kostar mycket). • *Hon äter ju jämt och ständigt. Det är nästan så att hon äter oss ur huset.*

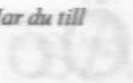
Äta som en häst Äta väldigt mycket; *sätta* 'i sig mycket. • *Han åt som en häst och var tydligen alldeles uthungrad.*

Äta 'upp sig Äta så att man blir tjockare. • *Du behöver allt äta upp dig några kilo.*

Få äta 'upp Få ångra något; *få* 'igen (bestraffas).
 • *Hon är inte rädd för att säga emot chefen. Bara hon inte får äta upp det senare.*

Sur som ättika Mycket sur (om person); sur-puppa. • *Hon är jämt på dåligt humör och sur som ättika.*

Till äventyrs Kanske; möjligen. • *Har du till äventyrs en penna att låna mig?*

Öö

Det var ett öde att ... Det var mycket tråkigt; det var verkligen illa. • *Det var då ett öde att du skulle bli sjuk just när vi skulle åka på semester.*

Ett öde värre än döden Något mycket hemskt eller tragiskt. • *Han drabbades av ett öde värre än döden när han fick HIV.*

Finna sig i sitt öde Acceptera att livet är som det är; en del saker kan man inte påverka. • *Även om det ibland kan kännas svårt att acceptera en sjukdom så får man ändå försöka finna sig i sitt öde.*

Lämna någon åt sitt öde Strunta i någon; överge någon. • *Du bryr dig alltså inte alls om att jag har det svårt utan lämnar mig åt mitt öde?*

Vara värd ett bättre öde Vara värd något bättre. • *Bilen är värd ett bättre öde än att skrotas.*

Utmana ödet Göra något som kan bli farligt; ta onödiga risker. • *Det vore att utmana ödet att köra bil i det här hala väglaget.*

Ödets ironi Djupt orättvist och grymt för någon. • *Det var ett ödets ironi att han som hela sitt liv försökt hjälpa fattiga människor nu själv var utfattig.*

Genom en ödets nyck Av en ren tillfällighet; av en ren slump. • *Vi möttes första gången genom en ödets nyck på en gata i London.*

Ha öga för något Kunna se vad som är vackert; god smak. • *Hon har öga för färger.*

Ha ett gott öga till någon Vara förtjust i någon; uppskatta någon. • *Chefen hade ett gott öga till sin assistent.*

Hålla ett öga på Se 'efter någon eller något; kontrollera någon (i smyg). • *Vill du vara snäll och hålla ett öga på barnvagnen medan jag är inne och handlar?*

Stå öga mot öga med någon Plötsligt möta någon. • *Plötsligt stod vi öga mot öga med en björn.*

Det var nära ögat Nära att något höll på att hända eller inträffa (om olycka); *snubblande nära*. • *Det var nära ögat att vi kolliderade med den mötande bilen.*

Ha glimten i ögat Ha humor; kunna skämta. • *Han är en människa som har glimten i ögat.*

Snabbt som ögat Mycket snabbt; blixtnabbt. • *Djuret försvann snabbt som ögat in bland buskarna.*

Vara en nagel i ögat på någon Irritera någon; vara till förgäring för någon. • *Det verkar som om våra katter är en nagel i ögat på grannen. Han tycker nog inte om husdjur.*

Bara ha ögon för någon/något Bara vara intresserad av en enda person eller sak; vara fixerad. • *Hon verkar bara ha ögon för sina nya hundvalpar.*

Göra stora ögon Bli mycket förvånad; inte tro sina ögon. • *Alla gjorde stora ögon när de öppet visade sig tillsammans.*

Ha ögon i nacken Kunna se allt som händer. • *Han verkar ha ögon i nacken.*

I mina ögon Enligt vad jag tycker; som jag ser det. • *I mina ögon tycker jag han har helt rätt.*

Inför allas ögon Så att alla ser det; inför öppen ridå. • *Fången blev avrättad inför allas ögon.*

Inte ses med blida ögon Inte vara omtyckt; inte vara populärt. • *Det sågs inte med blida ögon att cheferna åkte på en kryssning med sina fruar.*

Inte tro sina ögon Bli mycket förvånad över något man ser; spärra 'upp ögonen. • *Han trodde nästan inte sina ögon när han plötsligt såg älgen springa omkring mitt i staden.*

Med egna ögon Vad man själv varit med om; egna iakttagelser. • *Jag är säker på att det finns flygande tefat eftersom jag sett ett med egna ögon.*

Med öppna ögon Se verkligheten som den är; inte *blunda* för svårigheter. • *Vi måste våga se problemen med öppna ögon om vi ska kunna lösa det hela.*

Mellan fyra ögon När bara två personer är närvarande; på tu man *hand*. • *Jag ska prata med honom mellan fyra ögon utan att någon annan är med.*

Se något med nya ögon Se något på ett nytt sätt; se något i ett nytt ljus. • *Efter den svåra sjukdomen såg han på livet med nya ögon.*

Öppna någons ögon Få någon att inse något; komma till insikt. • *De många rapporterna i tidningar och TV öppnade äntligen människornas ögon för hur dåligt djuren hade det.*

Han/Hon har sina ljusa ögonblick Ibland gör han/hon något riktigt bra. • *Som regel lyckas han inte, men det händer att han har sina ljusa ögonblick.*

I ett svagt ögonblick När man inte tänker 'efter så noga; man gör något som man sedan kanske ångrar. • *Jag lovade henne i ett svagt ögonblick att hon skulle få låna bilen under semestern.*

Inte för ett ögonblick Inte alls; inte det *minsta*. • *Jag tror inte för ett ögonblick på vad du säger.*

För ögonblicket Just nu; för närvarande. • *För ögonblicket har jag ingenting mer att säga.*

På ögonblicket Genast; på *direkten*. • *Jag kommer på ögonblicket.*

Höja på ögonbrynen Visa att man är förvånad; reagera med förvåning. • *Hon höjde på ögonbrynen när hon hörde vad han sa.*

Rynka på ögonbrynen Visa att man tycker illa om något; *rynka* på näsan åt något. • *Han rynkade på ögonbrynen när han fick reda på det dåliga resultatet.*

Det sticker i ögonen Det retar och irriterar; väcker reaktion (negativ). • *När en del får högre lön sticker det ibland i ögonen på andra.*

Få upp ögonen för något Se och upptäcka något; bli uppmärksam på något. • *Det tog en tid innan den nye chefen fick upp ögonen för vilka problem företaget hade.*

Ha ögonen med sig Märka vad som sker; vaken och alert. • *Det gäller att ha ögonen med sig när man är ute och kör i trafiken.*

Ha ögonen (öronen) på skaft Titta (lyssna) mycket noga; skärpa sina sinnen. • *Det gäller att ha ögonen på skaft om du ska kunna avslöja hur han trollar bort korten.*

Ha något för ögonen Ett mål som man arbetar mot; kämpa för något. • *Företaget hade bara personalens bästa för ögonen med sitt förslag.*

Himla med ögonen Titta 'upp med ögonen, t.ex. för att man är irriterad på någon. • *– Måste du alltid vara så envis, sa hon och himlade med ögonen.*

Inte få en blund i ögonen Inte kunna sova. • *Det värkte hela natten så jag fick inte en blund i ögonen.*

Inte kunna se någon i ögonen Skämmas för något inför någon; ha skamkänslor. • *Efter vad jag gjort hade jag svårt att se henne i ögonen.*

Mitt framför ögonen på någon Alldeles framför; precis i närheten. • *Han stal väskan mitt framför ögonen på mig.*

Skämmas ögonen ur sig Man skäms väldigt mycket; känna sig skamsen. • *Jag skämdes ögonen ur mig när jag tappade alla tomflaskorna på gatan.*

Slå blå dunster i ögonen på någon Lura någon att tro något som inte är sant; föra någon bakom *ljuset*. • *Vid förhöret berättade mannen inte hela sanningen utan försökte slå blå dunster i ögonen på polisen.*

Spänna ögonen i någon Se skarpt och kritiskt på någon. • *Jag spände ögonen i honom och bad honom att berätta hela sanningen.*

Spärra 'upp ögonen Bli förvånad; göra stora *ögon*. • *Han spärrade upp ögonen när han plötsligt fick se henne i TV.*

Kärlek vid första ögonkastet Kärlek första gången man ser varandra; bli blixtförälskad. • *Det var kärlek vid första ögonkastet när vi träffades.*

En öm punkt En hemlig brist eller svaghet; där man känner sig osäker och sårbar. • *De flesta människor har en svaghet eller öm punkt inom sig som de inte gärna vill tala öppet om.*

Vara öppen för något Gärna lyssna på vad andra tycker; kan ändra åsikt. • *Jag är öppen för att diskutera ditt förslag.*

Lämna öppet Bestämna sig senare; *skjuta* på ett beslut. • *Det är svårt att bestämma det här nu. Vi får nog lämna det öppet tills vidare.*

Öppna någons ögon Få någon att inse något; komma till insikt. • *De många rapporterna i tidningar och TV öppnade äntligen människors ögon för hur dåligt djuren hade det.*

Öppna vägen för Göra så att något blir möjligt; *hana* väg för. • *En bra utbildning öppnar ofta vägen för ett fast arbete och bra lön.*

Med öppna armar Ta emot någon med stor glädje; mycket hjärtligt. • *Alla tog emot honom med öppna armar när han kom tillbaka till arbetet igen.*

öra - övning

Lyssna med ett halvt öra Inte lyssna så noga; tänka på annat. • *Jag lyssnade bara med ett halvt öra när hon berättade samma sak igen.*

Vara idel öra Lyssna noga. • – *Lyssnar du? – Ja, jag är idel öra.*

Ha en räv bakom örat Man talar inte öppet om vad man tänker göra; vara lite full i *fan*. • *Jag tror han har en räv bakom örat. Han verkar dölja något.*

In genom ena örat och ut genom det andra Det glömmes man snabbt; kommer inte ihåg. • *Han hör aldrig på vad jag säger. Det verkar gå in genom ena örat och ut genom det andra.*

Inte vilja lyssna på det örat Inte vilja veta eller göra något; ta avstånd från något. • *Jag försökte hela tiden varna dig, men du ville inte lyssna på det örat.*

Ta någon i örat Skälla på någon för något dumt han/hon gjort; ge någon en knäpp på *näsan*. • *Du får allt ta honom i örat och säga åt honom att bättra sig.*

Vara på örat Vara lite berusad; vara rund under *fötterna*. • *Jag var visst lite på örat när jag kom hem i går kväll.*

Inte ett rött öre Inga pengar alls; vara *barskräpad*. • – *Har du några pengar kvar? – Nej, inte ett rött öre.*

Det är som ljuv musik i mina öron Det tycker jag verkligen om att få höra; underbart att få höra. • *När jag fick veta att jag skulle bli far var det som ljuv musik i mina öron.*

Inte tro sina öron Bli mycket förvånad av det man får höra; svårt att fatta att något är sant. • *Jag trodde knappt mina öron när jag fick höra att de skulle skiljas.*

Tala för döva öron Ingen lyssnar när man talar; de slår *dövörat* till. • *Ingen lyssnade när jag talade. Det kändes som att tala för döva öron.*

Väggarna har öron Någon kan höra oss; tala tystare! • *Prata inte så högt! Väggarna har öron.*

Dra öronen åt sig Misstänka att allt inte står rätt till; bli misstänksam. • *När jag hörde hennes berättelse drog jag öronen åt mig. Det var något som inte stämde.*

Få det hett om öronen Få mycket kritik; hamna i *hetluften*. • *Chefen fick det ganska hett om öronen när han försökte förklara för de anställda varför de inte fått någon lön.*

Inte vara torr bakom öronen Våldigt barnslig för sin ålder; omogen. • *Det går ju inte att prata med dig som en vuxen människa som du skriker och håller på. Du verkar inte vara riktigt torr bakom öronen.*

Kär upp över öronen Mycket kär; väldigt förälskad. • *Han var kär upp över öronen i sin fästmo.*

Mycket ska man höra innan öronen trillar av! Det kan inte vara sant!; det låter otroligt! • *Ska de verkligen skiljas efter att ha varit gifta i drygt 50 år? Mycket ska man höra innan öronen trillar av!*

Spetsa öronen Lyssna noga så man inte missar något intressant. • *Nu gäller det att ni spetsar öronen så ni kommer ihåg vad jag sagt.*

Vara skuldsatt upp över öronen Ha stora skulder; ha mycket dålig ekonomi. • *Företaget var skuldsatt upp över öronen och måste gå i konkurs.*

Inte ha mycket till övers för Man ogillar någon/något; tar avstånd från någon/något. • *Jag har faktiskt inte mycket till övers för honom efter allt dumt han har gjort.*

Övning ger färdighet Man blir bättre om man tränar. • *Det enda sättet för dig att bli bättre är att träna och åter träna. Övning ger färdighet.*